

Mötesbok: Kommunstyrelsen (2017-05-16)

Kommunstyrelsen

Datum: 2017-05-16

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum

Kommentar:

Dagordning

KS kl 15.00 - KS sammanträdesrum pinnkod 7353

Kl 15-16 Utvärdering PwC: En gemensam förvaltning

Beslutsärenden

<u>58/17 Utvärdering En gemensam förvaltning</u>	<u>3</u>
<u>59/17 Kvalitetsdeklarationer 2017 för kommunstyrelsens verksamheter</u>	<u>53</u>
<u>60/17 Riktlinjer för styrande dokument</u>	<u>69</u>
<u>61/17 Granskningsrapport- Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet . . .</u>	<u>77</u>
<u>62/17 Finans- och kraftrapport mars 2017</u>	<u>116</u>

Till kommunfullmäktige

<u>63/17 Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024</u>	<u>124</u>
<u>64/17 Remiss - En gemensam bussgodsorganisation i Norrland</u>	<u>237</u>
<u>65/17 Motion 48/2015 - Policy mot rasism och främlingsfientlighet</u>	<u>316</u>
<u>66/17 Motion 39/2016 - Sälj samtliga semesterlägenheter som Umeå kommun äger i Hemavan</u>	<u>324</u>
<u>67/17 Motion 1/2017 - Kommunen ska ej anställa asylsökande</u>	<u>349</u>

Anmälningsärenden

<u>68/17 Anmälningsärenden maj 2017</u>	<u>356</u>

Diarienumr: KS-2017/00119

Utvärdering: En gemensam förvaltning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna rapporten *Utvärdering: En gemensam förvaltning* och lägga den till handlingarna.

att uppdra till stadsdirektören att fortsätta utvecklingen av en gemensam förvaltning

att utifrån rapportens föreslagna förbättringsåtgärder uppdra till stadsdirektören att tillse att:

- alla nämnder får en dag grundläggande utbildning i att arbeta processinriktat. Klart senast 171020
- alla nämnder får en genomgång om processarbetet inom förvaltningen. Klart senast 171201

Ärendebeskrivning

Umeå kommun införde en ny förvaltningsorganisation 2009, för att gälla från 1 januari 2010.

Kommunfullmäktige beslutade 2016-06-20, § 131 i samband med budget och verksamhetsplan att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utvärdera effekten av beslutet om en gemensam förvaltning avseende ekonomi, interna och externa processer samt kvalitativa aspekter.

PwC har under januari till och med mars 2017 arbetat med att utvärdera kommunens förvaltningsorganisation och redovisade rapporten för kommunstyrelsens arbetsutskott 2017-03-21, § 94.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-16 redovisar PwC rapporten.

I rapporten beskriver PwC två möjliga vägval; att återgå eller framåt samt förbättringsåtgärder (slutsatserna kort beskrivna nedan):

”De utmaningar som Umeå kommun har att hantera löses inte genom att gå tillbaka till en organisation med flera förvaltningar”.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2017/00119

”Det vägval som Umeå kommun gjort rörande förvaltningsorganisationen, och som från 2015 tagit ett tydligare steg i och med Färdplan 2015 innebär att det finns goda förutsättningar att skapa en effektiv organisation som kan möta kommunens framtida utmaningar”.

Förbättringsåtgärder:

- Utveckla och stärk centrala processer
- Arbeta med processmognad och arbetssätt
- Utred och förtydliga personalutskottets roll och uppdrag
- Arbeta med vad- och hur-frågorna.

Beslutsunderlag

Rapport: Utvärdering: En gemensam förvaltning.

Beredningsansvariga

Beslutet ska skickas till

Jonas Jonsson
stadsdirektör

§ 153

Diariennr: KS-2017/00119

Utvärdering: En gemensam förvaltning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna rapporten *Utvärdering: En gemensam förvaltning* och lägga den till handlingarna.

att uppdra till stadsdirektören att fortsätta utvecklingen av en gemensam förvaltning

att utifrån rapportens föreslagna förbättringsåtgärder uppdra till stadsdirektören att tillse att:

- alla nämnder får en dag grundläggande utbildning i att arbeta processinriktat. Klart senast 2017-10-20,
- alla nämnder får en genomgång om processarbetet inom förvaltningen. Klart senast 2017-12-01.

Reservationer

Anders Ågren (M) och **Peder Westerberg (L)** reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ulrika Edman (V) – se reservationstext under arbetsutskottets beslutsordning.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun införde en ny förvaltningsorganisation 2009, för att gälla från 1 januari 2010.

Kommunfullmäktige beslutade 2016-06-20, § 131 i samband med budget och verksamhetsplan att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utvärdera effekten av beslutet om en gemensam förvaltning avseende ekonomi, interna och externa processer samt kvalitativa aspekter.

PwC har under januari till och med mars 2017 arbetat med att utvärdera kommunens förvaltningsorganisation och redovisade rapporten för kommunstyrelsens arbetsutskott 2017-03-21, § 94.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-16 redovisar PwC rapporten.

I rapporten beskriver PwC två möjliga vägval; att återgå eller framåt samt förbättringsåtgärder (slutsatserna kort beskrivna nedan):

”De utmaningar som Umeå kommun har att hantera löses inte genom att gå tillbaka till en organisation med flera förvaltningar”.

”Det vägval som Umeå kommun gjort rörande förvaltningsorganisationen, och som från 2015 tagit ett tydligare steg i och med Färdplan 2015 innebär att det finns goda förutsättningar att skapa en effektiv organisation som kan möta kommunens framtida utmaningar”.

Förbättringsåtgärder:

- Utveckla och stärk centrala processer
- Arbeta med processmognad och arbetssätt
- Utred och förtydliga personalutskottets roll och uppdrag
- Arbeta med vad- och hur-frågorna.

Beslutsunderlag

Rapport: Utvärdering: En gemensam förvaltning.

Beredningsansvariga

Jonas Jonsson

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Nasser Mosleh (MP) – Bifall till tjänsteskrivelsen.

Anders Ågren (M) och **Peder Westerberg (L)** yrkar:

att lägga rapporten till handlingarna.

att avslå att-sats 2.

att avslå att-sats 3.

att uppdra till stadsdirektören att snarast skriva fram ett ärende till kommunfullmäktige med ett principbeslut om att upphöra med en gemensam förvaltning och återgå till ett system med flera olika förvaltningar. De exakta formerna, förvaltningsuppdelningen, tidsplanen etc. får sedan arbetas fram under de kommande månaderna.

Ulrika Edman (V) biträder Anders Ågrens och Peder Westerbergs yrkanden avseende att-satserna 1, 2 och 3 och deltar inte beslutet avseende Ågrens och Westerbergs yrkande (att-sats 4).

Hans Lindberg (S) – Avslag till Ågrens med fleras samtliga yrkanden.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens att-sats 1 mot Ågrens m.fl. yrkande.

Ordföranden finner att arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens att-sats 1.

Bifall mot avslag till tjänsteskrivelsens att-sats 2. Ordföranden finner att arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens att-sats 2.

Bifall mot avslag till tjänsteskrivelsens att-sats 3. Ordföranden finner att arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens att-sats 3.

Avslag mot bifall till Ågrens och Westerbergs yrkande (att-sats 4).

Ordföranden finner att arbetsutskottet avslår yrkandet (att-sats 4).

Vänsterpartiets reservationstext

Från Vänsterpartiets sida vill vi inte idag låsa fast oss i beslut om framtida förvaltningsorganisation då vi anser att det är av stor vikt att det finns en bred förankring för den centrala frågan om hur kommunen organiseras utifrån demokratisk tydlighet, insyn, öppenhet och transparens. Vi menar att tjänsteskrivelsen och därmed sista att-satsen tar liten hänsyn till kritiken i utredningen samt att det indikeras att det är politiken/nämndernas fel att förvaltningsorganisationen inte fungerar så väl som den borde. V återkommer till kommunstyrelsen med ytterligare förslag.

Beslutet ska skickas till

Jonas Jonsson

Umeå kommun
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsutdrag
2017-05-09

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

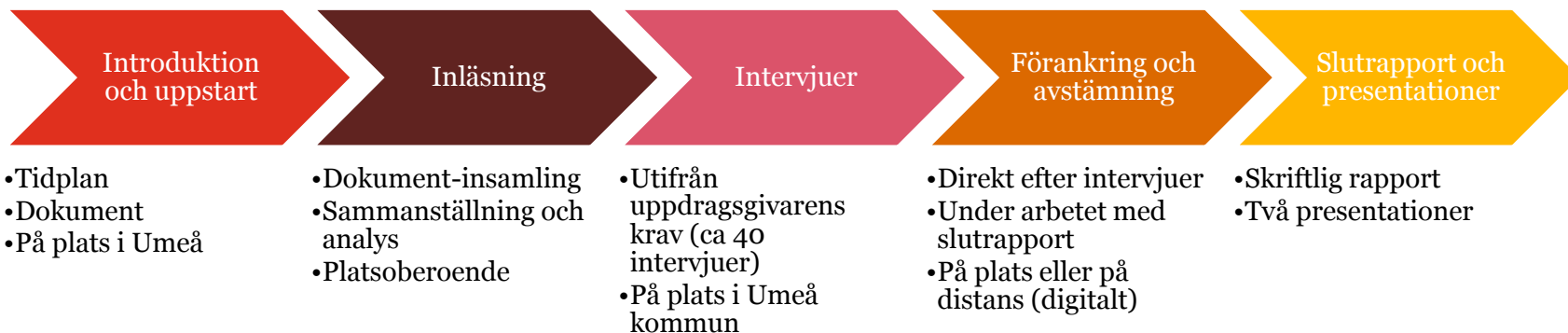
Utvärdering gemensam förvaltning

Umeå kommun
mars 2017

Agenda

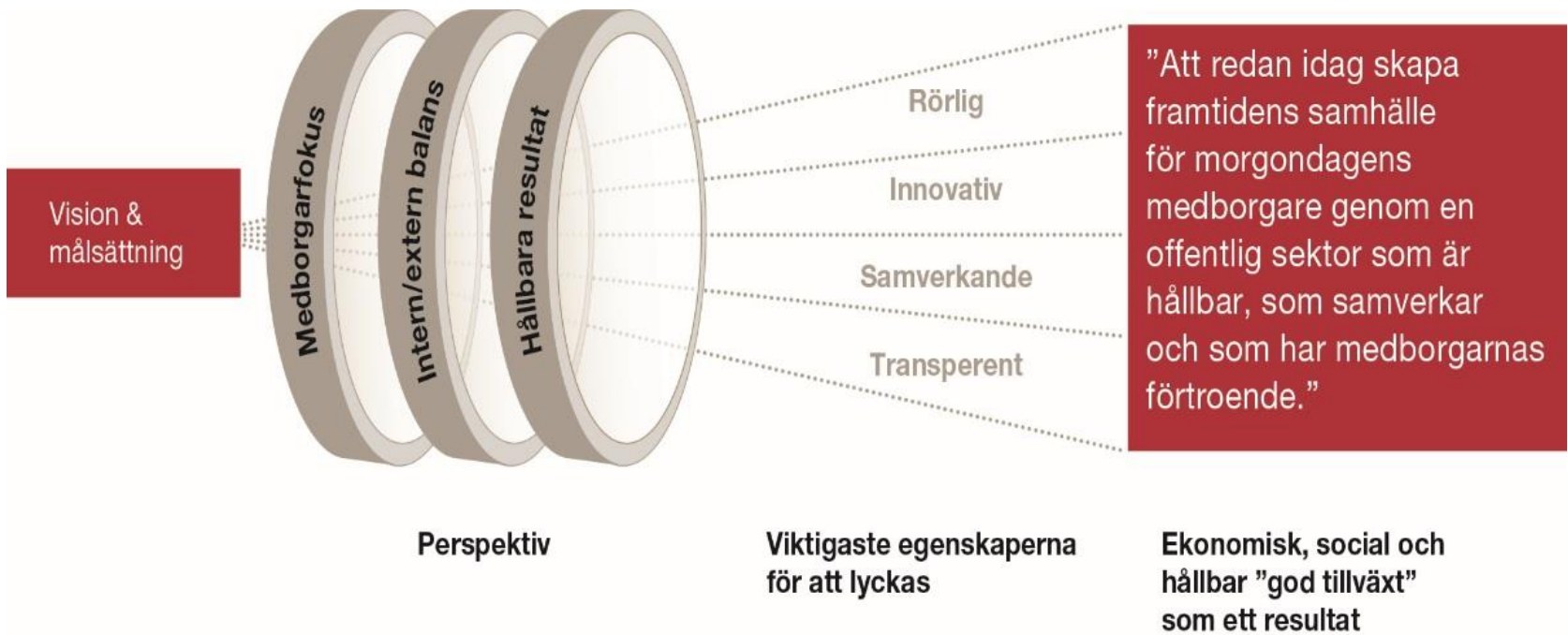
10.00 – 11.00 Presentation av utvärderingen

11.00 – 12.00 Reflektion och diskussion

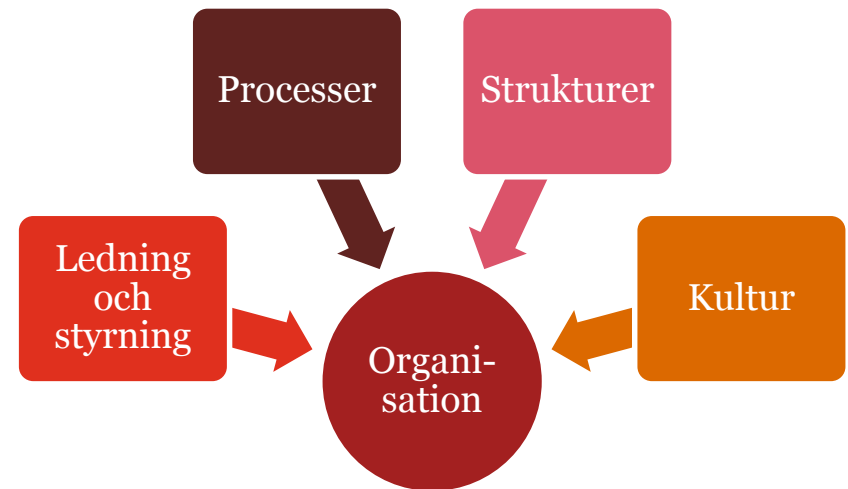
Sammanhanget

Vad har vi gjort?

- Beslutsunderlag från 2009 och framåt
- Ca 40 intervjuer med förtroendevalda, tjänstemän och fackliga organisationer
- Avstämning med styrgrupp

PwC:s erfarenhet och omvärldsbild har varit en del i vår analys och våra förslag till förbättringar

Vad har vi sett?

-
- Mycket svårt att kunna säga att de *önskade syftena* kunnat infrias.
 - *Avsaknad av tydliga utgångspunkter och mätpunkter.*
 - *Flera förändringar som gjorts sedan 2009, inte en.*
 - En processororienterad organisation - *goda förutsättningar att nyttja resurser effektivt, en förmåga att utveckla sig för att möta förändrade och nya utmaningar.*
 - *Attraktiv organisation!*
 - Viktigt: att de som befinner sig i organisationen *förstår och agerar utifrån denna.*
 - *”Vad”- och ”hur”-frågorna inte tydliggjorda i tillräcklig omfattning.*
 - *Relationen nämnd – förvaltning en levande diskussion.*
 - Arbetet med att *processutveckling* gör att ledningsgruppen kommer att behöva hantera frågor kring rollfördelning och ansvar.
 - *Organisationen är i en pågående förändring, framförallt utifrån att utveckla sin processororientering.*
 - *Medför utmaningar och kräver engagemang.*

Reflektion

- En förvaltning men nämnderna finns kvar – inte vanligt!
- Effektivitetsaspekten är aktuell och levande - inte bara i Umeå kommun.
- Att lämna en linjeorganisation till förmån för någonting annat som kan beskrivas som mindre hierarkiskt, kräver ett aktivt arbete.
- Att etablera arbetssätt och strukturer som gör att kommunen kan kombinera effektivitet med attraktivitet och god måluppfyllelse kräver tid, energi och förmåga att pröva, ompröva och våga förändra.
- Samt en medvetenhet om utmaningarna, förståelse för komplexiteten i vad som krävs för att göra organisationen bättre.
- Kräver också tillit inom organisationen.

Vad behöver ni göra?

Att återgå?

- Dra ner tempot med processorientering. Processer som behöver utvecklas skulle fortsätta vara för svaga.
- Organisationsförändringen skulle kosta resurser.
- Risk för att organisationen skulle tappa medarbetare som idag tror på och arbetar för att utveckla den befintliga organisationen.
- Risken är överhängande att organisationen återgår till ett stuprörsagerande.

Framåt?

- Det finns goda förutsättningar att skapa en effektiv organisation som kan möta framtidens utmaningar.
- Finns en förståelse för att de förändringar organisationen är inne i tar tid.
- Finns vilja att jobba för att få organisationen att fungera bättre.
- Utvecklingen måste drivas aktivt av hela organisationen
- Prioriteringar var insatser för att förbättra organisationen ska riktas. Allt kan inte göras på en gång!
- Vi-känslan utifrån kommunens värdegrund (där "vi" är centralt) måste betonas.

Förbättringsåtgärd	Beskrivning och konsekvens	Tidsaspekt
Processer		
Utveckla och stärk centrala processer	Förtydliga, utreda och skapa förståelse för vissa centrala processer. Arbeta med, och förtydliga roller och ansvarsfördelning.	<i>Medellång sikt</i>
Processmognad och arbetssätt	Lärande av goda exempel i organisationen. Handlar om att skapa medvetenhet om vad det innebär för organisationen att arbeta processinriktat.	<i>Lång sikt</i>
Struktur		
Personalutskottets roll och uppdrag	Personalutskottets uppdrag är otydligt. Förtydliga beslutsvägar och kommunikation, samt vilka förväntningar som ska finnas på utskottet.	<i>Kort sikt</i>
Kultur		
Vad- och hur-frågorna	Fördjupande ansats kring vad och hur utifrån kommunens befintliga värdegrund tas och diskuteras i kommunens politiska ledning och tjänstemannaledning. Utbildningsinsatser, regelbundna dialoger och ett öppet förhållningssätt inom respektive del.	<i>Kort sikt</i>

Lång sikt

Arbeta med processmognad och medvetenhet

Medellång sikt

Utveckla och stärk centrala processer

Kort sikt

Arbeta med önskat läge

Personal-utskottet

Vad/hur – utbildning

Reflektion och diskussion

Avslutande diskussion

- Tänk tyst för dig själv – vilka är dina spontana reflektioner på analysen och rekommendationerna?
- Diskutera i grupp - vilka initiala medskick vill gruppen göra till den fortsatta processen?
- Uppsamling av tankar gemensamt

Utvärdering gemensam förvaltning

Mars 2017

Umeå kommun

pwc

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund och uppdrag	3
1.2. Tillvägagångssätt	3
1.3. Politiskt styrda organisationer	5
2. Den framgångsrika offentliga organisationen	6
3. Vad har vi sett?	9
3.1. Organisationsförändringen	9
3.1.1. Vägen till nuvarande organisation	9
3.1.2. Organisationsförändringens syften	10
3.1.3. Uppfattningar rörande konsekvenser och struktur	11
3.1.4. Brukarnytta, arbetsformer och frigörande av resurser?	12
3.1.5. Värdegrund	12
3.1.6. Begreppen ”verksamheter” och ”stödfunktioner”	12
3.1.7. Kommunens mål	13
3.2. Ledning och styrning	13
3.2.1. Ansvar och befogenheter – den politiska styrningen	13
3.2.2. Vad-frågor och Hur-frågor	13
3.2.3. Målstyrning/målarbete	14
3.3. Processer	15
3.3.1. Vad avses med processer?	15
3.3.2. Processorientering i Umeå kommun	15
3.3.3. Stödfunktionerna	16
3.4. Kultur	18
3.4.1. Kultur i en organisation?	18
3.4.2. Organisationens kultur i Umeå kommun	18
4. Var befinner sig organisationen?	19
4.1. Utmaning: uppnåddes det som önskades?	19
4.2. Utmaning: Umeå kommun har en processorienterad organisation	20
4.3. Utmaning: Ledning, styrning och kultur	21
4.4. Utmaning: En pågående förändring	22
5. Rekommendationer	23
5.1. Inledande reflektion	23
5.2. Vägvalet	24
5.2.1. Att återgå?	24
5.2.2. Framåt?	24
5.3. Förbättringsåtgärder	26

Sammanfattning

PwC har under perioden januari till mars 2017 utvärderat Umeå kommuns organisation. Utgångspunkten har varit den organisationsförändring som inleddes 2010 och de förändringar som genomförts sedan dess, samt intervjuer med företrädare för den kommunala organisationen: ledamöter av KS AU, direktörer, verksamhetschefer samt fackliga företrädare.

PwC konstaterar i rapporten att Umeå kommun har ett antal utmaningar att hantera för få organisationen att fungera bättre: medvetenheten om att kommunen nu har en processorienterad organisation behöver öka, rollfördelningen mellan politik och förvaltning behöver tydliggöras, och det behöver också i högre utsträckning skapas en förståelse för att organisationen fortfarande är inne i ett förändringsarbete. PwC anser inte att kommunen bör gå tillbaka till en organisation med flera förvaltningar. Istället bör fokus läggas på att fokusera på ett antal förbättringar på kort och lång sikt i det fortsatta arbetet.

Kopplas den organisationsförändring som Umeå Kommun avsett och avser åstadkomma till PwC:s *Future of Government* modell och PwC:s utvärdering framträder inledningsvis en otydligt kommunicerad bild av varför organisationsförändringen skulle genomföras. Målsättningen var relativt tydlig och syftet har varit att ha ett ökat medborgarfokus, leverera hållbara resultat och skapa intern och extern balans men här har kommunen inte kommit hela vägen än. Kanske för att det fortfarande är ett läge där processen fortfarande pågår men kanske även för att visionen eller det önskade läget med förändringen inte kommunicerats tillräckligt tydligt. Ur PwC:s perspektiv är en framgångsfaktor *inkluderingen av medarbetare* i alla delar av organisationen i arbetet kring ett önskat läge både när det gäller förståelse för förändringsprocessen och nya arbetssätt. Det ger också rätt förutsättningar för ledarskapet att leda förändringsprocessen på ett framgångsrikt sätt. Därutöver är en annan framgångsfaktor att stanna upp med jämna mellanrum, analysera läget, kommunicera och hämta upp de som hamnat på efterkälken. Det har nu Umeå kommun till stora delar gjort med denna utvärdering. Vår förhoppning är att den ska tjäna som en konstruktiv utgångspunkt för kommunens fortsatta arbete.

1. Inledning

1.1. Bakgrund och uppdrag

Umeå kommun beslutade att införa en ny förvaltningsorganisation 2009, för att gälla från 1 januari 2010. Organisationsförändringen skulle göra organisationen mer resurseffektiv genom att förbättra arbetsformer, generera mer brukarnytta, och kunna omfördela resurser genom att samordna funktioner.

Från 2010 fram till idag har det gjorts förändringar i organisationen. Det har bl. a inrättats verksamhetsområden (för närvarande fem områden) och centrala stödfunktioner har organiserats/tillskapats.

PwC har under januari till och med mars arbetat med att utvärdera kommunens förvaltningsorganisation kring huruvida önskade syften har uppnåtts, vilka styrkor och svagheter organisationen har idag samt vilka förändringar som behöver göras för att kunna nå syftena med organisationen. Vi ger också rekommendationer kring på vilket sätt och i vilken ordning kommunen bör ta sig an förändringarna samt vilka eventuella konsekvenser dessa kan medföra.

I utvärderingen har ledning och styrning samt rollfördelning haft ett särskilt fokus i utvärderingen. Kommunen har efterfrågat en tydligt framåtsyftande utvärdering med ett konstruktivt anslag.

Alla organisationer behöver utvärderas regelbundet. Att stanna upp, gå tillbaka till organisationens grundprinciper eller dess bärande idéer och bedöma hur långt en förändring nått är nödvändigt för att kunna bli bättre. Få organisationer är perfekta i struktur, processer och arbetsformer. Men det går att komma oerhört långt så länge organisationen är beredd att betrakta utvärderingar och stanna upp, analysera läget och hur långt en förändring nått.

1.2. Tillvägagångssätt

Uppdraget har genomförts genom analys av två typer av underlag:

- Beslutsunderlag och därtill hörande rapporter, skrivelser mm rörande organisationsförändringar från 2009 och framåt
- Intervjuer med ledamöter i kommunstyrelsens arbetsutskott, nämndernas presidier, direktörer och verksamhetschefer samt fackliga företrädare (ca 40 intervjuer totalt)

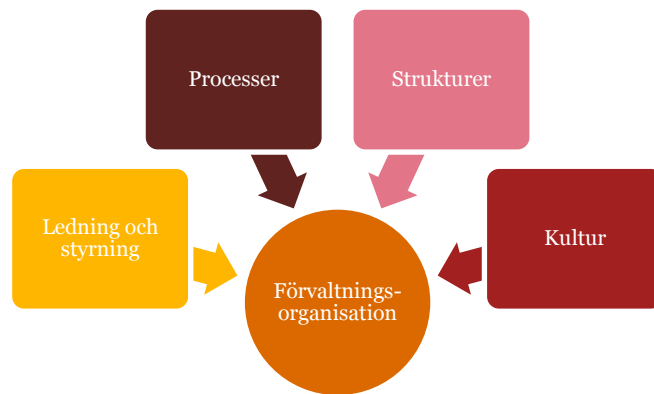
Underlaget har analyserats utifrån följande områden:

Struktur - att skapa tydlighet kring uppdraget att omorganisera och det som ska åstadkommas. I en politiskt styrd organisation kan organisationsstrukturen också bidra till att skapa tydlighet gentemot medborgare, kund och brukare.

Processer - hur väl flödet fungerar i organisationen och dess olika delar. Det handlar om förmågan att skapa kundtillfredsställelse (att göra rätt saker). Det handlar också om effektivitet och förmågan att skapa resultat till lägsta kostnad (att göra rätt saker rätt). Men det handlar också om organisationens förmåga att förändra och anpassa sig till nya förutsättningar.

Ledning och styrning - de system, beslut, policys och rutiner som är själva infrastrukturen i styr- och ledningssystemet. Här kan det till exempel gälla nämndens övergripande mål, uppföljning och utvärdering. Inom området ledning fokuserar vi på de informella processerna och hur mål, budget och resultat hanteras och förverkligas i dialog och process inom organisationen. Ifråga om ledningsperspektivet är förstuds själva ledarskapet avgörande.

Under arbetets gång har ytterligare ett område framkommit som relevant att beskriva och analysera: organisationens **kultur**. Detta har inte varit ett fokusområde initialt, men av intervjuerna framkommer att kulturfrågorna (där t ex beteende, förhållningssätt och relationer är väsentliga delar) spelar roll för hur organisationen fungerar och hur den har förmått och förmår hantera förändringar. Därför kommer också organisationens kultur att beskrivas och analyseras.

1.3. Politiskt styrda organisationer

Politiskt styrda organisationer utmanas ofta i sin ledning och styrning av relationen mellan den politiska nivån ska fatta beslut om och vad tjänstemannanivån ska besluta om – förenklat brukar det beskrivas som att det behövs hittas en fungerande relation och förhållningssätt till ”Vad-frågor” (den politiska nivån) och ”Hur-frågor” (tjänstemannanivån). Denna ansvarsfördelning bygger bl. a på att det finns en tillit och ett förtroende mellan förtroendevalda och tjänstemän. En politisk styrning som bygger på tillit anses vara av stor vikt för att framtida styrning av offentlig verksamhet skall bedrivas effektivt. Kommunminister Ardan Shekarabi, uttrycker bl. a detta i samband med ett uppdrag under 2016 till Statskontoret att kartlägga statlig styrning av myndigheter och kommuner:

– Vi vill se en utveckling av styrningen av offentlig sektor med tillit som utgångspunkt. Styrningen ska utvecklas i en riktning som innebär att medarbetarnas kunskaper, erfarenhet och yrkesetik ska bli mer vägledande

Vår erfarenhet är att det inte går att ha, och heller inte bör finnas, vattentäta skott mellan ”vad” och ”hur”. En balans bör finnas mellan exempelvis nämndens eller styrelsens intresse av att förvaltningens utförande ligger i enlighet med deras beslut, och att tjänstemännen får förutsättningar och förtroende att genomföra besluten i enlighet med deras kompetens och erfarenhet.

2. *Den framgångsrika offentliga organisationen*

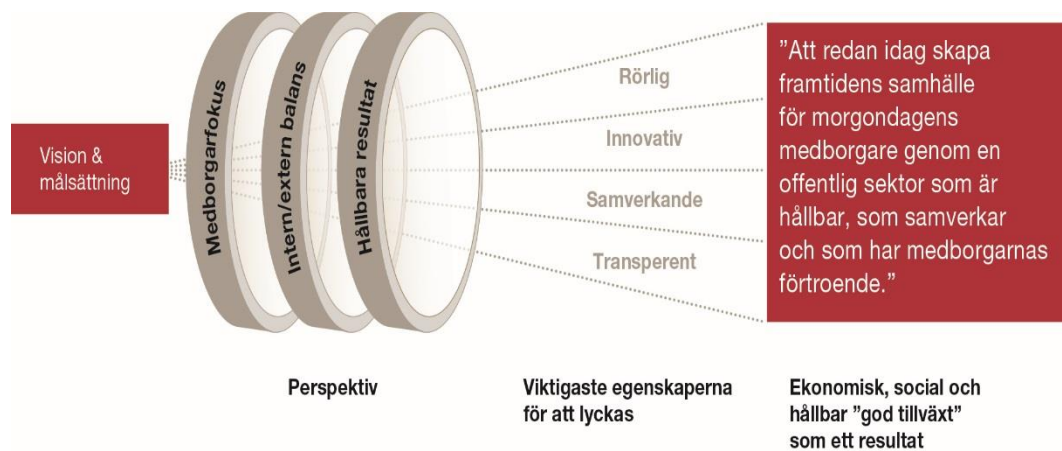
Den offentliga sektorn i Sverige har varit under förändring under lång tid och egentligen är den som samhället i stort i ständig förändring. PwC har gått djupare in och kartlagt vad som karaktäriserar den framgångsrika offentliga organisationen och under det arbetet såg PwC även över vilka större förändringar som skett under senare och som behöver ske de kommande åren i offentlig sektor kopplat till den transformation som sker idag och framåt i samhället i stort. Här har offentlig sektor Sverige kommit olika långt av olika orsaker. Givet detta går det tydligare att skönja transformationen som sektorn genomgår:

I denna transformation som pågår ser PwC i sin undersökning *Future of Government*¹ att vad som karakteriserar en framgångsrik offentlig organisation i framtiden självklart är en kombination av saker. Tabellen nedan listar tre områden av stor betydelse samt vissa områdens fördjupade perspektiv och egenskaper.

1. En Tydlig vision och målsättning	2. Tydliga perspektiv såsom:	3. Viktiga egenskaper för att lyckas
	Medborgarfokus – för dem vi finns till för	Vara rörlig
	Intern och extern balans	Vara transparent
	Leverera hållbara resultat	Vara innovativ
		Vara samverkande/i partnerskap

De viktigaste egenskaperna för att leda och styra en framgångsrik offentlig organisation är att organisationen i sig har en tydlig vision och tydlig målbild. I kommunsverige ser bilden rätt olika och splittrad ut. I en del kommuner äger politiken enbart, hela visionsarbetet, i andra är tjänstemannadelen av organisationen behjälpliga i det arbetet. Det är en smak-sak – i slutändan är den organisation mest framgångsrik där de kan få politik och tjänstemannaorganisation att samspela baserat på respekt och tillit till varandra och där visionsarbetet är nära sammankopplat med omvärldsanalysarbetet i stort. Det blir svårt att ta ut vart kommunen vill, utan att förhålla sig till vart omvärlden, regionen och andra yttre faktorer är på väg. Inga nyheter men ändå värt att återigen poängtera.

De perspektiv som är centrala är:

- tydligt medborgarfokus, vilket är fundament offentlig sektor vilar på
- en organisation i extern och intern balans
- att kommunen levererar långsiktigt hållbara resultat

Att möta dessa områden är ofta skälen till omorganisationer och justeringar i processer.

¹ Future of Government, PwC Global 2013

De viktigaste egenskaperna kommunen behöver för att lyckas är att vara omställningsbara snabbare och mer följsamma än tidigare. Rörliga - agila - är de ord som idag används för att beskriva hur kommunen behöver kunna identifiera var förändring behöver ske och snabbare bedöma om, och när denna ska ske. I en agil adaptiv organisation tas förändringsbehovet emot och hanteras kostnadseffektivt och utan att försvåra kommande insatser.

Att skapa förutsättningar för innovation är ett annat viktigt perspektiv. Att inkubera idéer, skala upp dessa och testa i verksamheter är både ett sätt att växla upp rörligheten inom organisationen men det bygger även upp en mer tillåtande kultur och där medarbetare och även medborgare/invånare blir medskapare av platsen. Detta i sig bygger tillit både inom och utom organisationen och där platsen istället blir utgångspunkten. Därutöver ligger ofta innovationskraften ute i verksamheterna och hos människor – organisationen och ledarskapet är möjliggörare för att innovation får plats och resurser för medskapande och delaktighet. Men här behöver organisationen även vara kollaborativ och agera i partnerskap tillsammans med andra aktörer i kommunens både närhet och omvärld.² Det handlar egentligen om att utöka kommunens nätverk – något som ställer ökade krav på ledarskapet både idag och i framtiden. Det ställer dessutom krav på att omvärdera den samverkan och de partnerskap som präglat kommunen historiskt.

Utöver detta är transparensen oerhört viktig. För att få förtroendet ifrån samhället behöver transparensen få ett ökat fokus. Här handlar det självklart även om att använda den möjligheten för att skapa fler förtroendeingivande partnerskap och nätverk men också att kommunen delar med sig av resultat både i framgång och i motgång. Att lära organisationen att förekomma genom att redan innan, där inte lagstiftning förbjuder, kommunicera skapar dessutom ytterligare en grund för pålitlighet.

Detta är de viktigaste parametrarna för att nå framgång och för att transformera organisationen för att möta framtidens utmaningar, för och med morgondagens medborgare. Tillit inom organisationen och förtroende ifrån medborgarna är förutsättningar för att både leda platsen och få organisationen att gå framåt.

² IUrban, PwC i samarbete med Euricur 2016

3. Vad har vi sett?

I detta kapitel återges beslut som fattats och de iakttagelser som gjorts i samband med intervjuer. Analys och reflektioner kring iakttagelserna finns i kapitel 4.

3.1. Organisationsförändringen

3.1.1. Vägen till nuvarande organisation

2009 gav kommunfullmäktige i Umeå kommunstyrelsen i uppdrag att samordna och utveckla förvaltningsorganisationen. Syftet och målet med samordningen var bl. a att:

- Åstadkomma ökad brukarnytta för medborgare
- Skapa en mer flexibel kommunorganisation
- Åstadkomma en samordning av kommunens stödfunktioner vilket skulle frigöra medel till verksamheter som arbetar närmast medborgare och brukare.

Ett förslag utarbetades av kommunstyrelsens arbetsutskott och förvaltningschefer, vilket antogs av fullmäktige senare samma år. Därmed kom de olika förvaltningarna att ersättas av en gemensam kommunorganisation, och en samordning av stödjande funktioner skulle inledas. I beslutet ingick att revidera nämndernas reglementen, vilket bl. a innebar att allt arbetsgivaransvar övergick till kommunstyrelsen. Den nya organisationen kom att gälla från och med förste januari 2010. De implementeringar som främst inträffade i detta skede gällde skapandet av en samordnad personal- och ekonomifunktion.

2012 genomfördes en anpassning och utveckling av kommunorganisationen. Inom ramen för det arbetet togs en kommungemensam värdegrund fram med verksamhetsidé och strategiska mål/områden (se 3.1.5). Vidare togs gemensam styrmodell fram för planering och uppföljning.

Anpassningen och utvecklingen utmynnade i ett förslag om att förvaltningen ska bestå av tre verksamhetsområden samt fyra stödfunktioner:

- **Område 1:** Samhällsbyggnad
- **Område 2:** Barn- och unga medborgare
- **Område 3:** Vuxna medborgare

Respektive område styrs av berörda nämnder i enlighet med tidigare nämndsorganisation. Stödfunktionerna består av: Ekonomi, personal, kommunikation och IT samt administration och utveckling. Styrningen av stödfunktionerna ställdes under kommunstyrelsen. Den nya anpassade organisationen trädde i kraft 1 januari 2013.

2014 genomfördes ett antal förändringar i samband med valet då kommundelsnämnderna avvecklades samt socialnämnden delades upp i äldrenämnden och individ- och familjenämnden.

Under 2014 till 2015 genomfördes en utvärdering av organisationen av medlemmar i stadsdirektörens ledningsgrupp och centrala samverkansgruppen. Utvärderingen kom med ett antal förslag till organisatoriska anpassningar. Bland annat föreslogs förvaltningen övergå från tre till fem verksamhetsområden, där indelningen barn- och unga respektive vuxna avvecklades till förmån för en mer traditionell områdesindelning. Vidare genomfördes anpassningar i stödfunktionerna.

2015 gjordes en plan för att gå emot en mer processorienterad verksamhet kallad "Färdplan 2015", ett arbete som letts av stadsdirektören.

3.1.2. Organisationsförändringens syften

I de genomförda intervjuerna har orsakerna till organisationsförändringarna från 2010 berörts. Där framkommer följande syften med förändringarna:

- Den gamla organisationen var ineffektiv genom att det förekom dubbelarbete, både mellan olika förvaltningar men även inom de olika kommundelarna.
- Det fanns en tydlig önskan att skapa en större likställighet/likvärdighet inom kommunen. Det rör sig om flera områden; likvärdiga förutsättningar för kommunens personal, likvärdig support från stödfunktioner och enhetlig kvalitet i verksamheten gentemot medborgare. Det var också ett centralt syfte när kommundelarna avskaffades.
- Att skapa "en väg in" till kommunen och en enhetlig organisationskultur, där medarbetare kunde se sig som en del i hela kommunen.
- Underlätta samarbete och samverkan inom förvaltningsorganisationen, och minska upplevda "stuprör".
- Det fanns goda erfarenheter från att föra samman verksamheter från organisationsnämnden, som innan 2010 var personalansvarig nämnd för byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och tekniska nämnden.
- De stora ekonomiska utmaningar som Umeå kommun stod inför krävde en mer effektiv organisation.

Den sista punkten befästes också genom att det i något sammanhang framkommit att en ny organisation skulle kunna generera besparingar på motsvarande 100 miljoner kronor. Trots att denna summa inte finns att uppbringa i några dokument (rapporter eller analyser) så har detta till viss del levt kvar i organisationen. Det framstår som att siffran lagt en slags ambitionsnivå rörande omfattningen på den ekonomiska effektivisering som borde blivit utfallet.

Formuleringarna i det ursprungliga uppdraget till kommunstyrelsen 2009 handlar om att omfördela minskande administrativa kostnader till verksamheter närmare medborgarna, samt att samordningen ska ”resultera i en betydande kostnadssänkning”

3.1.3. Uppfattningar rörande konsekvenser och struktur

Den styrande majoriteten och nämnsordföranden anser i regel att omorganisationens syften i stort uppfyllts:

- Den nya organisationen har underlättat samverkan mellan verksamheterna, och i förlängningen även mellan nämnderna. Exempelvis anses arbetet med kommunens sparbetning som ledningsgruppen under året ansvarat för som positivt.
- Organisationskulturen har blivit mer enhetlig och hela kommunen arbetar mer gemensamt med utmaningar.
- Likställigheten mellan tjänster som erbjuds av kommunen, både internt inom kommunen och externt gentemot medborgarna, har förbättrats.
- Personalens förutsättningar är mer lika oavsett var i organisationen medarbetarna finns.
- Medborgarna har mer fått ”en väg in” till kommunen.

Men andra röster finns:

- Organisationen har lett till mer stuprörstänkande inom förvaltningen än tidigare.
- Organisationen beskrivs som otydlig, något som i kombination med bristande resurser leder till att tjänstemän tvingas se till sin egen verksamhet först och främst.
- Det finns fortfarande alltför stora skillnader rörande medarbetarnas förutsättningar, främst mellan traditionellt kvinnliga och traditionellt manliga yrkesgrupper.

En majoritet anser att förändringen var rätt väg att gå, men det finns utmaningar kopplat till roll- och ansvarsfördelning. Det finns förståelse för att förändringsarbete tar tid, och att det måste ges tid.

3.1.4. *Brukarnytta, arbetsformer och frigörande av resurser?*

Generellt så har inga mätningar genomförts som kan påvisa att brukarnytan generellt har ökat. Istället får den verksamhetsspecifika statistiken och dokumentationen tjäna som eventuell uppföljning. Det finns ingen övergripande mätning. Det saknas även mätningar som kan visa på att kommunen har kunnat omfördela medel till verksamheterna. Flera intervjuade pekar på att centraliseringen av stödfunktionerna inte ledde till någon minskning av personal, varav eventuella medel till verksamheterna som kunnat omfördelas är, om det förekommit, marginella.

Rörande utvecklandet av arbetsformer så faller mycket av de bilder och uppfattningar som ges in i kommande avsnitt som rör processer. Det finns exempel på arbetsformer som kan ha ökat kvalitet, produktivitet och flexibilitet. Det finns även arbetsformer som fungerar mindre bra.

3.1.5. *Värdegrund*

Kommunens värdegrund förkortas MÖTS:

- *Medborgarfokus* – Vi skapar värde för dem vi finns till för
- *Öppenhet* – Vi är tillgängliga, tydliga och lyssnar med omtanke
- *Tillit* – Vi har förtroende för varandra och vår förmåga att möta utmaningar
- *Ständiga förbättringar* – Vi utvecklas positivt genom ständiga förbättringar och förnyelse

3.1.6. *Begreppen ”verksamheter” och ”stödfunktioner”*

I Umeå kommuns organisation används begreppen ”verksamheter” och ”stödfunktioner” vilket fortsättningsvis kommer användas i denna rapport. Med ”verksamhet/verksamheter” avses Samhällsbyggnad, Utbildning, Äldreomsorg, Tillväxt samt Stöd & Omsorg. Med ”stödfunktioner” avses Administration & Kommunikation, Ekonomi, Personal och Utveckling (värt att notera är att begreppet ”stödfunktioner” kan vara missledande i en organisation, se mer kring detta under o).

3.1.7. *Kommunens mål*

Kommunfullmäktige antog 2015 en strategisk plan för åren 2016-2028, vars giltighet är tänkt att prövas varje mandatperiod. Syftet med planen beskrivs vara att kommunen ska samarbeta, dels internt, dels externt, med en gemensam strategi och långsiktighet mot målet:

- *Umeås utveckling och tillväxt ska ske med social, ekologisk, ekonomisk och kulturell hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.*

Målet motiveras bland annat med att kommunen vill uppnå en sådan storlek att den ska vara attraktiv med en tillräcklig kritisk massa för att kunna erbjuda ett brett utbud av arbeten, handel, kultur och nöjen.

Tanken är att planen ska konkretiseras årligen i fullmäktiges budget. Detta görs inom planens fem strategiska områden- *goda livsvillkor, livslångt lärande, växande näringsliv och kompetensutveckling, välutvecklad ideell sektor samt god samhällsplanering*- som beskrivs vara väsentliga för att uppnå kommunens mål.

3.2. *Ledning och styrning*

3.2.1. *Ansvar och befogenheter – den politiska styrningen*

De flesta nämndpresidierna anser att deras befogenheter inte harmoniserar med det ansvar nämnderna har. Det formella ansvaret för personal eller verksamhetens stödfunktioner som ekonomi, fastighet eller IT-tjänster ligger inte längre hos nämnderna. Kommunstyrelsen är t ex anställningsmyndighet för samtlig personal i kommunen. Kontrollen över verksamheten upplevs ha minskat och ansvarsutövningen har därmed blivit svårare. Det återkommande exemplet är att personalutskottet (som organisatoriskt ligger under kommunstyrelsen) fattar beslut exempelvis rörande prioriterade grupper för lönesattingar som belastar nämndernas budget. Vidare framhålls svårigheter i samband med verkställighet av politiska uppdrag, då resurser ibland kan framstå som uppknutna av annat, eller att stödfunktioner inte kan prioritera verkställande av uppdrag pga. det är trångt med resurser. Detta leder till att en viss misstro uppstår rörande förvaltningsorganisationens förmåga att genomföra politiskt fattade beslut, samt att en viss lojalitetskonflikt kan uppstå mellan högre chefer och ledningsgruppen, där en högre chef som är närmast ansvarig en nämnd hamnar mellan ledningsgruppens prioriteringar och nämndens prioriteringar.

3.2.2. *Vad-frågor och Hur-frågor*

Inom tjänstemannaorganisationen finns beskrivningar som pekar på att vad- och hur-frågorna inte är tydliggjorda i organisationen. Detta kan bland annat röra frågor som dyker upp i medier som politiker vill ha koll på, eller att politiker vänder sig direkt till tjänstemän på olika nivåer i organisationen i specifika frågor, eller att ärendens hanteras både av tjänstemän samt politiker från olika nämnder och att det då blir svårt att skilja mellan vad som är politiska beslut och vad som är verkställighet.

Det finns på några håll upplevelser av att mycket tid för förtroendevalda läggs på att lösa oklarheter inom verksamheten.

Flera intervjuade anser det vara väsentligt för kommunen att inte tappa bort kommunens värdegrund i fråga om tillit. Politiken behöver öka tilliten att deras uppdrag kommer att verkställas av förvaltningen i enlighet med nämndens vilja, och tjänstemän behöver få arbetsro att verkställa uppdraget i enlighet med deras kompetens, kunskap och erfarenhet, utan att politiker lägger sig i ärenden eller deras val av verkställande. En nämndordförande menar att närmare 80 procent av tiden går åt till att hålla näsan över vattenytan och hålla ihop den vardagliga verksamheten. En nämnd borde i själva verket, enligt den intervjuade, till största del ägna sig åt mer övergripande strategiska frågor och uppföljning.

Exempel finns även där nämndpresidier tycker styrningen som regel fungerar väl och att deras uppdrag utförs i enlighet med direktiv. Andra intervjuade känner inte igen sig i att politiker ägnar mycket tid åt rena verksamhetsfrågor.

3.2.3. Målstyrning/målarbete

Den strategiska planen framstår som en viktig viljeinriktning för kommunen, och viktigt att kunna relatera till för det arbete som exempelvis bedrivs i kommunstyrelsen och i stadsdirektörens ledningsgrupp, även om det också framhålls att planen behöver utvecklas. Fokus på målarbete har ökat, i och med fullmäktiges årliga nedbrytning av målen inför varje budgetarbete.

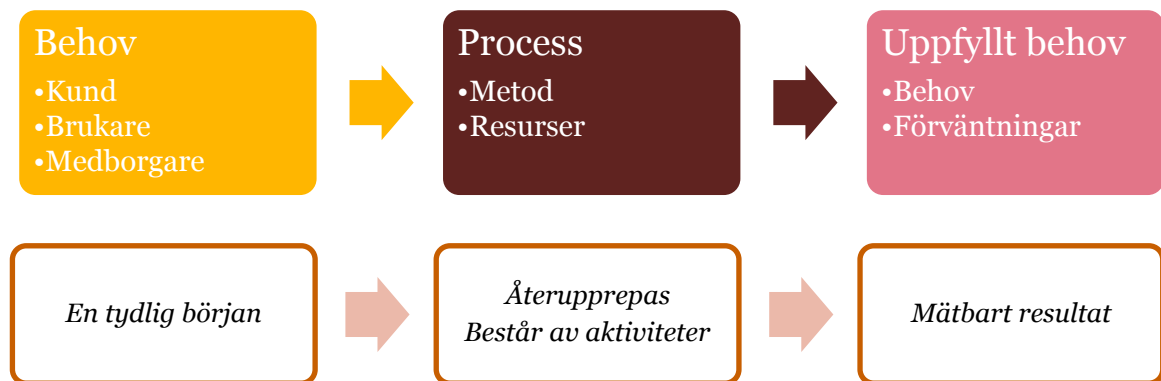
Däremot framstår det som att styrningen av målen inte är helt tydlig i nästa led när nämnderna ska bryta ner fullmäktiges mål i uppdragsplaner. Det saknas samsyn inom organisationen samt tydlig metod som alla kan tillämpa, även om en mall finns för hur målen för respektive nämnd ska framställas. Både tjänstemän och politiker uttrycker att målstyrningen behöver förtydligas och förbättras, bl. a. för att fullmäktige på ett tydligare sätt ska kunna bedöma nämndernas måluppfyllelse under året.

Umeå sammanställde under 2016 en rapport över hur kommunen arbetar med brukarundersökningar, vilka kan ses om en viktig del av en kommuns mål- och uppföljningsarbete. Av rapporten framgår att det (även om riktlinjer finns) är få verksamheter som följer dem när det genomförs brukarundersökningar. Ett kompetensnätverk samt analysgrupp för brukarundersökningar föreslås skapas för att utveckla arbetet. Rapporten lyfter bl. a. upp äldrenämndens uppdragsplan som ett föredöme vad gäller koppling mot mål, resultatmått och var de kommer ifrån. Äldrenämnden tillsammans med individ- och familjenämnden är de nämnder som har sina respektive uppdragsplaner på hemsidan där nämnderna beskrivs.

3.3. Processer

3.3.1. Vad avses med processer?

Med processer kan avses en serie aktiviteter som avser skapa ett slags värde för någon, t ex en äldre medborgare, ett barn i förskola, en chef inom hemtjänsten eller en nämnd. Processerna är beroende av att det finns resurser (t ex medarbetare, kompetens, lokaler, utrustning). Resurserna är inte en del av processen, men resurserna är ofta det vi organiserar, d.v.s. sätter in i olika organisatoriska enheter såsom avdelningar, grupper osv. För att ett processarbete ska fungera kräver det också regelbunden utvärdering och utveckling processerna.

3.3.2. Processorientering i Umeå kommun

Har processer tagits fram och utvecklats för att öka kvalitet, produktivitet och effektivitet inom organisationen? Här finns en stor variation i uppfattningar och upplevelser. Variationen finns både mellan politik och förvaltning, mellan olika förtroendevalda, samt mellan olika verksamheter inom förvaltningen. Det finns alltså inget tydligt mönster i variationen.

Tron på att arbeta processorienterat inom förvaltningen är stark och det finns en drivkraft att utveckla arbetssätt. Det framstår dock som att medvetenheten är varierande kring vad som avses då det handlar om processer samt vad det kräver av organisationen och medarbetare.

Generellt anges att kommunen har ett antal processer som fungerar väl och som inte hade kunnat komma på plats utan den nya organisationen, exempelvis gemensamma rapporteringsformat för ekonomiuppföljning för hela kommunen. Vidare så är tre av stödfunktionerna centralt på kommunen ISO-certifierade. Andra processer uppges fungera ungefär som förr, exempelvis budgetprocessen. Processer som exempelvis investeringsplanering uppges av flera behöva utvecklas.

Relationen och rollfördelningen verksamheterna (exempelvis förskola/skola, omsorg) och stödfunktionerna innehåller utmaningar avseende förväntningar:

- Höga förväntningar från verksamheterna på stödfunktionernas förmåga till leverans ur ett tidsperspektiv (d.v.s. leverans med kort varsel), förväntningar som stödfunktionerna har svårt att möta. En effekt av detta verkar vara att enskilda verksamheter och enheter har anställt medarbetare som arbetar med uppgifter

som egentligen ligger i stödfunktionernas uppdrag, exempelvis inom personaladministration. Denna utökning belastar verksamhetens budget.

- Förväntningar från verksamheterna på att stödfunktionerna ska hantera fler saker än vad stödfunktionerna uppfattar och anser. Tydliga exempel finns vad gäller lokalfrågor där den verksamhetskompetens som finns inom verksamheterna (exempelvis hos enhetschefer) efterfrågas i nybyggnation, samtidigt som verksamheterna menar att arbetet i dessa processer tar chefers tid för mycket i anspråk.
- Begreppet ”stöd” innebär att verksamheterna uppfattar och förväntar sig just detta. Samtidigt beskrivs tydliga styrande inslag i stödfunktionernas uppdrag, alltifrån att säkerställa att gemensamma mallar och riktlinjer till att stödfunktionerna hanterar uppföljningsfrågor.

3.3.3. *Stödfunktionerna*

Personalfunktionens uppdrag är bland annat att stötta verksamheterna när det gäller rekrytering, hälsoutveckling, rehabilitering, lönehantering samt medarbetar- och ledarutveckling.

Generellt anses funktionen vara professionell och ger bra stöd när det ges. Ledarutbildningen anses vara ett bra stöd för kommunens chefer, och även rehabiliteringsavdelningens specialister nämns som en värdefull resurs som hade varit svår att tillhandahålla i en traditionell förvaltningsorganisation. Processen vid rekryteringar uppges fungera väl.

Problem som framförs kopplat till personaladministrationen är själva tillgången till stödet. Flera representanter för verksamheterna, såväl förtroendevalda som tjänstemän, uttrycker att de önskar mer stöd inom personaladministrationen, bland annat stöd kopplat till den ökande sjukfrånvaron. Även i vissa svåra specifika personalärenden framförs önskemål om snabbare och mer tillgängligt stöd.

Även personaladministrationens kunskap om verksamheten uppges ha minskat, och förklaringen anses vara den centrala placeringen i organisationen.

Politiskt styrs personalfunktionen av ett personalutskott till kommunstyrelsen, vilka tillika är anställningsmyndighet. Det är personalutskottet som formellt fattar beslut om anställningar.

Ekonomifunktionen stöder verksamheten i bland annat budget och finansfrågor, redovisning och upphandling. Funktionen stöder även rörande kompetensutveckling och system för uppföljning av verksamheten.

Flera goda exempel finns där en centralisering av ekonomifunktionen bidragit till ökad kompetens och samordning. Funktionen har tagit fram gemensamma konsekvensanalyser som uppges skapa en samsyn rörande de utmaningar kommunen har rörande ekonomi. Ekonomifunktionen upplever sig ha kommit långt i fråga om ökad effektivisering och produktivitet. Dock framkommer det i några intervjuer att det finns utvecklingsbehov inom ekonomiadministrationen.

Många av de intervjuade anser att verksamhetskunskapen även här är försvagad, och företrädare för verksamheterna uttrycker en önskan om mer verksamhetsnära ekonomistöd, framförallt i fråga om djupare analyser av ekonomin.

Budgetprocessen, investeringsplanen samt arbetet med befolkningsprognoser relaterat till förskole- och skolverksamhet är områden som konkret pekas ut som förbättringsbara.

Verksamheter inom **Utveckling** har ansvar för lokaler, IT/teknik, måltider, städ- och verksamhetservice. Fram till och med 2014 hade Umeå kommun ett köp-sälj-system för interna stödfunktioner såsom IT och måltidsservice. Nu ersätts stödfunktionerna med anslagsfinansiering. Flera framhåller att borttagandet av ett köp-sälj-system var positivt samt att det är ett logiskt steg gentemot en samlad kommunal organisation. En del anser däremot att systemet avvecklades för snabbt, och att det nya arbetssättet ännu inte satt sig. Huvudargumentet för att behålla köp-sälj är att detta gav stödfunktionerna incitament att hålla nere kostnader i enlighet med de tjänster som köpts, medan de numera gör av med den budget de får tilldelat.

IT-stödet har varit centraliserat relativt länge. De mer verksamhetsnära lösningarna för verksamheten, exempelvis skola, anses ha utvecklingsbehov, och att det inte fungerar fullt ut påstås medföra att verksamheter tar egna initiativ och upphandlar egna verksamhets-system som ska täcka deras behov. IT-funktionen själva är kritiska till att verksamheter fortfarande har IT-relaterade kostnader i deras budgetar vilket försvårar för dem att få en helhetsbild över IT-kostnader och de IT-system som kommunens organisation använder.

Företrädare för flera verksamheter uttrycker att stödet i **fastighetsfrågor** inte fungerar, framförallt verksamheterna där företrädare för skolan anser att exempelvis ombyggnationer av lokaler tar tid, är omständliga och kräver mycket involvering av exempelvis rektorer. Även mindre omfattande bearbetning av lokaler uppges fungera dåligt.

Kommunikationsfunktionen arbetar i fyra olika processer. Utmaningarna är att kunna prioritera och optimera organisationen så att den kan användas där den bäst behövs för tillfället samt att hitta fungerande processövergångar, exempelvis då det ska byggas en ny förskola, där flera processer från både verksamheter och stödfunktioner måste finnas med. Det finns också medarbetare ute i verksamheterna för att ha en bra kontakt med dessa.

Några representanter från verksamheterna har uttryckt önskemål om mer verksamhetsnära **administrativt stöd** för att avlasta mellanchefer.

3.4. Kultur

3.4.1. Kultur i en organisation?

När organisationer genomgår förändringar och en betraktelse i efterhand görs kring vad som förändrades samt dess effekter, är det inte helt ovanligt att det är organisationens *struktur* som blir föremål för analys och där eventuella förändringar diskuteras. Värt att tänka på i detta sammanhang är att organisationens *kultur* är starkare än dess struktur.

I inledningen framgår att organisationens *kultur* har framkommit som relevant att beskriva, där vi med kultur menar beteende, förhållningssätt och relationer i organisationen. Detta spelar en väsentlig roll för hur organisationen fungerar.

Viktigt att ha med sig är också att en organisationsförändring i sig leder sällan till att större effekter uppnås om det inte också arbetas med *beteendeförändringar* och kultur direkt eller indirekt, t ex en strävan efter förändrade arbetssätt men också förhållningssätt.

3.4.2. Organisationens kultur i Umeå kommun

Förväntningarna på organisationsförändringarna samt värdegrundsarbetet kan summeras i följande: organisationen i form av dess strukturer, processer samt chefer och medarbetare ska böttna i tanken att jag som chef och medarbetare arbetar i och företräder *en* organisation och ser till helheten för medborgares och brukares bästa.

Följande iakttagelser har gjorts avseende kulturfrågorna. Dessa är generella, men därmed inte sagt att de genomsyrar hela organisationen.

- *Lojalitetskonflikter*. Ska jag som direktör arbeta för ledningsgruppen eller nämnden? Detta är relaterat till det som beskrivs under 3.2 – att nämndernas befogenheter och ansvar inte fullt ut anses hänga ihop. Samtidigt har nämnderna en högsta tjänsteman som de jobbar med och där kan lojalitetskonflikter uppstå.
- Det förekommer också bilder och beskrivningar av att det ibland finns en upplevd *svag tillit*, där tjänstemän bär på en oro för att göra fel i relation till den politiska nivån.
- Oklarheter i *rollfördelning* riskerar medföra att en kultur av genvägar, omvägar samt rundningar uppstår, där både förtroendevalda och tjänstemän använder tidigare upparbetade vägar (eller nya) för att t ex driva eller få effekt i vissa frågor, eller kunna effektuera beslut. Det här kan relateras till frågan om stödfunktionernas leveransförmåga.
- Det finns olika bilder av om det skett *beteendeförändringar* i organisationen som medfört att förändrade arbetssätt har gett och kan fortsätta ge positiva effekter.

4. *Var befinner sig organisationen?*

Utifrån vad som framkommit i intervjuer, vad som identifierats ur det tillgängliggjorda materialet samt utifrån PwC:s samlade kunskap på området, har ett antal utmaningar identifierats. Dessa beskrivs nedan, med våra reflektioner kring vad de innebär och några slutsatser kopplade till reflektionerna.

4.1. *Utmaning: uppnåddes det som önskades?*

Generellt är det mycket svårt att definitivt kunna säga att de önskade syftena kunnat infrias i och med omorganisationen. Avsaknaden av tydliga utgångspunkter och därmed mätpunkter saknas för exempelvis ekonomiska effektiviseringar. Vidare så är det flera förändringar som gjorts sedan 2009, inte bara en. Färdplan 2015 har också inneburit ett slags omtag för, eller utveckling av organisationsförändringen. Alltså är det enbart av detta skäl svårt att se den direkta kopplingen mellan ursprungligt beslut och eventuell effekt, samt det faktum att den senare justeringen är i relativ närtid.

Arbetet med en gemensam värdegrund, MÖTS, har enligt flera gett positiva effekter, vilka är svåra att särskilja från eventuella effekter av en ny organisation.

Det finns som framkommit också olika uppfattningar om organisationen nått sina syften. Det är problematiskt eftersom det då – fullt rimligt – kan dras olika slutsatser rörande organisationens mognad, funktionalitet och effektivitet. Uppfattningarna hos de som intervjuas kan sannolikt också relateras till var någonstans i organisationen personen befinner sig och om den delen av organisationen nått långt med processorienteringen eller inte.

Oavsett det så är organisationsförändringar i ständig rörelse och ska vara det också för att anpassa sig utefter den förändring som sker i både omvärld samt på platsen. PwC:s undersökning Future of Government påtalar vikten av att vara snabbriktig och adaptiv för att kunna justera i färdriktning samt för att bättre nå måluppfyllelse genom förståelsen av de förändringar som sker som påverkar organisationen.

För framtida förändringar är det likväl som tidigare av yttersta vikt att det finns ett önskat läge att fästa blicken på, tydliga mål att relatera till, att eventuella förväntningar av ekonomisk art tydliggörs. Och att det finns en tydlig plan för ett genomförande.

4.2. *Utmaning: Umeå kommun har en processororienterad organisation*

Om en processorganisation ska fungera så måste resurserna (t ex i form av chefer och medarbetare) betraktas som resurser som ska användas i processerna, och inte hänföras till specifika aktörer och delar i organisationen. Det handlar alltså bl. a om ett förhållningssätt. Medvetenheten om just detta är inte tillräckligt hög generellt inom organisationen idag.

En förklaring till att nämnderna upplever att den befintliga organisationen inte fungerar bra ur deras perspektiv är att de processer som ska stödja nämnderna i deras arbete inte är fullt ut fungerande utan är under utveckling. Ett symptomen på svaga processer är en upplevelse av att uppdrag inte genomförs, eller att de behov som efterfrågas levereras för sent eller att leveransen inte motsvarar förväntningarna.

Kommunfullmäktige har delegerat ansvaret för verksamheten till nämnderna gällande drift av verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och lagstiftning m.m. Kommunstyrelsen ansvarar för samtlig personal. Där är ansvaret tydligt. Nämnderna behöver kunna utöva sitt uppdrag i enlighet med sitt yttersta ansvar för verksamheten, samt att det finns en tjänstemannaorganisation (förvaltning) som utreder, bereder, och verkställer i enlighet med nämndernas beslut.

Umeå kommuns organisation är numera utformad så att alla nämnder "delar" på förvaltningen och dess personal. Organisationen påminner organisatoriskt delvis om en beställar-utförarorganisation (även om det formellt inte är det), där nämnderna ansvarar för budgeterade medel samt ytterst för verksamheten enligt nämndens ansvarsområde, men inte har någon "egen" förvaltning. Kommunstyrelsen, som anställningsmyndighet samt personalansvarig nämnd, ansvarar för personalen som utför uppgifterna. En av de stora utmaningarna är att ansvaret hos nämnderna inte anses i tillräcklig omfattning höra samman med befogenheterna, vilket i detta fall till större delen handlar om möjligheterna att kunna styra över resurserna inom förvaltningen. Denna typ av utmaning är enligt vår erfarenhet relativt vanlig inom kommuner med beställar-utförar-organisation. Men även i traditionella linjeorganisationer. Vi möter kommunala linjeorganisationer där det finns förväntansgap, leveransproblem och upplevelser av att nämnderna inte kan styra det nämnden vill och behöver styra.

Ett alternativ vore att förvaltningen tillhandahåller en slags permanent överkapacitet i resurser för att snabbare kunna tillgodose nämndernas behov. Då skulle - möjligen - effektiviteten öka ur nämndernas perspektiv sett till leverans i tid, men resursutnyttjandet i organisationen skulle bli mycket mer ineffektivt.

Det vägval vad gäller organisation som Umeå kommun har gjort behöver ses i ljuset av de utmaningar som kommunen står inför (utmaningar som delas med andra kommuner). En processororienterad organisation har mycket goda förutsättningar att nyttja resurser effektivt, samt en förmåga att utveckla sig för att möta förändrade och nya utmaningar. Den har också goda förutsättningar att vara attraktiv: en organisation som är beredd att utveckla och finna nya vägar att arbeta i en offentlig organisation kan sannolikt framstå som lockande att arbeta i.

Men det kräver det att de som befinner sig i organisationen förstår att det är en processorienterad organisation och fullt ut agerar utifrån det. Och det behövs. De beskrivningar som getts rörande att det anställs resurser för specifika verksamheter, resurser som inte ligger inom stödfunktionernas ansvar och styrning, innebär att den ekonomiska effektivisering som en samordning skulle skapa motverkas.

Det är också värt att ha i åtanke att ansvar och befogenheter inte "naturligt" följs åt i den organisation Umeå kommun valt till skillnad mot i en traditionell linjeorganisation. Detta är en särskild utmaning som måste hanteras och som inte kan lösas med någon enskild åtgärd utan som måste "levas" i organisationen, i dialogen på tjänstemannanivå och i dialogen förvaltning/verksamhetsområden - politik.

Slutligen: en effektiv organisation behöver levande strategier att relatera till. Strategier är ett stöd i prioriteringar och något att komma tillbaka till då nya utmaningar uppstår. Den strategiska planen i kommunen sägs vara viktig (även om det framhålls att den kan utvecklas). Den behöver framgent bli viktig i att stödja den politiska organisationen och förvaltningsorganisationen i att prioritera så att resurser i organisationen kan användas effektivt och på bästa sätt för hela organisationen.

4.3. Utmaning: Ledning, styrning och kultur

Att "vad" och "hur"-frågorna inte framstår som tydliggjorda i tillräcklig omfattning är förstås inte unikt för Umeå kommun, snarare är det en typisk utmaning för en kommunal organisation, och för en politiskt styrd organisation. Likväl är det upp till varje organisation att förbättra eventuella brister inom det området.

Det nedslag som vi gjort med utgångspunkt i de organisationsförändringar som genomförts sedan 2010 ger inte en tydlig bild av hur relationen mellan politik och förvaltning generellt sett ut under en period av tio år tillbaka och inte heller hur starka de olika delarna (kommunstyrelse, nämnd, stadsdirektör) upplevts vara i organisationen genom åren. Men frågan om var makten egentligen ligger och om det är rätt och rimligt är levande i organisationen, precis som i andra organisationer av samma typ. Vissa har ansett att kommunen av tradition haft "starka och självständiga" nämnder, och att det är en faktor som skapar utmaningar med den nuvarande organisationen. Det finns också upplevelser av att frågor och därmed mandat i stor utsträckning samlas i stadsdirektörens ledningsgrupp, vilket (om denna påstådda "ansamling" är rätt) givetvis medför att stadsdirektören med stöd av sin ledningsgrupp får kontroll över fler saker än vad som kanske är nödvändigt. Även detta är ett fenomen som förekommer i andra organisationer.

En generell förklaring (inte specifik för Umeå kommun) till att frågor tenderar att samlas till en central ledningsgrupp är enligt vår erfarenhet en effekt av otydlighet i roller och ansvar. Det är också vanligt i organisationer som är inne i ett förändringsarbete där roller, ansvar, mandat och befogenheter påverkas och utmanas. Det är mycket sällan så att en central ledningsgrupp medvetet drar till sig frågor, eftersom effekten av det kan vara att möjligheterna att arbeta strategiskt och långsiktigt försvagas, och därmed också möjligheterna att leda och styra verksamheten på det sätt som är tänkt.

I Umeå kommun finns dock en faktor som påverkar synen på ledningsgruppen och ansamlingen av frågor: arbetet med att utveckla processer gör att den centrala ledningsgruppen har behövt och fortsättningsvis behöver lägga ett fokus på det arbetet, och då

kommer också frågor kring rollfördelning och ansvar att behöva hanteras i ledningsgruppen. Denna faktor är sannolikt betydande i Umeå kommun.

En specifik del av den nuvarande organisationen som tenderar att tjäna som ett återkommande exempel på organisationens brister är personalutskottet: dess roll, ansvar och befogenheter (se mer under 3.2.1). Där finns potential att göra strukturella förändringar som skulle förbättra ledningen och styrningen.

Som en del i ledning/styrning kan också en diskussion också behöva föras kring begreppet ”stödfunktioner” och om det är rätt beteckning att fortsätta med. ”Stöd” signalerar en del av vad funktionerna ska ägna sig åt, men inte allt. De har (som i många offentliga organisationer) också en viktig roll i styrning och uppföljning, varför de ibland agerar som en lednings förlängda arm. Sammanblandas begreppet ”stödfunktion” också med begreppet ”stödfunktioner” kan otydligheten öka ytterligare.

4.4. Utmaning: En pågående förändring

Den centrala slutsatsen rörande Umeå kommuns organisation är att den fortfarande är i en pågående förändring, framförallt utifrån att utveckla sin processorientering. De iakttagelser vi gjort, de beskrivningar som görs i interjuver, samt vad som var utgångspunkterna för den ursprungliga organisationsförändringen pekar alla mot samma slutsats: den kommunala organisationen, med dess medarbetare och förtroendevalda, är inne i ett förändringsarbete, och det medför utmaningar och kräver engagemang.

Både politiker och tjänstemän är berörda av detta (dock i olika omfattning) och lägger emellanåt en hel del tid på att arbeta med det som är just förändringsarbete. Det kan handla om processutveckling, avgöra var frågor ska avhandlas och beslutas, skapa former och forum som saknas och att tydliggöra roller och uppdrag.

För det framtida arbetet är det viktigt att organisationen betraktar det som pågår och sker som en del i ett viktigt förändringsarbete. Och i ett förändringsarbete kommer saker både att bli bättre, men det behöver också ske en omprövning av saker som inte fungerar som tänkt.

Ett pågående förändringsarbete med otydlighet i roller och ansvar kan också medföra att tillit och förtroende försvagas och att det uppstår osäkerhet på flera håll i organisationen. Detta fenomen finns också i Umeå kommuns organisation. Huruvida det är en *effekt* av att organisationen är inne i förändring eller *en orsak* till att organisationen inte fungerar fullt ut som förväntas är svårt att säga. Det är inte helt osannolikt att det handlar om både en effekt och en orsak, där det senare kan förstås som att om förtroendet brister kring att den nya organisationen ska kunna leverera så återfaller människor i organisationen till gamla beslutsvägar och beslutsformer.

5. *Rekommendationer*

5.1. *Inledande reflektion*

Umeå kommun har valt att gå en organisatorisk väg som inte är vanlig i kommunsverige varför det är svårt att göra jämförelser med andra kommunala organisationer, d.v.s. det finns en förvaltning men nämnderna finns kvar. Umeå kommuns vägval ligger dock i linje med vad offentliga organisationer behöver göra för att fungera i framtiden, något som vi lyfter i inledningen av denna rapport.

Effektivitetsaspekten är aktuell och levande, inte bara i Umeå kommun, utan generellt. Det kommunala uppdraget och de kommunala ambitionerna kräver att de resurser som är tillgängliga kan nyttjas på bästa möjliga sätt, resurser som alltmer ses som begränsade. Det handlar både om ekonomiska resurser men också i resurser form av kompetens där många kommuner kämpar med att attrahera, rekrytera och behålla chefer, specialister och medarbetare inom alla områden av den kommunala organisationen.

Att lämna en linjeorganisation till förmån för någonting annat som kan beskrivas som mindre hierarkiskt, kräver ett aktivt arbete i form av att driva organisationen. För många med kommunal erfarenhet kan en linjeorganisation vara ett självklart sätt att organisera sig, och till delar upplevas som ett självspelande piano.

Att finna och etablera arbetsätt och strukturer som gör att kommunen kan kombinera effektivitet med attraktivitet och god måloppfyllelse är inte gjort i en handvändning. Det kräver tid, energi och förmåga att pröva, ompröva och våga förändra. Det kräver också att det finns en medvetenhet om utmaningarna, förståelse för komplexiteten i vad som krävs för att göra organisationen bättre och förstås tillit inom organisationen: mellan förtroendevalda och tjänstemän, mellan chefer och medarbetare och mellan olika delar av organisationen. I en processororienterad organisation kan också det bli väldigt tydligt om någon "genar" i organisationen. Samtidigt är det viktigt att det finns ett manöverutrymme att agera inom så att organisationen inte upplevs som hämmande. Det manöverutrymmet kan ibland behöva tydliggöras eller kontinuerligt arbetas med, i relation till tilliten, så att inte lösningen blir just genvägar.

5.2. Vägvalet

De utmaningar som Umeå kommun har att hantera löses inte genom att gå tillbaka till en organisation med flera förvaltningar. Som vi också pekat på så är vår erfarenhet att även traditionella linjeorganisationer med flera förvaltningar har utmaningar och svårigheter rörande roll- och ansvarsfördelning, styrförmåga och förmåga till leverans.

5.2.1. Att återgå?

Att gå tillbaka till en organisation med flera förvaltningar skulle få konsekvenser:

- Organisationen behöver *dra ner tempot med processorientering* för att arbeta med att förändra organisationens struktur. Ett inledande utredande arbete skulle behöva göras, därefter skulle en planering av genomförande vidta för att under en längre period införa organisationen. Det skulle kunna medföra att processer som alla idag är överens om behöver utvecklas skulle fortsätta vara för svaga.
- Organisationsförändringen skulle *kosta resurser*. Eftersom det handlar om en strukturförändring så behöver det göras ett omfattande arbete för att anpassa och förändra styrande dokument i form av rutiner och planer till att lägga tid på att processa igenom förändringarna.
- Det finns en risk för att *organisationen skulle tappa medarbetare* som idag tror på och arbetar för att utveckla den befintliga organisationen. En situation skulle kunna uppstå där det behöver genomföras en organisationsförändring och samtidigt rekryteras nyckelbefattningar i den organisation som ännu inte är införd.
- Risken är överhängande att organisationen *återgår till ett stuprörsagerande* vilket inte speglar den moderna organisationen som kommer krävas i framtiden

5.2.2. Framåt?

Det vägval som Umeå kommun gjort rörande förvaltningsorganisationen, och som från 2015 tagit ett tydligare steg i och med Färdplan 2015 innebär att det finns goda förutsättningar att skapa en effektiv organisation som kan möta kommunens framtida utmaningar.

Generellt sett är tron stark på att det är rätt väg, och det finns en förståelse för att de förändringar organisationen är inne i tar tid. Det finns alltså ett stöd i organisationen för att fortsätta med en förvaltning utifrån tron på att den i grunden är effektivare, vilket borgar för att det finns en vilja att jobba för att få organisationen att fungera bättre.

Det fortsatta arbetet kommer dock inte att fungera av sig självt:

- Organisationens utveckling måste drivas aktivt av hela organisationen så att ansvaret inte landar hos ett fåtal. Det kräver engagemang och sannolikt också insatser med regelbundna möten, som syftar till att stanna upp och betrakta var organisationen befinner sig.
- Prioriteringar måste göras kring var insatser för att förbättra organisationen ska riktas under olika perioder. Allt kan inte göras på en gång. Det kan t ex handla om att lägga fokus på ett fåtal men väsentliga processer.
- Vi-känslan utifrån kommunens värdegrund (där "vi" är centralt) måste betonas. Värdegrunden är ett viktigt och värdefullt verktyg för att stödja och stimulera organisationen i ett förändringsarbete.

5.3. Förbättringsåtgärder

Följande ser vi som väsentliga åtgärder för att organisationen ska kunna utvecklas. I botten ligger också ett behov av att gemensamt arbeta med *önskat läge för förändringen*. Genom att ha ett tydligt önskat läge ges också något att fästa blicken på i förändringsarbetet samt under målformuleringen för uppdraget. Att ha en utgångspunkt i ett önskat läge är något organisationen avsevärt ökar förändringsbenägenheten med.

Förbättringsåtgärd	Beskrivning och konsekvens	Tidsaspekt
Processer		
Utveckla och stärk centrala processer	Lägg fokus på att förtydliga, utreda och skapa förståelse för vissa centrala processer. De processer som framstår som mest angelägna att fokusera på är de övergripande ekonomistyrningsprocesserna (budget- och investeringsprocess), lokal-försörjningsprocess samt löneprocess. I detta: arbeta med, och förtydliga roller och ansvarsfördelning.	Medellång sikt
Arbeta med processmognad och arbetssätt	Tillse att det sker ett lärande av goda exempel i organisationen. Det handlar i grunden om att skapa medvetenhet om vad det innebär för organisationen att arbeta processinriktat.	Lång sikt
Struktur		
Utred och förtydliga personalutskottets roll och uppdrag	Personalutskottets uppdrag är otydligt. Förtydliga beslutsvägar och kommunikation, samt vilka förväntningar som ska finnas på utskottet. Detta skulle medföra att processer relaterade till personal, löner och budget kan stärkas och att förståelsen för utskottets arbete och process ökar inom organisationen.	Kort sikt
Kultur		
Arbeta med vad- och hur-frågorna	Som en organisatorisk ledstjärna bör en fördjupande ansats kring <i>vad</i> och <i>hur</i> utifrån kommunens befintliga värdegrund tas och diskuteras i kommunens politiska ledning och tjänstemannaledning på ett strukturerat sätt. Detta är det kollektiva ledarskapets ansvar att skapa en kultur som bygger på tillit och förtroende. Utbildningsinsatser, regelbundna dialoger och ett öppet förhållningssätt inom respektive del är en god väg att gå. Här kan den gemensamma värdegrunden vara en framgångsfaktor.	Kort sikt

Diarienumr: KS-2017/00448

Kvalitetsdeklarationer 2017 för kommunstyrelsens verksamheter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar
att fastställa kvalitetsdeklarationer för kommunstyrelsens verksamheter.

Ärendebeskrivning

Enligt den av kommunfullmäktige antagna kvalitetsstrategin ska respektive verksamhet i en kvalitetsdeklaration förtydliga vilken kvalitets- och servicenivå som tillhandahålls.

Kvalitetsdeklarationerna revideras vid behov årligen i samband med verksamhetsplaneringen. Stadsarkivet, kommunikation (externt), kommunikation (internt), internationellt samarbete, nationella minoriteter, personalfunktionen, arbetsmiljö och hälsa samt näringslivsservice har inga behov av att revidera sina kvalitetsdeklarationer.

Nedanstående dokument har reviderats till vissa delar och ska fastställas av kommunstyrelsen. Kvalitetsdeklarationerna för kommunledningsstaben och arbetet med utsatta EU-medborgare är helt nya.

Beslutsunderlag

Kvalitetsdeklaration kommunledningsstaben
Kvalitetsdeklaration arbetet med utsatta EU-medborgare
Kvalitetsdeklaration Mark och exploatering
Kvalitetsdeklaration övergripande planering
Kvalitetsdeklaration Rekrytering och bemanning
Kvalitetsdeklaration Lön och pension

Beredningsansvariga

Tordleif Hansson

Tordleif Hansson
Utredare

§ 155

Diarienum: KS-2017/00448

Kvalitetsdeklarationer 2017 för kommunstyrelsens verksamheter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa kvalitetsdeklarationer för kommunstyrelsens verksamheter:

- Kvalitetsdeklaration kommunledningsstaben, reviderad 2017-05-09.
- Kvalitetsdeklaration arbetet med utsatta EU-medborgare, reviderad 2017-05-09.
- Kvalitetsdeklaration Mark och exploatering, reviderad 2017-05-09.
- Kvalitetsdeklaration övergripande planering, reviderad 2017-05-09.
- Kvalitetsdeklaration Rekrytering och bemanning, reviderad 2017-05-09.
- Kvalitetsdeklaration Lön och pension, reviderad 2017-05-09.

Reservation

Anders Ågren (M) reserverar sig mot beslutet att inte bifalla yrkandet om att avslå förslaget om "Kvalitetsdeklaration arbetet med utsatta EU-medborgare".

Ulrika Edman (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendebeskrivning

Enligt den av kommunfullmäktige antagna kvalitetsstrategin ska respektive verksamhet i en kvalitetsdeklaration förtydliga vilken kvalitets- och servicenivå som tillhandahålls.

Kvalitetsdeklarationerna revideras vid behov årligen i samband med verksamhetsplaneringen. Stadsarkivet, kommunikation (externt), kommunikation (internt), internationellt samarbete, nationella minoriteter, personalfunktionen, arbetsmiljö och hälsa samt

näringslivsservice har inga behov av att revidera sina kvalitetsdeklarationer.

Nedanstående dokument har reviderats till vissa delar och ska fastställas av kommunstyrelsen. Kvalitetsdeklarationerna för kommunledningsstaben och arbetet med utsatta EU-medborgare är helt nya.

Beslutsunderlag

Kvalitetsdeklaration kommunledningsstaben, reviderad 2017-05-09.

Kvalitetsdeklaration arbetet med utsatta EU-medborgare, reviderad 2017-05-09.

Kvalitetsdeklaration Mark och exploatering, reviderad 2017-05-09.

Kvalitetsdeklaration övergripande planering, reviderad 2017-05-09.

Kvalitetsdeklaration Rekrytering och bemanning, reviderad 2017-05-09.

Kvalitetsdeklaration Lön och pension, reviderad 2017-05-09.

Beredningsansvariga

Tordleif Hansson

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Anders Ågren (M) yrkar att avslå förslaget om "Kvalitetsdeklaration arbetet med utsatta EU-medborgare".

Anders Ågren (M) med instämmande av **Hans Lindberg (S)**, **Nasser Mosleh (MP)** och **Peder Westerberg (L)** yrkar att stryka första att-satsen under rubriken "Vi lovar" för Kvalitetsdeklaration kommunledningsstaben (att genomföra strukturerade samtal med kommunstyrelsens samtliga utskott en gång per år för att följa upp vårt arbete).

Anders Ågren (M) med instämmande av **Hans Lindberg (S)**, **Nasser Mosleh (MP)** och **Peder Westerberg (L)** yrkar om tillägg till alla kvalitetsdeklarationer att en ny första punkt införs under rubriken "Vi lovar", med formuleringen: "att vi gör allt för att minimera förekomsten av interna möten, så att vi kan ägna mer tid åt övriga arbetsuppgifter".

Hans Lindberg (S), **Nasser Mosleh (MP)**, **Peder Westerberg (L)** och **Ulrika Edman (V)** yrkar avslag till Ågrens yrkande om att avslå förslaget om "Kvalitetsdeklaration arbetet med utsatta EU-medborgare".

Ulrika Edman (V) yrkar avslag till Ågrens med fleras yrkande om tillägg till alla kvalitetsdeklarationer att en ny första punkt införs under rubriken "Vi lovar", med formuleringen: "att vi gör allt för att minimera förekomsten av interna möten, så att vi kan ägna mer tid åt övriga arbetsuppgifter".

Propositionsordning som godkänns

Avslag mot bifall till Ågrens yrkande att avslå förslaget om "Kvalitetsdeklaration arbetet med utsatta EU-medborgare". Ordföranden finner att arbetsutskottet beslutar att avslå Ågrens yrkande.

Därefter frågar ordföranden om arbetsutskottet bifaller Ågrens m.fl. yrkande att stryka första att-satsen under rubriken "Vi lovar" för Kvalitetsdeklaration kommunledningsstaben. Ordföranden finner att arbetsutskottet gör det.

Bifall mot avslag till Ågrens m.fl. yrkande om tillägg till alla kvalitetsdeklarationer att en ny första punkt införs under rubriken "Vi lovar", med formuleringen: "att vi gör allt för att minimera förekomsten av interna möten, så att vi kan ägna mer tid åt övriga arbetsuppgifter". Ordföranden finner att arbetsutskottet bifaller tilläggsyrkandet.

Kvalitetsdeklaration Övergripande planering

Vårt uppdrag

Vi skapar förutsättningar för en fortsatt befolkningsutveckling och hållbar tillväxt med visionen att Umeå ska ha 200 000 invånare senast 2050. Vi svarar för den övergripande fysiska planeringen i kommunen. Uppdraget omfattar bl a översiktlig planering, planering av större infrastrukturprojekt och landsbygdsutveckling. Vi gör analyser, tar fram prognoser och underlag inom områden som är av strategisk betydelse för Umeås utveckling.

Vi initierar, leder och samordnar uppdrag som har strategisk och verksamhetsövergripande karaktär samt samordnar yttranden och remisser.

Vi lovar

- att vi gör allt för att minimera förekomsten av interna möten, så att vi kan ägna mer tid åt övriga arbetsuppgifter
- att vårt arbete håller hög kvalitet
- att du blir professionellt bemött av kompetent personal
- att våra uppdrag genomförs med gott samarbete och i god dialog med våra kunder
- att vi strävar efter att uppnå en god framförhållning i planering och projekt
- att vi är lätta att nå

Vi vill bli bättre

Dina synpunkter är viktiga för att vi ska kunna förbättra och utveckla vår verksamhet. Klagomål, beröm eller förslag på förbättringar kan lämnas direkt till personalen eller ansvarig chef. Vill du veta mer?

Fastställd

Denna kvalitetsdeklaration är fastställd av Kommunstyrelsens Närings- och Planeringsutskott 2012-01-31 och revideras årligen.
Senaste revidering har gjorts av kommunstyrelsen 2017-05-16.

Vill du veta mer

Sök på kommunens hemsida www.umea.se eller kontakta planeringschef.

Kvalitetsdeklaration Rekrytering och bemanning

Vårt uppdrag

”Rätt person med rätt kompetens till rätt plats vid rätt tidpunkt”

Rekrytering och bemanning arbetar för att på bästa sätt tillgodose Umeå kommuns behov av professionellt stöd inom vårt ansvarsområde.

Rekrytering och bemanning ansvar för att

- vara ett konsultativt och operativt stöd till verksamheter inom områdena rekrytering och bemanning
- utbilda chefer och medarbetare inom vårt ansvarsområde
- arbeta med kommunens arbetsgivarvarumärke
- samordna personalbehov och tillgodose våra kunders behov av administrativt rekryteringsstöd samt stöd från rekryteringskonsult vid chefsrekryteringar
- stötta verksamheterna för- och grundskola, vård och omsorg samt ensamkommande flyktingbarn i deras uppdrag att klara sin korttidsbemanning utifrån särskilda överenskommelser
- stötta verksamheter med bemanningsplanering och analyser
- stötta vård och omsorg med centralt schemastöd utifrån särskild överenskommelse

Vi lovar

- att vi gör allt för att minimera förekomsten av interna möten, så att vi kan ägna mer tid åt övriga arbetsuppgifter
- att ge ett administrativt stöd vid samtliga externa rekryteringar
- att våra tjänster håller hög kvalitet och är i enlighet med våra arbetsrättsliga lagar och avtal
- att informera om förändringar som påverkar verksamheterna
- att följa upp verksamheternas särskilda behov och skapa utrymme för ständiga förbättringar

Vi vill bli bättre

- på att följa upp våra processer och tydliggöra roller och förväntningar i vårt samarbete med verksamheterna

Om vi inte lever upp till vad vi lovar vill vi gärna veta det. Dina synpunkter ger oss värdefull information och möjligheter att förbättra vår verksamhet.

Synpunkter, beröm, klagomål eller förslag kan lämnas till medarbetare inom Rekrytering och bemanning eller via förslags- och avvikelshanteringen på intranätet.

Vill du veta mer?

Frågor om vår verksamhet besvaras av:

Chef för Rekrytering och bemanning

Camilla Högdahl

090-161188

camilla.hogdahl@umea.se

Chef för Bemanningscentrum

Annika Hultdin Hofverberg

090-161096

annika.hofverberg@umea.se

Fastställd

Denna kvalitetsdeklaration är fastställd av kommunstyrelsen 2017-05-16.

Kvalitetsdeklaration Lön och pension

Vårt uppdrag

”Rätt lön till rätt person i rätt tid”

Lön och pension arbetar för att på bästa sätt tillgodose Umeå kommuns behov av professionellt stöd inom det löne- och pensionsadministrativa området.

Lön och pension ansvarar för att:

- samordna övergripande drift och utveckla kommunens lönesystem
- vara ett konsultativt och operativt stöd till chefer och medarbetare när det gäller löne- och pensionsadministrativa frågor
- utbilda chefer och medarbetare i löne- och pensionsadministrativa frågor
- kontrollera att systemstöd och inskickade underlag uppfyller fastställda lag- och avtalskrav
- producera, sammanställa och analysera personalstatistik, personalekonomi och prognoser
- handlägga administrativa ärenden gällande arvoden, pensioner och försäkringar

Vi lovar

- att vi gör allt för att minimera förekomsten av interna möten, så att vi kan ägna mer tid åt övriga arbetsuppgifter
- att hålla en hög tillgänglighet under överenskomna öppettider
- att erbjuda grundutbildning för nya chefer en gång per månad
- att informera om ny lagstiftning, nya regler och nya rutiner som påverkar det löne- och pensionsadministrativa området

Vi vill bli bättre

- på att anpassa utbildning och det konsultativa stödet till det specifika verksamhetsområdet som kommunens chef tillhör

Om vi inte lever upp till vad vi lovar vill vi gärna veta det. Dina synpunkter ger oss värdefull information och möjligheter att förbättra vår verksamhet.

Synpunkter, beröm, klagomål eller förslag lämnas till chef för *Lönesupport* eller via förslags- och avvikelshanteringen på intranätet.

Vill du veta mer?

Frågor om vår verksamhet besvaras av:

Lönechef Carina Andersson

090-16 11 21

carina.andersson@umea.se

Fastställd

Denna kvalitetsdeklarationen är fastställd av kommunstyrelsen 2016-02-16.

Reviderad av kommunstyrelsen 2017-05-16.

Kvalitetsdeklaration Mark och exploatering

Vårt uppdrag

Mark och exploateringsverksamheten syftar till att säkra kommunens långsiktiga markförsörjning samt planera och genomföra exploatering av bostads- och verksamhetsområden. Det innebär att vi förvärvar och säljer bebyggda och obebyggda fastigheter samt förvaltar kommunens markreserv.

Vi planerar, leder och samordnar exploateringsprojekt på kommunal mark samt upprättar exploateringsavtal för genomförande av detaljplaner på privat mark. Vi säljer mark för verksamhets- och bostadsändamål till företag och privatpersoner. Vi leder utredning och genomförande av statligt och kommunalt finansierade marksaneringar.

Mark och exploatering arbetar för att skapa de förutsättningar som krävs för att uppnå det politiska målet att öka Umeås befolkning till 200 000 invånare till 2050. Vi har som mål att alltid ha en beredskap med detaljplanelagd mark för både verksamheter och bostäder som räcker i minst två år.

Vi lovar

- att vi gör allt för att minimera förekomsten av interna möten, så att vi kan ägna mer tid åt övriga arbetsuppgifter
- att du blir professionellt bemött av kompetent personal
- att det ska vara lätt att ta kontakt med oss
- att vi bekräftar inkomna ärenden inom tre arbetsdagar
- ett bra samarbete
- att vi ska ge aktuell information om kommande och pågående projekt på vår hemsida

Vi vill bli bättre

Mark och exploatering är kvalitetssäkrade enligt ISO 9001 och vi följer löpande upp vår utveckling. Vi vill ständigt förbättra oss och vill därför att du lämnar dina synpunkter, klagomål, beröm eller förslag på förbättringar direkt till vår personal.

Vi genomför dessutom med jämna mellanrum interna och externa kundundersökningar.

Vill du veta mer?

Läs mer på www.umea.se/exploatering. Du kan även kontakta vår personal eller mark- och exploateringschef Stina Sjöblom, 090-16 23 11.

Fastställd

Denna kvalitetsdeklaration är fastställd av kommunstyrelsen 2016-02-16.

Reviderad av kommunstyrelsen 2017-05-16.

Kvalitetsdeklaration arbetet med utsatta EU-medborgare

Vårt uppdrag

På senare år har allt fler EU-medborgare som befinner sig i en socialt och ekonomiskt utsatt situation sökt sig till Sverige och Umeå. Några har kommit hit för att söka arbete medan andra försörjer sig genom tiggeri, gatumusicerande eller gatuförsäljning. Det är förekommande att de bor i tält, tillfälliga skjul, husvagnar och bilar uppställda på parkeringar och i skogspartier. Frågor relaterade till utsatta EU-medborgare berör många sektorer i samhället.

Därför är det även naturligt att ett stort antal kommunala verksamheter och bolag på olika sätt berörs och involveras i dessa frågor. Umeå kommun utgår från gällande lagstiftning som reglerar kommunens skyldigheter och möjligheter att ge stöd till de utsatta EU-medborgarna. Umeå kommun utgår även från de mål, regelverk och riktlinjer som kommunfullmäktige och facknämnder fastställt för de kommunala verksamheterna.

I förlängningen innebär detta att Umeå kommuns verksamheter och de kommunala bolagen tillämpar gällande lagstiftning, regelverk och riktlinjer i de frågor som uppstår i relation till utsatta EU-medborgare.

Internationella och MR enhetens arbete med de utsatta EU-medborgarna i korthet sammanfattas:

Bygga upp samverkan och samordning kring utsatta EU-medborgare med berörda aktörer både inom och utanför Umeå kommun

Att utarbeta förslag till rutiner och handlingsplan i samverkan med berörda kommunala verksamheter, organisationer, myndigheter och ideell sektor.

Stödja frivilligorganisationerna som arbetar kring utsatta EU-medborgare, både genom information samt genom att föreningsbidrag.

Informera, frivilliga organisationer, civila samhället och de berörda om de insatser som Umeå kommun fattat beslut om.

Vi lovar

- att vi gör allt för att minimera förekomsten av interna möten, så att vi kan ägna mer tid åt övriga arbetsuppgifter
- att barnperspektivet alltid uppmärksammas i samband med att Umeå kommun stödjer eller genomför insatser för utsatta EU-medborgare.
- att de insatser Umeå kommun stödjer eller genomför för utsatta EU-medborgare ska nå såväl män som kvinnor.
- att de insatser Umeå kommun genomför eller stödjer för utsatta EU-medborgare ska utformas med åtanke på att gruppen består av individer med olika behov och förutsättningar.
- att i relation till de utsatta EU-medborgarna som vistas i Umeå förordar Umeå kommun individuellt anpassade lösningar före storskaliga kollektiva lösningar.
- att de insatser Umeå kommun stödjer eller genomför ska utformas så att miljöperspektivet beaktas.
- att Umeå kommuns arbete med utsatta EU-medborgare ska präglas av samverkan och erfarenhetsutbyte med andra kommuner och aktörer
- att Umeå kommun ser positivt på och avser även fortsättningsvis stödja det arbete föreningsliv alt ideell sektor alt civilsamhälle och föreningar gör för utsatta EU-medborgare.
- att Umeå kommun via information och rådgivning till utsatta EU-medborgare samt stöd till civilsamhället ska bidra till att det inte bildas irreguljära bosättningar.

Vi vill bli bättre

Vi har som ambition att ständigt förbättra oss. Vi vill gärna ha dina synpunkter och förslag på förbättringar.

Vill du veta mer?

Du kan kontakta oss för mer information eller besöka vår hemsida:

<http://umea.se/umeakommun/omsorgochhjalp/invandringochintegration/eumedborgare.4.4c9604991525c253f0e2a2cd.html>

Frågor och synpunkten om verksamheten besvaras av samordnaren för utsatta EU-medborgare:

Cathrin Alenskär

Enhetschef Internationella- och MR Enheten

e-post: cathrin.alenskär@umea.se

tel: 090 16 22 80

Ahmet Gümüscü

Samordnare för utsatta EU-medborgare

e-post: ahmet.gumuscu@umea.se

tel: 090 161253

Fastställd

Kvalitetsdeklarationen är fastställd av kommunstyrelsen 2017-05-16.

Kvalitetsdeklaration kommunledningsstaben

Vårt uppdrag

Kommunledningsstaben omfattar nämndkansli, juridik, utredning, administrativ service till kommunalråd och ledning samt valkansli. Kommunledningsstaben är kommunens centrala funktion för administrativ verksamhetsutveckling, dokument- och informationshantering och juridiskt stöd.

Juristerna bistår kommunens verksamheter, nämnder, styrelser och bolag med information, rådgivning och utbildning. De hjälper kommunens verksamheter, nämnder, styrelser och bolag vid förhandlingar och för kommunens talan inför domstol.

Nämndkansliet är central registratur för kommunen och ansvarar för kommunens centrala e-postlåda. Nämndkansliet samordnar ärendeberedning samt är sekretariat till kommunfullmäktige, kommunstyrelse och dess utskott.

Kommunledningsstaben ansvarar även för administration av borgerliga vigslar.

Valnämndens kansli serverar valnämnden, som är lokal valmyndighet. Valnämnden ansvarar för att genomföra allmänna val till riksdag, landsting och kommunfullmäktige, val till Europaparlamentet och andra val som riksdagen beslutar om liksom även folkomröstningar.

Vi lovar

- att vi gör allt för att minimera förekomsten av interna möten, så att vi kan ägna mer tid åt övriga arbetsuppgifter
- att leverera handlingar till politiska sammanträden inom givna tidsramar
- att hålla minst två utbildningar per år i offentlighet och sekretess
- att ordna borgerlig vigsel inom en vecka från bokning förutsatt att alla nödvändiga handlingar och uppgifter är fullständiga och korrekta samt att vigselförättare finns tillgänglig

Vi vill bli bättre

- Om våra medborgare och kommunanställda upplever att vi inte lever upp till vad vi lovar vill vi gärna veta det. Synpunkterna ger oss värdefull information och möjligheter att förbättra vår verksamhet.

Vill du veta mer?

Frågor om vår verksamhet besvaras av:

Direktör för administration och kommunikation Jan Bergman

090-16 12 59

070-320 25 00

jan.bergman@umea.se

Fastställd

Kvalitetsdeklarationen är fastställd av kommunstyrelsen 2017-05-16 och gäller tills vidare.

Diarienumr: KS-2016/00762

Riktlinjer för styrande dokument

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anta Riktlinjer för styrande dokument

Ärendebeskrivning

Syftet med dokumentet är att skapa en enhetlig struktur för de styrande dokumentens namnsättning, inbördes förhållande och beslutsinstans. Det bidrar till att tydliggöra styrning och uppföljning av verksamheten i kommunen. Riktlinjer för styrande dokument omfattar inte lagstyrda dokument som namnges i enlighet med aktuell lag.

Beslutsunderlag

Riktlinjer för styrande dokument

Beredningsansvarig

Jan Bergman
Agneta Flumé
Carina Lidgren Heimersson
Olov Häggström

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder

Olov Häggström
utredare

§ 154

Diariennr: KS-2016/00762

Riktlinjer för styrande dokument

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anta Riktlinjer för styrande dokument enligt bilaga.

att en tydlig ambition måste vara att förekomsten av styrande dokument ska begränsas till ett minimum, såväl på politisk nivå som på tjänstemannanivå.

Ärendebeskrivning

Syftet med dokumentet är att skapa en enhetlig struktur för de styrande dokumentens namnsättning, inbördes förhållande och beslutsinstans. Det bidrar till att tydliggöra styrning och uppföljning av verksamheten i kommunen. Riktlinjer för styrande dokument omfattar inte lagstyrda dokument som namnges i enlighet med aktuell lag.

Beslutsunderlag

Riktlinjer för styrande dokument

Beredningsansvarig

Jan Bergman, Agneta Flumé, Carina Lidgren Heimersson och Olov Haggström

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Anders Ågren (M) yrkar om tillägget att en tydlig ambition måste vara att förekomsten av styrande dokument ska begränsas till ett minimum, såväl på politisk nivå som på tjänstemannanivå.

Propositionsordning som godkänns

Ordföranden frågar först om arbetsutskottet bifaller förslag i

tjänsteskrivelsen och finner att arbetsutskottet gör det. Därefter frågar

Umeå kommun
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsutdrag
2017-05-09

ordföranden om arbetsutskottet bifaller Ågrens tillägg och finner att arbetsutskottet gör det.

Beslutet ska skickas till
Samtliga nämnder

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Riktlinjer för styrande dokument

Dokumenttyp: Riktlinje	
Dokumentansvarig: kommunledningsstaben	Beslutsdatum: [20XX-XX-XX]
Beslutad av: Kommunstyrelsen	DNR: KS-2016/00762

Inledning

I den här riktlinjen beskrivs begrepp, hierarki och utformning av Umeå kommuns styrande dokument, som utgör Umeå kommuns författningssamling. Syftet med Riktlinjer för styrande dokument är att fastställa en definition för vad som är styrdokument samt att skapa en enhetlig struktur för de olika styrdokumentens inbördes förhållande. Det bidrar även till att tydliggöra styrdokumentens roll när det gäller styrning och uppföljning av verksamheten i kommunen.

Grundprincipen är att kommunfullmäktige antar dokument som är kommunövergripande eller är av principiell karaktär eller av större vikt. Nämnd antar dokument inom sitt ansvarsområde. Samtliga dokument ska lagras i diariet, även rutiner/instruktioner som lagras i kvalitetsledningssystemet kan diarieföras. Om giltighetstiden för ett styrande dokument inte är definierat gäller det tills vidare. För skapande av styrande dokument, se rutin KS-23 Rutin för styrande dokument.

Lagstyrda dokument namnges i enlighet med aktuell lag.

Dokument som beslutas av kommunfullmäktige

Vision

Beskriver ett önskvärt framtida tillstånd. Visionen ska tydliggöra varför en organisation eller en verksamhet finns till, för vem den finns till och vart den är på väg. Kommunfullmäktige antar kommunövergripande visioner.

Kommunövergripande mål och direktiv

Beskriver kommunfullmäktiges vision, vilja och ambitioner för verksamhetsinriktning och verksamhetsutveckling inom olika områden. Kommunövergripande dokument som fastställs av kommunfullmäktige i samband med beslut om budgetramar.

Strategiska planen

Omfattar den kommande tolvårsperioden och ligger till grund för kommunfullmäktigemålen som uppdateras årligen. Den är också ett stöd för nämnders och styrelser mål. Planen antas av kommunfullmäktige och dess giltighet prövas minst en gång per mandatperiod.

Översiktsplanen

Översiktsplanen konkretiserar kommunens övergripande mål, visioner och strategiska planen när det gäller användningen av mark och vatten. Strategier och riktlinjer som anges i översiktsplanen är styrande för annan efterföljande planering. Med detta som grund upprättas olika typer av program som konkretiserar hur översiktsplanens intentioner ska genomföras. Varje kommunal nämnd, förvaltning och bolag har ansvar för att beslut och arbete sker i enlighet med översiktsplanens mål och riktlinjer. Inbördes förhållande mellan strategier, program och genomförande vad gäller mark- och vattenanvändning beskrivs i översiktsplanedokumentet.

Reglemente

Fastställs av kommunfullmäktige. Beskriver ansvarsfördelning och verksamhets- och arbetssätt för en viss styrelse/nämnd.

Bolagsordning

Bolagsordning är ett aktiebolags regelverk, som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten. Används för de kommunala bolagen.

Policy

Beskriver kommunens grundläggande hållning, värdering och vägledande principer i en viss sakfråga. En policy är ett kommunövergripande dokument som fastställs av kommunfullmäktige. En policy ska vara kortfattad och koncis. Texten ska som regel rymmas på en A4-sida.

Program

Ett program ska vara kommunövergripande och beskriva vad kommunen ska uppnå inom ett avgränsat område, exempelvis idrott, naturvård eller social hållbarhet. Ett program ska innehålla långsiktiga inriktningar och strategier med prioritering av särskilda utvecklingsinsatser. Program gäller tillsvidare om inget annat anges. Det ska aktualitetsprövas minst en gång i början av varje mandatperiod. Program antas av kommunfullmäktige. Program finns även inom viss lagstiftning, exempelvis Plan- och bygglagen och Skollagen.

Regler/föreskrifter

Beskriver kommunens olika regelverk som måste följas vid genomförande och/ eller handläggning med mera. Vissa regler/föreskrifter kan beslutas av nämnd.

Dokument som beslutas av nämnd

Uppdragsplaner

Beskriver respektive nämnds/styrelses verksamhetsinriktning och verksamhetsutveckling utifrån de kommunövergripande målen och direktiven och budgetramar. Dokument som fastställs av respektive nämnd och anmäls i fullmäktige.

Arbetsordning

Innehåller arbetsfördelning och delegationer från nämnd till valda utskott. Kommunfullmäktiges arbetsordning antas av kommunfullmäktige och innehåller arbetsformer för kommunfullmäktige.

Strategi

Beskriver på ett övergripande sätt och vilket tillvägagångsätt man ska välja för att förverkliga en vision, ett övergripande mål eller lagstiftningskrav. Kommunövergripande strategier fastställs av kommunfullmäktige. Strategier utgår från visioner och mål.

Delegationsordning

Visar hur kommunstyrelsen eller en nämnd delegerar rätten att besluta i vissa frågor till någon annan, exempelvis ett utskott, nämndens ordförande, verksamhetschef eller annan tjänsteman inom förvaltningen. Delegationsbeslut ska anmälas till delegerande nämnd. Beslutsfattare: kommunstyrelse, nämnder.

Riktlinje

Stödjer organisationen så att den bedriver sin verksamhet på rätt sätt. Riktlinjer är som en allmänt hållen handbok. Beslutsfattare: kommunstyrelse, nämnder och bolag.

Beslutas på tjänstemannanivå

Genomförandeplan

Verksamheter berättar om hur man ska uppfylla målen i uppdragsplanen.

Handlingsplan

En detaljerad beskrivning av planerade aktiviteter som kompletteras med

- rutiner/anvisningar eller instruktioner
- tidplan
- rutiner/anvisningar för uppföljning

Om handlingsplanen ingår i ett samlat dokument med kommunövergripande policy och strategi fastställs denna av kommunfullmäktige. Övriga kommunövergripande handlingsplaner som utgår från uppdrag eller mål som fastställts av nämnd eller styrelsen kan i vissa fall fastställas av stadsdirektör efter samråd med stadsdirektörens ledningsgrupp.

Rutiner/Instruktioner

Är en detaljerad beskrivning av hur olika aktiviteter/processer ska handläggas eller genomföras. "Hur och av vem", besvaras av rutiner/Instruktioner. De upprättas på olika nivåer och fastställs av chef.

Diarienumr: KS-2016/00839

Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anta yttrande över granskningsrapport om målprocessen med utgångspunkt jämställdhet

Ärendebeskrivning

EY har genomfört en Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet. Granskningen har syftat till att bedöma om styrningen är ändamålsenlig samt att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet.

EY lämnar följande rekommendationer:

- Förtydliga kommunstyrelsens roll i målprocessen generellt och specifikt för jämställdhetsmålet.
- Förtydliga gränssnittet avseende roll och ansvar mellan kommunstyrelsen och jämställdhetsutskottet.
- Förtydliga kommunikationsvägarna mellan kommunstyrelsen och jämställdhetsutskottet
- Säkerställ beslutstödets ändamålsenlighet för arbete med jämställdhetsmålet
- Fullfölj arbetet med att förenkla uppföljningen av jämställdhetsarbetet på övergripande nivå och därmed stärka kommunstyrelsens uppsiktsplikt
- Stärk koncernstyrningen i jämställdhetsarbetet genom ett mer likartat arbets sätt i förhållande till nämnder och bolag och överväg att ge jämställdhetsutskottet i uppdrag att samspela också med bolagen på motsvarande sätt som sker med nämnderna
- Stärk kopplingen mellan kommunfullmäktiges övergripande jämställdhetsmål och nämndernas respektive bolagens mål och aktiviteter i planeringsdokument genom att såväl nämnder som bolag har tydliga åtaganden

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2016/00839

- Säkerställ att alla nämnder och bolag bryter ner jämställdhetsmålet eller på annat sätt gör det synligt och spårbart hur arbetet sker utifrån jämställdhetsmålet
- Överväg en samlad rapportering av bolagens jämställdhetsarbete och låt den bli en del i jämställdhetsutskottets planerade jämställdhetsrapport

Granskningen har omfattat den yttre kvaliteten, d.v.s. arbetet gentemot medborgare samt brukare. Den samlade bedömningen som EY gör är att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet där nämnder utifrån sina förutsättningar gör insatser för att öka jämställdheten. Granskningen pekar också på jämställdhetsutskottets centrala roll med dialoger och uppföljning av jämställdhetsarbete.

Äldrenämnden anser att granskningen satt fingret på flera frågor om målprocessen när det gäller jämställdhetsmålet och ställer sig bakom de rekommendationer som granskningen lämnat. Nämnden anser att nämnders ansvar för planering, genomförande och uppföljning av jämställdhetsarbete och hur detta hänger ihop med ordinarie verksamhetsuppföljning vid delårs- och årsredovisning bör förtydligas. Det bör vara tydligare reglerat hur resultatmått kopplas till jämställdhetsmålet och hur de aktiviteter som genomförs i relation till målet bidrar till kommunens samlade jämställdhetsarbete.

Individ- och familjenämnden yttrar sig liknande Äldrenämnden men nämner också att granskningen synliggör generella utmaningar med målstyrningen med jämställdhetsmålet som exempel.

För- och grundskolenämnden samt Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden pekar i sitt yttrande på det fortsatta arbetet och hur de under 2017 arbetar med att bryta ned det övergripande målet till resultatmått i den egna nämnden.

Kommunstyrelsen ställer sig bakom granskningens rekommendationer och anser att den visar på relevanta ställningstagande i framtida jämställdhetsarbete. Jämställdhetsutskottet har lyft frågan om implementeringen av det övergripande målet och nedbrytningen till resultatmått under lång tid. Jämställdhetsutskottet har gett kommunstyrelsen rekommendationen att tydligare ge de kommunala bolagen i uppdrag att arbeta med jämställdhet utifrån det övergripande målet och kommer under 2017 att bjuda in samtliga kommunala bolag som är helägda av Umeå kommun till dialogsamtal kring jämställdhet liknande de som förts med nämnder samt personalutskott under 2016.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2016/00839

Beslutsunderlag

granskningsrapport målprocessen med utgångspunkt jämställdhet
yttrande jämställdhetsutskottet
yttrande tekniska nämnden
yttrande för- och grundskolenämnden
yttrande gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

Olov Häggström, kommunledningsstaben

[Click here to enter text.](#)

[Click here to enter text.](#)

Olov Häggström

Utredare

§ 156

Diarienum: KS-2016/00839

Granskningsrapport - Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anta yttrande över granskningsrapport om målprocessen med utgångspunkt jämställdhet.

Ärendebeskrivning

EY har genomfört en Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet. Granskningen har syftat till att bedöma om styrningen är ändamålsenlig samt att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet.

EY lämnar följande rekommendationer:

- Förtydliga kommunstyrelsens roll i målprocessen generellt och specifikt för jämställdhetsmålet.
- Förtydliga gränssnittet avseende roll och ansvar mellan kommunstyrelsen och jämställdhetsutskottet.
- Förtydliga kommunikationsvägarna mellan kommunstyrelsen och jämställdhetsutskottet
- Säkerställ beslutstödet ändamålsenlighet för arbete med jämställdhetsmålet
- Fullfölj arbetet med att förenkla uppföljningen av jämställdhetsarbetet på övergripande nivå och därmed stärka kommunstyrelsens uppsiktsplikt
- Stärk koncernstyrningen i jämställdhetsarbetet genom ett mer likartat arbetssätt i förhållande till nämnder och bolag och överväg att ge jämställdhetsutskottet i uppdrag att samspela också med bolagen på motsvarande sätt som sker med nämnderna
- Stärk kopplingen mellan kommunfullmäktiges övergripande jämställdhetsmål och nämndernas respektive bolagens mål och aktiviteter i planeringsdokument genom att såväl nämnder som bolag har tydliga åtaganden

- Säkerställ att alla nämnder och bolag bryter ner jämställdhetsmålet eller på annat sätt gör det synligt och spårbart hur arbetet sker utifrån jämställdhetsmålet
- Överväg en samlad rapportering av bolagens jämställdhetsarbete och låt den bli en del i jämställdhetsutskottets planerade jämställdhetsrapport

Granskningen har omfattat den yttre kvaliteten, d.v.s. arbetet gentemot medborgare samt brukare. Den samlade bedömningen som EY gör är att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet där nämnder utifrån sina förutsättningar gör insatser för att öka jämställdheten. Granskningen pekar också på jämställdhetsutskottets centrala roll med dialoger och uppföljning av jämställdhetsarbete.

Äldrenämnden anser att granskningen satt fingret på flera frågor om målprocessen när det gäller jämställdhetsmålet och ställer sig bakom de rekommendationer som granskningen lämnat. Nämnden anser att nämnders ansvar för planering, genomförande och uppföljning av jämställdhetsarbete och hur detta hänger ihop med ordinarie verksamhetsuppföljning vid delårs- och årsredovisning bör förtydligas. Det bör vara tydligare reglerat hur resultatmått kopplas till jämställdhetsmålet och hur de aktiviteter som genomförs i relation till målet bidrar till kommunens samlade jämställdhetsarbete.

Individ- och familjenämnden yttrar sig liknande Äldrenämnden men nämner också att granskningen synliggör generella utmaningar med målstyrningen med jämställdhetsmålet som exempel.

För- och grundskolenämnden samt Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden pekar i sitt yttrande på det fortsatta arbetet och hur de under 2017 arbetar med att bryta ned det övergripande målet till resultatmått i den egna nämnden.

Kommunstyrelsen ställer sig bakom granskningens rekommendationer och anser att den visar på relevanta ställningstagande i framtida jämställdhetsarbete. Jämställdhetsutskottet har lyft frågan om implementeringen av det övergripande målet och nedbrytningen till resultatmått under lång tid. Jämställdhetsutskottet har gett kommunstyrelsen rekommendationen att tydligare ge de kommunala

bolagen i uppdrag att arbeta med jämställdhet utifrån det övergripande målet och kommer under 2017 att bjuda in samtliga kommunala bolag som är helägda av Umeå kommun till dialogsamtal kring jämställdhet liknande de som förts med nämnder samt personalutskott under 2016.

Beslutsunderlag

granskningsrapport målprocessen med utgångspunkt jämställdhet
yttrande jämställdhetsutskottet
yttrande tekniska nämnden
yttrande för- och grundskolenämnden
yttrande gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

Olov Häggström, kommunledningsstaben

Umeå kommun
Kommunstyrelsen
901 84 UMEÅ

KOMMUNLEDNINGSTABEN NÄMNSKANSLIET UMEÅ KOMMUN	
2016 -11- 28	
Dnr: 2016.839	Dpl: 007
Aktbil:	Bil:

Umeå den 24 november 2016

Granskningsrapport

På uppdrag av Umeå kommuns revisorer översänds följande rapport för önskat svar till revisionen senast 2017-02-25.

- Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet

Var vänlig och skicka svaret till nedanstående adress.

Med vänlig hälsning

Malin W Blom, sakkunnigt biträde revisionen

Kommunrevision
Ernst & Young AB
Box 4017
904 02 UMEÅ

Umeå Kommun

Granskning av målprocessen med
utgångspunkt från målet om jämställdhet

Building a better
working world

Building a better
working world

Innehållsförteckning

Sammanfattande bedömning och rekommendationer.....	1
1. Inledning.....	2
1.1. Bakgrund.....	2
1.2. Syfte och revisionsfrågor.....	2
1.3. Avgränsning.....	3
1.4. Revisionskriterier.....	3
1.5. Ansvariga nämnder/styrelser.....	3
1.6. Metod.....	3
2. Kommunens styrning.....	3
2.1. Kommunfullmäktiges övergripande mål.....	3
2.2. Deklarationen för jämställdhet mellan män och kvinnor.....	4
2.3. Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun.....	4
2.4. Jämställdhetsplan 2015-2018.....	4
2.5. Jämställdhetsutskottet.....	5
2.6. Nämnders och bolags ansvar.....	5
2.7. Uppdragsplaner.....	6
2.8. Beslutsstödsystem.....	6
2.9. Återrapportering.....	7
3. Nämnders och bolags arbete.....	7
3.1. Individ- och familjenämnden.....	7
3.2. Äldrenämnden.....	8
3.3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	9
3.4. Tekniska nämnden.....	10
3.5. För- och grundskolenämnden.....	11
3.6. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	12
3.7. Kulturnämnden.....	13
3.8. Kommunala bolag.....	14
3.9. Umeå en förebild.....	14
4. Svar på revisionsfrågor.....	15
Källförteckning.....	17
Bilaga 1.....	18

Sammanfattande bedömning och rekommendationer

På uppdrag av revisorerna har EY granskat målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet för att bedöma om styrningen är ändamålsenlig samt att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet. Granskningen omfattar den yttre kvaliteten d.v.s. arbetet gentemot medborgare samt brukare. Det inre arbetet och kommunens ansvar som arbetsgivare har revisionen uppmärksammat i en tidigare granskning. Granskningen är koncernövergripande och en fördjupning sker för följande nämnder; individ- och familjenämnden, äldre- och vårdnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, tekniska nämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt kulturnämnden.

Vår övergripande bedömning är att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet där nämnder utifrån sina förutsättningar gör insatser för att öka jämställdheten. Styrningen av nämndernas jämställdhetsarbete sker genom nämndmål och aktiviteter i uppdragsplaner, integrering av jämställdhetsarbetet i verksamheterna genom beslutsstödsystemet samt genom ett aktivt samspel med nämnderna från kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott.

Kommunstyrelsen har dock en svag och otydlig roll i målprocessen avseende målet om jämställdhet. För att målstyrning ska fungera har kommunstyrelsen, oaktat målområde, en avgörande roll. Andra organ kan bidra till att mål får en styreffekt men kommunstyrelsen kan inte frånhända sig det ansvar som följer med dess styrande, ledande och samordnande roll.

Nämndernas uppdragsplaner behandlar jämställdhetsmålet i varierande grad. Detta är delvis ett resultat av kommunledningens ambition att minska antalet mål i styrdokumenterna för att på så vis tydliggöra mål och prioriteringar. Kopplingen mellan det övergripande kommunfullmäktigemålet för jämställdhet och nämndernas egna mål och aktiviteter är i många fall svag eller otydlig. Kopplingen mellan nämndmål och aktiviteter är tydligare.

Styrning och uppföljning av jämställdhetsarbetet hanteras primärt genom beslutsstödsystemet. Dess styrka är att det stärker att jämställdhetsarbetet integreras i styrningen, nackdelen är att systemet har ett flertal brister som försvårar arbetet med målnedbrytning och uppföljning.

Gällande återrapportering så har kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott en central funktion baserat på dialoger kring eller uppföljning av nämndernas jämställdhetsarbete. Jämställdhetsstrategen har en viktig roll både som stöd till utskottet och nämnderna.

Vi ser positivt på att jämställdhetsutskottet under 2016 kommer ta fram en jämställdhetsrapport för att sammanställa nämndernas arbete på jämställdhetsområdet. Rapporten blir förhoppningsvis en del av det arbete som behövs för att ge en överskådlig och rättvisande bild av nämndernas jämställdhetsarbete.

Även i bolagen sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet, dock inte lika spårbart i dokument som nämndernas arbete. Bolagen har jämställdhetsplaner och arbetar autonomt med frågorna. Moderbolaget UKF rapporterar till kommunstyrelsens arbetsutskott. Det sker dock ingen särskild uppföljning eller återrapportering av bolagens jämställdhetsarbete. Jämställdhetsutskottet har ingen aktiv roll gentemot bolagen.

Rekommendationer:

- ▶ Förtydliga kommunstyrelsens roll i målprocessen generellt och specifikt för jämställdhetsmålet.
- ▶ Förtydliga gränssnittet avseende roll och ansvar mellan kommunstyrelsen och jämställdhetsutskottet.
- ▶ Förtydliga kommunikationsvägarna mellan kommunstyrelsen och jämställdhetsutskottet.
- ▶ Säkerställ beslutsstödsystemets ändamålsenlighet för arbete med jämställdhetsmålet.

- ▶ Fullfölj arbetet med att förenkla uppföljningen av jämställdhetsarbetet på övergripande nivå och därmed stärka kommunstyrelsens uppsiktsplikt.
- ▶ Stärk koncernstyrningen i jämställdhetsarbetet genom ett mer likartat arbetssätt i förhållande till nämnder och bolag och överväg att ge jämställdhetsutskottet i uppdrag att samspela också med bolagen på motsvarande sätt som sker med nämnderna.
- ▶ Stärk kopplingen mellan kommunfullmäktiges övergripande jämställdhetsmål och nämndernas respektive bolagens mål och aktiviteter i planeringsdokument genom att såväl nämnder som bolag har tydliga åtaganden.
- ▶ Säkerställ att alla nämnder och bolag bryter ner jämställdhetsmålet eller på annat sätt gör det synligt och spårbart hur arbetet sker utifrån jämställdhetsmålet.
- ▶ Överväg en samlad rapportering av bolagens jämställdhetsarbete och låt den bli en del i jämställdhetsutskottets planerade jämställdhetsrapport.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Att styra verksamheten genom mål är en väl etablerad styrform i kommuner. I flertalet kommuner beslutar fullmäktige om övergripande mål som nämnderna preciserar och kompletterar med ytterligare mål. I högre grad ges idag i kommuner uppdrag i form av mål som är nämndövergripande då flera nämnder och kommunala bolag arbetar mot samma målgrupper.

När målen inte riktar sig till en specifik nämnd är det viktigt att kommunstyrelsen säkerställer att alla nämnder och bolag är klara över vilka mål som berör deras verksamhet samt vad de ska bidra med för att målen ska uppfyllas. Om denna tydlighet saknas är risken stor att målen inte blir styrande och får en begränsad måluppfyllelse.

Ett av kommunens övergripande mål 2016-2019 är att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv. Målet omfattar samtliga verksamheter.

Kommunrevisionen har i sin risk- och väsentlighetsanalys identifierat att det finns en risk att en del mål inte får önskad styreffekt varför de beslutat att genomföra en granskning av målstyrning utifrån kommunens ambitioner avseende jämställdhet.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet är att granska målprocessen och bedöma om styrningen är ändamålsenlig samt att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet.

Följande frågor besvaras i granskningen:

Är varje nämnds och bolags ansvar i förhållande till det övergripande målet om jämställdhet tydligt?

Har nämnderna och bolagen tydliga åtaganden i förhållande till målet som visar vad respektive nämnd och bolag förväntas bidra med för att målet ska uppfyllas t.o.m. 2019?

Vilken dialog har skett mellan kommunstyrelsen och nämnderna/bolagen om mål och åtaganden?

Behandlas målet och hur nämnderna ska arbeta för att uppfylla det i nämndernas planeringsdokument?

Vilka krav ställs på återrapportering från nämnder och bolag?

1.3. Avgränsning

Granskningen omfattar målprocessen som behandlar den yttre kvaliteten av jämställdhetsmålet, d.v.s. arbetet gentemot medborgare samt brukare och inte arbetet med inre kvalitet som i hög grad handlar om kommunens roll som arbetsgivare. Det senare har revisionen uppmärksammat i en tidigare granskning.

1.4. Revisionskriterier

Övergripande mål fastställt av kommunfullmäktige (1.5, yttre kvalitet)

1.5. Ansvariga nämnder/styrelser

Granskningen är koncernövergripande och en fördjupning sker för följande nämnder; individ- och familjenämnden, äldre- och vårdnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, tekniska nämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt kulturnämnden.

1.6. Metod

Granskningen har primärt genomförts i form av dokumentanalyser¹ som kompletterats med information genom intervjuer med:

Jämställdhetsutskottets ordförande

Jämställdhetsstrateg

Ordförande i ovan nämnda nämnder samt kommunstyrelsens andre vice ordförande VD Umeå kommunföretag (UKF), stadsdirektör, tillväxtdirektör, utbildningsdirektör, äldreomsorgsdirektör, samhällsbyggnadsdirektör, biträdande kulturchef, miljö- och hälsoskyddschef samt planeringssekreterare vid enheten stöd och utveckling på socialtjänsten.

2. Kommunens styrning

2.1. Kommunfullmäktiges övergripande mål

Ett av kommunfullmäktiges övergripande mål för yttre kvalitet 2016-2019 är *"vi ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv"*.

Kommuns arbete med jämställdhetsmålet är uppdelat i yttre kvalitet och inre kvalitet. Yttre kvalitet handlar om mål för Umeås utveckling och samverkan med omvärlden, alltså kommunens externa arbete med jämställdhetsmålet gentemot medborgare och brukare i kommunen. Inre kvalitet behandlar det interna jämställdhetsarbetet som personalutskottet ansvarar för och bygger på diskrimineringslagstiftning. I denna granskning granskas endast målprocessen som behandlar det yttre jämställdhetsmålet, vilket framkommit ovan under rubriken avgränsning.

¹ Se källförteckning för granskade dokument

2.2. Deklarationen för jämställdhet mellan män och kvinnor

Kommunstyrelsen undertecknade 2008 den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män som är en central utgångspunkt för kommunens jämställdhetsarbete. Deklarationen är framtagen av europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation (CEMR) och är ett politiskt dokument samt ett instrument för arbetet med jämställdhet.

I deklARATIONEN står att *"jämställdhet mellan kvinnor och män är en grundläggande rättighet för alla och ett omistligt värde i en demokrati. För att denna rättighet skall förverkligas är det nödvändigt, inte endast att den erkänns i lag, utan också att den tillämpas effektivt på alla områden såväl politiska, ekonomiska och sociala som kulturella"*.

Deklarationen innebär att undertecknare ska arbeta med jämställdhet på bästa sätt utifrån de ramar och befogenheter som den egna organisationen har. Undertecknandet innebär också att kommunens verksamheter har en handlingsplan för sitt jämställdhetsarbete där det framgår vilka mål, prioriteringar, åtgärder och resurser som finns för arbetet. Handlingsplanen kan ses som en del av verksamhetens verksamhetsplanering där jämställdhetsfrågorna integreras.

2.3. Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Strategin för jämställdhetsarbete i Umeå kommun fastställer de övergripande riktlinjerna för jämställdhetsarbetet. Den fungerar som ett verktyg för verksamheterna i deras aktiva arbete för att nå de av kommunfullmäktige satta jämställdhetsmålen. I korthet går strategin ut på att avskaffa stereotypa könsroller samt att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla verksamheter i kommunen vilket är avgörande för att uppnå jämställdhet.

Enligt strategin för jämställdhetsarbete visar erfarenheter att jämställdhetsarbetet når framgång när det är:

- integrerat
- ledningsstyr
- prioriterat
- kunskapsbaserat

Deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män är en central utgångspunkt för kommunens jämställdhetsarbete. Jämställdhetsarbetet i Umeå kommun ska fokusera på fyra prioriterade områden: makt och inflytande, hållbar utveckling, medborgarservice samt livsmiljö. Till varje område länkas tre artiklar från deklARATIONEN som kan fungera som ett verktyg i jämställdhetsarbetet.

Ansvar för att konkretisera delmål, aktiviteter, åtgärder samt mått och indikatorer för arbetet ligger på nämnder och verksamheter. Det betonas att det är viktigt att nämnder och verksamheter identifierar de prioriterade områden och nyckelfaktorer som är mest relevanta utifrån deras perspektiv och verksamhetsfunktion. Att bryta ned områdena till mer konkreta delmål och aktiviteter innebär att dessa integreras i ordinarie verksamhetsplanering och blir ett mål som alla övriga.

Strategin för jämställdhetsarbete revideras när denna granskning genomförs. Den reviderade strategin ska beslutas i kommunfullmäktige i slutet av 2016. Med revideringen ska strategin för jämställdhetsarbete kopplas till den kommunövergripande strategiska planen.

2.4. Jämställdhetsplan 2015-2018

Trots att denna granskning avser yttre kvalitet är det värt att nämna att kommunen för den inre kvaliteten har en jämställdhetsplan, antagen av personalutskottet. Den är framtagen utifrån de krav som diskrimineringslagen ställer på arbetsgivare. Ett av målen handlar om

frihet från trakasserier där arbetsgivaren enligt diskrimineringslagen ska "vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att någon arbetstagare utsätts för trakasserier eller repressalier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan uppfattning eller för sexuella trakasserier."

2.5. Jämställdhetsutskottet

Jämställdhetsutskottet² är ett utskott direkt under kommunfullmäktige. Utskottet har en central funktion i styrningen av jämställdhetsarbetet och dess uppgifter är enligt reglementet att:

- initiera, granska och följa upp kommunövergripande frågor ur ett jämställdhetsperspektiv
- ur jämställdhetssynpunkt bereda ärenden, som skall behandlas av kommunfullmäktige
- utveckla strategier för att uppnå jämställdhetsmålen
- öka medvetenheten om vikten av ett jämställdhetsperspektiv inom olika politikområden
- årligen presentera idéer och förslag till kommunstyrelsen på utvecklingsområden för kommunens jämställdhetsarbete

Enligt jämställdhetsstrategen³ är det framför allt jämställdhetsutskottet som följer nämndernas arbete med att bryta ner det yttre jämställdhetsmålet och ge det stöd som behövs i arbetet. Detta sker bland annat genom årliga dialogmöten med nämndernas presidier och ansvarig tjänsteman där nämnderna ombetts fundera kring nio olika frågor⁴.

Att kommunstyrelsen i hög grad lämnat över jämställdhetsarbetet till jämställdhetsutskottet, bekräftas av fler intervjuade. Det är i dialogmötena mellan jämställdhetsutskott- och nämnder som diskussioner kring arbetet för att nå kommunfullmäktiges övergripande jämställdhetsmål förs. Enligt stadsdirektören och kommunstyrelsens andre vice ordförande har dialogen kring jämställdhetsarbetet mellan kommunstyrelse och nämnder i huvudsak skett inom den styrande majoriteten.

Bolagen har, enligt VD för UKF, en dialog med kommunstyrelsens arbetsutskott som är moderbolagets styrelse. En dag om året arrangeras en bolagsdag i kommunfullmäktige då det finns möjlighet att ställa frågor till bolagen kring deras verksamhet, mål och åtaganden. Jämställdhetsfrågor kan tas upp i dessa forum, det är dock ingen stående punkt.

2.6. Nämnders och bolags ansvar

Samtliga intervjuade anser att nämndernas uppdrag i förhållande till kommunfullmäktiges övergripande mål om jämställdhet är tydligt. Det övergripande kommunfullmäktigemålet i sig anses dock otydligt av flera intervjuade. Trots att målet har funnits i flera år så råder enligt intervjuade viss oklarhet kring vad det innebär, något som enligt intervjuade gäller flera av kommunens övergripande mål.

² Ledamöterna är valda av kommunfullmäktige och även ledamöter i kommunfullmäktige. Utskottet sammanträder cirka tio gånger per år.

³ Jämställdhetsstrategen ansvarar för beredning av ärenden till jämställdhetsutskottet, utskottets aktivitetsbudget samt skriver utskottets verksamhetsplan och uppdragsplan. Strategens arbete berör bara yttre kvalitet. Strategen är ett stöd till nämnder och verksamheter i författande av egna nämndmål, utformande av processer, resultatmål och utbildningsinsatser.

⁴ Se bilaga 1

En tydligare styrning från kommunstyrelsen efterfrågas av intervjuade kring vad varje nämnd ska göra i förhållande till målet för att skapa större klarhet i hur arbetet mot jämställdhetsmålet ska bedrivas. Kommunstyrelsens andre vice ordförande menar att nämnderna själva måste bryta ner jämställdhetsmålet i sina uppdragsplaner och verksamheter och att nämnderna i varierande grad varit aktiva i det arbetet.

Jämställdhetsutskottets ordförande menar att det är viktigt för utskottet att arbeta med att sprida goda exempel och väcka intresse i nämnderna för hur de kan arbeta med jämställdhetsmålet. Arbetet är tidskrävande, jobbigt och lätt att prioritera bort. Det krävs att alla delar i kommunen prioriterar jämställdhetsfrågan. Den måste dessutom arbetas med kontinuerligt för att uppnå resultat, jämställdhetsarbetet går snabbt tillbaka om det inte ständigt underhålls. Enligt jämställdhetsutskottets ordförande märks stor skillnad i resultat beroende på om det finns stöttning i jämställdhetsarbetet från chefsnivå eller inte.

UKF:s VD anser att de kommunala bolagens uppdrag är tydligt utifrån att bolagen enligt ägardirektiv ska följa kommunfullmäktiges övergripande mål och fullmäktiges beslut i sin verksamhet. Det finns inget som specifikt behandlar jämställdhetsarbetet eller andra politiska prioriteringar i ägardirektiven. VD anser att detta är korrekt då direktiven ska vara konstanta och inte kan vara föremål för frekventa ändringar. Enligt VD hade jämställdhet varit i fokus för bolagen oavsett om det funnits ett mål från fullmäktige eller inte.

Jämställdhetsstrateg och ordförande för jämställdhetsutskottet anser att uppdraget är mer otydligt när det gäller de kommunala bolagen. Bolagen har sina egna jämställdhetsplaner. Jämställdhetsstrategen anser att det skulle vara önskvärt med en mer likartad styrning eftersom de verksamheter bolagen jobbar med är viktiga ur ett jämställdhetsperspektiv.

2.7. Uppdragsplaner

Nämndernas arbete med och nedbrytning av det övergripande jämställdhetsmålet behandlas i nämndernas uppdragsplaner. Nämndernas arbete skiljer sig mycket åt beroende på verksamhet, likaså uppdragsplanernas utformning. Ett direktiv med standardisering finns för utformningar av uppdragsplaner.

Enligt stadsdirektören har kommunen aktivt arbetat för att ta bort strikta nedbrytningar av övergripande kommunfullmäktigemål till nämndmål i uppdragsplaner. Istället har uppdragsplanerna inriktas på processförbättringar och nyckeltalsförbättring samt att arbeta med jämställdhetsfrågorna där de kan få verkan. Enligt stadsdirektören ligger svårigheten i att få varje nämnd att fråga sig på vilket sätt de direkt eller indirekt bidrar till den övergripande målsättningen. Målen behöver inte se likadana ut på underliggande nivå men nämnderna måste reflektera över de resultat som uppnås. Stadsdirektören menar att målnedbrytningen tidigare varit striktare vilket föranledde att verksamheterna varken kunde arbeta med dem eller visste hur de skulle arbeta med dem.

Nämnder och bolag har inte tydliga åtaganden i förhållande till jämställdhetsmålet som visar vad de förväntas bidra med för att målet ska uppnås. Stadsdirektören anser att processen kring nämnders och bolags åtaganden måste tydliggöras och systematiseras för att deras samlade arbete ska kunna presenteras på ett tydligt och lättillgängligt sätt. Ett arbete pågår i kommunstyrelsen för att lättare kunna följa arbetet på övergripande nivå och stärka uppsikten. Tillväxtdirektören är av samma uppfattning och ser att åtagandena behöver behandlas mer aktivt i planeringsprocessen.

2.8. Beslutsstödsystem

Flera nämnder bryter ned kommunfullmäktiges jämställdhetsmål i kommunens beslutsstödsystem. Enligt jämställdhetsstrategen är tanken att jämställdhetsarbetet ska hanteras genom beslutsstödsystemet snarare än i uppdragsplaner och verksamhetsuppföljningar. Beslutsstödsystemet uppges vara ett bättre verktyg för att

integrera jämställdhetsarbetet i verksamheterna. I beslutsstödsystemet framgår ansvariga personer för målen vilket upplevs klargöra ansvaret. Enligt jämställdhetsstrategen har fullmäktigemålet för jämställdhet inte tidigare brutits ned på nämndnivå. Nu har dock de flesta nämnderna brutit ned målet.

Beslutsstödsystemet har emellertid brister som försvårar arbetet med målnedbrytning. Det går exempelvis inte att koppla ett nämndmål direkt till ett övergripande fullmäktigemål. Samtliga mål ligger dessutom i en lista vilket gör det svårt att överblicka vilka mål som rör exempelvis jämställdhet. En annan brist i systemet är att vissa nämnders mål inte syns.

Avsaknaden av en konkret koppling till fullmäktiges mål och att nämndernas mål inte syns försämrar resultatstyrningen enligt flera intervjuade. Ett ytterligare problem med beslutsstödsystemet är att det inte går att dela upp resultatmått separat för män och kvinnor. Denna information måste föras in med fritextkommentarer.

2.9. Åtterrapporering

Uppdragsplaner följs upp i tertialredovisningar och årsbokslut som redovisas i kommunfullmäktige. Enligt stadsdirektören pågår ett arbete med processförbättringar för att systematisera månadsvis uppföljning av nämndernas uppdragsplaner. Åtterrapporering kan även ske vid nämndsmöten/styrelsemöten då det efterfrågas av politiker.

Uppföljningens kvalitet är beroende av om uppgifter kring utförda aktiviteter skrivits in i beslutsstödsystemet eller inte, enligt intervjuade. Beslutsstödsystemet tillåter ifyllnad av att målet uppfyllts utan information om vad som har gjorts eller uppnåtts. Intervjuade efterlyser en tydligare uppföljning i beslutsstödsystemet av vad som faktiskt har hänt.

Jämställdhetsstrategen och jämställdhetsutskottets ordförande har invändningar mot att ingen utkrävs ansvar och att inga repressalier finns om mål inte uppfyllts. Därför kan samma mål vara återkommande år efter år. Svårigheterna med tydlighet och ansvarsutkrävande är enligt de intervjuade inte ett unikt problem för jämställdhetsmålet, samma problematik finns i flera andra av kommunfullmäktiges övergripande mål.

Jämställdhetsutskottet kommer under 2016 att för första gången ta fram en jämställdhetsrapport. Rapporten kommer att sammanställa vad de olika nämnderna gör på jämställdhetsområdet och ha sin utgångspunkt i de årliga dialogmöten som nämnderna har med jämställdhetsutskottet. Jämställdhetsstrategen ansvarar för att sammanställa rapporten som kommer att rapporteras till kommunstyrelsen i december. Sedan tidigare följs jämställdhetsstrategens arbete upp årligen genom en rapport till jämställdhetsutskottet.

3. Nämnders och bolags arbete

3.1. Individ- och familjenämnden

I nämndens uppdragsplan framgår att *"nämndens verksamheter ska bidra till att förverkliga de av kommunfullmäktige antagna strategierna med särskilt fokus på jämställdhetsstrategin, kommunstyrelsens mål kring folkhälsa, tillgänglighet och miljö samt barnkonventionen"*.

Som särskilda uppdrag inom området "utveckling" finns *"säkerställa information till familjehem i HBTQ- och jämställdhetsfrågor"* samt *"påbörja en genomlysning av budget utifrån jämställd resursfördelning s.k. Gender budgeting"*.

Under "särskilda kompetensbehov"⁵ står att *"det finns behov av kompetensutveckling inom området hedersproblematik och våld i nära relationer. Information och kunskap om*

⁵ Tillhör målet inre kvalitet för medarbetarna

jämställdhets- och HBTQ frågor ska läggas in som en del i basutbildningen. Alla chefer ska genomgå en kunskapshöjande utbildning i genuskunskap utifrån ett maktperspektiv, HBTQ-kunskap och hur detta hänger ihop med barn avseende boende, vårdnad och umgänge”.

Nämndens ordförande menar att det inte skulle vara hanterbart att bara bryta ner det övergripande målet på nämndnivå. För att verksamheten ska kunna arbeta med målet handlar det istället om att addera konkreta åtgärder i enlighet med jämställdhetsstrategin. Gender budgeting – att granska resursfördelning ur ett jämställdhetsperspektiv - lyfts fram som en sådan konkret åtgärd som ger tydlighet ur ett maktperspektiv.

Eftersom det övergripande jämställdhetsmålet inte brutits ned på nämndnivå finns heller inga resultatmått med bäring på jämställdhetsmålet i uppdragsplan.

Dokumentgranskningen visar att nämnden inte följt upp jämställdhetsmålet i verksamhetsuppföljningen för 2015. Uppföljning görs dock separat för män respektive kvinnor för flera av nämndens resultatmått. Könsuppdelad statistik skickas inte vidare för uppföljning i kommunfullmäktige.

Nämnden har instiftat en jämställdhets- och hbtq-beredningsgrupp. Gruppen ska diskutera och utveckla uppdragsplanens behandling av jämställdhetsmålet. Den är också med i uppstartsarbetet av gender budgeting som startat under september 2016.

Nämndsordförande lyfter fram att jämställdhet är en del i den basutbildning som all omsorgspersonal ska få. Nämnden arbetar med jämställdhet i flera sammanhang enligt denne, exempelvis genom att se över vilka grupper som förvaltningen vänder sig till när familjehem rekryteras.

3.2. Äldrenämnden

Nämnden har i sin uppdragsplan fyra specifika mål för nämndens verksamheter vad gäller kvalitet för kommunens invånare. Inget av dem är nedbrutet från det övergripande fullmäktigemålet.

Målen "äldrenämndens verksamheter stärker de äldre kommuninvånarnas förmåga att leva ett aktivt liv samt ha inflytande i samhället och över sin vardag" samt "äldrenämndens verksamheter säkrar kommuninvånarnas tillgång till en jämlik vård och omsorg" är dock viktiga ur jämställdhetssynpunkt.

Det framgår att det är nämndens lagstadgade ansvar att jobba för jämställdhet eftersom *"ekonomisk och social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och ett aktivt deltagande i samhällslivet är bärande delar i SoL".* Där står även att *"äldrenämndens verksamheter ska även bidra till att förverkliga den av kommunfullmäktige antagna Jämställdhetsstrategin".*

Vidare framgår att *"en satsning på kompetensutveckling av befintlig personal är nödvändig... i den basutbildning för medarbetarna som ska arbetas fram ska bl.a. HBTQ-, jämställdhets- och minoritetskunskap samt kommunens värdegrund ingå".* Under personalperspektivet framgår vidare att *"kunskapen behöver höjas när det gäller våld i nära relationer och hedersproblematik. Inom utbildningen för nya chefer ska genus- och HBTQ-kunskap ingå".*

I uppföljningsplan och budget framgår att *"det är viktigt att följa upp om äldrenämndens insatser och verksamhet skiljer sig åt utifrån ett jämställdhetsperspektiv, då alla kommunens invånare har rätt till en jämlik vård och omsorg. Jämlik vård och omsorg innebär att verksamheten ska vara medveten om normer. Alla resultatmått ska redovisas uppdelat på kön där det är möjligt för att ge underlag till analys och förslag till förändringar".*

Nämnden har en rad resultatmått, inget rör specifikt jämställdhetsmålet, alla mått redovisas dock uppdelat på kön. Äldreomsorgsdirektören bekräftar att nämnden inte har knutit några resultatmått till det övergripande jämställdhetsmålet. Kopplingen blir därför otydlig i resultatredovisning via beslutsstödet till nämnd och vidare till kommunfullmäktige. De könsuppdelade resultatmåttarna har emellertid redovisats som en bilaga till nämnden.

Äldrenämnden har instiftat en beredningsgrupp för jämställdhet med ett intersektionellt⁶ perspektiv för att kunna diskutera och utveckla uppdragsplanens behandling av jämställdhetsmålet och bevaka nämndens åtaganden.

Enligt uppdragsplan behöver kunskapen höjas när det gäller våld i nära relationer och hedersproblematik. En samordnare har rekryterats för att hjälpa till med implementering av riktlinjer kring våld i nära relationer.

Nämnden har enligt uppdragsplan ett särskilt uppdrag att genomföra en översyn av den ideella och arvoderade anhörigvården kopplat till nämndmålet "*äldrenämndens verksamheter stärker de äldre kommuninvånarnas förmåga att leva ett aktivt liv samt ha inflytande i samhället och över sin vardag*". En del av detta är enligt äldreomsorgsdirektör att se över ansvarsfördelning samt kartlägga behovet av kuratorer riktat till närstående. Översynen ska göras med genusperspektiv. Enligt nämndsordförande ska frågan upp i nämnden innan årsskiftet. Detta uppges vara intressant ur jämställdhetshänseende då anhörigvård i huvudsak tenderar att utföras av kvinnor.

3.3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden har brutit ned det övergripande jämställdhetsmålet till nämndmålet "*all information och rådgivning ska ha hög kvalitet och vara lättillgänglig för alla kommunmedborgare*". Kopplingen mellan fullmäktigemålet och nämndmålet är inte helt klar i uppdragsplanen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är enligt jämställdhetsstrategen ett exempel där jämställdhetsmålet är svårt att bryta ned eftersom verksamheten till största del är regelstyrd och inte kan byggas utifrån jämställdhet. Detta bekräftas av miljö- och hälsoskyddschef.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden mäter nämnda mål genom Nöjdkundindex Miljö- och hälsoskydd samt Nöjdkundindex Serveringstillstånd. Mätningen är inte könsuppdelad vilket enligt miljö- och hälsoskyddschef beror på att statistiken kommer från SKL:s insiktsmätning och att SKL väljer att inte dela upp statistiken.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden följde i verksamhetsuppföljning 2015 upp det övergripande jämställdhetsmålet genom aktiviteten Implementering av jämställdhetsstrategi. Status vid tiden för verksamhetsuppföljningen är "*lite efter plan*". Enligt miljö- och hälsoskyddschef pågår arbetet med att ta fram jämställdhetsstrategi, ärendet har varit uppe i VSG⁷.

Nämnden har sökt stöd av jämställdhetsstrategen för att finna hur verksamheten kan arbeta med det övergripande jämställdhetsmålet. På grund av verksamhetens natur har det varit svårt att hitta områden och aktiviteter att bearbeta. Några exempel som tas upp av miljö- och hälsoskyddschef är att skicka information till alla som står som fastighetsägare och inte bara till en person, att på olika sätt arbeta med personalen så att den behandlar alla lika oavsett kön samt att se till information som skickas ut från verksamheten är lättförståelig av alla.

Ordförande för miljö- och hälsoskyddsnämnden menar att förvaltningens personal rör sig mycket ute i kommunen och blir företrädare för kommunen. I detta ligger en ambassadörsroll där alla ska känna att de blir bemötta respektfullt. Viss del av verksamheten är tydligt kopplad till manlighet, nämndsordförande nämnder exempelvis hantering av avlopp. Kring detta ska det finnas medvetenhet i verksamheten.

⁶ Perspektiv som innebär att det finns fler maktordningar än den mellan kvinnor och män. Andra faktorer som kan utgöra grund för diskriminering är enligt teorin exempelvis sexualitet, etnicitet, nationalitet, utbildning, socioekonomisk status och eventuell funktionsvariation. De sociala kategorierna anses samverka och ibland förstärka varandra.

⁷ Verksamhetsområdets samverkansgrupp

Enligt nämndsordförande har den jämställdhetsgrupp som finns i verksamheten sedan flera år tillbaka tagit fram en jämställdhetsplan. Planen antogs av VSG i februari 2016 och finns för att påminna medarbetarna om på vilket sätt de arbetar och att ge alla kunder samma möjligheter. Enligt ordförande är en del av planen att minst tre texter årligen ska granskas av kommunikatör för att jämställdhet ska främjas. Granskningen utförs genom att stickprov tas på språk och bilder i det material som förvaltningen tagit fram under året för utskick till kunder. 2016 års stickprov har genomförts och mynnade bland annat ut i att skriva partner istället för make/maka.

3.4. Tekniska nämnden

I uppdragsplan finns nämndmål för *"tillgänglighet"* som lyder: *"alla medborgares tillgång till staden och kommunen är viktigt, både medborgare med funktionsnedsättning men även att alla åldersgrupper och kön har samma förutsättningar ta plats i staden och i våra offentliga rum"*.

Nämndmålet *"väl fungerande vardagsliv"* handlar om att *"en väl fungerande, säker och trygg, vardag för alla medborgare ska skapas med effektiva metoder som säkrar infrastrukturens tillgänglighet året om"*.

Kopplingen mellan det övergripande jämställdhetsmålet och nämndmålen som har jämställdhetsinriktning är inte helt klar. Strategin för jämställdhetsarbetet ligger dock, enligt samhällsbyggnadsdirektör, tydligt till grund för nämndens uppdragsplan med sitt fokus på att säkerställa en trygg livsmiljö för alla. Nämndsordförande anser att det är viktigt att jämställdhetsmålet finns med i uppdragsplaner men att det är svårt att bryta ned målet i optimala formuleringar.

Nämnden använder Humanas tillgänglighetsbarometer för att mäta uppfyllelsen av målet tillgänglighet. Nämndmålet *"väl fungerande vardagsliv"* mäts genom ett flertal olika indikatorer för medborgarnöjdhet kring infrastrukturens tillgänglighet. Medborgarnöjdhet ska för alla områden minst motsvara medelkommunen i SCBs årliga indexmätning.

SCB:s data för den upplevda tryggheten utomhus för kvinnor respektive män används för att mäta det övergripande jämställdhetsmålet som också finns med i uppdragsplanens styrkort.

Nämnden följer i sin verksamhetsuppföljning upp det övergripande jämställdhetsmålet genom målet *"implementera jämställdhetsarbetet i hela verksamheten"*, vilket uppges vara helt uppfyllt.

Ett annat resultatmått för att nå det övergripande jämställdhetsmålet är att *"utifrån inventering av hygienrum skapa en ökad trygghet och jämställdhet"*. Även detta mål anses vara uppfyllt.

Enligt samhällsbyggnadsdirektör finns ett stort intresse för och ett pågående arbete med frågeställningarna kring jämställdhetsmålet i nämnden. Exempelvis tar förvaltningen fram könsuppdelad statistik på flera av nämndens områden. Det saknas dock en tydlighet i uppdragsplan kring nedbrytning av mål och mätindikatorer samt dokumentation av uppföljningen av målen, enligt samhällsbyggnadsdirektör.

Nämnden har under drygt tre års tid arbetat med projektet Frizon som är en mötesplats i Årstidernas park utformad av unga tjejer. Målet med projektet har varit att nå gruppen unga tjejer som normalt inte deltar i dialoger kring stadsutvecklingsprojekt eller offentliga miljöer för spontanaktiviteter. Mötesplatsen ska invigas i juni 2017 och projektet har finansierats av Boverket och Umeå kommun.

Nämndsordförande menar att nämnden under sina möten brukar diskutera jämställdhetsmålet utifrån nämndens olika verksamheter. Uppföljningen med tematiska genomgångar sker utöver den som görs vid tertialrapporter och bygger på vad nämnden anser vara mest relevant att granska för stunden.

Enligt nämndsordförande har nämnden varit mån om att arbeta med frågor som är gynnande för jämställdhet och jämlikhet. Nämnden satsar på trygghet, framkomlighet och hållbara färdvägar. Trygghetsbegreppet är centralt i satsningar på det offentliga rummet genom bra belysning i parker och tunnlar och en trevlig stadsmiljö.

Nämnden har börjat tillämpa en enkel checklista för att belysa de perspektiv som särskilt behöver beaktas vid handläggning av ärenden inför politiska beslut. I checklistan ingår perspektiven "jämställdhet flickor och pojkar" samt "jämställdhet kvinnor och män". Positiv eller negativ inverkan för respektive perspektiv skattas. Vid positiv inverkan ska denna beskrivas i beslutsunderlaget. Vid negativ inverkan ska beslutsunderlaget kompletteras med tillgänglig statistik och statistik som saknas, konsekvensbeskrivningar samt åtgärdsförslag som utjämnar orättvisor eller alternativa beslut.

Tekniska nämnden har inrättat en arbetsgrupp med företrädare för nämnden som ska arbeta med gender budgeting inriktat på fördelning av resurser utifrån användningen av de offentliga rummen.

3.5. För- och grundskolenämnden

I för- och grundskolenämndens verksamheter finns ett dubbelt jämställdhetsuppdrag med skyldighet att även utifrån skollagen arbeta aktivt med jämställdhet. Jämställdhet beskrivs av nämndsordförande som ett horisontellt mål som ska glida genom all verksamhet.

Nämndens uppdragsplan har ingen specifik nedbrytning av fullmäktiges övergripande jämställdhetsmål, dock finns flera mål på jämställdhetsområdet.

Under målet "*studieresultaten ska förbättras*" anges att ett prioriterat område är att "*pojkers studieresultat ska förbättras. Flickor presterar bättre än pojkar i skolan, oavsett klass, bostadsort eller etnicitet*".

Under målet "*hållbarhet*" konstateras att prioriterade områden är "*varje enhet ska redovisa aktiviteter med anknytning till strategin för jämställdhetsarbete*" samt att "*kompetenshöjande insatser inom genuskunskap ska ges till målgruppen ledare. Utbildning i genuskunskap ska ges till alla nyrekryteringar vid ledarutbildningar*".

Målet "*likvärdighet*" anger att ett prioriterat område är "*jämställdhetsarbetet ska aktivt motverka könsroller och könsstereotyper. En gender budgeting-analys ska göras av fördelning av resurser till barn och elever med särskilda rättigheter*". Andra prioriterade områden under likvärdighet är att "*alla verksamheter ska tillämpa ett normkritiskt perspektiv i likabehandlingsarbetet för att fokusera på de normer och maktstrukturer som är knutna till diskrimineringsgrunderna*" samt att "*förskola ska erbjudas på obekväma arbetstider*".

Under målet "*trygghet*" framgår att ett prioriterat område är att "*i samarbete mellan barn och elever, föräldrar och personal ska personalen i vardagsarbetet tydligt visa att nolltolerans råder mot all diskriminering och annan kränkande behandling. Alla förskolor och grundskolor ska arbeta efter en väl förankrad likabehandlingsplan för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling*".

Det finns få resultatmål tillhörande jämställdhetsmålet. Såväl jämställdhetsstrategen som utbildningsdirektören anser att uppföljningen skulle vara lättare med mer mätbara mål samt att minska antalet mål och prioriterade områden i uppdragsplanen. Enligt utbildningsdirektören finns dock områden där det uppfattas torftigt att ha mätbara mål, speciellt på jämställdhetsområdet där effekterna av arbetet ofta är svårått mätbara. Utbildningsdirektören anser därför att det finns ett stort värde att ha uttalade prioriterade områden i uppdragsplan eftersom att det speglar hur arbetet ser ut i verksamheten.

Nämndsordförande menar att uppdragsplanen innehåller för många prioriteringar och säger att 2017 års uppdragsplan kommer att bantas för att förenkla uppföljningen.

För- och grundskolenämnden följer explicit upp att jämställdhetsmålet uppfylls genom att *andelen flickor respektive pojkar med positiva erfarenheter av inflytande i skolan (%) mäts för årskurs 7-9. Pojkarna når målet med liten marginal medan flickorna inte når målvärdet.*

Nämndsordförande menar att 2017 års uppdragsplan kommer att bli lättare att följa upp eftersom den ska innehålla tydligare målskrivningar som också ska finnas i styrkortet. Det kommer att möjliggöra en närmare och tydligare uppföljning.

Nämnden får statistik och dragningar avseende exempelvis betygsutveckling, intagning på gymnasiet och resultat på nationella prov. Denna statistik är uppdelad på kön. Nämnden tar också del av kvalitetsundersökningen Unga 16. Den har jämställdhet i fokus och behandlar den upplevda hälsan hos pojkar och flickor mellan 13-18 år.

Nämndsordförande menar att det förs en diskussion i nämnden kring arbetet för att motverka könsstereotypa val. I detta har utbildning av SYO-konsulenter genomförts och nämnden undersöker nu aktiviteter och skrivningar i uppdragsplan som ska underlätta för elever att göra andra val.

Hedlunda förskolas arbete med genuspedagogik samt ett projekt på jämställdhetsområdet tillsammans med universitetet lyfts också som viktiga delar i nämndens jämställdhetsarbete.

3.6. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämnden har inget nämndmål med direkt koppling till det övergripande fullmäktigemålet för jämställdhet i sin uppdragsplan. Ett uppdrag i fokus är dock *"kompetenshöjning för all personal inom skolan för att motverka alla former av kränkande behandling utifrån diskrimineringsgrunderna"*. Där fastslås att det *"utifrån aktuell samhällsutveckling och ideologiska strömningar finns ett behov av ett förstärkt värdegrundsarbete med utgångspunkt i skolans styrdokument"*.

I nämndens styrkort finns två resultatmått kopplade till nämndens uppdrag *"Öka jämställdheten genom ett systematiskt arbete"*, som i sin tur är kopplat till fullmäktiges övergripande mål. Resultatmåttarna är *"den till kön kopplade differensen i betygsutvecklingen inom de gymnasiegemensamma ämnena första kurs i jämförelse med motsvarande betyg i årskurs 9 ska minska"* samt *"den till kön kopplade differensen rörande upplevd stress i relation till skolmiljön (prov, bedömning, betyg) ska minska"*.

I jämförelse med för- och grundskolenämndens uppdragsplan är gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens uppdragsplan betydligt mindre omfattande i sin utskrivning av jämställdhetsarbetet. Enligt utbildningsdirektören ger detta inte en rättvisande bild av det jämställdhetsarbete som pågår i verksamheterna.

Nämndsordförande säger att nämnden är mitt uppe i ett arbete med att förändra uppdragsplanen genom att minska antalet uppdrag till verksamheterna. Tidigare har det funnits en otydlighet i vad verksamheterna ska prioritera och därför har arbetet fått begränsad effekt. Styrningen kommer att förbättras när verksamheterna får fokusera på färre uppdrag. Nämndsordförande lyfter fram pojkars låga skolresultat och tjejers psykiska ohälsa som de två områden som kommer att prioriteras framöver.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden följer inte upp jämställdhetsmålet i sin verksamhetsuppföljning för 2015. Enligt nämndsordförande följs dock jämställdhetsarbetet nära i nämnden. Det nationella uppdraget utifrån skollagen kräver bevakning av ett stort antal områden på jämställdhetsområdet. Frågor gällande jämställdhet följs upp vid tertiärrapporter, årsbokslut och löpande kontakt med tjänstemän, enligt nämndsordförande. Nämnden behandlar även kvalitetsundersökningen Unga 16.

3.7. Kulturnämnden

Kulturnämnden har det övergripande KF-målet i uppdragsplanens styrkort. Som nämndmål för yttre kvalitet finns även att *"säkerställa ett mångfacetterat kulturliv genom att främja mångfald och tillgänglighet inom kulturinstitutioner, folkbildning och föreningar, för att erbjuda kommunens alla invånare delaktighet och medskapande"*.

Även nämndmålet *"säkerställa att biblioteken är en kulturell, icke kommersiell mötesplats tillgänglig för alla både fysiskt och digitalt. Verksamheten ska verka för det demokratiska samhällets utveckling och ska genom att samarbeta med andra nå nya målgrupper samt åstadkomma ökad insikt om betydelsen av god läsförståelse"* kan kopplas till jämställdhetsområdet.

Biträdande kulturchef menar att en mycket stor del av nämndens verksamhet inte låter sig mätas och därför blir svår att bryta ned i nämndmål kopplade till kommunfullmäktiges mål.

Nämnden mäter det övergripande fullmäktigemålet för jämställdhet genom antal besökare i Kvinnohistoriskt museum. Målet *"säkerställa ett mångfacetterat kulturliv..."* mäts bland annat genom SCB:s könsuppdelade statistik för teaterföreställningar/konserter samt tillgång till kulturevenemang. Målet *"säkerställa att biblioteken är en kulturell, icke kommersiell mötesplats..."* mäts bland många andra mått med SCB:s kundnöjdhet för biblioteksverksamheten.

Biträdande kulturchef anser att sambandet mellan fullmäktiges jämställdhetsmål och nämndmålen är svagt. Det är lättare att se samband mellan nämndmål och verksamheten.

Kulturnämndens ordförande är skeptisk till alltför många mål och indikatorer och menar att det riskerar leda till att verksamheten tappar bort vad som är viktigt på riktigt. Därför har nämnden arbetat med att sortera bort indikatorer och mål för att öka tydligheten.

Det uppges vara många diskussioner i nämnden kring återrapporteringen och då ligger jämställdhetsfrågorna nära. De årliga överenskommelser med festivaler och föreningar som kulturnämnden gör innefattar fyra viktiga kriterier, däribland krav på ökad jämställdhet bland kulturutövare på scen. Nämndsordförande menar att nämnden varit noga med göra uppföljningar, i synnerhet kring de arrangemang som föreningar ansvarar för. Därför har också goda jämställdhetsresultat uppnåtts när det gäller kulturutövare och personer på ledande positioner i kulturlivet, vilket annars ses som stora utmaningar. Uppföljning görs separat för män respektive kvinnor för flera av nämndens resultatmått, exempelvis redovisas kommunens konstinköp utifrån könsfördelning av konstnärer på årsbasis.

Kulturverksamheten använder statistik från Statistiska centralbyrån. Enligt biträdande kulturchef är det intressant att jämföra Umeå med andra städer i nationella jämförelser även om jämförelserna inte alltid är rättvisande. Kulturverksamheten har ett nära samarbete med jämställdhetsutskottet där de exempelvis för statistik i könsfördelning bland personer på och bakom scen under festivaler.

Kulturnämnden följer inte upp jämställdhetsmålet i sin verksamhetsuppföljning för 2015.

Uppföljning sker dock för målen *"säkerställa ett mångfacetterat kulturliv..."* samt *"säkerställa att biblioteken är en kulturell, icke kommersiell mötesplats tillgänglig för alla..."*.

Kulturnämndens verksamhet präglas enligt biträdande kulturchef av ett starkt fokus på jämställdhetsperspektivet som integreras i både mål och viktiga beslut.

Biblioteksverksamheten har som mål att nå alla. *Konstenheten* har i sin aktivitetsplan som mål att koppla ett genusperspektiv på fördelning av uppdrag och inköp. *Gästspelsenheten* arbetar aktivt med att stärka arrangemangsprocessen för att säkerställa en balanserad mångfald. *Kultur i skolan* arbetar kopplat till kommunens övergripande jämställdhetsmål med representation vid urval av scenkonstutbud vad gäller kön, identitet och nationalitet. Inom *Skapande skola* bedrivs ett aktivt arbete i syfte att motverka stereotypa könsroller och ge flickor och pojkar samma förutsättningar.

I kontakter med föreningar som mottar verksamhetsstöd från Umeå kultur betonas att föreningen åtar sig att förhålla sig till det kulturpolitiska programmet⁸ i sin verksamhet. Enligt nämndsordförande är de överenskommelser som görs med föreningar en nedbrytning av det övergripande kommunfullmäktigemålet.

Nämndsordförande menar att det är viktigt att se att jämställdhet även innefattar insatser för män. Nämnden arbetar exempelvis för att mäns läsande ska öka. Arbetet med att få män att engagera sig i kulturlivet lyfts också som en viktig punkt. Tillgängligheten och närheten till kulturen sägs vara avgörande för att öka engagemanget.

3.8. Kommunala bolag

Enligt vd för UKF arbetar bolagen aktivt med jämställdhetsarbetet vilket konkret ofta innebär fokus på det yttre jämställdhetsarbetet. Det beskrivs som en självklarhet utifrån ett affärsperspektiv och jämställdhetsperspektiv. Varje bolag sköter sitt eget jämställdhetsarbete utifrån lagstiftning och beslut samt vad som är möjligt att göra givet den verksamhet som bedrivs. Vid bolagsgemensamma möten informerar vd bolagen om vikten av att följa kommunala mål. I övrigt sker ingen gemensam samordning av arbetet.

Vd framhåller vikten av att arbeta praktiskt med jämställdhetsfrågan. Eftersom ungefär hälften vardera av bolagens kunder är män respektive kvinnor ligger det i bolagens intresse att arbeta aktivt med jämställdhet. Ett bra exempel är kommunens busstrafik där huvuddelen av passagerarna är kvinnor. Här har bolaget bland annat arbetat med att förstärka trafiken till universitetssjukhuset och förstärka nattrafiken. Ett annat exempel rör företagsinkubatorn BIC Factory som arbetar för att upptäcka och stödja unga entreprenörer som vill starta egna företag i Umeå. Tidigare hade BIC Factory främst manliga företagare men nu är kvinnorna i majoritet. Det innebär att aktiviteter för att jämna ut könsbalansen är prioriterade men åt motsatt håll jämfört med tidigare.

De kommunala bolagen återrapporterar via årlig presentation samt årsredovisningar till moderbolaget UKFs styrelse. Rapportering sker sedan till kommunstyrelsen en gång per år där fokus är måluppfyllelse och framtid. Jämställdhetsmålet följs upp olika i bolagens årsredovisningar.

En dag om året arrangeras en bolagsdag i kommunfullmäktige då uppföljning och återrapportering sker och möjlighet finns att ställa frågor till bolagen kring deras verksamhet, mål och åtaganden. Det finns ingen specifik uppföljning kring jämställdhetsmålet. Enligt vd är det viktigt att det arbetas kontinuerligt med jämställdhetsfrågorna och inte hur det dokumenteras eller rapporteras. Det är det praktiska arbetet som sker ute i bolagen som spelar roll och ger resultat.

3.9. Umeå en förebild

Vi tycker det är värt att nämna att Umeå ses som en förebild bland kommunerna i arbetet med jämställdhet. Våren 2015 startade SKL upp ett pilotprojekt med modellkommuner där Umeå kommun blev utvald att medverka eftersom Umeå kunde ses som en förebild i arbetet med att integrera jämställdhet i verksamheterna. Kunskapsspridningen sker genom benchmarking och fokus ligger på ett systematiskt lärande. Lärandet tas tillvara i respektive

⁸ Det kulturpolitiska programmet fastställer fullmäktiges övergripande jämställdhetsmål samt att "jämställdhet ska, på ett konkret sätt, finnas med och tillämpas i alla verksamheter". Att förhålla sig till det kulturpolitiska programmet innebär att föreningen aktivt verkar för de prioriterade områdena jämställdhet, tillgänglighet, mångfald och inkludering av eftersatta grupper i syfte att utveckla ett kulturliv som är öppet och tillgängligt för alla. Programmet är i egentlig mening inget styrdokument.

organisation genom att förbättringsarbeten implementeras, sprids och följs upp på hemmaplan. Arbetssättet ska framgent skalas upp och spridas vidare för att engagera och stödja fler kommuner att jämställdhetsintegrera sina verksamheter.

SKL ska avsluta modellkommunarbetet under hösten 2016 och sprida det genomförda arbetet till andra kommuner. Under arbetets gång har det enligt intervjuade funnits viss oenighet mellan SKLs representanter och de deltagande kommunernas jämställdhetsstrategier, då SKL velat fokusera på att kartlägga processer medan strategerna istället velat fokusera på styrings- och ledningssystemet. Enligt jämställdhetsstrategen är det i styrings- och ledningssystemet som jämställdhetsarbetet riskerar att fastna eftersom andra frågor prioriteras. Umeå kommun har samarbetat med Jönköpings kommun i modellkommunarbetet vilket beskrivs som bra och givande. Umeå kommun har dock upplevt att de varit långt fram i arbetet och därför haft begränsat att lära av andra kommuner.

4. Svar på revisionsfrågor

Fråga	Svar
Är varje nämnds och bolags ansvar i förhållande till det övergripande målet om jämställdhet tydligt?	Både ja och nej. Ansvaret att följa övergripande fullmäktigemålet är tydligt. Vad målet innebär för verksamheterna är inte tillräckligt tydligt.
Har nämnderna och bolagen tydliga åtaganden i förhållande till målet som visar vad respektive nämnd och bolag förväntas bidra med för att målet ska uppfyllas t.o.m. 2019?	Nej. Nämnderna och bolagen arbetar dock aktivt med jämställdhetsmålet på olika sätt i sina verksamheter. Nämndernas åtaganden har inte preciserats och det är inte alltid en tydlig koppling mellan det aktiva arbetet och fullmäktiges mål. Kopplingen till nämndens mål är överlag starkare. Tydligheten försvagas av brister i beslutsstödsystemet.
Vilken dialog har skett mellan kommunstyrelsen och nämnderna/bolagen om mål och åtaganden?	Dialog med nämnderna sker genom jämställdhetsutskottet och inte direkt med kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har inte en aktiv styrande och samordnande roll. Nämndernas dialog med jämställdhetsutskottet är dock systematisk och frekvent. Bolagen har en dialog med kommunstyrelsens arbetsutskott om mål och åtaganden men inte specifikt om jämställdhet.
Behandlas målet och hur nämnderna ska arbeta för att uppfylla det i nämndernas planeringsdokument?	I varierande grad. Nämndernas uppdragsplaner ser mycket olika ut i sin behandling av det övergripande jämställdhetsmålet och arbetet med att uppfylla det.
Vilka krav ställs på återrapportering från nämnder och bolag?	Återrapportering följer ordinarie uppföljning av uppdragsplaner och fullmäktiges mål. Uppföljningen av nämndmål och aktiviteter kopplade till det övergripande målet är beroende av vad som skrivits i beslutsstödsystemet. I det årliga dialogmötet med jämställdhetsutskottet får nämnderna rapportera hur de arbetat med jämställdhetsfrågor under året utifrån specifika frågeställningar. De kommunala bolagen återrapporterar via årsredovisning till moderbolaget UKF. Rapportering sker sedan till kommunstyrelsens arbetsutskott som är moderbolagets styrelse. För bolagen arrangeras en årlig bolagsdag i kommunfullmäktige då det finns möjlighet att ställa frågor till bolagen kring deras verksamhet, mål och åtaganden. Inget av forumen behandlar specifikt det övergripande jämställdhetsmålet.

För att det samlade resultatet ska kunna åskådliggöras på ett tydligt och lättillgängligt sätt krävs att processen tydliggörs och systematiseras. Detta är en del i KS arbete med att förbättra uppsiktsplikten.

Umeå 2016-10-17

Jakob Hallén

Lena Joelsson

Källförteckning

Planeringsförutsättningar, budget och investeringar - Kommunfullmäktigemål till nämnderna

Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklARATIONEN)

Jämställdhetsplan 2015-2018

Uppdragsplaner och budget för 2016, kommunstyrelsen, individ- och familjenämnden, äldrenämnden, miljö- och hälsoskydds-nämnden, tekniska nämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och kulturnämnden.

Verksamhetsuppföljningar för 2015, kommunstyrelsen, individ- och familjenämnden, äldrenämnden, miljö- och hälsoskydds-nämnden, tekniska nämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och kulturnämnden.

Kulturpolitiskt program för Umeå kommun

Bilaga 1

Frågor som nämnderna ombetts fundera kring under dialogmötena 2016 är:

Hur är det övergripande kommunfullmäktigemålet kring jämställdhet nedbrutet till resultatmått? Vilka skrivningar kring jämställdhet finns i er uppdragsplan?

Integreras jämställdhetsperspektivet och det övergripande målet i era viktiga beslut, övergripande strategier etc.?

Innehåller underlag till beslut som rör kvinnor och män konsekvensbeskrivningar utifrån kön? Behöver ni mer stöd i det arbetet?

Hur synliggörs resursfördelningen mellan grupperna kvinnor och män i nämndens budget? Om inte, hur tänker ni att det arbetet kan utvecklas?

Har ni tillgång till könsuppdelad statistik?

Kopplar ert jämställdhetsarbete till annat arbete – hållbarhet? Kvalitet?

Vad är den viktigaste frågan för er nämnd just nu när det gäller jämställdhetsarbetet?

Vad tycker ni är de största utmaningarna i det dagliga arbetet med jämställdhet?

Har ni behov av utvecklingsinsatser i ert arbete med jämställdhet?

§ 17

Diarienumr: TN-2017/00118

Yttrande Revisionsrapport Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet

Beslut

Tekniska nämnden beslutar

att godkänna nedanstående förslag till yttrande

Ärendebeskrivning

På uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer har Ernst & Young granskat målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet för att bedöma om styrningen är ändamålsenlig samt att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet.

Uppdraget resulterade i rapporten "Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet".

Nämnderna har ombetts yttra sig över rapporten senast 25 februari 2017.

Yttrande

Den övergripande bedömningen från Ernst & Young är att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet där nämnderna, utifrån sina förutsättningar, gör insatser för att öka jämställdheten.

De ser dock att följande områden inom nämndens ansvar skulle kunna förbättras: Kopplingen mellan kommunfullmäktiges övergripande jämställdhetsmål och nämndernas respektive bolagens mål och aktiviteter i planeringsdokument bör stärkas genom att såväl nämnder som bolag har tydliga åtaganden. Det bör säkerställas att alla nämnder och bolag bryter ner jämställdhetsmålet eller på annat sätt gör det synligt och spårbart hur arbetet sker utifrån jämställdhetsmålet.

För tekniska nämnden är jämställdhetsfrågorna ett högt prioriterat område. Särskilt fokus har under åren lagts vid att följa upp området. Även om koppling till de övergripande målen i text kan synas vag så återfinns mål och resultatmätt i nämndens planering och uppföljning. T ex har trygghet utomhus följts under många år, målsatts och följts upp och en rad aktiviteter genomförts. Statistiken har redovisats könsuppdelad. Nämnden har genom sitt arbete t ex kring gender budgeting och projektet frizon aktivt arbetat för att synliggöra frågeställningen, söka ny kunskap och hitta nya vägar för ökad jämställdhet.

Styrkortet för verksamheterna inom tekniska nämndens ansvarsområden har fått sina uppdragsplaner och styrkort fastställt för arbetet under 2017. I dessa har jämställdhetsmålen skrivits fram tydligare bland annat genom följande formuleringar:

- att fastighet ska jobba med Jämställd drift, vilket innebär att sandning, upptagande av grus och allmänt fastighetsunderhåll har prioritet på barns vistelsemiljöer.
- att gator och park ska arbeta aktivt för att kvinnor och män, flickor och pojkar, ska känna en trygghet utomhus.

Tekniska nämnden följer upp verksamheten på resultatnivå. Där det är möjligt och relevant ska könsfördelning framgå i statistik och de underlag som används för analys och beslut.

Beslutsunderlag

Begäran om yttrande. Bilaga.

Beredningsansvariga

Karin Isaksson
teknisk chef

Annika Kjellsson Lind
chef myndighetsutövning och
administration

Beslutet ska skickas till

Kommunrevisionen

§ 4

Diarienumr: SK-2016/00443

Kommunrevisorerna - Ernst & Young - Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet**Beslut**

Att nämnden godkänner förslag till yttrande.

Ärendebeskrivning

Nämnden har ombetts att yttra sig över rapport avseende "Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet".

Yttrande

På uppdrag av revisorerna har Ernst & Young (EY) granskat målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet för att bedöma om styrningen är ändamålsenlig samt att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet.

Ernst & Youngs övergripande bedömning är att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet i Umeå kommun, där nämnderna utifrån sina förutsättningar gör insatser för att öka jämställdheten. Dock framkommer EY med en rad förbättringsområden varav följande två berör nämndens ansvarsområde:

- Stärk kopplingen mellan kommunfullmäktiges (KF) övergripande jämställdhetsmål och nämndernas respektive bolagens mål och aktiviteter i planeringsdokument genom att såväl nämnder som bolag har tydliga åtaganden
- Säkerställ att alla nämnder och bolag bryter ner jämställdhetsmålet eller på annat sätt gör det synligt och spårbart hur arbetet sker utifrån jämställdhetsmålet

Sedan EY författade rapporten har nämnden fattat beslut om uppdragsplan för 2017. Styrkortet förväntas antas i januari. I dessa har kopplingen mellan KF:s övergripande jämställdhetsmål, nämndens eget

mål och vilket målvärde som ska nås stärkts och fått en tydligare definition. Förutom det jämställdhetsarbete som sker i verksamheten idag med att minska differensen i betygsutvecklingen mellan könen och upplevd stress i relation till skolmiljön jämte alla de jämställdhetshandlingar som skollagen ställer på huvudmannen, har nämnden valt att specifikt bryta ner KF:s jämställdhetsmål enligt följande:

- Nämndens mål; öka jämställdheten i elevernas studieval
- Resultatmått; underrepresenterat kön ska utgöra minst 25 procent av eleverna i yrkesprogram
- Målvärde; 25 procent

Vidare kommer förvaltningen att stärka arbetet med gender budgeting-analys genom att delta i det kommunövergripande arbetet med jämställdhetsanalyser på Umeå kommuns budget. Denna ska genomföras senast 2019 enligt beslut från jämställdhetsutskottet. Utifrån resultatet/slutsatserna av översynen ska djupare analyser göras inom nämndens budget avseende områden som kommunöversynen lyft fram som viktiga att beakta och arbeta vidare med. En tjänsteman från förvaltningen har under hösten utbildats i gender budgeting av Sveriges kommuner och landsting.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden följer på så sätt årligen resultatet av de aktiviteter som leder till ökad jämställdhet i elevernas studieval. Det samlade resultatet av jämställdhetsarbetet presenteras i årsrapport och delges kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Bilaga

Beredningsansvariga

Maria Runarsdotter, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

Kommunrevisionen

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2017-01-25

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslutsordning

Tilläggsyrkande

Vänsterpartiet för att första stycket på s. 2 kompletteras med några konkreta exempel på vad som görs idag av jämställdhetsarbete och genuspedagogik i för-, grund- och gymnasieskola.

§ 2

Diarienumr: SK-2016/00443

Kommunrevisorerna - Ernst & Young - Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet**AU beslutar**

Föreslå för- och grundskolenämnden godkänna föreslaget yttrande.

Ärendebeskrivning

Nämnden har ombetts att yttra sig över rapport avseende "Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet".

Yttrande

På uppdrag av revisorerna har Ernst & Young (EY) granskat målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet för att bedöma om styrningen är ändamålsenlig samt att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet.

Ernst & Youngs övergripande bedömning är att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet i Umeå kommun, där nämnderna utifrån sina förutsättningar gör insatser för att öka jämställdheten. Dock framkommer EY med en rad förbättringsområden varav följande två berör nämndens ansvarsområde:

- Stärk kopplingen mellan kommunfullmäktiges (KF) övergripande jämställdhetsmål och nämndernas respektive bolagens mål och aktiviteter i planeringsdokument genom att såväl nämnder som bolag har tydliga åtaganden
- Säkerställ att alla nämnder och bolag bryter ner jämställdhetsmålet eller på annat sätt gör det synligt och spårbart hur arbetet sker utifrån jämställdhetsmålet

Sedan EY författade rapporten har nämnden fattat beslut om såväl uppdragsplan som styrkort för 2017. I dessa har kopplingen mellan KF:s övergripande jämställdhetsmål, nämndens eget mål och vilket målvärde

som ska nås stärkts och fått en tydligare definition. Förutom det jämställdhetsarbete som sker i verksamheten idag med likabehandlingsplaner och genuspedagogik i förskolan jämte alla de jämställdhetshandlingar som skollagen ställer på huvudmannen, har nämnden valt att specifikt bryta ner KF:s jämställdhetsmål enligt följande:

- Nämndens mål; öka jämställdheten i elevernas studieval
- Resultatmål; underrepresenterat kön ska utgöra minst 25 procent av eleverna i gymnasieprogram
- Målvärde; 25 procent

Vidare har nämnden gett förvaltningen i uppdrag att stärka arbetet med gender budgeting-analys genom att delta i det kommunövergripande arbetet med jämställdhetsanalyser på Umeå kommuns budget. Denna ska genomföras senast 2019 enligt beslut från jämställdhetsutskottet. Utifrån resultatet/slutsatserna av översynen ska djupare analyser göras inom nämndens budget avseende områden som kommunöversynen lyft fram som viktiga att beakta och arbeta vidare med. En tjänsteman från förvaltningen har under hösten utbildats i gender budgeting av Sveriges kommuner och landsting.

För- och grundskolenämnden följer på så sätt årligen resultatet av de aktiviteter som leder till ökad jämställdhet i elevernas studieval. Det samlade resultatet av jämställdhetsarbetet presenteras i årsrapport och delges kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Bilaga: Granskningsrapport jämställdhet

Beredningsansvariga

Maria Runarsdotter, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

Kommunrevisionen

Umeå kommun

Protokollsutdrag

För- och grundskolenämndens arbetsutskott 2017-01-13

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

§ 26

Diarienumr.: IFN-2016/00307

Yttrande över revisionsrapport – Umeå kommun, Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet

Beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig till Ernst & Young i enlighet med yttrande 2017-01-24.

Ärendebeskrivning

Ernst & Young har på uppdrag av kommunens revisorer granskat målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet för att bedöma om styrningen är ändamålsenligt samt att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet. Granskningen omfattar den yttre kvaliteten, det vill säga arbetet gentemot medborgare samt brukare. Granskningen är koncernövergripande och en fördjupning har gjorts inom Individ- och familjenämnden.

Ernst & Youngs övergripande bedömning är att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet där nämnden utifrån sina förutsättningar gör insatser för att öka jämställdheten, men lämnar en rad rekommendationer på hur målstyrningen kan förtydligas, säkerställas och förbättras.

Arbetsutskottets beslutsordning

Arbetsutskottet enas om att uppdra till förvaltningen att ändra skrivningen i yttrandet gällande meningen i det näst sista stycket i yttrandet, till att granskningen satt fingret på flera frågor om målprocesser i stort med jämställdhetsmålet som exempel.

Arbetsutskottet föreslår nämnden att bifalla tjänsteskrivelsen med den föreslagna revideringen.

Umeå kommun

Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag

2017-02-22

Beslutsunderlag

Yttrande 2017-01-24

Revisionsrapport- Umeå kommun. Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet

Beredningsansvariga

Kristina Larsson, planeringssekreterare.

Beslutet ska skickas till

Ernst & Young

§ 21

Diarienumr: ÄN-2016/00144

Yttrande över revisionsrapport - Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet**Beslut**

Äldrenämnden yttrar sig till Ernst & Young i enlighet med yttrande 2017-01-24.

Ärendebeskrivning

Ernst & Young har på uppdrag av kommunens revisorer granskat målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet för att bedöma om styrningen är ändamålsenlig samt att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet. Granskningen omfattar den yttre kvaliteten, det vill säga arbetet gentemot medborgare och brukare. Granskningen är koncernövergripande och en fördjupning har gjorts inom Individ- och familjenämnden.

Ernst & Youngs övergripande bedömning är att det sker ett systematiskt arbete utifrån jämställdhetsmålet där nämnder utifrån sina förutsättningar gör insatser för att öka jämställdheten, men lämnar en rad rekommendationer på hur målstyrningen kan förtydligas, säkerställas och förbättras.

Beslutsunderlag

Yttrande 2017-01-24

Revisionsrapport - Granskning av målprocessen med utgångspunkt från målet om jämställdhet

Beredningsansvariga

Kristina Larsson, planeringssekreterare

Beslutet ska skickas till

Ernst & Young

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2017-02-23

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2017-04-12

Kommunstyrelsens
arbetsutskott

Diarienumr: KS-2017/00031

Finans- och kraftrapport mars 2017

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Att godkänna Finans- och kraftrapport mars 2017

Ärendebeskrivning

Med anledning av de regler och delegationer som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om avseende finans- och kraftverksamhet rapporteras månadsvis positioner och genomförda affärer för att kommunstyrelsen ska vara uppdaterad om dessa verksamhetens positioner samt att beslutade regler och ramar följs.

Beslutsunderlag

Finans- och kraftrapport mars 2017

Beredningsansvariga

Anna-Karin Nilsson

Anna Westerlund

Beslutet ska skickas till

Lennart Malm

Förnamn, Efternamn

Befattning

Anna-Karin Nilsson

Portföljförvaltare

§ 132

Diariernr: KS-2017/00031

Finans- och kraftrapport 2017

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna Finans- och kraftrapport mars 2017.

Ärendebeskrivning

Med anledning av de regler och delegationer som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om avseende finans- och kraftverksamhet rapporteras månadsvis positioner och genomförda affärer för att kommunstyrelsen ska vara uppdaterad om dessa verksamhetens positioner samt att beslutade regler och ramar följs.

Beslutsunderlag

Finans- och kraftrapport mars 2017

Beredningsansvariga

Anna-Karin Nilsson

Anna Westerlund

Beslutet ska skickas till

Lennart Malm

Handläggare, Finans: Anna Westerlund
 Handläggare, Kraft: Anna-Karin Nilsson
 Ansvarig: Lennart Malm

Internbankens finansiella positioner mnr

Upplåning	mar-17	Förändr. fg mån	Förändr. årsskifte
Internbankens skuldportfölj	9 205,3	45,8	-130,3
Norrlandsoperan	8,1	-6,7	3,6
Totalt	9 213,4	39,2	-126,8

Utlåning	mar-17	Förändr. fg mån	Förändr. årsskifte
Umeå kommun	1 939,6	70,2	194,1
UKF	7 218,4	-28,8	-317,3
Folkets Hus	55,3	-2,3	-3,6
Totalt	9 213,4	39,2	-126,8

Umeå kommuns nettoupplåning mnr

	mar-17	Förändr. fg mån	Förändr. årsskifte
Internbanken	-1 939,6	70,2	194,1
Komuninvest förlagslån	12,0	0	0
NLC Ferry AB OY	17,6	0	0
Nettoskuld	-1 910,1	70,2	194,1

UKFs upplåning mnr

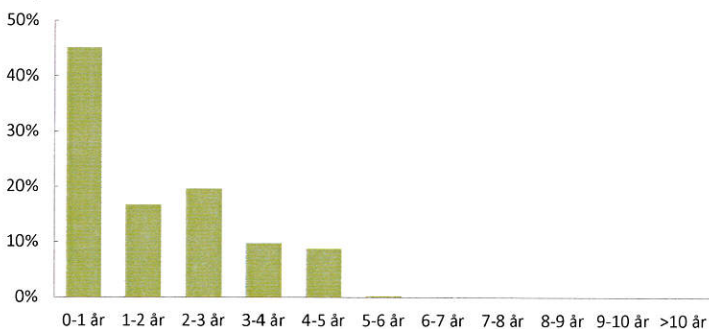
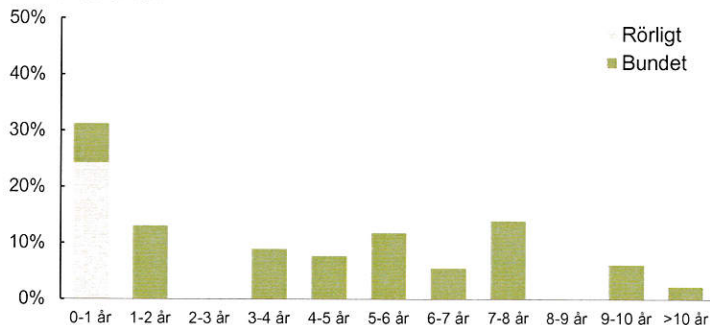
UKF-koncernen	I-banken	Externt	Totalt	Förändr. fg mån
Bostaden	3 885,8		3 885,8	36,4
Umeå Energi	1 695,3	567,1	2 262,4	-37,4
VAKIN	866,2		866,2	-17,8
INAB	741,1		741,1	-29,5
UKF	60,9	182,8	243,7	21,7
Övriga	-31,0		-31,0	-4,2
UKF-koncernen	7 218,4	749,9	7 968,2	-30,7

Umeå kommuns räntenetto mnr

	2017
Internbankens nettointäkt	9,3
Umeå kommuns räntekostnad	-9,8
Umeå kommuns räntenetto	-0,6

Internbankens skuldportfölj

Total skuld (mnr)	9 205,3
varav bundet	6 980,0
varav rörlig ränta	2 225,3

Kapitalförfall

Ränteförfall

Skuldportföljens upplåningsränta

 Skuldportföljens upplåningsränta per 2017-03-31 2,06%

Skuldportföljens finansiella nyckeltal - avstämning mot finansiella regler

FINANSIERINGSRISK ✓

RÄNTERISK ✓

FINANSIELL MOTPARTSRISK ✓

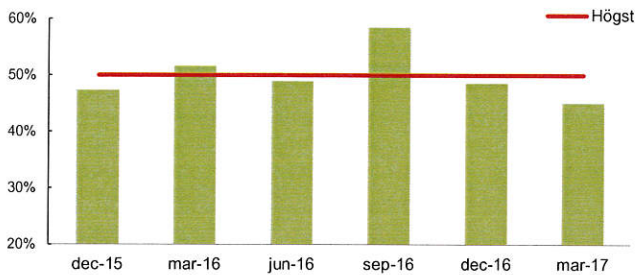
Finansieringsrisk

Finansiella regler	mar-17	Inom reglerna
A. Högst 50% får förfalla inom 1 år	45,1%	JA
B. Snittkapitalbindning 1,25-2,5 år, norm 1,5 år	1,7	JA
C. Likviditetsreserv minst 300 mnkr	760	JA
Genomsnittlig kreditmarginal	0,33%	

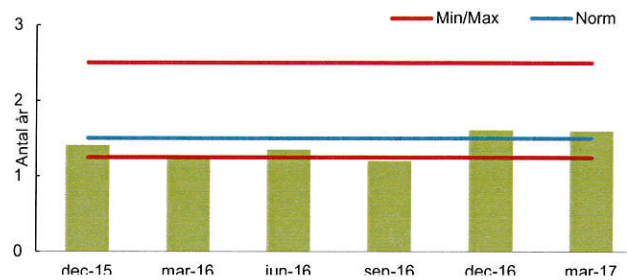
Kommentar

A.
B.
C.

A. Andel kapitalförfall inom 1 år

B. Kapitalbindningstid

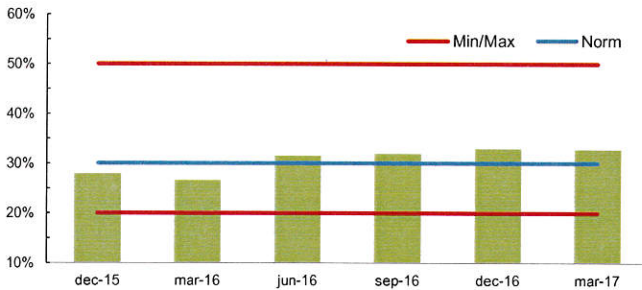
Ränterisk

Finansiella regler	mar-17	Inom reglerna
A. Ränteförfall inom 0-1 år lägst 20% och högst 50%, norm 30%	31,1%	JA
B. Snitträntebindning 3 - 6 år, norm 4 år	4,0	JA
C. Lån eller derivat > 10 år ska motiveras	11,5	
D. Icke tillåtna derivat	Nej	JA
E. Uställda optioner nya derivat	Nej	JA
F. Derivatvolym < kreditvolym	Ja	JA

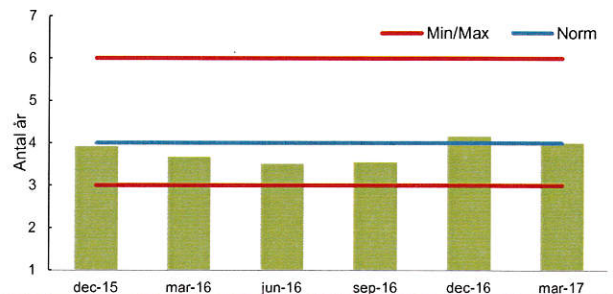
Kommentar

A.
B.
C. En ränteswap 200 MSEK Danske bank 7+10Y till 2,59%

A. Andel ränteförfall inom 1 år

B. Räntebindningstid

Motpartsrisk

Finansiella regler

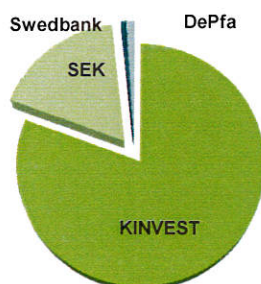
Vid affärssuppgörelser som avser lån, derivat och extern placering av likvida medel ska motpartens långa kreditvärdighet hos kreditvärderingsinstituten Moody's vara lägst A2 eller hos S&P lägst A-.

Kommentar

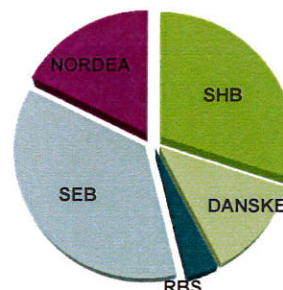
Inga nya affärer ingås med RBS

Kreditgivare	S&P rating	mnkr	Andel
KINVEST	AAA	7 515,0	82%
SEK	AA+	1 650,0	18%
Swedbank	AA-	-59,7	-1%
DePfa	A-	100,0	1%
Totalt		9 205,3	100%

Derivatgivare*	S&P rating	mrdrkr	Andel
SHB	AA-	1 590,0	30%
DANSKE	A	650,0	12%
RBS	BBB	200,0	4%
SEB	A+	1 910,0	36%
NORDEA	AA-	930,0	18%
Totalt		5 280,0	100%

* inkl fwd startade

Marknadsräntor och kommentar

3M Stibor och 5 Y Swap

Långa obligationsräntor fortsätter att trenda sidledes.

På längre sikt håller marknaden fast om en prognos om att stigande riskpremier, mot en bakgrund av bättre tillväxt och högre inflation, talar för en fortsatt gradvis uppgång i globala räntor. Riksbankens prognos är att långsamma höjningar inleds i början av 2018.

Donationsmedel

mnkr

	mar-17	Förändr. fg mån	Förändr. årsskifte
Marknadsvärde	13,3	0,3	1,4

Pensionsstiftelser

mnkr

	Marknadsvärde		Avkastning mån		Avkastning 2017		Avk. sedan start *	
	Kommun**	UKF	Portfölj	Index	Portfölj	Index	Portfölj	Index
TOTALVÄRDE	166,2	138,2	0,9%	0,4%	2,9%	2,4%	8,3%	8,2%
VÄRDE fg mån	186,1	137,0						

* Start 2012-10-31. Avkastning anges på årsbasis, dvs genomsnittlig avkastning på "rullande" tolv månadersperioder sedan start.

** Uttag ur kapitalet om sammanlagt 72,3 mnkr har genomförts

Marknadskommentar - krafthandel

Mars månads utveckling av krafthandelsresultatet har utvecklats likt tidigare månader. Produktionen i Stornorrfors ligger på lägre nivåer än budgeterad volym, men marknadens spotpris på el är högre än förväntat. Årsprognosen på 76 mnkr kvarstår i avvaktande på besked om sänkt fastighetsskatt.

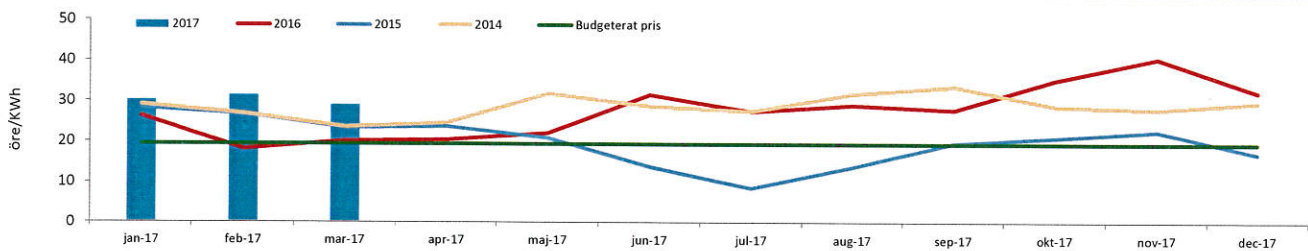
Krafthandelns produktion och resultat

mnkr

	mar-17	Budget	Avvikelse	Ack utfall	Ack budget	Ack avvikelse	Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse
Totalt resultat	3,6	3,0	0,6	14,0	11,1	2,9	76	44	32
Produktionseffekt*	7,9	9,2	-1,3	24,4	29,2	-4,8			
Priseffekt**	11,6	9,2	2,4	36,5	29,2	7,3			

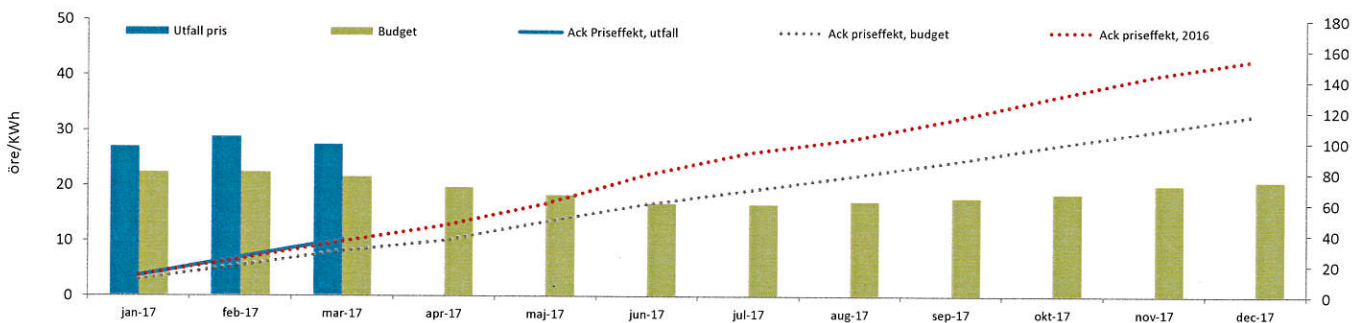
*Utfall/budget produktion x budgeterat pris
**Utfall/budget pris x budgeterad produktion

Marknadens spotpris, historiskt månadsmedel

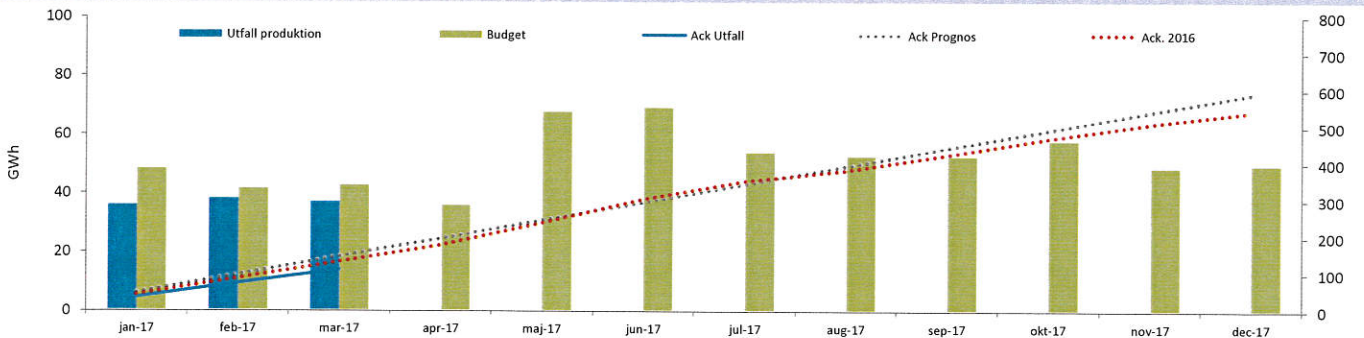
Produktionspris inkl. säkringar

mnkr

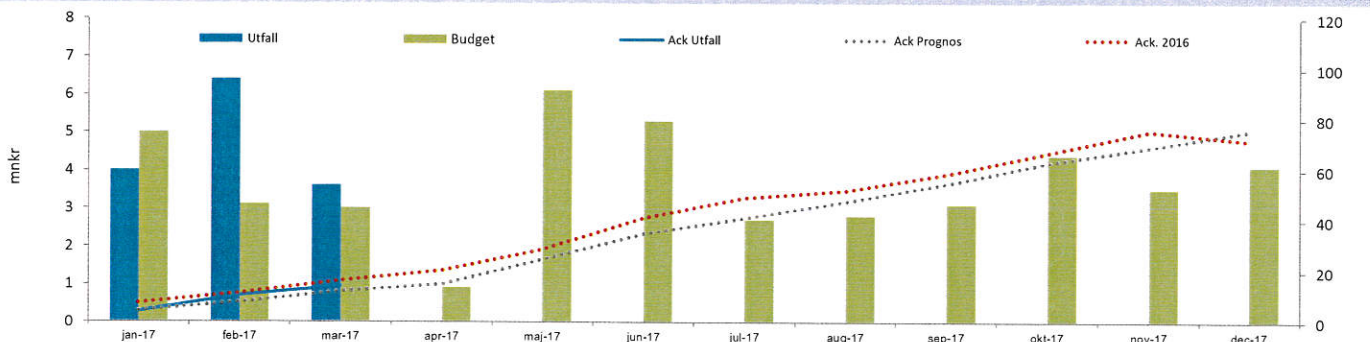
Produktion, Kommunens andel - 25,85% av Stornorrfors

GWh

Resultat - Kraftverksamhet

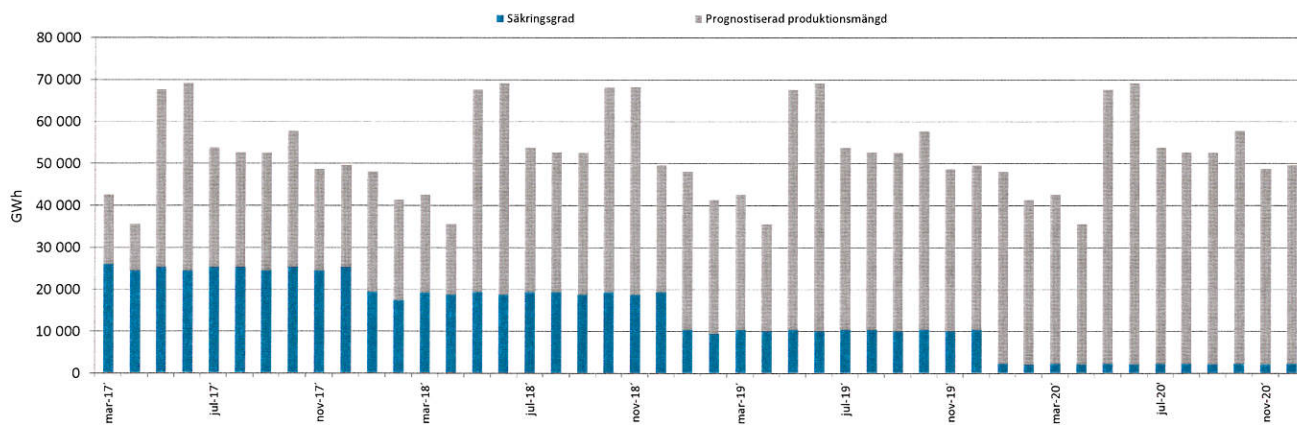
mnkr

Prissäkrade produktionsvolym

En målsättning med kommunens försäljning av sin andelskraft är att få en över åren jämn, stabil och sannolik försäljningsintäkt. Strategin för att uppnå detta är en indexliknande hantering där terminsaffärer genomförs kontinuerligt och strukturerat. Genom att över tiden fylla på säkringsvolym för varje kalenderår uppstår en prisutjämnande effekt.

Nedan redovisas prognostiserade produktionsvolym samt hur stor del av dessa som är prissäkrade.

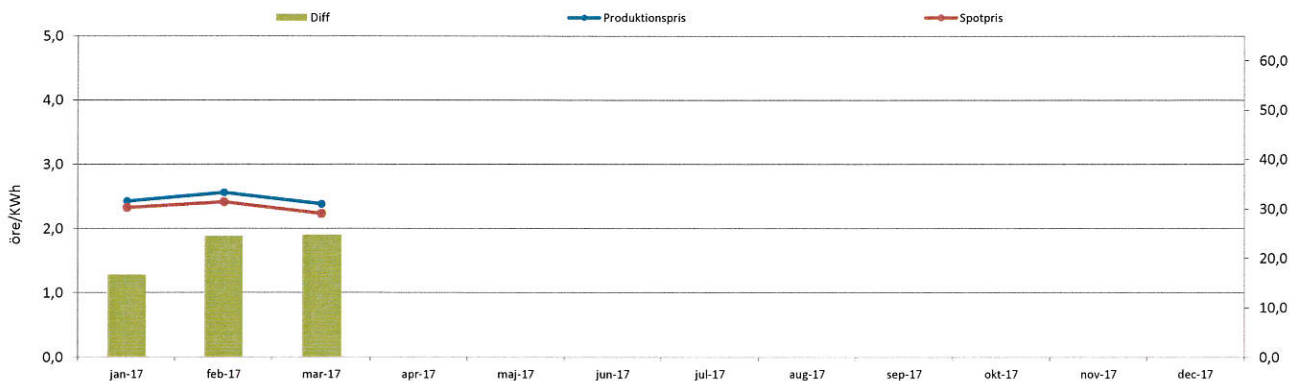

Optimering

öre/kWh

Umeå Kommun är delägare i Stornorrforsens kraftverk till 25,85 % och därmed berättigad till samma andel av den kraft som produceras. Kommunen har även enligt avtal rätt att fiktivt, inom avtalat intervall, "köra" sin produktionsandel som om det vore en egen kraftstation. Målsättningen med kommunens "körning" är därför att optimera produktionen och resultatet genom att inom avtalat intervall planera sitt kraftuttag.

Kurvorna visar de olika priserna medan höjden på staplarna beskriver skillnaden mellan det pris som optimeringen åstadkommit och det verkliga genomsnittliga spotpriset.

Ekonomifunktionen

Susanne Aidanpää
Ekonomidirektör

Lennart Malm
Budget- och finanschef

Mars 2017

NYA FINANSIELLA AFFÄRER

Löpnr	Motpart	Belopp	Nom.ränta	Likvdatum	Sffdatum
101657	Svensk Export Kredit	-200 000 000	-0,172	2017-03-01	2017-06-01
101658	Svensk Export Kredit	-300 000 000	-0,174	2017-03-20	2017-06-20
101659	KOMMUNINVEST I SVERIGE A	-300 000 000	-0,268	2017-03-23	2020-03-19

NYA ELHANDELSAFFÄRER

Eltermin*	Portfölj**	Effektheter (MW)***	MWh	Pris/MWh	Startdatum	Sffdatum
FWYR-19	UK prod prissäkringar	1,00	8 760,00	206,45	2019-01-01	2019-12-31
FWYR-20	UK prod prissäkringar	1,00	8 784,00	208,25	2020-01-01	2020-12-31
FWYR-18	UK prod prissäkringar	1,00	8 760,00	223,15	2018-01-01	2018-12-31
FWYR-20	UK prod prissäkringar	1,00	8 784,00	209,65	2020-01-01	2020-12-31
FWYR-18	UK prod prissäkringar	1,00	8 760,00	226,05	2018-01-01	2018-12-31
FWYR-19	UK prod prissäkringar	1,00	8 760,00	206,70	2019-01-01	2019-12-31

* Med uttrycket "eltermin" avses ett kontrakt om att köpa/sälja en bestämd mängd kraft till ett fastställt pris under en viss tidsperiod (prissäkring). I Umeå kommuns fall utförs elterminer endast med finansiell avräkning mot spotpriset, dvs. ingen fysisk leverans ingår i elterminalsavtalet. Terminernas löptid fås genom att enbart läsa de fem-sex sista tecknen i produktens namn. T.ex. är ENOUYR-17 en produkt som sträcker sig över hela året 2017, ENOUQ4-75 sträcker sig över kvartal fyra år 2017.

** Umeå kommun har två elhandelsportföljer; en produktions- och en egenanvändningsportfölj (inköpsportfölj). Inköp/försäljning av elterminer i dessa portföljer görs för att diversifiera prisriskerna.

*** Effektheter är energin man köpt/sålt per tidsenhet.

Diariennr: KS-2016/00744

Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta Umeå kommuns riktlinjer för bostadsförsörjningen 2017-2024

Ärendebeskrivning

Varje kommun har ett lagstadgat ansvar att planera för bostadsförsörjningen. Riktlinjer för detta ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Umeå kommuns gällande riktlinjer återfinns i *Strategi för bostadsförsörjningen i Umeå kommun perioden 2013-2020* som antogs 2013-06-17.

Övergripande planering och Mark och exploatering har utarbetat ett förslag till nya riktlinjer för perioden 2017-2024.

De föreslagna målen går i stora drag att känna igen från tidigare bostadsförsörjningsprogram men skillnaden mellan mål och åtgärder har förtydligats. För varje åtgärd föreslås också ansvarig kommunal nämnd respektive verksamhet.

Programmet var ute på remiss mellan 2016-11-02 och 2017-01-31. Nämnder som har lämnat yttranden är: Byggnadsnämnden, Individ- och familjenämnden, Kulturnämnden, Tekniska nämnden, För- och grundskolenämnden, Jämställdhetsutskottet, Äldrenämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Utöver dessa har fastighetsägare, byggherrar, myndigheter också givits möjlighet att komma med synpunkter på programmet. I föreslagna förändringar har hänsyn tagits till inkomna yttranden.

Förändringar

- Dokumentet har delats upp i en inledning, en beslutsdel, och en informationsdel.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2016/00744

- Umeå utanför 5 km-staden lyfts fram på ett tydligare sätt.
- En ny åtgärd under riktlinjer har lagts till som innebär att kommunen ska ta fram en prioriteringsordning av detaljplaner (s.10 i bifogad handling).
- En ny åtgärd under riktlinjer har lagts till som innebär att kommunen ska inventera tillgängliga/framkomliga bostäder för äldre i syfte att följa upp tillgängligheten i flerbostadshusbeståndet (s.11 i bifogad handling).
- Ett nytt avsnitt som översiktligt behandlar riksintressen har tillfogats.
- Ny indikator: kommunens bostadsbehov avseende LSS-boenden.
- Formaliaförändringar.

Beslutsunderlag

Umeå kommuns riktlinjer för bostadsförsörjningen 2017-2024
Remissvar och kommentarer
Inkomna yttranden
2016-09-30 Sändlista

Beredningsansvariga

Peter Thuresson, Daniel Levisson, Sarah Lundgren och Helen Nilsson

Beslutet ska skickas till

Elin Lindqvist, Övergripande planering

[Click here to enter text.](#)
[Click here to enter text.](#)

Peter Thuresson
Statistiker

§ 59

Diariennr: KS-2016/00744

Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta det reviderade Umeå kommuns riktlinjer för bostadsförsörjningen 2017-2024

Ärendebeskrivning

Varje kommun har ett lagstadgat ansvar att planera för bostadsförsörjningen. Riktlinjer för detta ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Umeå kommuns gällande riktlinjer återfinns i *Strategi för bostadsförsörjningen i Umeå kommun perioden 2013-2020* som antogs 2013-06-17.

Övergripande planering och Mark och exploatering har utarbetat ett förslag till nya riktlinjer för perioden 2017-2024.

De föreslagna målen går i stora drag att känna igen från tidigare bostadsförsörjningsprogram men skillnaden mellan mål och åtgärder har förtydligats. För varje åtgärd föreslås också ansvarig kommunal nämnd respektive verksamhet.

Programmet var ute på remiss mellan 2016-11-02 och 2017-01-31. Nämnder som har lämnat yttranden är: Byggnadsnämnden, Individ- och familjenämnden, Kulturnämnden, Tekniska nämnden, För- och grundskolenämnden, Jämställdhetsutskottet, Äldrenämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Utöver dessa har fastighetsägare, byggherrar, myndigheter också givits möjlighet att komma med synpunkter på programmet. I föreslagna förändringar har hänsyn tagits till inkomna yttranden.

Förändringar

- Dokumentet har delats upp i en inledning, en beslutsdel, och en informationsdel.
- Umeå utanför 5 km-staden lyfts fram på ett tydligare sätt.
- En ny åtgärd under riktlinjer har lagts till som innebär att kommunen ska ta fram en prioriteringsordning av detaljplaner (s.10 i bifogad handling).
- En ny åtgärd under riktlinjer har lagts till som innebär att kommunen ska inventera tillgängliga/framkomliga bostäder för äldre i syfte att följa upp tillgängligheten i flerbostadshusbeståndet (s.11 i bifogad handling).
- Ett nytt avsnitt som översiktligt behandlar riksintressen har tillfogats.
- Ny indikator: kommunens bostadsbehov avseende LSS-boenden.
- Formaliaförändringar.

Beslutsunderlag

Umeå kommuns riktlinjer för bostadsförsörjningen 2017-2024

Remissvar och kommentarer

Inkomna yttranden

2016-09-30 Sändlista

Beredningsansvariga

Peter Thuresson, Daniel Levisson, Sarah Lundgren och Helen Nilsson

Näringslivs- och planeringsutskottets beslutsordning

Vid ärendets handläggning enas utskottet om att låta utbyggnadsordningen utgå ur dokumentet då en av åtgärderna i programmet är att den ska omarbetas och redovisas i ett senare skede.

Yrkanden

Mattias Sehlstedt (V) 1) att på sida 13 lägga till en ny punkt efter punkten som börjar med "När hyresrätter...": När bostadsrätter byggs på kommunal mark ska kommunen alltid erbjudas att köpa lämpligt antal bostäder. Syftet är att tillgodose kommunens behov av bostäder för personer som kommunen är skyldiga att ordna bostäder till." Ansvar kommunstyrelsen, mark och exploatering, stöd och omsorg.

2) att på s 10 efter punkt 7 under Åtgärder lägga till en ny punkt som lyder: "Kommunen eftersträvar en stadsmiljö med blandat innehåll därför ser kommunen positivt på samlokaliseringar av offentlig verksamhet i

marknivå och lägenheter på ytterligare våningar. Ansvar:
Kommunstyrelsen, mark och exploatering, BN

Anders Ågren (M) - avslag på Mattias Sehlstedts att-sats ett.

Hans Lindberg (S) – bifall till Mattias Sehlstedts båda yrkanden.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till Mattias Sehlstedts yrkande att-sats ett mot Anders Ågrens avslagsyrkande. Ordföranden finner att utskottet beslutar enligt Mattias Sehlstedts yrkande att-sats ett. Bifall mot avslag till Mattias Sehlstedts yrkande att-sats två. Ordförande finner att utskottet bifaller yrkande att-sats två.

Bifall mot avslag till det reviderade programmet.

Ordföranden finner att näringslivs- och planeringsutskottet beslutar föreslå kommunfullmäktige att anta det reviderade Umeå kommuns riktlinjer för bostadsförsörjningen 2017-2024

Beslutet ska skickas till

Elin Lindqvist, Övergripande planering

Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram 2017-2024

Besök vår hemsida: www.umea.se/statistik

Kontaktpersoner

Peter Thuresson, Övergripande planering
tel. 090-16 23 70, peter.thuresson@umea.se

Daniel Levisson, Övergripande planering
tel. 090- 16 12 57, daniel.levisson@umea.se

Ebba Sundström, Övergripande planering
tel. 090- 16 49 65, Ebba.sundstrom@umea.se

Helen Nilsson, Mark och exploatering
tel. 090-16 23 56, helen.nilsson@umea.se

Sarah Lundgren, Mark och exploatering
tel. 090- 16 23 01, sarah.lundgren@umea.se

Omslagsbild: Ann-Margrethe Iseklint

Innehåll

Inledning	4 Inledning och syfte 4 Nationell bostadspolitik 5 Lagstadgat ansvar 6 Kommunens vision 7 Frågor som besvaras i programmet
Beslutsdel	8 Riktlinjer för bostadsförsörjning 9 Bostadspolitiska mål, åtgärder och uppföljning 9 Bostadsbyggande 11 Befintligt bostadsbestånd 12 Särskilda grupper 14 Uppföljning av mål och åtgärder
Informationsdel	15 Umeås verktyg och förutsättningar 15 Byggprocessen 16 Vilka verktyg har kommunen? 16 Bostadsbyggande 17 Befintligt bostadsbestånd 18 Framtida bostadsbyggande – utbyggnadsordning 18 Syfte 19 Riksintressen 20 Institutionella förändringar 21 Analysdel 21 Så bor vi i Umeå idag 22 "Boendekarriär" och livscykel 23 Befolkningsprognos 24 Hushållsutvecklingen – framtida bostadsbehov 24 Hushållsutvecklingen – för olika åldrar 26 Bostadsbrist 26 Vad är bostadsbrist? 26 Vad genereras efterfrågan och behov av? 26 Konsekvenser av bostadsbrist 27 Mätning av bostadsbristen 27 Minskad rörlighet på bostadsmarknaden 27 Varsamhet i byggtakten 27 Hur har byggandet sett ut? 28 Vilka bygger? 28 Umeå i regionen 29 Bostadsförsörjning för särskilda grupper 29 Stöd och service till funktionshindrade 30 Vård och behandling av unga och vuxna 30 Bostäder för äldre, biståndsprovade, vård- och omsorgsboenden 31 Bostäder för äldre på den ordinarie bostadsmarknaden 31 Ekonomiskt svaga grupper 32 Eu-migranter 32 Bostadsförsörjning för nyanlända

Inledning och syfte

Bostadsförsörjningen är en fråga av strategisk betydelse för en hållbar befolkningstillväxt i Umeå kommun. Ett varierat utbud av goda bostäder kan ses som en förutsättning både för att möjliggöra för nya invånare att flytta hit men även för att kunna bibehålla en god livskvalité för de som redan bor i kommunen idag. Det finns många utmaningar med att tillgodose behovet av goda bostäder. Detta inte minst utifrån den bostadsbrist som råder på bostadsmarknaden just nu. Bristen på bostäder hämmar inte bara den lokala tillväxten utan får också stora konsekvenser för den enskilda individen med utestängning på bostadsmarknaden som en av följderna. Migration till följd av förändringar i vår omvärld är en annan aspekt som innebär en utmaning då det ofta medför stora variationer i behovet av bostäder.

För att bemöta det aktuella bostadsbehovet krävs att det tillkommer bostäder på marknaden. Under de senaste åren har bostadsbyggandet i Umeå ökat kraftigt vilket ställer stora krav på kommunal samordning och samsyn om prioriterade projekt. Bostadsförsörjningsprogrammet skapar förutsättningar för god dialog både internt inom den kommunala organisationen men även externt gentemot Umeås byggherrar. Förutom nybyggnationer är det befintliga bostadsbeståndet en viktig del av bostadsförsörjningen. Detta eftersom en stor del av befolkningen bor och kommer fortsätta bo i bostäder som redan finns idag.

Enligt Bostadsförsörjningslagen ska Sveriges kommuner genom framtagande av riktlinjer planera för sin bostadsförsörjning. Syftet med planeringen är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder samt att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs. Programmet kan ses som en konkretisering av översiktplanen där frågor som rör just bostadsförsörjning tydliggörs och planeras. Programmet behandlar:

- Kommunens mål för bostadsbyggande
- Kommunens mål för utveckling av det befintliga bostadsbeståndet
- Kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål
- Kommunens planer på hur det ökade behovet av bostäder ska mötas
- Umeås förutsättningar och kommunala verktyg för bostadsförsörjning
- Analyser och underlag rörande demografisk utveckling, bostadsbehov samt bostadsbrist

Programmet är uppdelat i en inledande text, ett beslutsavsnitt och en informationsdel.

Nationell bostadspolitik

Det kommunala bostadsförsörjningsprogrammet ska utgå från nationell lagstiftning och nationella mål och anpassas efter kommunens förutsättningar. Enligt regeringen är det övergripande målet för samhällsplanering, bostadsmarknad och byggande att erbjuda människor en god social livsmiljö. Detta innebär bland annat att det ska finnas god tillgång på bostäder anpassade efter befolkningens behov.

Utöver den generella målskrivningen för det övergripande ämnesområdet har regeringen satt ett antal mål som på olika sätt svarar mot bostadsförsörjningen i riket. I punktform skulle de bostadspolitiska målen kunna beskrivas enligt nedan.

- Långsiktigt fungerande bostadsmarknad med god matchning mellan utbud och efterfrågan
- Resurseffektivt bostadsbyggande och långsiktigt god hushållning med naturresurser
- Bostadsbyggande och ekonomisk utveckling ska underlättas
- Långsiktigt hållbara byggnadsverk
- Effektiva regelverk som verkar för en god miljö
- Väl fungerande konkurrens i bygg- och fastighetssektorn

Utifrån den rådande bostadsbristen samt förväntade befolkningsökningen har regeringen tagit fram en byggbehovsprognos. I enlighet med denna uppgår det totala bostadsbehovet till 710 000 enheter fram till 2025. Av dessa bedöms 440 000 behövas innan 2020. Den kvantitativa målsättningen gällande bostadsbyggande ligger på 250 000 enheter fram till 2020. I dagsläget byggs närmare 30 000 bostäder per år vilket innebär att det krävs en fördubbling av produktionstakten för att nå målsättningen fram till 2020.

Förutom de konkreta bostadspolitiska målen så behandlas bostadsfrågan även i regeringens strategi för hållbar regional tillväxt. Här berörs bostadsförsörjningen på en mer övergripande nivå och med ett regionalt perspektiv. I strategin beskrivs bland annat hur bostadsfrågan är av strategisk vikt för en hållbar tillväxt, inte bara på en lokal nivå utan även som en förutsättning för att skapa funktionellt växande regioner. Även det integrationspolitiska målet som syftar till att alla i samhället, oavsett etnisk och kulturell bakgrund ska ha lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter har bäring på bostadsförsörjningsfrågan.

Förutom i nationella dokument finns även regionala tillväxtmål specificerade i Västerbottens läns utvecklingsstrategi (RUS). Här beskrivs bland annat vikten av mellankommunal samverkan rörande frågor som är av vikt för en fungerande region. Som exempel på en sådan aspekt nämns bostadsförsörjningen.

Lagstadgat ansvar

Sveriges kommuner har en avgörande roll att spela för att de nationella målsättningarna ska kunna uppnås. Inte minst utifrån lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Lagen beskriver hur respektive kommun ansvarar för framtagande av riktlinjer som syftar till att säkerställa att alla i kommunen har möjlighet att leva i goda bostäder. Riktlinjerna ska innehålla mål för bostadsbyggande, planerade insatser för att nå uppsatta mål samt en beskrivning av hur kommunen tagit hänsyn till nationella och regionala mål. Kommunen har också enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service för vissa funktionsnedsatta (LSS) ansvar att tillgodose bostadsbehov för särskilt utsatta

grupper. Även bosättningslagen som trädde i kraft i mars 2016 har inverkan på kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Utifrån bosättningslagen preciseras det anvisningstal som anger hur många nyanlända respektive kommun är skyldiga att ta emot.

Kommunens vision

Kommunen har visioner med direkt koppling till bostadsförsörjningsfrågan inom flera strategiska nivåer. Detta gäller bland annat kommunfullmäktiges mål, den strategiska planen, samt Kommunstyrelsens Näringslivs- och planeringsutskotts mål.

Kommunfullmäktiges yttre mål behandlar ambitionen om att nå 200 000 invånare fram till år 2050. En befolkningsutveckling av denna storlek förutsätter en fungerande bostadsmarknad som har kapacitet att möta efterfrågan från en växande befolkning. På samma strategiska nivå som de yttre målen finns Umeå kommuns Strategiska plan. Planen beskriver hur den kommunala organisationen ska arbeta för att nå en hållbar tillväxt. Här poängteras vikten av en god samhällsplanering samt en gedigen planberedskap för att kunna möta dagens och framtidens behov av bostäder.

Den mest konkreta målsättningen som berör bostadsbyggandet presenterades av Kommunstyrelsens Näringslivs- och planeringsutskott under 2016; Bostadsbyggandet i Umeå kommun skall uppgå till 2 000 bostäder årligen. Detta innebär nästan en fyrdubbling från tidigare års målsättningar och ställer stora krav på förbättrade processer, större personella resurser och en ökad transparens mellan kommun och byggherre.

Kommunens översiktsplan med tillhörande fördjupningar sätter ramarna för de nybyggnationer som krävs för att nå målet om 200 000 invånare. Inom översiktsplanen för Umeås framtida tillväxtområde beskrivs vilka strategier som kommunen bör arbeta efter för att säkerställa att kommande tillväxt sker på ett hållbart sätt. Dessa utvecklingsstrategier, som baseras på tidigare principer i Aalborggåtagandena för en hållbar stadsutveckling, har direkt bäring på bostadsförsörjningen i kommunen. Genom utvecklingsstrategierna konkretiseras viktiga perspektiv som syftar till att styra utvecklingen i Umeå kommun mot ett hållbart samhälle. Nedan redovisas de 6 utvecklingsstrategier som antogs i Fördjupningen för Umeå (FFU) år 2011.

- Femkilometersstaden – Den täta staden
- Mer stad! Komplettering som vitaliserande kraft
- Hög täthet i nya stadsdelar
- Tillväxt i kollektivtrafikstråk och omvandling av trafikleder
- Satsa på offentliga rum och parker!
- Alla skall med!

Strategierna beskriver att det framtida byggande bör ske centrumnära och tätt. Dels för att utnyttja befintlig infrastruktur men även för att främja kollektiva transportmedel och skapa förutsättningar verksamheter och service i stadsdelarna. I Översiktsplanens

bebyggelsestrategi beskrivs var i kommunen befolkningstillväxten på lång sikt planeras ske. Förutom Umeå tätort pekas de större tätorterna Sävar, Hörnefors, Holmsund och Obbola ut som viktiga tillväxtområden. Detta gäller även för mindre tätorter och byar längs fem specifika stråk samt vattennära lägen vid kust och älv.

Sammantaget finns kopplingar till kommunens bostadsförsörjning inom:

- KF-målen
- KSnP-mål
- Strategiska planen
- Utvecklingsstrategier

De nationella målen i kombination med kommunens vision bildar tillsammans en grund för de bostadspolitiska mål som presenteras i följande dokument.

Frågor som besvaras i programmet

För att upprätthålla en god bostadsförsörjning och för att kunna hantera de utmaningar som nämnts inledningsvis krävs att den lokala marknaden är funktionell. En funktionell bostadsmarknad bygger på flera olika faktorer. Viktiga parametrar är att det finns ett varierat bostadsbestånd med olika typer av bostäder (upplåtelseformer, storlekar etc.), att tröskeln in på marknaden är låg, att det finns goda flyttmöjligheter samt att det finns tillgängliga bostäder för särskilt utsatta grupper.

Syftet med följande program är att ta fram riktlinjer som skapar förutsättningar för att uppnå en fungerande bostadsmarknad som kan möta de utmaningar som finns i kommunen idag. Programmet inleds med en beskrivning av de bostadspolitiska mål som sätter ramarna för kommunens arbete med bostadsförsörjning. Målen berör både nybyggnationer, det befintliga bostadsbeståndet samt hur kommunen ska arbeta för att tillgodose behovet för särskilt utsatta grupper.

Efter målsättningarna listas åtgärder och uppföljningsindikatorer som svarar mot de olika målen. För att sätta mål och åtgärder i dess rätta sammanhang följer sedan en beskrivning av vilka kommunala förutsättningar som finns för att arbeta med bostadsförsörjningsfrågor samt vilka nationella institutionella ramverk som påverkar detta. Utbyggnadsordningen redogör för vilka projekt som är aktuella inom de närmsta åren och bidrar på så vis med en nulägesbild av vad som är på gång i kommunen.

Den avslutande delen i programmet redovisar de analyser som ligger till grund för målskrivningarna. Detta kapitel innefattar analyser som berör demografi, bostadsbrist, befintligt bostadsbehov, framtida bostadsefterfrågan samt rörligheten på bostadsmarknaden. Utöver detta beskrivs även bostadsbehoven för särskilda grupper.

Foto: Lars Lindh

Riktlinjer för bostadsförsörjning

Kommunens övergripande bostadspolitiska mål är att möta både dagens och framtidens behov av bostäder. Kommunen ska verka för balans på bostadsmarknaden så att var och en får tillgång till bostad utifrån sitt behov.

I Umeå är efterfrågan just nu större än utbudet, vilket visar sig i bostadsköer och stigande priser. Då Umeå bedöms ha en fortsatt god tillväxt de närmaste åren kommer behovet av bostäder sannolikt att öka ytterligare.

Kommunens möjligheter att påverka bostadsmarknaden är störst inom nyproduktionen, främst genom det egna markägandet och försäljningen av byggklar mark, men även genom det kommunala planmonopolet. Inom Umeå finns omkring 60 000 bostäder och det senaste decenniet har det byggts över 600 nya bostäder varje år, vilket är mycket bra jämfört med byggandet i övriga landet. Kommunens stora markreserv innebär också goda förutsättningar för ett fortsatt högt byggande. Men nybyggandet utgör ändå en relativt liten andel och kommunens möjligheter att påverka bostadsmarknaden i sin helhet är begränsade. För att nå de bostadspolitiska målen är det därför helt nödvändigt med ett gott samarbete mellan kommunen och privata fastighetsägare, banker, investerare m fl. En förutsättning är också att Umeås privata markägare fortsätter ta initiativ för att utveckla sina egna fastigheter och vågar investera i bostäder.

Ett bekymmer för Umeå och många andra kommuner är att den del av befolkningen som har svårt att på egen hand etablera sig på bostadsmarknaden växer. Det har visat sig mycket svårt att möta detta bostadsbehov genom nyproduktion, boendekostnaderna tenderar helt enkelt att bli för höga. Umeås relativt stora bestånd av äldre hyresrätter är en styrka i sammanhanget och det är därför viktigt att marknadens aktörer verkar för att hitta sätt att "bevara" billiga bostäder även vid nödvändiga renoveringar och ombyggnader.

Bostadspolitiska mål, åtgärder och uppföljning

De bostadspolitiska målen har grupperats utifrån bostadsbyggande, befintligt bostadsbestånd och särskilda grupper. Hur de privata fastighetsägarna och investerarna i kommunen väljer att agera har som nämnts stor betydelse för en fungerande bostadsmarknad, men i detta fall har åtföljande åtgärder och ansvarsfördelning begränsats till vad kommunen själv kan genomföra.

Bostadsbyggande

Mål

Bostadsbyggandet ska bidra till att

- **ge ökad rörlighet** på bostadsmarknaden,
- **främja inflyttningen,**
- **bredda utbudet** av bostäder och
- **motverka segregation**

Minst 75 procent av bostadsbyggandet ska ske genom komplettering och förnyelse inom Umeå tätort och andra tätorter i kommunen. Fler ska ges möjligheter att bo centrumnära.

Nya bostäder ska byggas med god kvalitet och långsiktigt hållbara lösningar.

Åtgärder

- Kommunen ska ha **antagna översiktsplaner** som möjliggör ett bostadsbyggande på den nivå som krävs för att nå kommunfullmäktiges tillväxtmål på 200 000 invånare.
Ansvar: Kommunfullmäktige, Kommunstyrelsen
Övergripande planering
- Kommunen ska genom **markinköp i strategiska lägen** vara en aktiv part tillsammans med bostadsmarknadens aktörer för att förverkliga kommunens antagna översiktsplaner och bostadspolitiska mål.
Ansvar: Kommunstyrelsen
Mark och exploatering
- Så länge det råder bostadsbrist i Umeå ska kommunen genom **god mark- respektive detaljplaneberedskap** ge förutsättningar för att det färdigställs minst 2 000 bostäder per år. När bostadsmarknaden är i balans ska kommunen ge förutsättningar för ett byggande i nivå med det behov som befolkningstillväxt enligt kommunens befolkningsprognos innebär.
Ansvar: Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden
Mark och exploatering, Detaljplanering

- Kommunen ska ha fastställda **detaljplaner på kommunal mark** för minst två års bostadsbyggande.
Ansvar: Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden
Mark och exploatering, Detaljplanering
- Kommunen ska genom **översikts- och detaljplanering** ge förutsättningar för kompletteringsbyggande samt en ökning av antalet bostäder inom de centrala stadsdelarna.
Ansvar: Kommunfullmäktige, Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden
Övergripande planering, Detaljplanering
- Kommunen ska ta fram detaljplaner, markanvisningar och byggrätter som också är anpassade för **mindre byggherrars villkor** i syfte att öka konkurrensen och underlätta för nya aktörer på bostadsmarknaden.
Ansvar: Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden
Mark och exploatering, Detaljplanering
- Kommunen ska eftersträva en **variation av lägenhetsstorlekar och upplåtelseformer**. Vid förnyelseinsatser och förtätningsprojekt ska komplettering med den minst förekommande upplåtelseformen eftersträvas. Byggnad av **hyresrätter** i lämpliga lägen ska särskilt uppmuntras.
Ansvar: Kommunstyrelsen
Mark och exploatering
- Bostadsprojekt med god kvalitet och höga ambitioner på miljöområdet som till exempel energisnål teknik eller andra miljömässigt och socialt **hållbara lösningar** ska uppmuntras.
Ansvar: Kommunstyrelsen
Mark och exploatering
- Kommunen ska ta fram **riktlinjer för prioritering av detaljplaner** samt en förbättrad sammanställning av framtida bostadsbyggande – utbyggnadsordning – som tillgodoser behovet av planeringsunderlag för denna prioritering.
Ansvar: Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden
Mark och exploatering, Detaljplanering
- Kommunen eftersträvar en stadsmiljö med blandat innehåll därför ser kommunen positivt på **samlökaliseringar** av offentlig verksamhet i marknivå och lägenheter på ytterligare våningar.
Ansvar: Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden, Tekniska nämnden
Mark och exploatering, Detaljplanering, Fastighet

Befintligt bostadsbestånd

Mål

Det befintliga bostadsbeståndet bör **utnyttjas mer effektivt**. Trångboddheten är hög i vissa delar av Umeå samtidigt som invånarna bor glest i andra områden och det finns stora fördelar, inte minst med avseende på social hållbarhet, med en bättre balans.

Tillgänglighetsfrågorna bör ägnas särskild uppmärksamhet i de områden där störst insatser behövs, främst äldre byggnader inom Västerslätt, Ersboda/Ersmark, Teg, Holmsund/Obbola, Hörnefors och Sävar¹.

Renoveringar av det äldre hyresbeståndet bör så långt möjligt ske på ett sätt som innebär att påverkan på hyresnivåerna kan minimeras, samtidigt som hållbarheten främjas.

Åtgärder

- Kommunen ska stimulera tillkomsten av **attraktiva bostäder för äldre** med god tillgänglighet, exempelvis trygghetsbostäder. Det bidrar till ökad rörlighet på bostadsmarknaden och skapar flyttkedjor som gynnar flera.

Ansvar: Kommunstyrelsen

Mark och exploatering

- Kommunen ska verka för att renoveringar av befintligt bestånd kan samordnas med om- och tillbyggnader så att ekonomiska förutsättningar skapas för insatser som **ökar tillgängligheten och minimerar påverkan på hyresnivåerna**.

Ansvar: Byggnadsnämnden, kommunfullmäktige

Detaljplanering, Bygglov, Bostaden

- Kommunen ska med jämna mellanrum och på övergripande kommunnivå **inventera tillgängligheten/framkomligheten** i flerbostadshus i syfte att följa upp tillgängliga bostäder för äldre.

Ansvar: Kommunstyrelsen.

Övergripande planering.

¹Bostadsförsörjning för den växande äldregruppens behov, Umeå kommun Utvecklingsavdelningen 2011

Särskilda grupper

Mål

Andelen unga och andra som av sociala eller ekonomiska skäl har **svårt att etablera sig** eller som av olika orsaker inte längre är etablerade på bostadsmarknaden ska minska.

Bostäder inom **campusområdet** ska i första hand stödja universitetens utveckling och tillgodose deras behov av student- och forskarbostäder.

Kommunen ska tillhandahålla bostäder för **vård- och omsorgsboenden** i enlighet med aktuell lagstiftning².

Kommunen ska ha god planering för behovet av bostäder för **personer med särskilt behov av stöd och service**³. Bostäder för dessa grupper ska så långt möjligt integreras bland ordinarie bostäder.

Kommunmottagna nyanlända ska ha tillgång till bostäder med en livsmiljö som är i nivå med övriga befolkningens och som så långt det är möjligt integreras i det ordinarie bostadsbeståndet.

Kommunens lagstadgade ansvar att tillhandahålla bostäder för särskilda grupper innebär ett stort behov av hyresrätter, även i det äldre bostadsbeståndet. För att undvika intern konkurrens ska kommunen verka för en **samordnad och rättvis fördelning** av tillgängliga bostäder.

Åtgärder

- Kommunen ska utreda förutsättningarna för och konsekvenserna av införande av **kommunal hyresgaranti**. Syftet är att bedöma om hyresgarantier kan göra det lättare för de grupper som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden att ordna bostad.

Ansvar: Kommunstyrelsen

Kommunledningen

- Kommunen ska i sin översikts- och detaljplanering **stödja utvecklingen av student- och forskarbostäder** för universitetens behov inom campusområdet.

Ansvar: Kommunfullmäktige, Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden

Övergripande planering, Detaljplanering

- Kommunal mark ska avsättas för byggande av **särskilda bostäder för äldre** i behov av omfattande vård och omsorg i enlighet med de behov som befolkningsprognosen visar.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Äldrenämnden, Tekniska nämnden

Mark och exploatering, Stöd och omsorg, Fastighet

- I varje större exploateringsprojekt på kommunal mark ska prövas om **gruppboendestäder** kan inrymmas.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden, Tekniska nämnden

Mark och exploatering, Detaljplanering, Stöd och omsorg, Fastighet

² Socialtjänstlagen, SoL

³ Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

- När **hyresrätter** byggs på kommunal mark ska kommunen alltid erbjudas att hyra lämpligt antal bostäder. Syftet är att tillgodose kommunens behov av bostäder för exempelvis nyanlända som beviljats uppehållstillstånd eller i form av servicebostäder för personer med funktionsnedsättning⁴.

Ansvar: Kommunstyrelsen

Mark och exploatering, Stöd och omsorg

- När **bostadsrätter** byggs på kommunal mark ska kommunen alltid erbjudas att köpa lämpligt antal bostäder. Syftet är att tillgodose kommunens behov av bostäder för personer som kommunen är skyldiga att ordna bostäder till.

Ansvar: Kommunstyrelsen

Mark och exploatering, Stöd och omsorg

- Kommunen ska verka för en **god dialog** med Umeås fastighetsägare. Syftet är att öka förståelsen för kommunens stora behov av bostäder och göra det möjligt för kommunen att få tillgång till fler prisvärda lägenheter i befintligt och nytt bostadsbestånd.

Ansvar: Tekniska nämnden

Fastighet

- Kommunen ska utreda förutsättningarna för inrättande av en **bostadskö för kommunens** verksamheter. I dagsläget konkurrerar kommunala verksamheter internt om tillgängliga bostäder för särskilda grupper. Målet är att uppnå struktur och fungerande flöden genom en samordnad prioritering.

Ansvar: Kommunstyrelsen

Kommunledningen

⁴ Lag om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

Uppföljning av mål och åtgärder

För att kunna mäta och följa upp hur utvecklingen går används nedanstående indikatorer. Statistiken bör, där det är möjligt, uppdateras minst vartannat år.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Övergripande planering.

Bostadsbeståndet

- Totalt antal bostäder
- antal hyresrätter
- antal bostadsrätter
- antal småhus

Segregation

- Andel utrikes födda i olika områden
- Disponibel inkomst i olika områden
- Segregationsindex

Årligt byggande

- Totalt
- Antal bostadsrätter
- Antal hyresrätter
- Antal äganderätter
- Byggande i olika stadsdelar
- Lägenhetstyper
- Pågående byggande
- Planeringstakt
- Mångfald i byggandet (vilka bygger)
- Antal ombildningar

Bostadsbrist och boendestandard

- Hög utrymmesstandard
- Genomsnittlig kvm-yta per boende
- Trångboddhet
- Flyttningar inom kommunen i olika åldersgrupper
- Tomma lägenheter
- Antal personer per hushåll/genomsnitt

Särskilda grupper

- Hemlösa
- Ensamstående utan barn
- Ensamstående äldre i småhus
- Bostadsbehov för kommunens ansvar inom LSS

Foto: Mark och exploatering

Umeås verktyg och förutsättningar

Ända sedan 1990-talet har politiken inriktats på att bostadsbyggandet ska ske på marknadens villkor vilket betyder att man på nationell nivå delvis frångått en aktiv bostadspolitik. Det betyder emellertid inte att marknaden bestämmer "vad, var, och hur" något ska byggas utan det handlar mycket om en förhandlingsprocess mellan marknadens aktörer och kommunens vilja. För att det ska byggas bostäder krävs det att byggherrar gör nödvändiga investeringar i tilltänkta projekt men kommunen har likväl en viktig roll att spela.

Byggprocessen

Byggprocessen börjar med en vilja och en idé om att bebygga ett visst område. Idén kan komma från kommunen eller från en byggherre. Processen inleds i de allra flesta fall med en förstudie för att utreda förutsättningarna inför att man tar fram en detaljplan. Detaljplanen är central i bostadsbyggandet. Den anger om och hur ett område får bebyggas.

I detaljplaneprocessen ingår att ett förslag till detaljplan arbetas fram som sedan skickas ut på samråd till myndigheter, organisationer, fastighetsägare och andra berörda. I standardförfarandet ska detaljplanen sedan ut på granskning innan den kan antas av kommunens politiker. Tidsåtgången för att ta fram en detaljplan är vanligtvis mellan 6–18 månader.

När området detaljplanlagts ska bygglovet lämnas in. När bygglovet är beviljat kan byggnaden börja byggas. I de flesta projekt krävs det även att det först byggs vägar eller annan infrastruktur.

Om marken som detaljplanelagts ägs av kommunen kan en exploatör erbjudas att köpa marken, förutsatt att de fått bygglov beviljat och har påbörjat byggandet, en så kallad markanvisning. Ett markanvisningsbeslut kan även undantagsvis fattas innan en detaljplan tagits fram, då är det exploatören själv som ansöker om detaljplan på kommunens mark.

Vilka verktyg har kommunen?

Bostadsbyggande

Kommunens markägande

Kommunens markägande är ett viktigt verktyg för bostadsförsörjningen. Genom markägande kan kommunen påverka var, vad och när det byggs.

För Umeå finns ett "Markpolitiskt dokument" som antogs av kommunfullmäktige 2006. Dokumentet redovisar fyra principer:

- kommunen ska ha en markreserv för tio års markbehov
- verka för att markpriset på ej detaljplanelagd mark avsedd för kommunens framtida utveckling (råmark) bibehålls på nuvarande nivå
- den samlade exploateringsverksamheten ska vara ett nollsummespel enligt självkostnadsprincipen där kommunens exploateringskostnader ska täckas av försäljning av tomtmark i exploateringsområdena
- mark som inte bedöms vara av långsiktig strategisk betydelse ska säljas

Med hjälp av markanvisningsavtal som kommunen träffar när kommunal mark tilldelas en exploatör kan kommunen till viss del styra inriktningen på byggandet. Till exempel kan kommunen ställa villkor om upplåtelseform och tidsplan för genomförande. När kommunen säljer mark kan man i köpeavtalet exempelvis ta in villkor om vite för att se till att byggnationen färdigställs inom en viss tid och med en viss upplåtelseform.

Kommunens planmonopol

Planmonopolet är ett annat viktigt instrument för att påverka bostadsbyggandet. Genom detta bestämmer kommunen var och när en utbyggnad ska ske samt hur bebyggelsen ska utformas.

En god planberedskap är en viktig förutsättning för att uppnå önskat byggande. Översiktsplaner och fördjupade översiktsplaner förenklar det efterföljande planarbetet.

AB Bostaden, bygger nya bostäder

AB Bostaden i Umeå är ett kommunalt allmännyttigt bostadsföretag som bygger och förvaltar bostäder i Umeå kommun. Via Bostaden har kommunen möjlighet att påverka produktionen av hyresrätter. I ägardirektiven kan kommunen välja att ange särskilda riktlinjer för verksamheten, som t.ex att de ska bidra till en god balans mellan boendeformer och ägarskap på bostadsmarknaden. Företaget ska dock enligt lag tillämpa affärsmässiga principer.

Samverkan, dialog med privata aktörer

En effektiv byggprocess från planering till genomförande är beroende av att parterna, marknadens aktörer och kommunen, har ett gott samarbete. Genom att ha en transparent process med tydliga spelregler och en god dialog ökar man möjligheterna för ett snabbt och bra genomförande.

Befintligt bostadsbestånd*AB Bostaden, förvaltar och förmedlar*

Genom det allmännyttiga bolaget, AB Bostaden, har kommunen möjlighet att påverka när och hur renoveringar av beståndet ska ske. Kommunen kan genom Bostaden säkerställa att beståndet sköts om, är attraktivt att bo i samt säkerställa att tillgängligheten är tillräcklig. Kommunen kan även genom Bostaden till viss del styra andelen hyresrätter i vissa områden så att man får en bra blandning av upplåtelseformer.

Bostäder till särskilda grupper

Det finns en stor grupp personer som inte kan hitta boende inom det nybyggda beståndet. Det kan handla om låg betalningsförmåga, eller vissa fysiska och psykiska förutsättningar. Det är i huvudsak i det befintliga beståndet av äldre hyresrätter som kommunen kan tillgodose deras behov av bostad.

Förtätning inom bebyggda kvarter

Genom förtätning kan det skapas ekonomiska förutsättningar för att renovera befintligt bestånd utan att det måste leda till avsevärt höjda hyror. Genom förtätning kan man även komplettera med olika upplåtelseformer inom vissa områden som kan stärka integrationen och skapa flyttrörelser i det befintliga beståndet.

Kommunal bostadsförmedling

Kommunen kan också inrätta en bostadsförmedling ifall det bedöms främja bostadsförsörjningen. En kommunal bostadskö kan vara endast för boende som kommunala verksamheter ska fördela till alternativt ett verktyg för att underlätta bostadssökande för alla i kommunen.

Samverkan, dialog med privata aktörer

Genom forum som "Nätverket för hållbar byggande och förvaltande i kallt klimat" kan kommunen genom dialog och inspiration påverka privata fastighetsägare att förvalta sitt bestånd på ett hållbart sätt.

Kommunal hyresgaranti

Kommunal hyresgaranti innebär att kommunen går i borgen för en hyresgäst som har tillräckligt god ekonomi för att ha ett eget boende, men som ändå av olika skäl har svårt att själv få en hyresrätt med besittningsskydd. Det kan vara att hyresgästen har en betalningsanmärkning eller en tillfällig projektanställning till exempel. De kommuner som lämnar kommunala hyresgarantier kan enligt förordningen (2007:623) om statligt

bidrag för kommunala hyresgarantier få ett statligt bidrag på 5 000 kronor⁵. Det statliga bidraget administreras av Boverket. I dagsläget använder sig Umeå kommun inte av kommunala hyresgarantier.

Kommunalt bostadstillägg

Det finns möjligheter att kombinera det statliga bostadstillägget med ett kommunalt. Bostadstillägget erbjuds personer med sjuk- och aktivitetsersättning som har kostnader för sitt boende. Den summa som betalas ut beräknas utifrån inkomst och boendekostad. Göteborg är en kommun som arbetar aktivt med ett kommunalt bostadstillägg. I dagsläget har Umeå kommun ingen kommunalt bostadstillägg.

Framtida bostadsbyggande – utbyggnadsordning

Utbyggnadsordningen kommer uppdateras under programmets gång och har inte inkluderats i dokumentet, utan kommer att redovisas i ett separat dokument.

Syfte

Utbyggnadsordningen är en sammanställning av aktuella utbyggnadsprojekt både på kommunal och privat mark de kommande åren. Här konkretiseras översiktsplanens strategier för tillväxt och föreslagna bebyggelseområden i en lista på byggprojekt med bedömda tidsplaner och volymer.

Utbyggnadsordningen är ett av kommunens viktigaste redskap för att skapa förutsägbarhet och transparens för bostadsmarknadens alla aktörer. Projektsammanställningen kommunicerar hur byggandet kan möta behovet av fler bostäder på en aggregerad nivå, men för den privata fastighetsägaren blir det också tydligt vilken typ av byggande som prioriteras, vilka markanvisningar kommunen kan erbjuda och om projekt kan komma att konkurrera med varandra.

För ett väl fungerande samhällsbyggande måste etableringen av kommunal service som skolor och förskolor, biblioteksverksamhet, fritids- och idrottsanläggningar ske i takt med bostadsbyggandet. För att detta ska fungera är det avgörande att kommunen har en god uppfattning om var byggandet kommer att ske, när det sker och vilken typ av bostäder som byggs. Med tanke på att planering och byggande, oavsett bebyggelse typ, ofta tar flera år är det viktigt med fortsatt ömsesidig och tidig samverkan vid planering av både kommunal service och bostadsbyggande. Det betyder att utbyggnadsordningen är central för kommunens planering av de egna verksamheterna där den också fungerar som underlag i den årliga befolkningsprognosen.

Utbyggnadsordningen är sammanfattningsvis en mycket viktig länk mellan kommunens övergripande planering och ett gott genomförande.

⁵ Enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Foto: Ann-Margrethe Iseklint

Riksintressen

Riksintressen är geografiska områden som säkerställer en användning eller bevarar något för framtiden som är av nationell betydelse. Miljöbalken anger grundläggande regler för hushållning med mark- och vattenområden och för avvägningen mellan olika allmänna intressen. Statliga myndigheter kan inom sitt ansvarsområde peka ut områden som är av riksintresse där värdet eller betydelsen av ett riksintresseområde inte får påtagligt skadas. Riksintresset väger alltid tyngre än ett eventuellt motstående allmänintresse. Ett sådant allmänintresse skulle kunna vara bostadsförsörjning.

Riksintressena synliggörs i Umeå kommuns översiktsplan. För berörda områden framgår det hur kommunen avser att tillgodose intressena. I centralorten har kommunen ett antal att förhålla sig till där riksintressena för totalförsvaret och flygplatsen inklusive respektive influensområden är påtagliga. Andra märkbara intressen är exempelvis kulturmiljövård i centrum och befintliga samt framtida statliga vägar/järnvägar. I översiktsplanen framgår således hur kommunens väsentliga allmänintresse om bland annat ny bostadsbebyggelse i centralorten i olika grad kan samexistera med dessa. För landsbygd och vissa kommundelar kan i första hand intresseanspråken för rennäring, vindbruk, naturvård, friluftsliv och vattenavrinning, inverka på planeringen för ny bostadsbebyggelse.

Foto: Lars Lindh

Institutionella förändringar

Det är inte bara näringsliv och kommun som påverkar bostadsbyggandet i Umeå. Även staten spelar en viktig roll då de påverkar spelreglerna på marknaden. På nationell nivå förs en kontinuerlig diskussion kring hur byggande och bostadsförsörjning ska gå till. Utifrån konjunkturläge samt rådande situation på bostadsmarknaden kan både lagstiftning och andra parametrar ändras. Några av de förändringar som genomförts sedan tidigare program är:

- **Ändringar i migrationspolitiken.** Exempelvis i form av bosättningslagen som medför att alla kommuner blir skyldiga att ta emot nyanlända enligt ett kvotsystem.
- **Ändringar Plan- och bygglagen** i syfte att förenkla byggprocessen. Här kan införandet av handläggningstid för anmälningsärenden samt ändring av instansordning vid överklagande nämnas som exempel.
- **Införande av olika typer av stöd** i syfte att stimulera bostadsbyggandet i kommunerna. Införandet av statsbidrag till bostäder samt investeringsstöd till hyresrätter är exempel på två viktiga ändringar.
- **Finansiella regleringar** som får påverkan på befolkningens efterfrågan på bostäder. Amorteringskravet som infördes under sommaren 2016 är en aspekt som fått inverkan på befolkningens vilja att ta bolån.

Utöver detta finns diskussioner om eventuella framtida förändringar i form av ytterligare finansiella regleringar samt förändringar i hyressättningssystemet. Dessutom finns färdiga förslag på höjt bostadsbidrag samt höjning av bostadstillägget för personer med sjuk- och aktivitetsersättning.

Analysdel

I detta kapitel presenteras analyser och statistik som ligger till grund för de bostadspolitiska målen. Analyserna har särskilt fokus på befolknings- och hushållsutveckling samt bostäder och byggande. Här presenteras analyser som visar på den aktuella bostadsbristen men även det framtida behovet av bostäder. Avslutningsvis behandlas bostadsbehovet för särskilda grupper.

Kommunen har ett uttalat ansvar när det gäller bostadsförsörjning för särskilda grupper – av dessa är vissa svårare att prognosticera ett behov för än andra.

- **Äldregruppen:** Äldregruppen är stationär vilket gör att det är relativt lätt att bedöma omfattningen av deras kommande behov. Liten flyttningsbenägenhet ger så gott som oförändrade prognosbilder och skapar goda förutsättningar i planeringen. Särskilda kvoter och erfarenhetstal gör det möjligt att bedöma framtida behov utifrån befolkningstillväxten med bra precision.
- **Flyktingar och ensamkommande barn:** Denna grupp är rörlig/volatil vilket gör det är svårt att långsiktigt bedöma omfattningen av deras behov. Föränderliga omvärldsfaktorer spelar stor roll för variationen av denna grupp. På kortare sikt är det lättare för kommunerna att bedöma omfattningen eftersom de då har kännedom om antalet individer som söker asyl i Sverige.
- **Individer med intellektuella, psykiska och fysiska funktionsnedsättningar:** Det är svårt att bedöma det långsiktiga behovet för denna grupp. Inflyttning från andra kommuner bidrar till en osäker prognosbild.

Så bor vi i Umeå idag

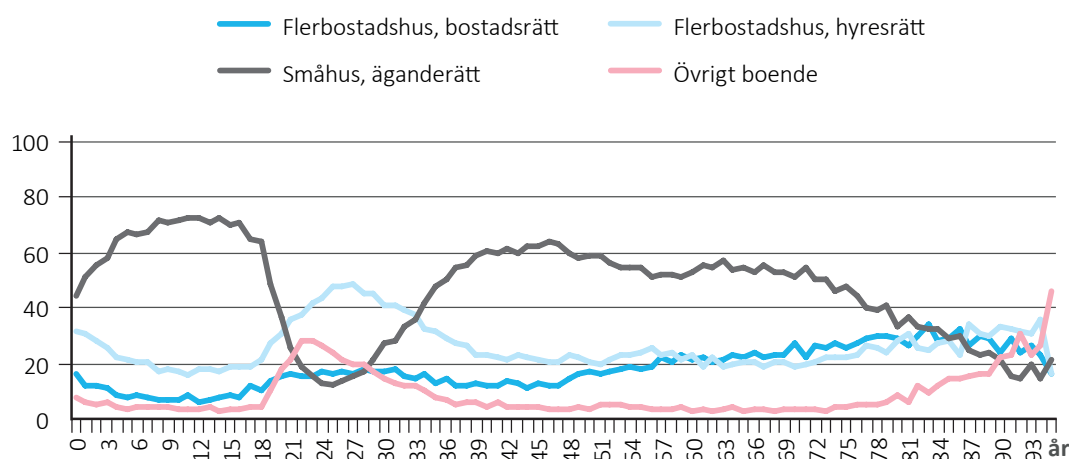
I Umeå kommun bor idag ungefär 121 000 invånare. Till följd av universitetet är en relativt hög andel av dessa unga personer. Antalet hushåll i kommunen uppgick år 2014 till 54 500. Nära 40 procent av dessa utgörs av ensamstående utan barn. Ungefär sex procent är ensamstående med barn vilket motsvarar omkring 3 100 hushåll.

Tabell 1. Umeås hushåll, efter hushållstyp

Hushållstyp	Antal hushåll	%
Ensamstående utan barn	21 925	40
Ensamstående med barn	3 078	6
Sammanboende utan barn	13 349	25
Sammanboende med barn	12 255	22
Övriga hushåll utan barn	2 684	5
Övriga hushåll med barn	1 225	2
Samtliga hushåll	54 516	100

Diagrammet nedan visar hur individer i olika åldrar bor samt hur efterfrågan av olika upplåtelseformer varierar under livets gång. En stor andel av befolkningen bor under sin uppväxt i småhus för att sedan flytta till en hyresrätt. Behovet av hyresrätter är som störst i åldrarna 20 till 33 år. Efter denna åldersperiod ökar andelen som bor i småhus återigen. Andelen som bor i bostadsrätt är som högst bland de som är 65 år eller äldre.

Figur 1. Individer i 1-årsklasser fördelat efter boendeform, andelar

Studerar vi det befintliga bostadsbeståndet ser vi att en relativt stor andel utgörs av småhus. Detta återspeglas inte i dagens bostadsbyggande där endast 20 procent av det som färdigställs är småhus. Fördelningen av boendeformer är i förändring då kommunens nuvarande strategi till stor del handlar om förtätning och bebyggelse av lägenheter i flerbostadshus.

”Boendekarriär” och livscykeln

Genom att koppla ihop ovanstående med diagrammet nedan fås en bild av hur behovet av olika typer av bostäder påverkas av levnadscykeln. Detta avser genomsnittliga värden och självklart gäller inte det alla människor. Den blå linjen avser antalet människor i Umeå 2015 och den röda linjen antalet människor år 2026.

Genomsnittsåldern när man flyttar hemifrån i Sverige är idag cirka 20 år. Det är sett till europeiska mått mycket tidigt. Eftersom unga personer vanligen inte är särskilt köpstarka väljer många att flytta till en hyresrätt. Vissa väljer att jobba och en stor del väljer att läsa vidare på Universitet eller högskola.

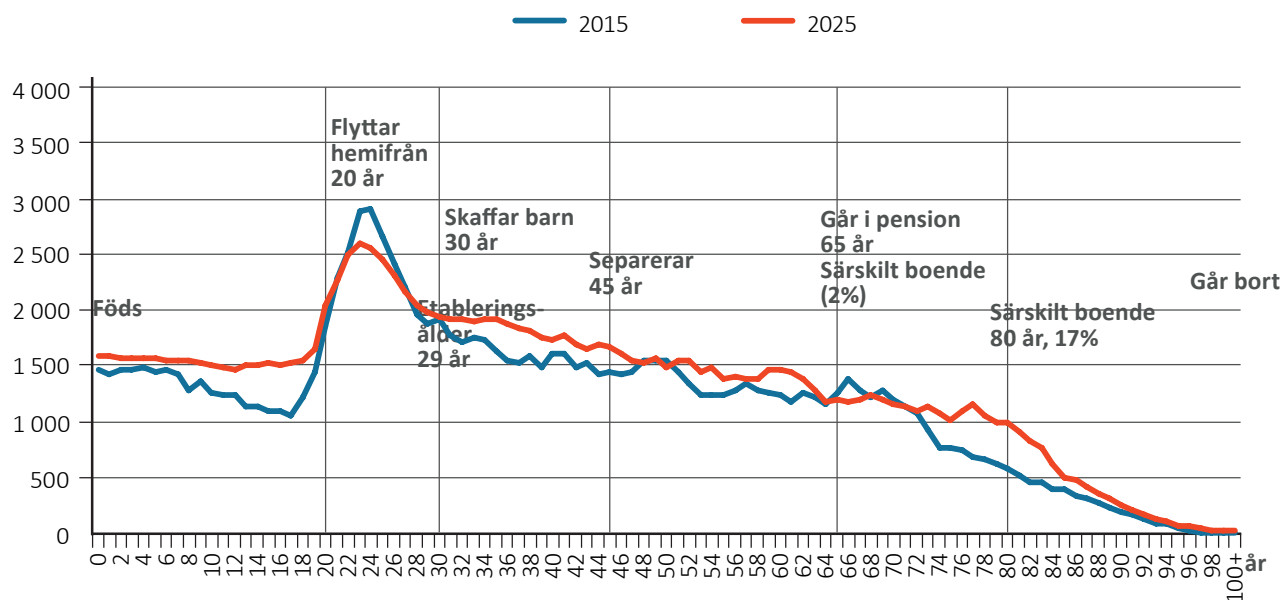
Enligt SCB är den genomsnittliga etableringsåldern i Sverige 29 år⁶. Denna siffra har ökat sedan 1990 då den istället låg på 23 år. Även den genomsnittliga åldern att bilda familj har blivit högre, det är nu som vanligast att förstföderskor får barn vid 29 års ålder. I samband med detta blir kraven på boendet ofta större och andelen som flyttar till småhus ökar.

Den vanligaste åldern att separera är vid 45 år. Om ett par bor ihop sker en hushållsplittering vid separation vilket resulterar i behov av en ny bostad. I Umeå skiljer sig sammanlagt

⁶ Etableringsåldern innebär att 75 procent av befolkningen har ett arbete.

400–500 personer årligen. Vid 65 års ålder går en stor andel av befolkningen i pension. Vid 80+ år är behovet av särskilt boende som störst. Cirka 15 procent är i behov av särskilt boende efter att de fyllt 80 år.

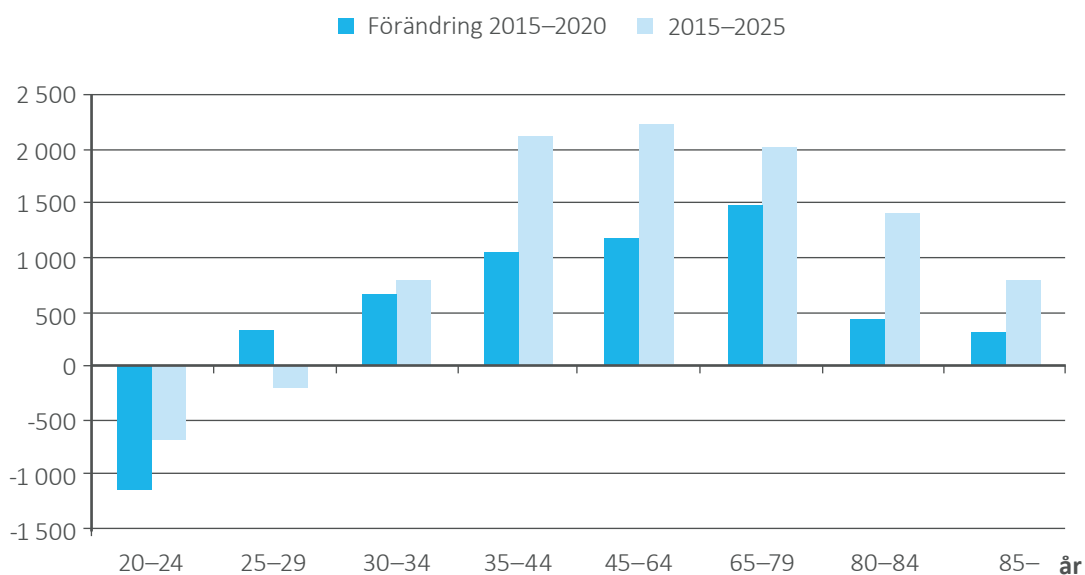
Figur 2. Individer i 1-årsklasser 2015 samt 2025, antal

Befolkningsprognos

Behovet av bostäder samt bostadsanpassning för olika åldersgrupper påverkas av befolkningens utveckling samt befolkningsstrukturens förändring. Hela befolkningen väntas enligt prognosen öka med 12 900 personer fram till år 2025. Vi blir färre i de yngre åldrarna (20–29 år) och fler i åldrar över 30 år. ”Yngre äldre” (65–79 år) växer med 2 000 personer medan gruppen ”äldre äldre” (80– år) ökar med hela 2 200.

Figur 3. Befolkningsprognos 2016–2025, planeringsåldrar. Antal individer.

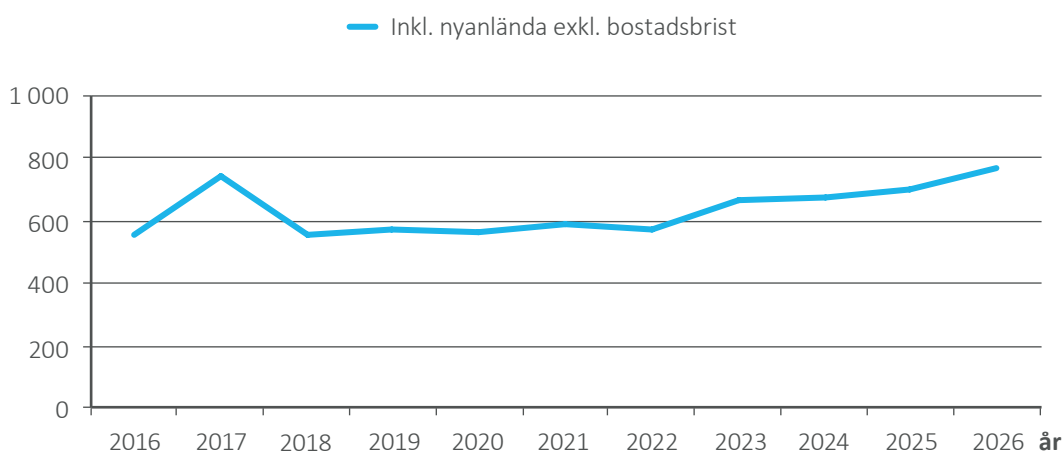
Hushållsutvecklingen – framtida bostadsbehov

Behovet av bostäder har beräknats utifrån en etablerad metod som Boverket använder sig av. I enlighet med dagens preferenser och utifrån den beräknade befolkningsökningen väntas det framtida behovet variera mellan 550 och 800 bostäder per år. Detta **exklusive** bostadsbristen men **inklusive** flyktingmottagningen.

Man kan fråga sig varför behovet inte är större då Umeå förväntas växa med 1 600–1 700 personer de kommande två åren. Svaret är att en stor del, cirka hälften av tillväxten, kommer sig av ett positivt födelsenetto. Även om hushållen växer i antal personer, betyder inte det att fler individer medför fler hushåll. Det är när barnen växer upp och skaffar sig en egen bostad som denna grupp får inverkan på antalet hushåll. Hur antalet 20–24-åringar (som är den vanligaste åldern att flytta hemifrån) utvecklas ser vi i avsnittet nedan.

Nya hushåll bildas då unga flyttar hemifrån, vid separationer, eller genom inflyttningar från andra städer.

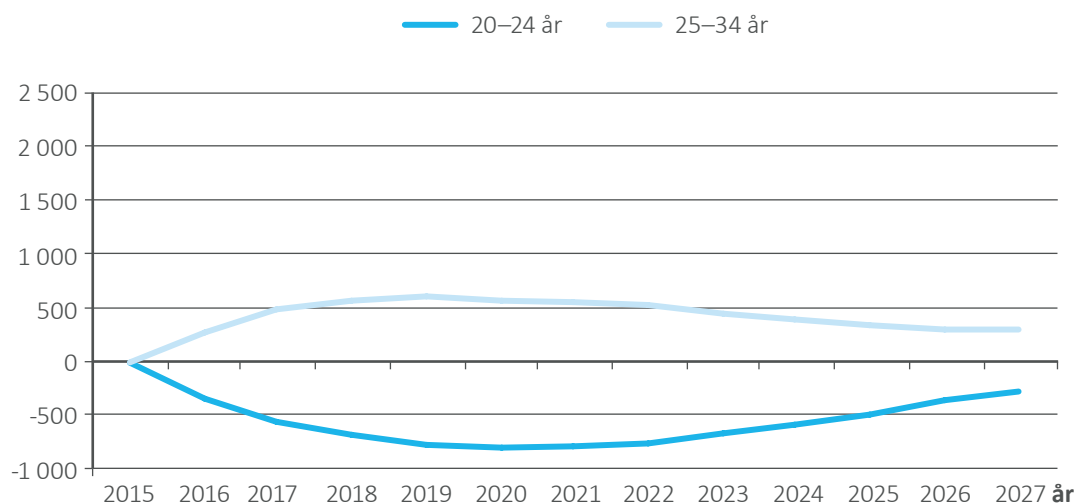
Figur 4. Beräknat bostadsbehov, Umeå kommun 2016–2026

Hushållsutveckling för olika åldrar

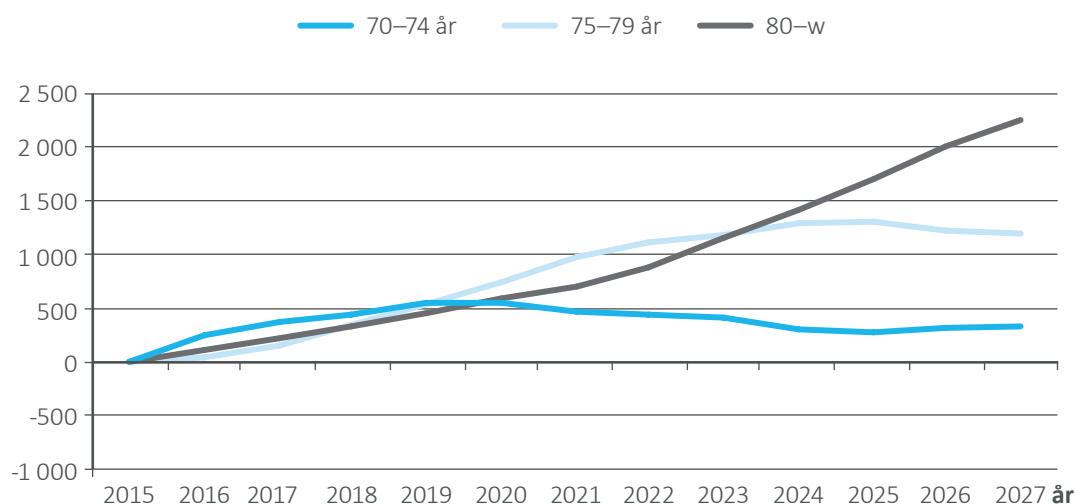
Det är svårt att tolka förändringen i en enskild åldersgrupp ur ett byggbehovsperspektiv då en åldersgrupp kan öka samtidigt som en annan minskar. Det är totalen som svarar på hur många nya bostäder som kan komma att behövas i framtiden. Trots detta är de riktigt gamla och de unga två grupper som är viktiga att studera eftersom deras utvecklingskurva säger en del om det framtida behovet av bostäder.

Andelen yngre (20–24) väntas sjunka vilket återspeglas i ett minskat behov av bostäder för denna grupp. Även om gruppen som helhet blir mindre finns sannolikt ett latent behov av bostäder i de äldre åldrarna som gör att man inte ska övertolka nedgångens betydelse. Att det finns ett latent behov har stöd av att rörligheten i Umeå under en längre tid minskat för personer i yngre åldrar.

Figur 5. Bostadsefterfrågan 20–34-åringar, 2016–2027

Studerar vi boendesituationen för de äldre så har de allra flesta tillgång till en bostad redan idag. Viktigt att tänka på är dock huruvida dessa bostäder är anpassade efter gruppens framtida behov. En högre andel äldre medför större krav bostäder anpassade efter denna grupps förutsättningar. År 2011 gjordes en tillgänglighetsanalys som visar på att en stor andel av det äldre bostadsbeståndet med enkla medel kan anpassas och göras tillgängliga för såväl äldre som funktionsnedsatta⁷. Som följd av en åldrande befolkning kommer det i framtiden även finnas en högre efterfrågan på vård- och omsorgsboenden.

Analysen visar på att drygt en fjärdedel av befolkningen över 65 år har hög utrymmesstandard och bor i småhus⁸. Ett sätt att få fart på flyttkedjor är på så vis att stimulera efterfrågan på bostäder till äldregruppen.

Figur 6. Bostadsefterfrågan 70–w-åringar, 2016–2027

Mer om hur vi bor i Umeå kommun finns i rapporten "Så bor vi i Umeå"⁹.

⁷ Bostadsförsörjning för den växande äldregruppens behov, Umeå kommun Utvecklingsavdelningen 2011

⁸ Trångboddhet och hög utrymmesstandard, Umeå kommun, Övergripande planering 2016

⁹ Så bor vi i Umeå, Umeå kommun Övergripande planering, 2016

Bostadsbrist

Vad är bostadsbrist?

För att få hela bilden av bostadsbehovet måste man förutom den tidigare nämnda hushållsutvecklingen även ta hänsyn till bostadsbristen. Bostadsbrist innebär i korthet att alla i kommunen inte har råd att hyra eller köpa en bostad. När begreppet bostadsbrist används är det huvudsakligen orienterat kring olika gruppers behov av bostad och att dessa grupper inte har tillgång till bostäder till rimliga priser. Kort sagt finns ett utbud men inte ett utbud för alla.

Vad genereras efterfrågan och behov av?

Bostadsefterfrågan och bostadsbehov uppstår huvudsakligen genom två saker ur ett kommunalt perspektiv: dels handlar det om inflyttade personer som kommer till kommunen utifrån och dels från den egengenererade efterfrågan inom kommunen. Bostadsefterfrågan eller bostadsbehovet är relaterat till karaktären på kommunens tillväxt. I Umeå växer vi genom att det flyttar in fler personer än det flyttar ut samt att det föds fler än vad det dör. Bostadsbehovet är inte bara relaterat till den rena tillväxten utan också till hur strukturen på befolkningen utvecklas och förändras.

Konsekvenser av bostadsbrist

Långvarig bostadsbrist kan få många olika typer av negativa konsekvenser. Detta gäller både ur ett övergripande perspektiv för kommunens tillväxt men även för den enskilde individen. Nedan listas några av de följder bostadsbrist kan få.

- **Bostadsbrist kan leda till minskad inflyttning** – Kan exempelvis gälla för jobbsökande eller studenter. Denna konsekvens kan ses som kortvarig och inte som ett över tid växande fenomen.
- **Bostadsbrist kan leda till ökad utflyttning** – Finns inte lediga bostäder finns risken att bostadssökande söker sig till andra kommuner. Omfattningen på en sådan utflyttning bedöms inte vara särskilt stor i Umeå.
- **Bostadsbrist kan leda till kvarboende hos föräldrar eller kompisboenden** – Detta kan innebära en försämrad boendestandard och högre trångboddhet. Det kan också leda till ett latent behov som får stor påverkan på Umeås bostadsmarknad.
- **Bostadsbrist kan innebära dålig matchning på bostadsmarknaden** – Detta får till följd att bostäderna utnyttjas på ett ineffektivt sätt.
- **Resurssvaga grupper får svårare att etablera sig på bostadsmarknaden.** En bostadsbrist kan resultera i en högre prisbild.
- **Personer som separerar har svårt att finna bostäder.** Denna problematik blir särskilt allvarlig när barn är inblandade.

Mätning av bostadsbristen

Det finns olika metoder för att kvantitativt mäta bostadsbristen. I det här sammanhanget utgår vi från ett bostadsbristbegrepp som tar sin utgångspunkt i hur mycket som "borde" ha byggts utifrån befolkningsutvecklingen. Bostadsbristen kan på så vis kvantifieras genom att jämföra ökningen av antalet hushåll i förhållande till antalet byggda bostäder.

Med hjälp av ovanstående metod har den latent bostadsbristen i Umeå beräknats uppgå till ungefär 550 enheter. Utöver detta tillkommer det årliga behovet av bostäder. Tillsammans finns ett behov av nära 1 200 bostäder under 2016. Den här analysbilden är övergripande och behandlar inte behovet för särskilda grupper. Mer om särskilda grupper finns istället att läsa längre fram i programmet.

Minskad rörlighet på bostadsmarknaden

Flyttningarna inom kommunen har under en längre tid minskat. Detta främst för personer i åldrarna 20–34 år men även för de mellan 35–44 år. Den minskade rörligheten är en god indikation på att det blivit svårare för de yngre invånarna i Umeå att skaffa sig en bostad.

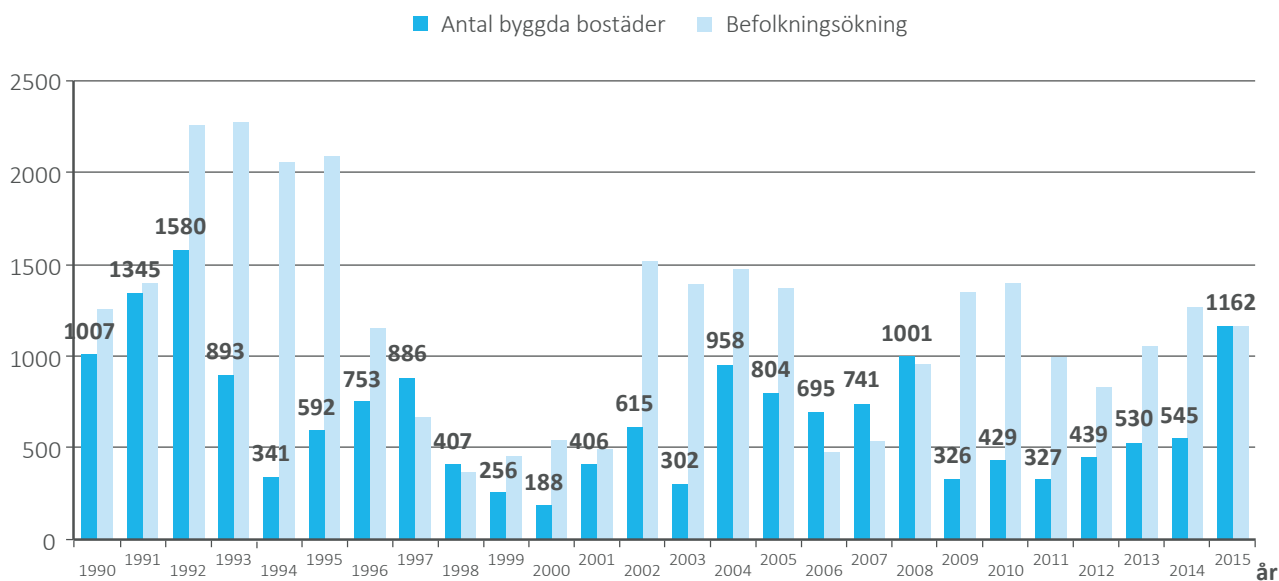
Varsamhet i byggtakten

Även om vi i dagsläget har en bostadsbrist är det bra att vara medveten om att det finns risker förknippade med att bygga för mycket och på så vis överskrida de nivåer som det finns behov av. Även om de nybyggda bostäderna blir sålda eller uthyrda så finns risk att det uppstår vakanser i mindre attraktiva områden.

Hur har byggandet sett ut?

Det är bostadsmarknadens aktörer som bygger bostäder inom kommunen. Kommunen skapar förutsättningar för byggandet genom att ha en god planberedskap.

Mellan 2009 och 2014 byggdes det få bostäder i Umeå, i genomsnitt 430 per år. I kontrast till den låga produktionen under dessa år byggdes betydligt mer under 2015. Denna höga takt, som står i paritet med produktionen under 1990-talet, ser även ut att hålla i sig under 2016. Som diagrammet nedan visar är byggandet ganska starkt konjunkturberoende med höga toppar och djupa dalar.

Figur 7. Antal byggda bostäder i relation till befolkningsutveckling 1990–2015

Vilka bygger?

Ser man på de senaste fyra årens byggande är det en stor skara olika byggherrar som bygger i kommunen. Den enskilda aktör som har stått för det mesta av byggandet mellan 2012 och 2015 är AB Bostaden. Andra större byggherrar är: HSB Produktion, Lersteningen, Riksbyggen, Rekab och NCC. Tillsammans med AB Bostaden har dessa byggherrar stått för nära hälften (46 procent) av allt byggande mellan 2012 och 2015.

Sedan 2011 finns en lag om att kommunala bostadsbolag ska agera efter affärsmässiga principer och på så vis vara en aktör på marknaden och precis som andra byggherrar. Allmännyttiga bostadsbolag har som sin huvudsakliga uppgift att tillhandahålla hyresrätter till kommunens invånare. I Umeå har AB Bostaden svarat för en tredjedel av färdigställandet av nya hyresrätter under de tre senaste åren.

Umeå i regionen

Den regionala utvecklingsstrategin som nämns i inledningen av programmet har länet som geografisk avgränsning. När det gäller bostadsmarknaden kan det vara relevant att beakta mindre områden så som den lokala arbetsmarknadsregionen. Här ingår förutom Umeå Robertsfors, Vindelns, Vännäs, Bjurholm och Nordmaling. Inpendlingen från dessa kommuner till Umeå uppgår sammanlagt till ungefär 4 300 medan utpendlingen ligger på 1 300. Under de senaste åren har pendlingsströmmarna ökat, både inom arbetsmarknadsregionen men även mellan Umeå och Örnsköldsvik. De olika kommunernas förutsättningar i form av fastighetspriser, bostadsbestånd och miljö i kombination med ökade pendlingsströmmar skulle kunna skapa förutsättningar för en bostadsmarknad som sträcker sig utanför kommunens gränser.

Tabell 2. In- och utpendling Umeå kommun

	Inpendling		Utpending	
	2004	2014	2004	2014
Örnsköldsvik	226	394	235	321
Nordmaling	905	958	227	249
Bjurholm	194	226	43	57
Vindeln	402	396	235	342
Robertsfors	797	883	205	237
Vännäs	1 592	1 826	450	543

Bostadsförsörjning för särskilda grupper

Stöd och service till funktionshindrade

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) syftar till att säkerställa att personer med funktionsnedsättning har utsikter till goda livsvillkor med möjlighet att leva i samhället precis som andra. Detta medför ett ansvar från kommunens sida att tillhandahålla boendelösningar med olika typer av stöd. Gruppen funktionsnedsatta innefattar individer med intellektuella-, psykiska- och fysiska funktionsnedsättningar.

För de med intellektuell funktionsnedsättning tillhandahålls grupp- och servicebostäder utifrån individens behov av stöd. En *gruppboende* består av flera lägenheter (6 st) samlade i en och samma byggnad. Här finns tillgång till personal samt gemensamma ytor för de boende. *Servicebostäder* avser en grupp om enskilda lägenheter (10 st) fördelade i ett område med en tillhörande lägenhet där det finns gemensamma utrymmen och personal.

De med psykisk funktionsnedsättning erbjuds oftast bostad i gruppboende alternativt har individen egen bostad med stöd från kommunen. De med fysisk funktionsnedsättning har i de flesta fall bostad anpassad efter individens behov genom bostadsanpassning.

Planering av LSS-bostäder påverkas starkt av inflyttning från andra kommuner.

Individ- och familjenämndens lokalbehov kan beskrivas enligt tabellen nedan:

Tabell 3. Lokalförsörjning Stöd och omsorg 2017–2025

Lokalförsörjning Stöd och omsorg 2017–2025; Sex lägenheter per gruppboende/servicebostad									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Behov i dagsläget*									
Gruppboende (befintlig kö)	5								
Framtida behov									
Gruppboende enl LSS	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Servicebostad, förhyrning	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bostäder avskilt läge, hemlösa		1		1		1		1	

Tabellen visar att det idag finns ett latent behov på fem gruppboenden. Att ha brist på LSS-boenden innebär en kostnad för kommunen i form av viten som uppstår då beslut om särskilt boende är fattat men inte verkställt.

Vård och behandling av unga och vuxna

Det är viktigt uppmärksamma att socialtjänsten inte har någon skyldighet att tillhandahålla bostäder till bostadslösa i allmänhet. De ansvarar istället för att tillgodose behoven hos särskilt utsatta grupper så som exempelvis:

- barn och ungdomar med särskilda behov
- människor med psykosociala problem, t.ex. missbruk
- våldsutsatta kvinnor och brottsoffer i övrigt
- människor med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar

De boendeformer som finns att tillgå för de tre första grupperna är verksamhetslägenheter samt sociala kontrakt. I en verksamhetslägenhet bor brukaren tidsbegränsat, lägenheten tillhör en verksamhet och brukaren har beslut om stödinsatser. Socialt hyreskontrakt är ett bistånd för personer som av olika skäl står utanför den ordinarie bostadsmarknaden. Det är en tidsbegränsad insats förenad med särskilda villkor. Målsättningen är att brukaren erhåller ett förstahandsavtal på en lägenhet. Detta kan till exempel vara aktuellt efter olika typer av stödinsatser inom socialtjänsten.

Det årliga behovet av verksamhetslägenheter samt lägenheter med sociala kontrakt ser ut enligt följande:

Tabell 4. Bostadsbehov IFN, 2016–2024

Individ och familjenämndens behov av lägenheter, 2016–2024									
Framtida behov	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Verksamhetslägenheter	-	25	75	65	65	5	5	5	5
Sociala kontrakt	120	120	120	120	140	140	140	140	140
Summa	120	145	195	185	205	145	145	145	145

Till skillnad från de som omfattas av LSS så kan kraftiga svängningar förekomma i behovet av bostäder för de som bor i verksamhetslägenheter eller har sociala kontrakt. I dagsläget finns ett ökat behov av boendelösningar för våldsutsatta kvinnor då denna grupp vuxit. Våldsutsatta som kommer via kvinnofridsmottagningen får idag förtur till lägenheter då de ofta befinner sig i en akut farlig situation. På grund av utvecklingen för denna grupp finns behov av ett tillskott av skyddade boenden i kommunen.

Bostäder för äldre, biståndsprovade, vård- och omsorgsboenden

En annan grupp som är berättigad bostad enligt socialtjänstlagen är äldre med behov av vård och omsorg. Äldregruppen kommer enligt prognosen öka kraftigt fram till 2025. Denna utveckling medför höga krav på socialtjänstens bostadsförsörjning under kommande år. Utifrån Äldrenämndens beslutade servicenivåer finns beräkningar som

visar att 1,7 procent av individerna mellan 65–79 år är i behov av stöd i form av vård- och omsorgsboende medan samma siffra för gruppen över 80 år ligger på 15,4 procent. Tabellen nedan visar på behovet av platser utifrån dessa servicenivåer.

Tabell 5. Bostadsbehov äldregruppen, 2016–2024

Bostäder för äldre									
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
65–79 år (1,7 %)	261	267	273	278	282	287	290	292	293
80– år (15,4 %)	754	776	796	821	846	866	903	954	1 005
Totalt 65 år eller äldre	1 015	1 043	1 069	1 099	1 128	1 153	1 193	1 246	1 282
Faktiska platser	1 019	1 050	1 050	1 110	1 110	1 110	1 170	1 230	1 290
Tillkommande platser		32		60			60	60	60

Troligtvis finns behov av ännu ett vård- och omsorgsboende med inflyttning under 2025/2026.

Bostäder för äldre på den ordinarie bostadsmarknaden

Förutom vård och omsorgsboende finns behov av andra boendeformer för att tillgodose en god bostadsförsörjning för äldregruppen. Exempel på sådana är trygghetsbostäder, seniorboenden eller trivselboenden. Kommunen har inget lagstadgat ansvar för att tillhandahålla denna typ av bostäder. Behovet ska istället mötas av aktörer på den ordinarie marknaden. I dagsläget finns en brist på dessa så kallade mellanboendeformer. Ett tillskott av mellanboendeformer skulle innebära att rörligheten på marknaden för äldregruppen ökar vilket i sin tur kan frigöra bostäder för andra delar av befolkningen. En svårighet med att tillgängliggöra mellanboendeformer inom nyproduktion är att kunna garantera att boendekostnaden för de som flyttar in hamnar på en rimlig nivå.

Ekonomiskt svaga grupper

En grupp som ofta har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden men som saknar lagliga rättigheter till bostad via socialtjänsten är de med svag ekonomi samt de som är eller har varit skuldsatta. Detta handlar i många fall om unga människor men kan även gälla vuxna. Många av de som inte har ekonomiska möjligheter att skaffa en egen bostad bor istället inneboende hos föräldrar eller någon kompis. Detta kan leda till trångboddhet då fler personer tvingas bo i samma bostad.

En aspekt som spelar in på möjligheterna att få tillgång till en egen bostad är vilka inkomstkrav kommunens hyresvärdar ställer för de som är i behov av boende. I många fall kan kraven vara så pass höga att det försvårar för de som har svag ekonomi eller som tidigare varit skuldsatta. Umeå kommuns allmännyttiga bostadsbolag, Bostaden AB, har även dem inkomstkrav på potentiella hyresgäster. Något som skiljer Bostaden från många andra hyresvärdar är dock att de accepterar försörjningsstöd som en inkomst.

I Umeå finns ett litet antal individer som befinner sig i akut hemlöshet, det vill säga som är hänvisade till akutboende eller härberge. Dessa har ofta komplexa problembilder med olika typer av sjukdomsbilder i botten.

Eu-migranter

Något som är nytt sedan föregående bostadsförsörjningsprogram är de eu-migranter som sedan ett par år tillbaka bor i Umeå. Majoriteten av dessa har inte tillgång till någon egen bostad. Detta till trots har kommunen inte någon rättslig skyldighet att förse dem med boende. Den lösning som hittills varit aktuell för denna grupp är att kyrkan, med stöd av kommunen, anordnat ett härbärge där de har möjligheten att bo under en tid.

Bostadsförsörjning för nyanlända

Nya förutsättningar

Som en konsekvens av den kraftigt ökade flyktingströmmen under 2015 infördes en bosättningslag i Sverige början av 2016. Enligt lagen har Sveriges kommuner ett obligatoriskt ansvar att ta emot nyanlända med uppehållstillstånd.

Fördelningen av de nyanlända sker enligt ett anvisningstal som Migrationsverket, SKL, Arbetsförmedlingen och länsstyrelserna bestämmer. Till grund för anvisningstalet ligger huvudsakligen arbetsmarknadsläget och folkmängden i de olika kommunerna men även tidigare nivåer av flyktingmottagning. Följden av den nya lagen är att Umeå fått ett utökat bostadsförsörjningsansvar och att behovet av bostäder inom de närmaste åren kommer öka.

Kommunens ansvar

Kommunen ansvarar för bostadsförsörjningen för nyanlända som blivit beviljade uppehållstillstånd. Detta gäller för de som bor på anläggningsboenden (ABO) men inte de som själva bosatt sig hos släkt eller vänner (EBO). Kommunen har också ett ansvar för att ordna bostad åt kvotflyktingar även om denna grupp inte är särskilt stor.

Umeå fick år 2016 ett anvisningstal på 315 vilket motsvarar cirka 1,5 procent av alla nyanlända i Sverige. Det är svårt att göra korrekta beräkningar på hur många som får uppehållstillstånd under en viss tidsperiod eftersom detta är beroende av Migrationsverkets handläggningstider. I dagsläget ligger handläggningstiderna på 1–2 år. Mycket talar för att för att anvisningstalet blir högre under nästa år eftersom många av de som nu befinner sig i asylprocessen då väntas få uppehållstillstånd.

Många av de flyktingar som sökt asyl i Sverige kommer ensamma vilket får påverkan på vilken typ av bostäder som efterfrågas. En stor del av de nya hushållen som bildas består endast av en person.

Ensamkommande barn (EKB) bor i HVB-hem (Hem för vård eller boende), familjehem, stödboende eller träningslägenheter. För ensamkommande barn under 18 år med uppehållstillstånd har socialtjänsten etablerade processer för boendestöd och träningslägenheter i olika steg upp till 21 års ålder. Dessa processer ses över under 2016 för att anpassas till nytt ersättningsystem 2017. Antalet EKB som blir kommunmottagna i Umeå fördelas efter ett kvotsystem där Umeå tilldelats 9,98 promille av de ensamkommande barnen i Sverige.

Remissammanställning – Bostadsförsörjningsprogrammet

Förslaget till Bostadsförsörjningsstrategi 2017-2024 med utblick till 2034 har varit föremål för remisshantering. Remisstiden har löpt under perioden 2 november 2016 till 31 januari 2017.

Presentationer för interna och externa parter

Före samt under remisstiden för Bostadsförsörjningsprogrammet ägde flera aktiviteter rum. Syftet med dessa aktiviteter var att informera om att programmet var i färd att revideras. Utöver detta informerades om gällande bostadspolitiska mål, utmaningar rörande boende och byggande, befolkningsutveckling samt förväntat bostadsbyggande.

Bostadsbyggandet och bostadsförsörjningen sker i samspel mellan kommun, byggherrar och fastighetsägare. Detta motiverade en fördjupad diskussion med dessa aktörer som skedde 11 januari 2017. Under aktiviteten inkom synpunkter och idéer för att stärka programmet. Vidare redovisades programmet för ett flertal politiska nämnder i samband med att programmet var på remiss.

Nedan följer en sammanställning av de 22 inkomna remissvaren samt kommentarer på synpunkterna av bostadsförsörjningsprogrammets projektgrupp.

Äldrenämnden

Äldrenämnden anser att kommunen ska verka för att priser och hyror hålls nere för att skapa förutsättningar för fler att kunna välja bostäder som är anpassade till nya val och behov genom livets alla skeden. Sett till formalia yrkar Äldrenämnden på att avsnittet *"Bostäder för äldre med behov av vård och omsorg"* delas upp i två olika avsnitt där ena avsnittet berör *"Biståndsprövade vård- och omsorgsboenden"* medan det andra hanterar *"Bostäder för äldre på den ordinarie bostadsmarknaden"*. Äldrenämnden menar även att de olika mellanboendeformer som presenteras i programmet; *trygghetsboenden, seniorbostäder* och *trivselbostäder* inte är tillräckligt definierade.

Förutom ovanstående yrkar nämnden på en komplettering av de indikatorer för uppföljning som finns redovisade i bostadsförsörjningsprogrammet. Äldrenämnden önskar att en indikator som beskriver kostnaden för lägenheter i storlekarna 1RoK till 3RoK läggs till listan. Detta motiveras med att det på så vis blir enklare att utvärdera äldres förutsättningar över tid. Vidare efterfrågas ett tillägg av indikatorer som beskriver inflyttningen av personer äldre än 65 år. Detta för att på bästa sätt kunna förutse och på så vis tillgodose framtida behovet av vård- och omsorgsboenden.

Kommentar

Kommunen saknar verktyg för att verka för att hyror hålls nere. Hyror i Sverige är kollektivt förhandlade med Hyresgästföreningen. Målsättningen är att hyresgästen ska betala en hyra som motsvarar lägenhetens bruksvärde. Priser på bostäder sätts på marknadsmässiga grunder. Även Bostaden som är den kommunala aktör som bygger nya bostäder i Umeå, ska enligt Allbolagen agera på ett marknadsmässigt sätt. En lägre prissättning från Bostadens sida skulle strida mot Allbolagens affärsrämsighet och uppfattas som en snedvridning av konkurrensen på den lokala bostadsmarknaden i Umeå. Samtliga boendetyper under grupperingen Mellanboendeformer hanteras i programmet. I programmet har texten förtydligats för att tydliggöra skillnaden mellan de olika bostadstyperna.

De indikatorer som används för att följa upp det kommunala bostadsförsörjningsprogrammet väljs med syftet att beskriva en övergripande förändring av bostadsmarknaden och dess förutsättningar. Att följa kostnaden för vissa typer av lägenheter utan att ta hänsyn till inkomst och konsumtionsmarginal skulle ge en missvisande bild. Se fördjupade kommentarer till Individ- och familjenämnden.

En analys över inflyttningen av äldre från annan kommun visar att det är en liten grupp som är relativt oförändrad över tid. För att få en helhetsbild av inflyttningen av äldre måste variabeln kompletteras med utflyttningen till andra kommuner. På så vis går det att beskriva nettoeffekten av den äldre befolkningens rörlighet. Detta kommer vara en del av de indikatorer som följs upp som föreslås i programmet.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden anser att det är en brist att kommundelarna och landsbygden synliggörs i en för liten omfattning i programmet. Nämnden saknar en analys av denna del av Umeås tillväxt och önskar att detta ges utrymme i utbyggnadsordningen. Nämnden vill också genom ett tillägg i avsnittet om kommunens vision visa på att volymen nya bostäder kan ökas genom att flytta områden från tidsperiod 2 till tidsperiod 1 i byggnadsordningen.

Byggnadsnämnden efterfrågar att programmet tydliggör konkreta verktyg för styrning av de processer inom fysisk planering som nämnden ansvarar för. De efterlyser tydligare underlag för sina avvägningar, särskilt med avseende på målet om ett byggande av 2000 bostäder per år. Här avses främst frågan om hur nämndens verksamheter ska prioritera mellan olika bostadsprojekt på kommunal och privat mark. Nämnden saknar även en analys av hur de långsiktiga målen ska uppfyllas på en eventuellt vikande bostadsmarknad, samtidigt som både små och stora kompletteringsprojekt ska förverkligas.

Som förbättringsåtgärd föreslås att utbyggnadsordningen konkretiseras för åren 2017-2020, samt att uppdelningen mellan projekt på kommunal respektive privat mark förtydligas. I projekt på kommunal mark äger kommunen i huvudsak utbyggnadstaksfrågan och det skulle därför vara möjligt att ta fram en mer detaljerad upplösning på årsbasis, vilket skulle ge bättre möjlighet att styra och följa upp. Projekt på privat mark skulle kunna redovisas i ett eget fält och kanske samlas stadsdelsvis. På så sätt kan utbyggnadsordningen utgöra underlag för prioritering av planläggning både vad gäller tid och plats, samt ge både byggnadsnämnd och privata aktörer tydligare instrument att navigera med.

För att undvika missförstånd och sammanblandningar vill nämnden avslutningsvis se en mer konsekvent användning av stadsdelsnamn och kvartersnamn istället för populärnamn.

Kommentar

Byggnadsnämndens yttrande handlar till stor del om behovet av bättre underlag för att kunna styra kommunens planeringsresurser så att målet om ett högre bostadsbyggande kan nås. Nämndens förslag om att konkretisera utbyggnadsordningen för att uppnå detta är god – ett av dess huvudsyften är nämligen att utgöra underlag för kommunens egen planering.

Önskan om bättre underlag för prioritering av detaljplaner är dock inte helt enkel att möta. Detta eftersom det både handlar om att prioritera mellan projekt på kommunal och privat mark, om olika boendeformer och olika delar av kommunen. Prioriteringen måste i hög grad även inkludera resurser för verksamhetsmark. För en hållbar tillväxt krävs inte bara fler bostäder utan även plats för nya jobb och för kommunal service.

Det noteras att nämnden, liksom Centerpartiet och Sveriges Byggindustrier, åtminstone delvis uppfattar utbyggnadsordningen som ett måldokument där kommunen kan besluta om när respektive område ska byggas ut. Utbyggnadsordningen är dock i sin nuvarande utformning enbart en redovisning av kända bostadsprojekt med bedömningar av volymer och utbyggnadstakt utifrån de förutsättningar som gäller just nu.

Utbyggnadsordningen förväntas utifrån ovanstående möta flera behov: den ska utgöra planeringsunderlag för kommunens egna verksamheter, underlätta Byggnadsnämndens

prioriteringar och konkretisera kommunens mål om bostadsbyggande. Dessutom syftar den till att skapa transparens och god dialog med bostadsmarknadens aktörer/exploatörer. För att klara detta på ett bättre sätt skulle utbyggnadsordningen sannolikt behöva få en annan utformning. Verksamheterna Mark och exploatering samt Detaljplanering föreslås därför få ett gemensamt uppdrag att ta fram ett förslag till riktlinjer för prioritering av detaljplaner samt en förbättrad utformning av utbyggnadsordningen. I uppdraget ingår att beakta önskemålen som kommit från flera håll om att lyfta fram kommundelar och byar i stråk. Uppdraget förs in som en ny åtgärd under målen om bostadsbyggande.

Angående det resonemang som nämnden efterlyser om de långsiktiga målen om byggande i förhållande till en eventuell vikande marknad – se kommentar till AB Bostaden nedan. När det gäller namnsättning av projekt i utbyggnadsordningen är förhoppningen att Byggnadsnämndens verksamheter även fortsättningsvis kan vara behjälpliga.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden önskar att avsnittet Kommunens vision kompletteras med ett stycke om tätorter utanför Umeå stad samt byar längs kollektivtrafikstråk. Tekniska nämnden yrkar även på att kartmaterialet i utbyggnadsordningen kompletteras med tätorter utanför Umeå stad samt byar längs kollektivtrafikstråk. Förutom detta menar nämnden att det i rapportens åtgärdsprogram saknas information om att Tekniska nämnden genom Fastighet har ett delansvar som lokalförsörjare. Nämnden avslutar med att förtydliga att man ställer sig positiv till inrättande av en kommunintern bostadskö.

Kommentar

I det föreslagna Bostadsförsörjningsprogrammet har avsnittet Kommunens vision kompletterats med ett stycke som behandlar tätorter utanför Umeå stad samt byar längs kollektivtrafikstråk. Bostadsförsörjningsprogrammet kompletteras med hänvisning till Översiktsplanens bebyggelsestrategi som beskriver var i geografin som tillväxten av Umeås befolkning skall ske. Nämndens önskemål om kompletteringar under åtgärdslistan är tillagt i förslag till program.

Jämställdhetsutskottet

Jämställdhetsutskottet anser att programmet tydligare bör prioritera byggande av bostäder för särskilt utsatta grupper. Dessutom bör det syfta till att säkerställa att det finns billiga bostäder i det äldre beståndet, inom olika typer av bostadsområden samt i varierande storlek. Variationen är en viktig del i att motverka segregation.

Utskottet anser också att programmet bör verka för att säkerställa att nya bostäder har tillgång till lekpark och grönytor. Förutom detta efterfrågar utskottet en vidare definition gällande den grupp som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden. Utskottet menar att denna även omfattar personer som varit etablerade men som av någon anledning hamnat utanför den reguljära bostadsmarknaden. Ett exempel på detta är våldsutsatta kvinnor i behov av ny bostad.

Slutligen anser utskottet att det i den föreslagna utredningen om en kommunintern bostadskö bör framgå hur kön ska administreras, vilka lägenheter som ska ingå och hur behovsbedömningarna kommer att se ut.

Kommentar

I programmet föreslås ett flertal mål och åtgärder med bäring på utsatta grupper. Kommunen har små påverkansmöjligheter utanför de förslagna skrivningarna då huvuddelen av bostadsbeståndet ägs av privata fastighetsägare.

Boendes tillgång till utemiljöer av god kvalitet och närhet till olika typer av tillgängliga park- och naturområden säkerställs under detaljplaneprocessen. Synpunkten ska därför föras vidare till Byggnadsnämnden.

Ett förtydligande av vilka som skulle kunna ingå i den grupp som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden görs enligt utskottets önskemål och synpunkterna på utredningen om en intern bostadskö tas med i det kommande arbetet.

För- och grundskolenämnden

I enlighet med programmet menar För- och grundskolenämnden att kommunal service såsom skolor och förskolor måste anpassas utifrån takten på bostadsbyggandet och att kommunen därför bör ha så god uppfattning som möjligt om var och när bostadsbyggandet sker. De lyfter även fram utbyggnadsordningen som central för planeringen av kommunens egna verksamheter. För bästa planering anser nämnden att skolfrågan måste finnas med i god tid i alla de processer som hanterar nybyggnation.

Nämnden anser att bostadsbyggandets påtagliga inverkan på För- och grundskolan ska framgå och att deras centrala roll i planeringen därför bör lyftas. Vid planering av nya bostadsområden måste hänsyn tas till etablering av för- och grundskola så att behov framgår på ett tydligt sätt. För att nyttja kommunens befintliga resurser effektivt bör bostadsbyggande prioriteras där det finns plats inom förskola och skola.

Vidare anser nämnden att programmet ska kompletteras med ett avsnitt om vikten av närliggande grönområden för social hållbarhet och barns hälsa. Dessutom menar För- och grundskolenämnden att målen bör kompletteras med en skrivning om hur bostadsbyggandet ska bidra till social och ekologisk hållbarhet.

Kommentar

Avsnittet som beskriver utbyggnadsordningen revideras i syfte att ytterligare förtydliga behovet av ömsesidig och tidig samverkan vid planering av förskola/skola och bostadsbyggande.

Umeå kommuns tillväxt ska enligt översiktsplanen till största del ske genom förtätnings- och kompletteringsbyggande vilket innebär att befintlig infrastruktur och samhällsservice nyttjas på ett effektivt sätt. All samhällsplanering är dock en avvägning mellan många skilda intressen och det är sällan möjligt att optimera planering och byggande utifrån enbart en aspekt. Då bostadsbyggandet dessutom till stora delar sker på en avreglerad och efterfrågestyrd marknad har kommunen svårt att fullt ut styra bostadsbyggandet till vissa utpekade områden.

Det tidigare bostadsförsörjningsprogrammet från 2013 innehåller en skrivning om att projekt med höga ambitioner på miljöområdet och socialt hållbara lösningar ska uppmuntras. Syftet med det nu föreslagna målet om att bostadsbyggande ska ske med långsiktigt hållbara lösningar är att ersätta denna och på så vis få in ett bredare hållbarhetsfokus.

Kulturnämnden

Kulturnämnden bedömer att programmet utgör ett gott underlag för att nå kommunens övergripande mål men vill betona att bostadsförsörjning inkluderar fler aspekter än tak över huvudet och ser gärna att detta sätts i en bredare samhällelig kontext.

Nämnden anser vidare att biblioteksverksamheten och konstnärlig gestaltning i det offentliga rummet bör följa takten på bostadsbyggandet på samma sätt som kommunal service i form av skolor och förskolor.

Slutligen rekommenderar nämnden att begreppet "jungfrulig mark" ersätts med mer tidsenliga ord.

Kommentar

Programmet revideras utifrån synpunkterna.

Avsnittet Kommunens vision har kompletterats med ett förtydligande om hur kommunens utvecklingsstrategier har sitt ursprung från Aalborgåtagandena med fokus på en hållbar stadsutveckling. Här kompletteras även bilden med kommunens antagna utvecklingsstrategier.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bostadsförsörjningsprogrammet bör tydligt stödja det kommunövergripande målet om att Umeås befolkningstillväxt ska klaras av med en social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 invånare år 2050. Vidare bör även fler av kommunens utvecklingsstrategier lyftas i kommunens målsättningar, särskilt tillväxtstrategin "Satsa på offentliga rum och parker!".

Det är lämpligt med ökad tydlighet kring hur utredningsområden för bostäder i Umeås översiktsplan hanteras. Dessa områden bör utredas vidare innan de lämnar "utblicksstadiet" och läggs in i själva utbyggnadsordningen.

Miljö- och hälsoskydd föreslår även att åtgärden "Bostadsprojekt med [...] höga ambitioner på miljöområdet [...] ska uppmuntras" skärps till "...ska prioriteras".

Kommentar

Programmet har kompletterats med en vidareutveckling av Kommunens vision. Kommunens utveckling ska ske genom en hållbar stadsutveckling som baseras på målsättningar som tagit ansats i Aalborgåtagandena samt preciserats i kommunens utvecklingsstrategier. Då samtliga utvecklingsstrategier har bäring på en hållbar stadsutveckling har samtliga utvecklingsstrategier kompletterats till programmet.

När ett område benämns "utredningsområde" i översiktsplanerna innebär det att det råder ett stort mått av osäkerhet om hur området kan bebyggas. Men som i alla typer av framtidsbedömningar är osäkerheten i utbyggnadsordningen större när tidsperspektivet blir längre, inte bara för s.k. utredningsområden. I det reviderade bostadsförsörjningsprogrammet föreslås att redovisningen av kommande bostadsprojekt ses

över, se svar till Byggnadsnämnden. Det kan förhoppningsvis leda till att graden av säkerhet/osäkerhet i uppgifterna redovisas på ett tydligare sätt framöver.

När det gäller att lyfta fram bostadsbyggande med hållbara lösningar har kommunen enligt gällande lagstiftning begränsade möjligheter att ställa krav på tekniska lösningar som t ex energiförbrukning. Åtgärden avseende hållbara lösningar har därför formulerats med viss försiktighet. Umeå kommuns utvecklingsstrategier vilar dock tungt på idéer om hållbarhet och utgör grunden för all vår planering. Därigenom finns goda förutsättningar att prioritera och påverka byggandet utifrån ett brett hållbarhetsperspektiv.

Individ- och familjenämnden

Individ- och familjenämnden (IFN) ger beröm för att det funnits en stor öppenhet i framtagandet av programmet. Arbetet menar de, har präglats av en stor delaktighet och inflytande, samt en god dialog.

IFN anser att kommunen skall verka för att priser och hyror hålls nere så att alla med olika bakgrund och förutsättningar ska kunna få tillgång till en bostad.

Nämnden anser också att direktiv bör tas fram för att införa en prövning av bostäder enligt LSS i kommande bostadsområden vilket skulle kunna regleras genom en formulering i markanvisningsavtal vid försäljning av kommunal mark. Vidare menar man att Umeå kommun i markanvisningsavtal bör kunna köpa bostadsrätter till nämndens ansvarsområde för god integration. Nämnden menar att det i programmet bör förtydligas hur behoven av LSS bostäder ska säkras utifrån Umeå Kommuns lagstadgade ansvar samt att detta ansvar måste följas upp tydligare. Nämnden uppmärksammar också att det lagstadgade ansvaret för bostäder som kommunen har inte finns med bland punkterna för det som ska följas upp under "Uppföljning av mål och åtgärder".

IFN menar att det i förslag till program saknas en formulering om kommunens investeringsnivå kommande år, då investeringsmedel utgör en stor faktor för att kunna tillgodose bostadslösningar.

Som indikatorer för uppföljning och mål vill nämnden lyfta att man borde följa inflyttning av nämndens särskilda grupper för att studera utvecklingen inom nämndens ansvarsområde. I analysdelen önskas ett tillägg till punkt ett, med att ökad inflyttning påverkar möjligheterna att planera och göra en prognos över behov och problembild inom socialtjänsten.

Nämnden anser att formuleringen i slutet av tredje punkten "och komplexa neuropsykiska diagnoser försvårar prediktionen" ska tas bort.

Kommentar

De indikatorer som används för att följa upp det kommunala bostadsförsörjningsprogrammet väljs i syfte att beskriva en övergripande förändring av bostadsmarknaden och dess förutsättningar. Att följa kostnaden för vissa typer av lägenheter utan att ta hänsyn till individers/hushållens konsumtionsmarginaler skulle ge en ofullständig bild då kostnad för boende och uppehälle måste stå i relation till inkomsterna. En sådan analys, tycker vi precis IFN, vore mycket givande att genomföra. Vi har därför under

arbetets gång varit i kontakt med Boverket som gjort en motsvarande studie med namnet "Boende till rimlig kostnad". Den typen av undersökning bygger dock dessvärre på urvalsundersökningar som inte är nedbrytbara på kommunnivå. Brist på löpande officiell statistik kring hushållens konsumtionsmarginaler på kommunnivå gör således att detta i nuläget inte kan följas i Umeå. På sikt kan det dock bli aktuellt om förutsättningarna för att utföra sådana analyser förändras.

Kommunen saknar verktyg för att verka för att hyror hålls nere. Hyror i Sverige är kollektivt förhandlade med Hyresgästföreningen. Målsättningen är att hyresgästen ska betala en hyra som motsvarar lägenhetens bruksvärde enligt en bruksvärdesprincip. Priser på bostäder sätts på marknadsmässiga grunder. Även Bostaden som är den kommunala aktör som bygger nya bostäder i Umeå, ska enligt Allbolagen agera på ett marknadsmässigt sätt. En lägre prissättning från Bostadens sida skulle strida mot Allbolagens affärsmässighet och uppfattas som en snedvridning av konkurrensen på den lokala bostadsmarknaden. Uppföljning och bättre behovsbedömningar av bostäder enligt LSS har initierats och det pågår ett omfattande utvecklingsarbete inom kommunen med beteckningen "Boendekedjan" där ett flertal av Umeå kommuns verksamheter har involverats. Individ- och familjeomsorgen, Mark- och exploatering, Övergripande planering, är några av dessa verksamheter. Ambitionen är att detta arbete bland annat kommer att resultera i en bättre lokalförsörjningsprocess, minskade handläggningstider, samt nyckeltal och förbättrade behovsprognoser. Resultaten av detta, förvisso mycket viktiga arbete, hanteras dock inte inom ramen för Bostadsförsörjningsprogrammet och då det redan har initierats ett omfattande förbättringsarbete inses inte värdet av att föreslå ytterligare åtgärder kring detta.

Det är viktigt att understryka att vi instämmer helt i nämndens kommentar om behovet av att ställa krav på tillgång på lägenheter och prövning av LSS-bostäder i kommande bostadsområden. Vår bedömning är dock att de två föreslagna åtgärderna under Särskilda grupper som tar sikte på detta är tillräckliga. Dels föreslås en åtgärd som lyder "När hyresrätter byggs på kommunal mark ska kommunen alltid erbjudas att hyra lämpligt antal bostäder" och dels en som lyder "I varje större exploateringsprojekt på kommunal mark ska prövas om gruppboende kan inrymmas". Dessa åtgärder har inte funnits tydligt uttalade i tidigare bostadsförsörjningsprogram.

När bostadsbyggandet sker på privat mark har kommunen inga möjligheter att ställa ovanstående krav.

Vad gäller frågan om inflyttning av äldre från andra kommuner bör detta beskrivas genom nettoflöden, dvs. genom skillnaden mellan in- och utflyttningar. I en demografisk översiktlig analys är äldres flyttningar enkla att ta fram statistik på. På en övergripande nivå har Umeå små flyttningsnetton på personer över 65 år.

Gällande formuleringen av "komplexa neuropsykiska diagnoser försvårar prediktionen" så efterkommer vi nämndens önskemål och tar bort den.

Umeå Energi

Umeå Energi framhåller att det i programmet bör nämnas att kommunen uppmuntrar till möjligheten att kunna producera energi med hjälp av solceller på byggnader. Möjligheten till en effektiv utbyggnad av solcellsanläggningar underlättas av vissa taklutningar och takorienteringar vilket Umeå Energi menar bör kunna lyftas i dokumentet. Dessutom pekar Umeå Energi på det kan uppstå ett framtida behov av utrymme för teknikhus i takt med utbyggnation av det fiberoptiska nätet. Dessa teknikhus behöver en yta på 10x10 meter och avsätts med fördel i samverkan med Umeå Energi Bredband under projekteringstiden för nya områdena.

Kommentar

För en hållbar stadsutveckling är det viktigt att staden utvecklas inom en mängd områden varav energiutvinning med solenergi är ett. Det fiberoptiska stadsnätet är av yttersta vikt för att möta dagens behov och framtida efterfrågan hos både företag och medborgare. I bostadsförsörjningsprogrammet hanteras det behov av bostäder som finns i Umeå och hur vi bäst kan möta detta för att främja utvecklingen i kommunen. Det remissyttrande som inkommit från Umeå Energi är viktigt att hantera i relation till etablering av nya områden men ryms inte inom ramen för detta program. Synpunkterna överlämnas till Byggnadsnämnden.

AB Bostaden

AB Bostaden menar att det är viktigt att iaktta försiktighet gällande målet att bygga 2000 bostäder per år då det på sikt kan skapa vakanser med vikande bostadspriser och färre investeringar som följd. Bostaden pekar även på svårigheten i att bibehålla hyresnivåer efter renoveringar inom det befintliga beståndet. Detta både utifrån gällande regelverk men även med hänsyn till Umeås gemensamma hyressättningsystem.

AB Bostaden ser inga egentliga fördelar med den kommuninterna bostadskö som föreslås bli utredd. Vidare lyfter Bostaden hur det med nuvarande markfördelningsstrategi är svårt att som fastighetsägare planera sin nyproduktion. Med hjälp av preliminära marktilldelningar i ett tidigt skede skulle denna process kunna underlättas.

Kommentar

Näringslivs- och planeringsutskottets mål om 2000 bostäder per år är satt utifrån att det finns, och har funnits, ett stort behov och en stor efterfrågan på bostäder i Umeå kommun. Till detta kommer även bostadsbristen som förstärkts av att det mellan åren 2009-2013 byggts få bostäder. Det är givetvis viktigt att produktionen av bostäder svarar mot ett behov och en befintlig efterfrågan. Därför är det rimligt att målet är satt högt till dess bostadsmarknaden åter bedöms vara i balans vilket också är i enlighet med kommunens målsättningar i programmet. När utbudet av bostäder motsvarar både behov och efterfrågan bör produktionstakten vara i nivå med det bostadsbehov kommunens prognos av befolkningstillväxten skapar. Kommunen äger dock inte bedömningsfrågan om när marknaden är i balans utan det avgörs ytterst av marknadens aktörer. Kommunens analys av framtida bostadsbehov grundas på gängse metoder om hushållskvoter och utgör en *behovsbedömning*.

Fördelarna med en kommunintern bostadskö består i korthet av en rättvis fördelning av lägenheter till behövande grupper i samhället och en tydligare bild av hur prioriteringen mellan dessa går till. Som situationen är idag saknas intern samordning mellan kommunens verksamheter som säkerställer en rättvis fördelning av bostäder till särskilda grupper.

Synpunkten gällande svårigheter med nuvarande markfördelningsstrategi noteras. Kommunen har successivt testat en modell med tidigarelagd marktilldelning i ett antal projekt. Markfördelningsstrategin regleras dock inte i bostadsförsörjningsprogrammet och föranleder inga ändringar utan är en fråga för kommunens markanvisningspolicy.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen pekar i sitt yttrande på möjligheten att skilja analysdel och beslutsdel åt. Detta kan resultera i ett mindre omfattande och mer lättöverskådligt dokument. Under avsnittet för nationella mål menar Länsstyrelsen att man med fördel kan inkludera de integrationspolitiska målen då även dessa har inverkan på bostadsförsörjningen. På samma sätt framhålls bosättningslagen, som enligt yttrandet bör finnas representerad under avsnittet som behandlar kommunens lagstadgade ansvar. Till avsnittet Kommunens vision framhävs möjligheten att lyfta in kommunens strategi för ökad jämställdhet.

Länsstyrelsen menar att målskrivningen om att bygga med god kvalitet och långsiktigt hållbara lösningar bör kompletteras med en skrivning om hög arkitektonisk kvalitet. Gällande de indikatorer för uppföljning som finns specificerade i dokumentet pekar Länsstyrelsen på brister då ett antal av målskrivningarna inte fångas upp. Som exempel på detta nämns att det inte finns någon indikator för att följa upp hur dialogen med fastighetsägare utvecklats eller hur förutsättningarna för en kommunal hyresgaranti ser ut. Till detta yrkar Länsstyrelsen på att vissa av de uttryck som används under åtgärder bör preciseras för en ökad tydlighet.

Gällande analysdelen av programmet saknar Länsstyrelsen ett tydligt jämställdhetsperspektiv och lyfter möjligheten att könsuppdelade den statistik som finns. Vidare efterfrågas ett mer omfattande resonemang kring hur omkringliggande kommuner påverkas av och i sin tur påverkar Umeås bostadsmarknad. Till detta kommer även en önskan om en utvecklad analys rörande de generella marknadsförutsättningarna i kommunen.

Länsstyrelsen uttrycker en önskan om att även handikapp- och pensionärsorganisationer ska ges möjlighet att yttra sig över programmet. Dessa finns i dagsläget inte representerade i utskickslistan. När det gäller bostäder för särskilda grupper efterfrågas en tydlighet gällande terminologin för gruppboende. Det finns utrymme för tolkning när det gäller antalet bostäder detta innefattar vilket skulle kunna undvikas genom att specificera om de handlar om boenden eller lägenheter. Även när det gäller begreppet flykting/nyanländ efterfrågas en ökad tydlighet.

Kommentar

Länsstyrelsen har kommit med många goda synpunkter på kommunens förslag till bostadsförsörjningsprogram varav ett antal resulterar i förändringar eller kompletteringar.

Kommunen kompletterar avsnittet "Umeås vision" med skrivningar om nationella integrationspolitiska mål samt Umeås strategi för ökad jämställdhet. Programmet kompletteras även med förtydliganden gällande begreppen nyanländ och flykting. Dessutom nämns Bosättningslagen, som sedan tidigare beskrivs i programmets sista avsnitt, under avsnittet Lagstadgat ansvar.

Vad gäller synpunkten att behandla analysdelen och riktlinjerna i separata dokument bedömer kommunen att detta medför en risk i att man som läsare inte tar del av analysen och på så vis missar information som är väsentlig för målskrivningarna. Umeå kommun framhåller den pedagogiska poängen i att dessa delar hänger ihop då de är avhängiga varandra. Det är dock rimligt att bryta isär dokumentet layout-mässigt med en beslutsdel och en analysdel där det tydliggörs att Kommunfullmäktige endast tar beslut om riktlinjerna.

Förslaget om ett nytt mål som beskriver att bostäder bör byggas med hög arkitektonisk kvalitet bedömer kommunen ingå som en del av målsättningen "Nya bostäder ska byggas med god kvalitet och långsiktigt hållbara lösningar". Hållbarhet är ett innehållsrikt begrepp, där sociala, ekonomiska och ekologiska dimensioner utgör viktiga beståndsdelar. Här inryms även estetiska och funktionella aspekter så som hög arkitektonisk kvalitet.

Kommunen finner förslaget om att ta fram indikatorer för uppföljning av dialog med fastighetsägare samt förutsättningar för kommunal hyresgaranti intressant. Detta till trots finns stora svårigheter med att ta fram indikatorer som på ett meningsfullt sätt beskriver utvecklingen på området. Att mäta en *god dialog*, exempelvis genom enkäter, kräver väl preciserade bedömningsgrunder och är mycket resurskrävande och bättre vägledning om hur detta ska kvantifieras vore värdefull information.

Uttrycket "stimulera och verka för" har olika innebörd i olika sammanhang. Det är därför inte möjligt att definiera detta i alla dess olika kontexter. Umeå kommun tycker dock att det är viktigt att visa på vad kommunens ambition generellt sett är och bör vara. När det gäller könsuppdelad statistik har detta tagits fram där det är meningsfullt att belysa och i de fördjupade rapporter som det hänvisas till i programmet finns ytterligare analyser, t ex med en uppdelning av statistik på kön.

En analys av marknadsförutsättningar är något som planeras på sikt då vi precis som Länsstyrelsen inser vikten av denna typ av information. I det färdiga dokumentet görs förtydliganden gällande begreppet gruppbostad. Dessutom görs en genomgång av terminologin gällande flykting respektive nyanländ. Funktionshinderrådet, Folkhälsorådet och pensionärsrådet har funnits med i kommunens sändlista.

Umeå universitet

Umeå universitet skriver i sitt yttrande att de vill understryka den målskrivning under Särskilda grupper som tydliggör att bostäder inom Campusområdet i första hand ska stödja universitetets utveckling och tillgodose behovet av student- och forskarbostäder.

Kommentar

Vi delar uppfattningen med Umeå universitet. I den fördjupade översiktsplanen för universitetsområdet tydliggörs markanvändning på universitetsområdet. Målsättningarna i det kommunala bostadsförsörjningsprogrammet är att konkretisera de riktlinjer som tagits i fördjupningen men med särskilt fokus på bostäder.

Umeå studentkårer

Umeå studentkår menar i sitt yttrande att studenter, utifrån sin karaktär som grupp, bör inkluderas i begreppet Särskilda grupper. De lyfter även nyttan i att ha ett stort bestånd hyresrätter med relativt låga hyror och pekar på vikten av att bibehålla låga hyresnivåer även efter större renoveringar. Studentkåren menar förutom detta att bristen av sociala ytor och samlingslokaler är något som bör uppmärksammas i programmet som en åtgärd kopplat till planeringen av nya bostäder.

Vidare framkommer en önskan om tydligare dokumentation kopplat till studentgruppens boendesituation. Man pekar på vikten av att dokumentera och följa upp beståndet av studentbostäder då detta enligt kåren ger en fingervisning om situationen på bostadsmarknaden för denna grupp. Umeå studentkår motsätter sig kommunens plan på att koncentrera bygget av studentbostäder till vissa områden med motiveringen att detta skulle kunna vara en grund för segregation. Istället lyfts vikten av att studentgruppen integreras i staden med särskild hänvisning till kommunens fortsatta tillväxtmål. Kåren uttrycker på samma sätt en önskan om att produktionen av studentbostäder utökas även i andra, gärna centrumnära, delar av staden. Detta för främja stadslivet i centrum och motverka en utveckling av två separata stadscentra.

I yttrandet från Umeå studentkår efterfrågas förtydligande gällande begreppet bostadsbrist och de skrivelser som rör detta. Kåren menar att det inte tydligt framgår om det är kommunens egen definition av begreppet som används samt om de slutsatser som dras kring konsekvenser av bostadsbrist är kommunens eller om det kan relateras till andra källor.

Vidare vill kåren lyfta möjligheten till att införa ett system för kötidsåterbäring som innebär att studenter får bibehålla sin kötid hos AB Bostaden under tiden de bor i en studentlägenhet på samma sätt som när man bor i ett korridorsrum. På så vis förbättras förutsättningarna för att få tillgång till en bostad efter avslutade studier i relation till andra grupper.

Kommentar

Studenterna i Umeå är en viktig grupp som kommunen sätter stort värde på och det är olyckligt att studentkårerna känner sig förbisedda. Det är dock viktigt att förstå att begreppet *Särskilda grupper* endast innefattar grupper där kommunen har särskilda åtaganden utifrån gällande lagstiftning. Av det skälet får inte studenterna större utrymme under just detta avsnitt.

Det är privata fastighetsägare som renoverar (se AB Bostadens yttrande). Att renovera utan någon prishöjning är ett svårlöst uppdrag även om Umeå kommun ser värdet i möjligheten att tillhandahålla billiga hyresrätter. Hyran förhandlas av hyresgästföreningen, fastighetsägarna och allmännyttan och ska följa lägenhetens bruksvärde. Renoveringar måste göras emellanåt för att åtminstone upprätthålla en högsta lägstanivå.

Skall samlingslokaler och sociala ytor inkluderas i nyproduktion blir det till priset av dyrare lägenheter då den inkomstbringande ytan i byggnaden minskar. För att detta ska realiseras krävs även att privata fastighetsägare har intresse av att bygga denna typ av lokaler i sina hus. Det är inget som kommunen kan kräva och därför inget som vi lägger in i bostadsförsörjningsprogrammet som en åtgärd. Kommunen vill dock lyfta denna synpunkt som viktig och rekommenderar studenterna att föra en fortsatt diskussion med byggherrar och fastighetsägare.

Även om möjligheten att följa beståndet av studentbostäder finns, bedömer Umeå kommun det vara mer relevant att titta på bostadsbeståndet i stort. Detta eftersom en stor del av studenterna bor i bostäder som inte är specifikt klassade som studentbostäder. I dagsläget följer Umeå kommun bostadsbeståndet återkommande för att få en övergripande bild av utvecklingen på Umeås bostadsmarknad.

Förutom regelbunden uppföljning av beståndet gjorde Umeå kommun år 2014 en djupdykning i studenternas bostadssituation genom rapporten "Bostad genom akutrumsförmedlingen". Rapportens syfte var att undersöka effekten av akutrumsförmedlingen för de studenter som varit kontakt med verksamheten.

Umeå kommun finner det förvånande att studentföreningarna tycker att campus inte ska ges företräde till studenter och forskare då faktorer som närhet och mobilitet har många fördelar. Universitetet är studenternas huvudsakliga studieplats. Att ha nära till sin studieplats gör det billigare att färdas, är tidsbesparande och leder till minskad trängsel i staden som helhet. Att bo nära sin studieplats är även något som lyfts av studenterna själva som en viktig aspekt när det gäller val av bostad enligt bl a ovan refererade rapport. Det är svårt, i brist på underlag som säger motsatsen, att tro att studenterna inte skulle vilja bo nära sina studieplatser. Precis som man i det kårgemensamma yttrandet framhåller kan dock denna typ av målskrivning innebära en viss ålderssegregation vilket då naturligtvis måste ställas i relation till andra värden. I sammanhanget bör dock tilläggas att det byggs bostäder inom campus som inte per definition är öronmärkta för studenter vilket ger förutsättningar för ökad integration. Att bygga studentbostäder i centrumområdet skulle medföra höga boendekostnader då nyproduktion på denna typ av mark med högt efterfrågetryck medför höga kostnader.

Skrivelsen om köttidsåterbäring besvaras bäst av AB Bostaden. Kommunen rekommenderar studentkåren att vända sig till Bostaden med denna fråga då de har rådighet över kösystemet.

Yttrandet från studentkåren innefattar resonemang och frågor om vad bostadsbrist i en kommun innebär och vad den grundas på. Kommunen har gjort en kvantitativ analys över hur stor bostadsbristen bedöms vara och den har beräknats genom att jämföra den teoretiska hushållsbildningen med bostadsbyggandet, med utgångspunkt i gängse hushållskvotmetoder. Framtida bostadsbehov grundas på Umeå kommuns befolkningsprognos P2016 och en hypotetisk framtida bostadskonsumtion för olika åldersgrupper som har dagens boendemönster som antagande. Bostadsbristens exakta effekter är dock svåra att beskriva annat än i allmänna ordalag. Att exempelvis beskriva hur många som skulle ha flyttat till Umeå om det inte var bostadsbrist eller hur många som skulle ha stannat är kontrafaktiskt och av lätt insedda skäl svårt att bedöma. Dock har vi funnit ett värde i att beskriva vad effekterna kan vara.

Försvarmakten

Försvarmakten anser att kommunen för tydlighets skull bör redovisa riksintresset Umeå skjut- och övningsfält.

I20, som redovisas som ett utbyggnadsområde i utbyggnadsordningen, ligger inom skjut- och övningsfältets influensområde och vid en framtida omprövning av skjutfältets miljö tillstånd är det av mycket stor betydelse att ny störningskänslig bebyggelse inte tillåts på ett sätt som innebär risk för begränsningar av verksamheten. Det skulle innebära en påtaglig skada på riksintresset.

Kommentar

Alla riksintressen utgör viktiga förutsättningar för kommunen samhällsplanering och det är ingen tvekan om att en utbyggnad av området I20 i högsta grad påverkas av riksintresset Umeå skjut- och övningsfält. Riksintressena redovisas och beaktas dock främst i översikts- och detaljplanearbetet.

En kortare beskrivning av vad ett riksintresse innebär läggs till under avsnittet Kommunens förutsättningar.

Västerbottens läns landsting

Landstinget har meddelat att man avstår från att avge yttrande.

Hyresgästföreningen Södra Västerbotten

För att skapa en attraktiv samhällsutveckling menar Hyresgästföreningen att stort fokus bör läggas på bostadssituationen för studenter, unga vuxna och nyanlända. De menar att dagens bostadsbrist pressar medborgare att hyra eller köpa bostäder som inte motsvarar deras behov. Hyresgästföreningen ställer sig positiva till förslaget om att utreda behovet av en kommunintern bostadskö då de menar att detta skapar förutsättningar för en rättvis fördelning av tillgängliga bostäder.

Kommentar

Umeå kommun anser att stort fokus läggs på nyanlända. Vad gäller övriga grupper faller de inte inom ramen för kommunens specifika och lagstiftade ansvar. Här ser kommunen det som en nödvändighet att begränsa programmet i dess omfattning. Unga vuxna och

studenter är emellertid mycket viktiga grupper och fördjupningar skulle kunna göras om än utanför detta program.

För en kommentar kring utredning av kommunintern bostadskö – se svar till AB Bostadens yttrande.

Balticgruppen

Balticgruppen vill framhålla vikten av att kommunen är fortsatt lyhörd för branschens samlade kunskap. De menar vidare att de målsättningar som kommunen inte har möjlighet att påverka inte ska finnas representerade i programmet.

De framhåller även att området inom campus bör innefatta en blandning av olika slags bostäder även om det i första hand ska tillgodose behovet för studenter och forskare vid universitetet. Balticgruppen menar också att programmet bör välkomna nya projektinitiativ som i nuläget inte finns representerade i Utbyggnadsordningen och att antalet lägenheter för projektet Uttern ska höjas under Utbyggnadsordningens första period från 50 till 200.

Kommentar

Branschens samlade kunskap är väldigt värdefull och behovet av ett gemensamt utbyte finns i allra högsta grad. Hittills har kommunen haft ett antal dialogträffar i olika sammanhang och avser fortsätta med det.

Kommunens möjlighet att påverka är större när det gäller nyproduktion av bostäder. Något som blir mycket tydligt i programmet när det gäller mängden åtgärder för bostadsbyggande respektive befintligt bostadsbestånd. Storleken på det befintliga beståndet är emellertid så dominerande i förhållande till den andel som nybyggda bostäder utgör vilket innebär att det blir relevant med mål även avseende det äldre bostadsbeståndet. Kommunens möjlighet att påverka är dock långt mindre än för de privata fastighetsägarna.

Vi tar till oss kommentarerna kring utbyggnadsordningen i kommande revidering.

Skanska

Skanska menar att det är nödvändigt att tidigarelägga projekt och öppna upp nya områden för bebyggelse för möjliggöra målet om 2000 bostäder per år. Man framhåller även att kommunen bör ställa högre krav på hållbarhet vid fördelning av mark till byggherrar.

Kommentar

Angående utbyggnadsordningen och dess upplägg, se kommentar till Byggnadsnämnden.

I ett av målen och i flertalet av åtgärderna tar vi sikte på hållbarhet, både social och miljömässig. Men kommunen kan enligt lag inte ställa så kallade tekniska särkrav vid fördelning av mark. Kommunen jobbar inom ramen för gällande lagstiftning för att främja socialt och miljömässigt hållbara lösningar.

Sveriges Byggindustrier

Sveriges Byggindustrier menar att programmet lyckas tydliggöra kopplingen mellan kommunens vision om 200 000 invånare år 2050 och bostadsförsörjningsfrågan.

Målet om 2000 nya bostäder per år är något som lyfts i Sveriges Byggindustriers yttrande. De menar att kopplingen till målet bibehålls i programmets första delar men att den bryts i analysdelen. Sveriges Byggindustrier menar att den röda tråden mellan mål, utbyggnadsordning och analysdel saknas. De menar även att vissa delar under avsnittet om bostadsbrist är märkliga och direkt felaktiga. Det borde enligt yttrandet tydligare framgå att det byggs för lite under många år och att det därför finns ett uppdämt behov.

Sveriges Byggindustrier anser att utbyggnadsordningen ska revideras så att den första perioden innehåller minst 8000 bostäder. Dessutom ifrågasätts nödvändigheten att inkludera analysdelen i programmet. Man menar att den, ifall den ska bestå, bör fokusera på hur målet om 2000 bostäder per år ska uppnås. Avslutningsvis lyfter Sveriges Byggindustrier att man under avsnittet Bostadspolitiska mål bör tydliggöra hur kommunen kan skapa förutsättningar för byggande.

Kommentar

Bostadsförsörjningsprogrammet ska enligt bostadsförsörjningslagen vara baserad på statistiska analyser av kommunens befolkningsutveckling, bostadsbestånd och byggande. Programmets analysdel beskriver den demografiska utvecklingen samt vilka bostadsbehov som uppstår till följd av förväntad befolkningsutveckling. Den del som behandlar bostadsbrist och bostadsbehov följer gängse nationella hushållsbildningsmodeller med hushållskvoter och innehåller en uppskattning av nuvarande och framtida bostadsbehov. Bostadsbristen är framtagen med hjälp av Boverkets modell på samma sätt som på nationell nivå och det framstår därför som konstigt att benämna metoden som felaktig. Umeå kommun inser dock att begreppet bostadsbrist i samhällsdebatten används oprecist vilket ger utrymme för alternativa tolkningar om dess innebörd där Sveriges Byggindustrier har en egen tolkning. Som följd har vi därför tydligt definierat vad som avses i programmet.

Programmet revideras för att tydliggöra vad som utgör beslutsdel och vad som är analysdel. Angående utbyggnadsordningen och dess upplägg, se kommentar till Byggnadsnämnden.

Centerpartiet

Centerpartiet framhåller vikten av en god planberedskap så att den fysiska planeringen inte begränsar utvecklingen i Umeå och regionen. Man menar vidare att programmet lägger alltför stor fokus på utvecklingen inom fem kilometersstaden och att perspektivet bör breddas till att i högre grad även omfatta kommundelarna samt byarna utanför Umeå.

Centerpartiet tar även upp vikten av att producera bostäder för äldre, då andelen äldre i Umeå kommun växer. Likaså tar man upp kommunens ansvar för de särskilt utsatta i kommunen, något som man menar bör ges särskild prioritet vid planering och uppföljning.

Centerpartiet menar att området Sörå kern ska strykas ur utbyggnadsordningen.

Kommentar

Programmet revideras under avsnittet Kommunens vision med ett tillägg avseende kommundelarna samt byarna utanför Umeå. Angående utbyggnadsordningen, se kommentar till Byggnadsnämnden.

Västerbottens museum

Västerbottens museum anser att programmet präglas av kvantitet istället för kvalitet. Man anser att kommunens planering är på väg tillbaka till miljonprogrammets volymer, men utan de positiva aspekterna. Med den takt som bostadsbyggandet sker i, menar Västerbottens museum att utrymme inte lämnas för hänsynstagande till kulturmiljöer som då förstörs utan möjlighet till återskapande. De lagar och spelregler som finns avseende beaktandet av kulturvärden följs enligt Västerbottens museum inte i planprocessen och tar upp ett exempel i arbetet med fördjupad översiktsplan för Röbbäck.

Vidare vill Västerbottens museum påminna om vad lagstiftningen anger angående kulturmiljön. De lyfter här vikten av tillförlitliga kunskapsunderlag för att de befintliga kulturmiljöerna ska ses som en resurs som därför inte heller bör skadas.

Kommentar

Programmet innehåller mål och åtgärder som avser att främja byggande med god kvalitet och hållbarhet. I begreppet hållbarhet ingår både miljömässig och social hållbarhet. All samhällsplanering är en avvägning mellan många intressen och faktorer där kulturmiljön är ett. Det är sällan möjligt att optimera planering och byggande utifrån enbart en aspekt.

Hänsyn till kulturmiljön tas främst vid detaljplaneläggning samt efterföljande bygglovsprocess. Kommentarer vidarebefordras till Byggnadsnämnden. Kommentarer angående översiktsplanearbetet i Röbbäck förmedlas vidare till Övergripande planering.

Vindelns kommun

Vindelns kommun skriver att programmet på ett tydligt sätt beskriver Umeå kommuns planeringsförutsättningar, mål och strategier för bostadsförsörjningen. De har inget att erinra då programmet inte bedöms påverka Vindelns kommun negativt.

Sammanställning, inkomna yttranden

Kommunala bostadsförsörjningsprogrammet 2017-2024 med utblick till 2034

Remissyttrande,	Sida
Äldrenämnden	2-3
Byggnadsnämnden	4-10
Tekniska nämnden	11-12
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott	13-14
För- och grundskalenämnden	15-16
Kulturnämnden	17-18
Miljö- och Hälsoskydd	19-20
Individ och Familjeomsorgen	21-23
Umeå Energi	24
AB Bostaden	25-28
Länsstyrelsen Västerbotten	29-33
Umeå universitet	34
Umeå studentkårer	35-40
Försvarsmakten	41-42
Västerbottens läns landsting	43
Södra Västerbottens Hyresgästförening	44
Balticgruppen AB	45
SKANSKA i Sverige AB	46
Sveriges Byggindustrier	47-48
Centerpartiet	49-50
Västerbottens museum	51-54
Vindelns kommun	55

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss - Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034

Äldrenämnden vill börja med att tacka för den öppenhet och lyhörddhet som funnits kring framtagandet av programmet. Nämnden anser att det är bra med ett kommungemensamt bostadsförsörjningsprogram. Det är viktigt att alla får en chans på bostadsmarknaden oberoende av bakgrund, inkomst eller andra förutsättningar, samt att det planeras för bostäder som passar för alla. Exempelvis om det byggs fler anpassade lägenheter för seniorer i det ordinarie bostadbeståndet så ökar det förutsättningarna för större rotation på bostadsmarknaden för fler målgrupper.

Äldrenämnden framhåller att det är viktigt att priser, hyror och avgifter på bostadsmarknaden hålls nere för att ge bättre förutsättningar för fler att få möjlighet att välja andra bostäder, att kunna göra nya val utifrån förändrade behov och att kunna lämna huset för en lägenhet med hyror anpassade till ekonomin. Äldrenämnden ser gärna att kommunen främjar en ökning av antalet mellanboendeformer för målgruppen äldre som önskar kollektiva boendelösningar i gemenskap med andra. Mellanboendeformer kan exempelvis vara trygghetsboenden, seniorbostäder och trivselbostäder. Begreppen bör förtydligas i programmet.

Det beskrivs under avsnittet "Befintligt bestånd" att kommunen ska stimulera tillkomsten av attraktiva bostäder för äldre. Nämnden anser att det är viktigt med anpassade bostäder för äldre men det får inte bli ett för högt pris för den enskilde på den här typen av bostäder. Det är en stor utmaning för kommunen att få igång den flyttkedja på bostadsmarknaden som behövs för att tillgodose de behov som finns. En viktig indikator är att följa upp och mäta utvecklingen av hyreskostnaden på lägenheter med ett till tre rum. Detta för att se vilken nivå hyrorna ligger på och hur hyrorna utvecklas, samt att kunna utvärdera äldres förutsättningar över tid.

Äldrenämnden anser även att det är viktigt att öppna upp för många aktörer på bostadsmarknaden för en ökad konkurrens och genom detta få ett varierat utbud av bostäder.

Äldrenämnden är av den bestämda uppfattningen att avsnittet "Bostäder för äldre med behov av vård och omsorg" ska delas upp på två avsnitt med två separata rubriker. Förslagsvis efter tabellen. Ett avsnitt med rubriken "Biståndsprovade vård- och omsorgsboenden" och ett avsnitt med rubriken "Bostäder för äldre på den ordinarie bostadsmarknaden". Som sammanfogats avsnitt och nuvarande rubricering så innebär detta en otydlighet vad som är äldreomsorgens ansvar och vad som är ett kommungemensamt ansvar.

Som indikatorer för uppföljning och mål vill nämnden lyfta att det skulle vara intressant att också följa inflyttning från andra kommuner av gruppen 65 år och äldre, för att tillgodose utveckling och behov av framtida vård- och omsorgsboenden. Gruppen äldre ökar och behovet av vård- och omsorgsboenden kommer att vara stort i många år framöver. Det är av särskild vikt att det finns platser på vård- och omsorgsboenden för att klara framtida behov och leva upp till kommunfullmäktiges servicenivåer på området.

Pernilla Henriksson
Äldreomsorgsdirektör

Frida Hald
Utredare

2017-01-18

Byggnadsnämnden

Tid: Onsdagen den 18 januari 2017 kl. 9:30–15:30
Ajournering kl. 12:00–13:00, § 16 kl. 13:53–13:58

Plats: KS mötesrum, stadshuset

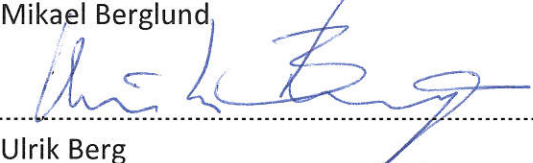
Beslutande: Mikael Berglund (S), ordförande
Ulrik Berg (M), 1:e vice ordförande
Alireza Mosahafi (MP), 2:e vice ordförande
Karin Svedlert (S)
Ola Borgström (S), tjug. ersättare för Ingemar Jangvad (S)
Mona Westman (S)
Lennart Sandström (L), tjug. ersättare för Roger Persson (L)
Eric Bergner (C)
Veronica Kerr (KD)
Mattias Sehlstedt (V)
Maria Myrstener (V)

Övriga deltagare: Se sidan två

Utses att justera: Ulrik Berg

Sekreterare: §§ 1-5, 7-33
Hannele Häkkinen

Ordförande:
Mikael Berglund

Justerare:
Ulrik Berg

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2017-01-18
Anslaget har satts upp: 2017-01-27
Anslaget tas ner: 2017-02-21
Förvaringsplats: Umeå kommun, Detaljplanering
Underskrift:
Hannele Häkkinen

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Stefan Hagström (S)

Maria Vängbo (S)

Gabriel Farrysson (MP) §§ 1-30, 32-33

Harald Svensson (M)

Lennart Persson (C)

Örjan Mikaelsson (V)

Tjänstemän

Roger Svärd, ekonomichef, § 2

Tomas Strömberg, stadsarkitekt, §§ 3-9, 15-17, 24-26

Britta Nordbrandt-Nilsson, bostadsanpassningschef, § 3

Marie Häggström, lantmäterichef, § 3

Jonas Andersson, bygglovchef, §§ 3, 8

Magdalena Blomquist, planchef, §§ 3, 10-14, 18-23

Helen Nilsson, mark och exploateringsingenjör, adjungerad § 5

Sarah Lundgren, mark och exploateringsingenjör, adjungerad § 5

Maria Blomqvist, biträdande stadsarkitekt, §§ 27-31

Mary Pettersson, bygglovhandläggare, § 33

Hannele Häkkinen, nämndsekreterare

Margaretha Alfredsson, samhällsbyggnadsdirektör

Maria Wetterlöv, kommunikatör

§ 5

Diariennr: BN-2016/02420

Remissvar - Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034**Beslut**

Byggnadsnämnden lämnar yttrande i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag med följande tillägg.

- Byggnadsnämnden anser att det är en brist att kommundelarna och landsbygden synliggörs och belyses i en för liten omfattning i programmet.
- Meningen *Utbyggnadsordningen följer inte kommunfullmäktiges mål om 2 000 bostadsenheter per år. Ett sätt att öka volymen är att områden flyttas från tidsperiod 2 till tidsperiod 1, läggs till efter första meningen som slutar med "... 2 000 enheter per."* under rubriken **Kommunens vision på s.5, tredje stycket.**

Ärendebeskrivning

Byggnadsnämnden har ombetts yttra sig om Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034.

Byggnadsnämndens yttrande

Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram har remitteras till byggnadsnämnden och omfattar perioden 2017-2024 med utblickar mot 2034. Programmet är uppdelat i ett antal delar som omfattar bl.a. riktlinjer för bostadsförsörjning, verktyg och förutsättningar, framtidens bostadsbyggande, utbyggnadsordning samt en analysdel. Programmet i sin helhet är, trots sitt format, vidsträckt och är till sina delar väl och kortfattat beskriven men behöver förtydligas och kanske förstärkas till vissa delar.

Programmets utmaning är att binda ihop den omfattande spännvidden till en röd tråd som inte brister när det kommer till konkreta åtgärder vid genomförande. Utmaningen är också att i programmet tydligare följa upp

tidigare program och peka på brister i kommunens egna åtgärder och uppfyllningsgrad av tidigare program.

Byggnadsnämnden har till uppgift att ansvara för den fysiska planeringen i form av detaljplaner och program samt efterföljande myndighetsutövning som leder till bygglov och lämplig fastighetsbildning. Programmet med sin nuvarande utformning ger tyvärr inte underlag för styrning av dessa efterföljande processer som detaljplanering. Programmet bör ge tydligare underlag till analyser och anvisningar när det gäller byggnadsnämndens avvägningar och Detaljplanerings preciseringar särskilt med tanke på kommunfullmäktiges mål om 2 000 enheter per år. Rent konkret är det underlag för prioriteringar av bostadsprojekt med hänsyn till kommunens långsiktiga ansvar för bostadsförsörjning och mål vad gäller planberedskap, instrument för att göra avvägningar mellan långsiktiga bostadsförsörjningsmål på kommunal mark i förhållande till kompletteringsbebyggelse på privat mark inkluderande projekt på kommunal mark som markanvisats till privat exploatör.

Utmaningen ligger i att uppfylla långsiktiga mål på en eventuell vikande bostadsmarknad och ändå tillmötesgå både stora och små kompletteringsprojekt i Umeås stadsdelar. Den analysen och beskrivningen saknas i programmet. Vilka konsekvenser innebär detta på kort respektive lång sikt och vilka åtgärder kan vidtas för att parera en alltför stor nedgång i byggandet.

En förbättringsåtgärd som kan bidra till ovanstående är en ökad konkretisering av åren 2017 - 2020 med, i tabellen, uppdelning på årsbasis avseende utbyggnadstakt och en tydligare uppdelning mellan projekt på kommunal mark och det som är på privat mark. Avseende kommunal mark äger kommunen i huvudsak taktfrågan och borde, i samråd med Detaljplanering, kunna utforma en mer detaljerad upplösning på årsbasis som instrument för styrning och uppföljning. Detta borde också kunna gälla de områden som privata aktörer har fått en markanvisning på, där krav på takt i större utsträckning skulle kunna krävas. Här skulle ett resonemang kring en uppdelning av s.k. "volymplaner" med exempelvis 50 bostäder eller fler, underlätta för byggnadsnämndens prioriteringar.

Övriga projekt inom privat mark bör med fördel ges ett eget fält och kanske även samlas stadsdelsvis, inte minst med tanke på att under året tillkommer nya planbesked vars tidsangivelse lättare kan preciseras och inordnas i bostadsförsörjningsprogrammet, på så sätt kan utbyggnadsordningen bidra till en tydligare grund för prioritering av planläggning både vad gäller tid (angiven sluttid i planbesked) och plats (stadsdelar som är underprioriterade respektive överhettade med hänsyn till annan planerad markanvändning). På så sätt får såväl byggnadsnämnden som privata aktörer tydligare instrument att navigera med.

Eftersom strategierna i översiktplanen pekar på tillväxt i såväl befintliga stadsdelar, kommundelar som byar i stråk borde bostadsförsörjningsprogrammet kompletteras med ett kapitel som analyserar pågående utveckling avseende tillväxttakten i dessa delar samt ge dessa eget utrymme i utbyggnadsordningens tabell. Detta både som upplysning och som ett underlag för eventuella planeringsåtgärder. På samma sätt ökas tabellens läsbarhet genom konsekvent användning av stadsdelsnamn och kvartersnamn alternativt namn från de olika fördjupade översiktsplanerna istället för populärnamn. Detta för att undvika missförstånd och sammanblandningar.

Beslutsunderlag

Umeås bostadsförsörjningsprogram 2017-2024
Utbyggnadsordning 2016-17 inkl. karta

Beredningsansvariga

Tomas Strömberg, stadsarkitekt
Magdalena Blomkvist, planchef

Förslag till beslut på sammanträdet

Maria Myrstener (V) – Remissyttrande ska ha tillägg med följande textinnehåll: "Kommunen har ett moraliskt ansvar att försörja våra mest utsatta invånare, EU-migranterna, med bostäder."

Alireza Mosahafi (MP) och Ulrik Berg (M) – Avslag till Myrsteners förslag till texttillägg.

Mattias Sehlstedt (V)

1) Tillägg med följande text: "Byggnadsnämnden anser att det är en brist att kommundelarna och landsbygden synliggörs och belyses i en för liten omfattning i programmet."

2) Tillägg med följande text i stycke tre efter "... 2 000 enheter per år":
"Utbyggnadsordningen följer inte kommunfullmäktiges mål om 2 000 bostadsenheter per år. Ett sätt att öka volymen är att områden flyttas från tidsperiod 2 till tidsperiod 1."

3) Tillägg med följande text: "Byggnadsnämnden anser att området Lundåkern ska strykas ur Utbyggnadsordningen."

Alireza Mosahafi (MP), Eric Bergner (C) och Ulrik Berg (M) – Bifall till Sehlstedts förslag till texttillägg nr 1.

Ulrik Berg (M) - Avslag till Sehlstedts förslag till texttillägg nr 2 samt till förslag nr 3 att stryka området Lundåkern ur Utbyggnadsordningen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar hur nämnden ställer sig till tjänsteskrivelsens förslag till yttrande och finner att byggnadsnämnden beslutar att bifalla förslaget.

Beslutsgång tilläggförslag

Ordföranden ställer förslaget till textillägget "Kommunen har ett moraliskt ansvar att försörja våra mest utsatta invånare, EU-migranterna, med bostäder." mot förslaget att avslå textillägget och finner att byggnadsnämnden beslutar att avslå förslaget.

Ordföranden frågar hur nämnden ställer sig till förslaget till textillägget "Byggnadsnämnden anser att det är en brist att kommundelarna och landsbygden synliggörs och belyses i en för liten omfattning i programmet." och finner att byggnadsnämnden beslutar att bifalla förslaget.

Ordföranden ställer förslaget till texttillägget "Utbyggnadsordningen följer inte kommunfullmäktiges mål om 2 000 bostadsenheter per år. Ett sätt att öka volymen är att områden flyttas från tidsperiod 2 till tidsperiod 1." mot förslaget att avslå texttillägget och finner att byggnadsnämnden beslutar att bifalla förslaget.

Ordföranden ställer förslaget att stryka området Lundåkern ur Utbyggnadsordningen mot att avslå förslaget och finner att byggnadsnämnden beslutar att avslå förslaget.

Beslutet ska skickas till

- Umeå kommun, Översiktlig planering

Diarienumr: TN-2016/01063

Yttrande över remiss - Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034

Bakgrunden

Näringsliv- och planeringsutskottet har beslutat att inhämta synpunkter på förslaget till "Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024, med utblick mot 2034". I programmet analyseras Umeås bostadsbehov och riktlinjer för bostadsförsörjningen preciseras.

Enligt Bostadsförsörjningslagen ska Sveriges kommuner genom framtagande av riktlinjer planera för sin bostadsförsörjning. Syftet med planeringen är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder samt att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs. Programmet kan ses som en konkretisering av översiktplanen där frågor som rör just bostadsförsörjning tydliggörs och planeras. Programmet behandlar:

- Kommunens mål för bostadsbyggande
- Kommunens mål för utveckling av det befintliga bostadsbeståndet
- Kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål
- Kommunens planer på hur det ökade behovet av bostäder ska mötas
- Umeås förutsättningar och kommunala verktyg för bostadsförsörjning
- Analyser och underlag rörande demografisk utveckling, bostadsbehov samt bostadsbrist.

Yttrande

Tekniska nämnden genom Fastighet har ombetts att lämna in synpunkter över förslaget till bostadsförsörjningsprogram till Övergripande planering senast 2017-01-31 och önskar framföra följande synpunkter.

1. **Sid. 11. Särskilda grupper, Åtgärder (p.3 och 4)**
Här bör även framgå under ansvar att tekniska nämnden, Fastighet, har ett delansvar som lokalförsörjare.
2. **Sid. 12. Särskilda grupper, Åtgärder (p.7)**
Fastighet ställer sig positiv till förslaget om att utreda en kommunintern bostadskö. En samordnad prioritering och fördelning

Tjänsteskrivelse

Dnr: TN-2016/01063

av bostäder till olika målgrupper ger större möjlighet att nyttja tillgängliga resurser optimalt. För att nå framgång med en sådan funktion är rätt kompetens och befogenhet av största vikt. Fastighet ser fram emot att få dela med oss av våra erfarenheter vid en sådan utredning.

3. Under rubriken Kommunens vision

Strategierna kompletteras med Tätorter utanför Umeå stad samt byar längs kollektivtrafikstråk och att kartmaterialet kompletteras utifrån tillägget.

I övrigt ställer Fastighet sig positiv till Övergripande planerings förslag till bostadsförsörjningsprogrammet. Programmet beskrivet på ett tydligt sätt Umeå kommuns planeringsförutsättningar, mål och strategier för bostadsförsörjningen under den aktuella perioden.

Bilagor

1. Förslag till Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034.
2. Utbyggnadsordning 2017-2024 med utblick mot 2034.
3. Karta över utbyggnadsområden 2017-2024 i Umeå tätort med utblick mot 2033.

Eva Klingefors
Utvecklingsdirektör
t.f. fastighetschef

Christina Lundgren
Chef fastighetsförvaltning

Diariernr: KS-2016/00744

Samråd - Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024

Förslag till beslut

Jämsälldhetsutskottet beslutar

Att avge yttrande enligt tjänsteskrivelsen

Ärendebeskrivning

Bostadsförsörjningsprogrammet behandlar kommunens mål för bostadsbyggande, utvecklingen av befintligt bostadsbestånd och planerade insatser för särskilda grupper. Vidare ingår förslag på åtgärder för att nå uppsatta mål, indikatorer för uppföljning och en sammanställning av kommande utbyggnadsområden, där den senare numera uppdateras årligen. Programmet innehåller även analyser och statistik som ligger till grund för de bostadspolitiska målen. Analyserna har särskilt fokus på befolknings- och hushållsutveckling samt bostäder och byggande. Bostadsförsörjningsprogrammet ska skapa förutsättningar för god dialog både internt inom den kommunala organisationen men även externt gentemot Umeås byggherrar. Programmet kan ses som en konkretisering av översiktplanen där frågor som rör just bostadsförsörjning tydliggörs och planeras.

Jämsälldhetsutskottet anser att bostadsförsörjningsprogrammet ännu tydligare bör prioritera byggande av bostäder för särskilt utsatta grupper samt att säkerställa att det finns billiga bostäder i det äldre bostadsbeståndet, i varierade bostadsområden och i varierande storlek. Det bör också säkerställas att nya bostäder har tillgång till lekpark och grönytor. Att varje bostadsområde har en blandning av upplåtelseformer och storlek på bostäder i sitt bostadsbestånd är en viktig del i att motverka segregation då ett varierat bostadsbestånd öppnar upp för boende att byta bostad inom ett område men också få nya inflyttare.

Strategin lyfter personer som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden som särskilt utsatta. Här bör det tydliggöras att när det handlar om utsatta grupper så kan det, som strategin skriver, vara personer som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden men det kan också

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2016/00744

handla om personer som varit etablerade på bostadsmarknaden men som av olika orsaker inte längre är det. Det kan till exempel handla om våldsutsatta kvinnor som är i behov av en ny bostad.

I strategin föreslås att det bör utredas om kommunen ska införa en kommungemensam bostadskö för särskilt utsatta grupper för att uppnå bättre struktur och flöden. Detta kommer att handla om att särskilda behov ställs mot varandra och utredningen bör vara tydlig med hur en sådan kommungemensam bostadskö ska administreras, vilka lägenheter som ska ingå samt hur behovsbedömningar kommer att se ut.

Beslutsunderlag

Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram, 2017-2024

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Övergripande planering, Elin Lindqvist

Linda Gustafsson
Jämställdhetsstrateg

§ 2

Diarienumr: SK-2016/00450

Remiss - Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024, med utblick mot 2034

Beslut

Att anta föreliggande yttrande samt anta tilläggsyrkanden från Socialdemokrateran och Vänsterpartiet enligt nedan.

Socialdemokraterans tilläggsyrkanden:

– För- och grundskolenämnden anser att det tydligt ska framgå i bostadsförsörjningsprogrammet att bostadsbyggande har en påtaglig påverkan på förskolan och skolans verksamhet. Därför måste förskolan och skolan ha en central roll i planeringen.

– Vid planering av bostadsbyggande måste även förskola och skola för området planeras så att behoven framgår på ett tydligt sätt

– För att nyttja kommunens befintliga resurser effektivt bör bostadsbyggande prioriteras där det finns plats inom förskola och skola.

Vänsterpartiets tilläggsyrkanden:

– att programmet kompletteras med ett avsnitt om vikten av närliggande grönområden och natur för barns hälsa och social hållbarhet

– att målen under "Bostadsbyggande" kompletteras med att Bostadsbyggandet ska bidra till social och ekologisk hållbarhet

Ärendebeskrivning

För- och grundskolenämnden har ombetts att yttra sig över internremiss Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram.

Yttrande

För- och grundskolenämnden anser liksom förslaget i Bostadsförsörjningsprogrammet¹:

- *att för ett väl fungerande samhällsbyggande måste kommunal service som t ex skolor och förskolor byggas ut och/eller anpassas i takt med bostadsbyggandet.*
- *att kommunen har en god uppfattning om var byggandet kommer att ske, när det sker och vilken typ av bostäder som byggs.*
- *att utbyggnadsordningen är central förkommunens planering av de egna verksamheterna, exempelvis utgör den en del av underlaget för kommunens befolkningsprognos.*
- *att utbyggnadsordningen är en mycket viktig länk mellan kommunens övergripande planering och ett gott genomförande.*

För att kunna planera och tillgodose medborgarna i Umeå med plats i för- och grundskolor så måste Utbildning finnas med i god tid i alla processer som hanterar byggnationer och dess följder på befolkningsutvecklingen.

Beredningsansvarig

Michael Lindgren, lokalplanerare

Beslutet ska skickas till

Övergripande planering, Umeå kommun

För- och grundskolenämndens beslutsordning

Propositionsordning

Bifall mot avslag av tjänsteskrivelsens förslag med tilläggsyrkanden.
Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt tjänsteskrivelsen och tilläggsyrkandena.

¹ Under rubriken "Framtida bostadsbyggande - utbyggnadsordning" s.16

§ 6

Diarienumr: KU-2016/00054

**Remiss - Umeå kommuns
bostadsförsörjningsprogram 2017-2024****Beslut**

Kulturnämnden beslutar lämna följande yttrande:
Kulturnämnden har tagit del av programmet och gör bedömningen att den planerade bostadsförsörjningen under tidsperioden är väl analyserad och att programmet därmed utgör ett gott underlag för att nå övergripande kommunalt fastlagd måluppfyllelse.

Kulturnämnden vill betona att bostadsförsörjning inkluderar fler aspekter än "tak över huvudet" och ser gärna att bostadsbyggandet sätts in i ett brett samhällplaneringsperspektiv. Under rubriken Framtida bostadsbyggande – utbyggnadsordning nämns i tredje stycket som exempel på kommunal service i framtida bostadsområden skolor och förskolor. Kulturnämnden anser att även den lagstadgade biblioteksverksamheten och föreningslokaler/kulturella mötesplatser bör anpassas i takt med bostadsbyggandet liksom konstnärlig gestaltning i det offentliga rummet.

Slutligen rekommenderar kulturnämnden att begreppet "jungfrulig mark" byts ut mot något mer tidsenligt, förslagvis oexploaterad eller obebyggd.

Ärendebeskrivning

Näringslivs- och planeringsutskottet beslutade den 25:e oktober 2016 att inhämta synpunkter på förslaget till "Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017 – 2024, med utblick mot 2034". I programmet analyseras Umeås bostadsbehov och riktlinjer för bostadsförsörjningen preciseras. I utbyggnadsordningen sammanfattas kommande bostadsbyggande.

Beslutsunderlag

Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram 2017 – 2024 med utblick mot 2034.

Beredningsansvariga

Lars Sahlin, bitr. kulturchef

Beslutet ska skickas till

Övergripande planering

Umeå kommun
Kulturnämnden

Protokollsutdrag
2017-01-31

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun, Övergripande planering

Yttrande över förslag till bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034, samt utbyggnadsordning 2017-2024 med utblick mot 2034

Bostadsförsörjningsprogrammet bör tydligt stödja det kommunövergripande målet att Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050. Programmet utgår från tillväxt och behovet av bostäder men det bör alltså också stötta visionen att *fortsätta bygga en totalt sett hållbar stad*. Detta kan nämnas på sid 3 under "Inledning och syfte" och bör finnas med som en strecksats till målet för bostadsbyggande i rutan på sid 8.

De av översiktsplanens tillväxtstrategier som på sidan 5 tas vidare i programmet är helt inriktade på förtätning. För att stärka hållbart byggande bör de kompletteras med tillväxtstrategin för offentliga rum och parker.

Det är lämpligt med en riktlinje eller motsvarande om att så kallade BU-områden (utredningsområden för bostäder i Umeås översiktsplan) bör utredas vidare och ett välgrundat ställningstagande göras innan området lämnar det långsiktiga "utblickstadiet" och läggs in i själva utbyggnadsordningen. Utbyggnadsordningen för bostäder behöver alltså ta hänsyn till gröna stråk för rekreation och till de gröna ekologiska korridorerna i FFUs plankarta, grönstrukturkarta och övergripande riktlinjer för grönstruktur. Carlslid Öst är ett sådant område där det finns en målkonflikt i översiktsplaneringen. På Fridhem är det en mindre del av det område som är markerat på utbyggnadsordningens karta som går att bebygga utan att störa funktionerna för grönstråket mellan Universitetsområdet och Gammlia.

Förslag att riktlinjen på sid 9 att "Bostadsprojekt med höga ambitioner på miljöområdet som till exempel energisnål teknik eller andra miljömässigt och socialt hållbara lösningar ska uppmuntras", utvecklas till att "*... lösningar ska prioriteras*".

Bakgrund

Närings- och planeringsutskottet önskar synpunkter på förslag till "Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034". Synpunkter på förslaget ska vara Umeå kommun, Övergripande planering tillhanda senast den 31 jan 2017.

Detta yttrande är registrerat i Miljö- och hälsoskydds elektroniska system och har expedierats digitalt.

För Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Per Hänström
miljöplanerare
090-16 16 62

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss- Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034

Individ- och familjenämnden vill börja med att berömma för den stora öppenheten i framtagandet av programmet. Arbetet har präglats av en stor delaktighet och inflytande, med en bra dialog. Nämnden anser att det är bra med ett bostadsförsörjningsprogram, utvecklingen har gått framåt och det finns behov av en uppdatering. Det är angeläget att alla får en chans på bostadsmarknaden oberoende av bakgrund, inkomst eller andra förutsättningar. Att det planeras för bostäder för alla, då den del av befolkningen som har svårast att komma in på bostadsmarknaden på egen hand ökar.

Individ- och familjenämnden framhåller vikten av att priserna på bostadsmarknaden hålls nere för att ge bättre förutsättningar för fler att få tillgång till en egen bostad, så väl för nybyggnation som vid renovering och ombyggnation. Det är en stor utmaning att få igång den flyttkedja på bostadsmarknaden som behövs för att tillgodose de behov som finns, dvs. att ge alla ökade möjligheter till val av boenden. En viktig indikator är att följa upp och mäta utvecklingen av hyreskostnaden på lägenheter med ett till tre rum. För att se hyresnivåer och hur hyror utvecklas utifrån individ- och familjenämndens ansvar.

Individ- och familjenämnden påpekar att det är viktigt att öppna för många aktörer, för en ökad konkurrens och för att få ett varierat utbud av bostäder. Det är av vikt att det ställs krav från Umeå kommun på tillgång till lägenheter genom markanvisningar vid nyproduktion av privata aktörer som sker på kommunalmark.

Av det som kommer att byggas framöver, kommer en stor andel att byggas på privat mark. Direktiv bör tas fram för att införa prövning av bostäder enligt LSS (Lagen om stöd och service) i kommande bostadsområden, för att få en god integrering. Detta föreslår nämnden kan regleras genom en formulering i markanvisningsavtal vid försäljning av kommunal mark. Men kommunen bör även arbeta för att privata markägare ser särskilda gruppers behov som en självklar del i fastighetsägaransvaret då nämnden framhåller att en god integration handlar om att Umeå kommun får tillgång till både lägenheter och lokaler för LSS-boende i kommande bostadsområden då särskilda gruppers bostadsbehov inte ska värderas mot varandra. Det är av yttersta vikt att det Umeå kommun får tillgång till både LSS bostäder och lägenheter, inte det ena eller andra. Umeå kommuns ambitionsnivå måste öka när det gäller att motverka den kommande segregationen som uppstår när utbudet av bostäder inte räcker till socialt utsatta grupper.

Det bör strategiskt och långsiktigt förtydligas hur behoven av LSS bostäder ska säkras utifrån Umeå Kommuns ansvar. Tydliga markanvisningsavtal och ökade dialog och samverkan med den öppna bostadsmarknaden är av största vikt för att lösa det ansvar som kommunen har för särskilda grupper. Det är även angeläget att den interna lokalförsörjningsprocessen säkerställer att behovet av LSS-bostäder säkras.

Individ- och familjenämnden anser att det är viktigt att genom markandsanvisningsavtal ges möjlighet för Umeå kommun att köpa bostadsrätter till nämndens ansvarsområde för god integration. Det bör tas fram rutiner för hur eventuella problem i samband med uthyrning av en kommunalägd bostadsrätt ska hanteras.

Målet om att kommunen ska tillhanda hålla bostäder för bostäder för vård- och omsorgsboenden i enlighet med aktuell lagstiftning måste följas upp tydligare. Syftet att följa upp det målet är att säkerställa att kommunen tar ansvar att tillgodose bostadsbehov för de särskilt utsatta grupper och följer sin lagstadgade skyldighet samt för att säkerställa att de viten som är kopplade till dessa bostäder minimeras eller helt försvinner. Nämnden vill uppmärksamma att det lagstadgade ansvaret för bostäder som kommunen har inte finns med bland punkterna för det som ska följas upp under "Uppföljning av mål och åtgärder". En reflektion från Individ- och

familjenämnden är att det i förslag till program saknas en formulering om kommunens investeringsnivå kommande år, då investeringsmedel utgör en stor faktor för att kunna tillgodose bostadslösningar.

Som indikatorer för uppföljning och mål vill nämnden lyfta att det skulle vara intressant att följa inflyttning av nämndens särskilda grupper för att studera utvecklingen inom nämndens ansvarsområde. I analysdelen önskar individ- och familjenämnden ett tillägg till punkt ett, med att ökad inflyttning påverkar möjligheterna att planera och göra en prognos över behov och problembild inom socialtjänsten. Nämnden tycker även att formuleringen i slutet av tredje punkten ”och komplexa neuropsykiska diagnoser försvårar prediktionen” ska tas bort.

Ur ett klimatperspektiv anser Individ- och familjenämnden att det är angeläget att kommunen arbetar för att behålla och bevara befintlig jordbruks- och åkermark i ytterområdena. I det pågående arbetet med en förtätning av centrum bör även den dåliga luftkvaliteten beaktas och utvecklingen med en ökad byggnation av planeringshus.

Individ- och familjenämnden ser en risk med att tillfälliga boenden blir permanenta och att det skapas områden med sämre byggnader och lägre kvalitet, vilket kan leda till en ökad segregation. Avslutningsvis vill nämnden betona att det krävs hårdare prioriteringar för att förebygga en social segregation och istället skapa förutsättningar för områden med blandad bebyggelse.

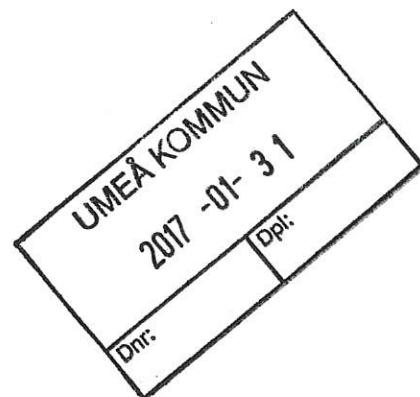
Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Frida Hald
Utredare

Kontaktperson
Henrik Bristav
090-16 00 65, 070-622 71 83
henrik.bristav@umeaenergi.se

Kopia till
ST-anmälan
Diariet

Planering
Umeå kommun
Stadshuset
901 84 UMEÅ

Umeå kommun bostadsförsörjningsprogram 2017-2024

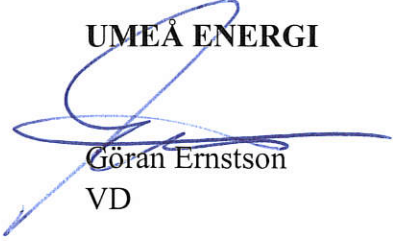
Generellt sett är Umeå Energi positiva till förtätning av Umeå stad och konceptet med fem-kilometersstaden. En förtätning gör att befintlig infrastruktur inom fjärrvärme och fjärrkyla kan utnyttjas på ett effektivare sätt vilket är positivt ur flera aspekter.

En hållbar tillväxt bör också innefatta att man vid planering och etablering av nya bostadsområden tar hänsyn och uppmuntrar till möjligheten att kunna producera energi på byggnaderna med solceller. Gärna med taklutningar och takorienteringar som förenklar en effektiv utbyggnad av solcellsanläggningar för elproduktion.

Umeå Energi Bredband ser sig som en del i Umeå kommuns IT-infrastrukturprogram och kommer att förbereda för anslutning av planerad bebyggelse till stadsnätet. Vi vill därför informera om att i takt med utbyggnationer av det fiberoptiska stadsnätet så kan det komma att uppstå behov av utrymme för att uppföra nya teknikhus/teknikbodar i anslutning till nya områden. Dessa teknikbodar behöver en yta om cirka 10 x 10 meter som med fördel avsätts i samråd med Umeå Energi Bredband under projekteringsskeden för de olika områdena.

I övrigt inget att erinra mot strategiförslaget.

UMEÅ ENERGI

Göran Ernstson
VD

Övergripande planering
Umeå kommun
901 84 Umeå

Vår kontakt
Jerker Eriksson, VD

Datum
2017-01-25

Synpunkter på Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034

Bostaden har tagit del av förslaget till Bostadsförsörjningsprogram och utbyggnadsordning och vi vill utifrån det materialet lämna följande synpunkter:

Vi noterar att man angivet att det byggs cirka 30 000 bostäder per år i Sverige, vilket inte riktigt stämmer. Under 2016 har byggnationer påbörjats av 63 500 bostäder.

Att Umeå kommun har en vision om att det byggs 2 000 bostäder årligen är viktig utifrån målet om att bli 200 000 invånare 2050. Vi vill dock att man iakttar försiktighet rörande Näringslivs- och planeringsutskottets mål om att bostadsbyggandet i Umeå kommun skall uppgå till 2 000 bostäder årligen. Utifrån den analys som ges i Bostadsförsörjningsprogrammet väntas det framtida behovet variera mellan 550 och 800 bostäder per år. Detta är exklusive bostadsbristen, men man beräknar ju att ha ”byggt ikapp” det uppdämda behovet inom kort tack vare den höga produktions takten 2015-2017. Vi ser att det finns en risk att det uppstår ett överskott av bostäder om man avser att nå målet om 2000 bostäder/år, vilket kan leda till vakanser och vikande bostadspriser. En tillväxtort som Umeå med vikande fastighetspriser skapar oftast en osäkerhet hos investerare och företag som vill etablera ny verksamhet i Umeå, vilket kan påverka Umeå negativt i ett längre perspektiv. Vi är däremot positiva till åtgärden i Bostadsförsörjningsprogrammet som anger att *”så länge det är bostadsbrist ska Umeå kommun genom god mark- respektive detaljplaneberedskap ge förutsättningar för minst 2000 bostäder per år. När bostadsmarknaden är i balans ska kommunen ge förutsättningar för ett byggande i nivå med det behov som befolkningstillväxten enligt kommunens befolkningsprognos innebär”*.

Som det anges kan ett äldre fastighetsbestånd med låga hyror vara attraktivt och en tillgång för stadens utveckling, särskilt för de med låga inkomster som vare sig har råd att köpa en bostad, eller hyra det som nyproduceras. Vi på Bostaden har också ett relativt stort bestånd av äldre hyresrätter, med betydligt lägre hyresnivå jämfört med nyproducerade lägenheter. Ett långsiktigt fastighetsägande innebär att man som bolag behöver en långsiktig planering av sina underhållsåtgärder, som vi idag har i Bostaden.

Med regelbundna intervaller behöver vissa underhållsåtgärder genomföras. Längden av dessa intervaller är erfarenhetsmässigt beräknade.

Någon helt korrekt tidpunkt för när ett visst underhåll ska göras finns dock inte. Det handlar om att hitta den ur tekniska, ekonomiska och sociala aspekter mest optimala tidpunkten. Ett bostadsbolag som Bostaden som arbetar seriöst och långsiktigt måste ta hänsyn till befintliga och presumtiva hyresgäster liksom till marknadens utveckling. Vattenskador som exempel innebär inte bara en ekonomisk förlust för oss som bolag, utan får också sociala konsekvenser för enskilda hyresgäster och kan påverka företaget negativt gällande varumärke och konkurrenskraft på marknaden. Sådana faktorer måste också vägas in när man bedömer vilken tidpunkt som är optimal för större underhållsåtgärder i befintliga fastigheter. Sammanfattningsvis kan man utgå från två perspektiv. Vad måste åtgärdas av fastighetstekniska skäl och vad önskar hyresgästerna som de också är beredda att betala för.

Hyrorna i Sverige är kollektivt förhandlade med Hyresgästföreningen. Målsättningen med en ny hyresnivå efter en genomförd underhållsåtgärd är att hyresgästerna ska betala en hyra som motsvarar lägenhetens bruksvärde. Vilket innebär att lägenheter med likvärdig beskaffenhet ska ha likvärdig hyra. Det finns idag ett gemensamt hyressättningssystem i Umeå som reglerar vilka hyresnivåer som ska gälla efter vidtagna underhållsåtgärder. Det är gemensamt förhandlat och överenskommet mellan de privata fastighetsägarna, allmännyttan och Hyresgästföreningen.

Varje åtgärd som vi som bolag vidtar ska utgå från ett affärsmässigt övervägande som bygger på välgrundade framtidsbedömningar. Det är också helt nödvändigt vid större ombyggnationer. Offentligt ägda företag bör särskilt uppmärksamma konsekvenserna för den lokala marknaden och konkurrenssituationen av enskilda satsningar. Vi ska undvika en lägre egen prissättning som strider mot Allbolagens affärsmässighet och som kan uppfattas som konkurrens snedvridande på den lokala marknaden. Att bevara billiga bostäder vid nödvändiga renoveringar och ombyggnader är således ett svårt uppdrag utifrån gällande regelverk och normer på den lokala marknaden.

Samma resonemang som ovan gäller också för följande avsnitt under **Befintligt bostadsbestånd**.

”Genom förtätning kan det skapas ekonomiska förutsättningar för att renovera befintligt bestånd utan att det måste leda till avsevärt höjda hyror”.

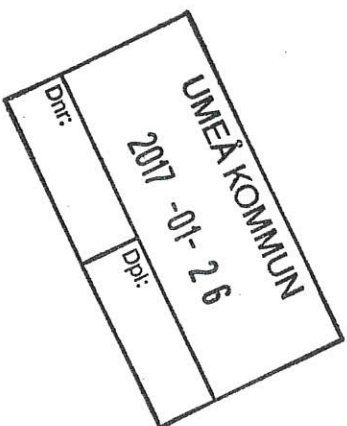
”Genom det allmännyttiga bolaget, AB Bostaden, har kommunen möjlighet att påverka när och hur renoveringar av beståndet ska ske.”

Vi på Bostaden ser inga fördelar med inrättandet av en kommunintern bostadskö, och därför tycker vi att det är onödigt att förutsättningarna för att anordna en sådan utreds.

Utbyggnadsordningen är väl avvägd utifrån målsättningen, 200 000 invånare år 2050, och ger möjlighet till att möta efterfrågan på bostäder i Umeå för olika målgrupper.

För att kunna förverkliga utbyggnadsordningen och bostadsförsörjningsprogrammet är det av stor vikt att man som fastighetsutvecklare tidigt får vara med och påverka planeringen av de områden som kommunen tilldelar. Med den markfördelningsstrategi som kommunen nu bedriver är det svårt att kunna planera sin nyproduktion. Därför anser vi att man ska kunna få en preliminär marktilldelning innan detaljplaneringen börjar för att som exploatör kunna vara med och påverka och planera sin nyproduktion i tid, och med den framförhållning som är nödvändig.

Jerker Eriksson, VD
AB Bostaden i Umeå

Övergripande planering
Umeå kommun
981 84 UMEÅ

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

Datum

2017-01-31

Ärendebeteckning

405-9277-2016

1(5)

Umeå kommun

Övergripande planering

Yttrande över ”Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034”

Umeå kommun har lämnat Länsstyrelsen Västerbotten möjlighet att yttra sig över kommunens förslag till riktlinjer för bostadsförsörjningen ”*Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034*” i enlighet med lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

Bakgrund

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (BFL)

Enligt BFL ska kommunfullmäktige anta riktlinjer för bostadsförsörjningen varje mandatperiod. Kommunen ska med riktlinjerna planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder samt att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Den 1 januari 2014 trädde den reviderade lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar i kraft. Förändringarna i lagen innebär bland annat att kommunen vid planeringen av bostadsförsörjningen ska samråda med berörda kommuner och ge Länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ tillfälle att yttra sig.

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning ska minst innehålla följande uppgifter:

1. kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet
2. kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål, och
3. hur kommunen tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Uppgifterna ska särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen ser mycket positivt på att Umeå kommun, genom bostadsförsörjningsprogrammet, tagit initiativ till att arbeta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjningen i kommunen. Umeå kommuns nu gällande bostadsförsörjningsprogram antogs i juni 2013 och sedan dess har flertalet förändringar ägt rum som påverkar bostadsförsörjningen, bland annat infördes den s.k. bosättningslagen (2016:38) under 2016. Bostadsförsörjningen är en fråga av strategisk betydelse för kommunen och kommunens syfte med programmet är att ta fram riktlinjer som skapar förutsättningar för att uppnå en fungerande bostadsmarknad som kan möta de utmaningar som finns i kommunen idag. Kommunen anger att de nationella bostadspolitiska målen tillsammans med kommunens vision, om 200 000 invånare år 2050, utgör grund för de bostadspolitiska mål som presenteras i bostadsförsörjningsprogrammet.

Umeå kommun har valt att redovisa sitt bostadsförsörjningsprogram i ett dokument. Upplysningsvis vill Länsstyrelsen framföra att även om riktlinjerna för bostadsförsörjning ska antas av kommunfullmäktige behöver inte den behovs- och marknadsanalys som ska utgöra underlag för riktlinjerna antas av kommunfullmäktige, utan kan hanteras i ett separat dokument och på så sätt göra dokumentet med riktlinjer mer konkret och lättläst. Samtidigt kan framtagen statistik och analyser utgöra underlag för andra sakfrågor än bostadsförsörjningen.

Koppling till nationella och regionala mål, planer och program

Kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjningen ska minst innehålla hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen (BFL 2 § första stycket p. 3).

Under rubriken ”Nationell bostadspolitik” redovisas ett antal mål som på olika sätt svarar mot bostadsförsörjningen nationellt. Länsstyrelsen anser att även de allmänna nationella integrationspolitiska målen om lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund bör finnas redovisade under denna rubrik¹. Det särskilda ansvar för kommunerna som från den 1 mars 2016 följer av bosättningslagen (2016:38), kan med fördel läggas till under rubriken ”Lagstadgat ansvar”.

Vad gäller koppling till kommunens visioner kan bostadsförsörjningsprogrammet med fördel kopplas till Umeå kommuns egen strategi för ökad jämställdhet.

¹ Regeringens proposition 2012/13:178. En tydligare lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

Mål för bostadsbyggandet, utveckling av bostadsbeståndet och planerade insatser för nå uppsatta mål

Kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning ska minst innehålla kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet (BFL 2 § första stycket p. 1) samt planerade insatser för att nå uppsatta mål (BFL 2 § första stycket p. 2).

Kommunens övergripande mål är att möta både dagens och framtidens behov av bostäder. Kommunen ska verka för balans på bostadsmarknaden så att var och en får tillgång till bostad utifrån sitt behov.

Det övergripande målet har delats i mål för bostadsbyggande, befintligt bestånd och särskilda grupper. Under mål för bostadsbyggande omnämns att nya bostäder ska byggas med god kvalitet och långsiktigt hållbara lösningar. Länsstyrelsen anser att det är minst lika viktigt att nya bostäder byggs med hög arkitektonisk kvalitet, vilket med fördel skulle kunna tas upp i bostadsförsörjningsprogrammet.

I bostadsförsörjningsprogrammet framgår att uppföljningen av mål och åtgärder ska göras genom indikatorer. Länsstyrelsen tycker det är bra att kommunen föreskriver att uppföljning ska göras och kopplar ett tidsintervall till detta. Uppföljning med hjälp av redovisade indikatorer kan visa hur utvecklingen ser ut, exempelvis att planeringstakten ökar. Länsstyrelsen anser dock att flera åtgärder riskerar att inte följas upp genom nämnda indikatorer. Exempelvis om förutsättningarna för införande av kommunal hyresgaranti har utretts samt hur arbetet med att verka för en god dialog med Umeås fastighetsägare har utvecklats.

Till varje mål har ett antal insatser (åtgärder) samt ansvariga kommunala nämner/bolag kopplats. Länsstyrelsen ser positivt på att det i programmet fastställs vilka som ansvarar för att åtgärderna ska genomföras. Vad gäller åtgärderna kan programmet på vissa punkter utvecklas genom att tydliggöra innebörden och förväntningarna exempelvis i begreppen *stimulera* och *verka för*.

Framtida bostadsbyggande – Utbyggnadsordning

Utbyggnadsordningen är en sammanställning av aktuella utbyggnadsprojekt för de kommande åren. Byggprojekt, både på kommunal och privat mark, anges med tidsplaner och volymer. Då det föreslagna området för nyexploatering, I20, ligger inom influensområdet för Umeå skjut- och övningsfält vill Länsstyrelsen understryka vikten av att Umeå kommun och Försvarmakten även fortsättningsvis träffas för att diskutera lösningar för att tillgodose både Försvarmaktens riksintresse och Umeås stads- och bebyggelseutveckling.

Analys – som grund för de bostadspolitiska målen

En analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för olika grupper och marknadsförutsättningar ska utgöra grund för kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen (BFL 2 § andra stycket).

Länsstyrelsen anser att kommunen på ett tydligt sätt redogör för nuläget på bostadsmarknaden i Umeå samt framtida bostadsbehov och efterfrågan. För den som vill läsa mer görs hänvisningar till ytterligare material, med koppling till bostadsförsörjningen, som kommunen har tagit fram.

Bostadsförsörjningsprogrammet saknar dock genomgående ett jämställdhetsperspektiv i sina analyser och underlag. Statistik som redovisas kan med fördel, där det är möjligt, vara könsuppdelad för att möjliggöra analyser av villkoren på bostadsmarknaden för kvinnor, män, flickor och pojkar samt uppföljning av vilka eventuella effekter genomförda insatser fått.

Programmet innehåller en kortfattad beskrivning av Umeås bostadsmarknad i ett regionalt sammanhang. Kommunens roll i den lokala arbetsmarknadsregionen beskrivs och statistiken visar på ökande pendlingsströmmar. Här kan ett vidare resonemang föras om hur den egna bostadsmarknaden och bostadsförsörjningsprogrammet förhåller sig till och påverkar eller påverkas av situationen i omkringliggande kommuner.

I övrigt skulle även ett resonemang om marknadsförutsättningar, vad gäller exempelvis prisutveckling på bostäder i kommunen, byggkostnader, sysselsättning och tillgång till kollektivtrafik kunna tillföras analysen.

Fysisk planering och den kommunala översiktsplanen

Kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap 3 § p.5 plan- och bygglagen (BFL 4 §). Enligt PBL 2 kap. 3 § p.5 ska planläggning enligt denna lag främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Den 1 januari 2014 infördes ”bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet” i PBL:s andra kapitel som ett sådant intresse som kommunen ska främja vid planläggning. I BFL tydliggörs att kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid tillämpningen av denna bestämmelse i PBL. Betydelsen av att kommunen har aktuella riktlinjer förstärktes i och med detta. Det är en fördel om det framgår i bostadsförsörjningsprogrammet att kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning har denna vägledande roll.

Kommunen är skyldig att i den kommunala översiktsplanen redovisa hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder (PBL 3 kap 5 § p.5).

Länsstyrelsen anser att riktlinjerna för bostadsförsörjningen utgör ett viktigt underlag för de bedömningar som görs på översiktplanenivå gällande bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. För Umeå kommun hanteras bostadsfrågan i dagsläget genom ett antal fördjupade översiktsplaner. Länsstyrelsen uppmanar kommunen att använda det ramverk till översiktsplan som nu tas fram för att ge en samlad bild av hur kommunen planerar att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder, samt påvisa eventuella behov av uppdateringar när det gäller de fördjupade översiktsplanernas aktualitet och relevans för att kunna verka för att kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning fullgörs.

Samordning inom kommunen, med andra kommuner och regionalt

Vid planering av bostadsförsörjningen ska kommunen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen, aktörer med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ tillfälle att yttra sig (BFL 1 § 2).

I missivbrevet till bostadsförsörjningsprogrammet framgår vilka aktörer som har lämnats möjlighet att yttra sig över Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram. Länsstyrelsen anser att det vore en fördel om även handikapp- och pensionärsorganisationer etc. ges möjlighet att lämna in synpunkter på riktlinjerna innan de antas av kommunfullmäktige.

Övrigt

Det är nödvändigt med en faktagenomgång av hela dokumentet avseende begreppen *flyktingar* och *nyanlända*, så att dessa begrepp används på ett konsekvent och korrekt sätt.

Laghänvisningar bör kompletteras med SFS-nummer där detta saknas.

Den statistik som redovisas i bostadsförsörjningsprogrammets analysdel kan med fördel kompletteras med källhänvisning.

Under rubriken *Stöd och service till funktionshindrade* redovisar kommunen lokalförsörjningsbehov för stöd och omsorg fram till 2025. Här kan det finnas anledning att tydliggöra om det redovisade behovet avser boenden eller lägenheter, vilket inte är helt tydligt för den som inte är insatt i terminologin. En *gruppbostad* beskrivs som sex lägenheter samlade i en och samma byggnad. Vidare beskrivs att det idag finns en befintlig kö om fem *gruppbostad*, vilket skapar tolkningsutrymme för om det är fem eller 30 lägenheter som avses. Motsvarande gäller för *servicebostäder*.

Upplysningsvis vill Länsstyrelsen informera om att förändringar kan vara på gång vad gäller de kommunala hyresgarantierna, inklusive det statliga bidraget till kommunerna. I Boverkets svar på regeringsuppdraget att ta fram förslag som underlättar etablering på bostadsmarknaden föreslår Boverket bl.a. en förändring av systemet för de kommunala hyresgarantierna, inklusive det statliga bidraget².

Detta yttrande är godkänt i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Peder Seidegård
Länsarkitekt

Ida Backe
Samhällsplanerare

² Boverket. Rapport 2014:33, Regeringsuppdrag. *Etableringshinder på bostadsmarknaden*. Se även komplettering 2016-11-07 med diarienummer 4030/2016

Rektor

Remissyttrande
Dnr:2016/1973
Datum 2017-01-24

Sid 1 (1)

Yttrande över:

”Umeå Kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034”

Umeå Kommun
Övergripande planering
Umeå kommun
901 84 Umeå.

Yttrande remiss Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024, med utblick mot 2034

Umeå universitet ser positivt på programmet. Det är särskilt glädjande att en stor volym bostäder planeras och möjliggörs nära och i anslutning till huvudcampus.

Bostäder är angeläget och hanteras även i översiktsplan Umeå kommun, fördjupning för Universitetsstaden med miljökonsekvensbeskrivning MKB. Antagen av kommunfullmäktige 25 november 2013.

Notering på Sid 15:

”Universitetets kompaktzon berörs av de utpekade stråken Gösta Skoglunds väg, Universumplanaden liksom Universitetsplanaden, se avsnittet ”Göstas Skoglunds väg”. Inom området kan ny markanvändning och etablering av verksamheter ske, förutsatt att denna är förankrad och i linje med universitetens intressen”.

Vi vill ta tillfället i akt att understryka målet inom särskilda grupper ”Bostäder inom campusområdet ska i första hand stödja universitetens utveckling och tillgodose deras behov av student och forskarbostäder”

Dessa etableringar skall som redan är noterat i fördjupad översiktsplan för Universitetsstaden ske med god förankring i Universitetets ledning

Hans Adolfsson

Rektor

Studentkårerna vid Umeå universitet
Kårordförande / Vice kårordförande

REMISSVAR
2017-01-31
Sid 1 (6)

Till: Umeå Kommun

Remissvar: Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024, med utblick mot 2034

Inledning

De tre studentkårerna vid Umeå universitet, Umeå studentkår (US), Umeå medicinska studentkår (UMS) och Umeå naturvetar- och teknologkår (NTK), företräder universitetets drygt 31 000 studenter. Av dessa bor ca 20 000 i Umeå och utgör då runt 25% av befolkningen i tätorten. Bostadsfrågan är sannerligen en fråga som enar studenterna, då alla bemöter liknande situationer och problematik i bostadssituationen och samma system för exempelvis kommunala studentboenden.

Studentkårerna uppskattar inbjudan och möjligheten till att delta i diskussionen av Umeås utveckling och få ge studenternas röst i frågan. Umeå studentkår, Umeå medicinska studentkår och Umeå naturvetar och teknologkår har valt att besvara remissen tillsammans och lyfta alla 31 000 studenternas röst. Kårerna vill dock påpeka att vi antagit att det är Umeå kommuns åsikter som presenteras när inget annat framförs gällande de antaganden och slutsatser som görs i remissen. Detta eftersom relevanta referenser tycks saknas. Relaterat till remissvaret tillkommer även generella kommentarer och förslag till förbättringar för en av Umeås mer utsatta grupper.

Studenter som särskild grupp

Allt som oftast är studenter, framför allt nyantagna, ekonomiskt utsatta och tvingas efter antagning till universitetet hitta ett boende inom två månader. Alla gör tyvärr inte det och många tvingas till osäkra andrahandskontrakt och obehagliga beroendeställningar gentemot hyresvärdar, såväl bolag som privatpersoner. Att studenter knappt nämns i bostadsförsörjningsprogrammet är tråkigt att se och bekräftar kommunens frånvarande intresse att bry sig om denna grupp invånare. Omsättningen inom denna grupp är stor, vilket betyder att många endast spenderar ett par av sina levnadsår i kommunen. Kommunen bör dock ta tillvara på möjligheten det innebär, då en större grupp unga från högre utbildning kan knytas till kommunen i samband med att deras examen.

Studentkårernas ståndpunkt är att studenter bör kunna räknas som en särskild grupp, med tanke på demografins egenheter. Förutom studenters utsatthet så har de ett eget bostadsbestånd vilket bidrar till deras särställning. Studentkårerna föreslår därför att studenter tas hänsyn till som en särskild grupp likt de övriga med tanke på hur de skiljer sig från övriga grupper. Utredningar och åtgärder bör riktas åt denna riktning för att säkra bostadsförsörjning mot den gruppen.

Renovering av befintligt bestånd

En av styrkorna med Bostaden idag är att det kan erbjuda lägenheter och korridorsrum som passar studentens budget, då beståndet är relativt gammalt. Studentkårerna vill att man inför renovering av befintligt bestånd funderar om dessa renoveringar kan göras utan en höjning av hyresnivån.

Samlingslokaler

Ett problem som har ökat de senaste åren är bristen på tillgång till sociala ytor, främst i studentbostadsområden. Där har mötesrum/festlokaler successivt byggts om eller tagits bort. Detta tillsammans med en minskad tillgång till universitetets lokaler efter kontorstid har lett till en stor brist på sociala ytor. Studentrummen och studentlägenheter är i många avseenden mindre och därför behövs sociala ytor extra mycket. Det studentkårerna i Umeå tycker borde förstärkas är tillgång till samlingslokaler. Korridorer eller lägenheter för studenter har oftast små samlingsrum vilket gör att bara få studenter kan närvara vid evenemang och tillställningar, något som har påverkan på det sociala liv som studenter kan ha i sin stad. Något som även påverkar andra boende som kan behöva mer yta än det som finns givet i sin nuvarande lägenhetsplanering. I planeringen av nya bostäder borde ett samlingsrum alltid inkluderas, samt att dessa alltid skall kunna hyras av myndiga personer.

Ettor och tvåor i beståndet

Något som studentkårerna även åberopar är fler ettor och tvåor. Att fokusera på denna typ av boende skulle ge fler bostäder på samma yta till skillnad mot bostäder som är större. Ettor och mindre tvåor är det som behövs både under och efter studietiden men skulle även underlätta för ungdomar att kunna byta bostad från föräldrar. Viktigt är att alla får chansen att skaffa sig ett självständigt liv i Umeå och berika staden genom att fler har möjlighet att bo i sin hemstad. Något som kan härledas positivt till ekonomisk och kulturell utveckling.

Uppföljning av mål och åtgärder

Ett problem som har identifierats är bristen på uppföljning och dokumentation över studenternas bostadssituation. Studentkårerna efterfrågar att studentbostadsbeståndet ska dokumenteras och följas upp och särskiljas från det övriga bostadsbeståndet. Studentbostäder är i av sin karaktär viktiga att följa då det som namnet antyder endast får nyttjas av studenter och därav ger en fingervisning till hur situationen ser ut. Om ambitionen är att motverka segregation och eftersträva variation av upplåtelseform kan studentkårerna inte förstå varför byggnationen runt campusområdet i översikts- och detaljplanen i huvudsak talar om student och forskarbostäder. Umeå kommun med omnejd är i stort behov av prisvärda studentbostäder, men i strävan att tillförse kommunen med detta får annan planering inte bortprioriteras. Studentkårerna i Umeå anser att det inte är hållbart att planera studentbostäder på ett sätt som riskerar att segregera studentgruppen från den övriga populationen i Umeå. Om Umeå kommun menar att nå 200 000 invånare bör studentgruppens integration i samhället ses som ett sätt att attrahera nya invånare. Studentkårerna ser en framtida fara i att studentgruppen främmandegörs för Umeå som stad och ej ser värdet i att bo kvar efter sina studier.

Umeå kommun behöver tillsammans med Umeå universitet och studentkårerna se över möjligheter för ett bredare liv på campus på andra tider än kontorstider. Enligt statistiska centralbyrån var 7% av Umeå universitets studenter utrikesfödda 2010/11. Efter en grov uppskattning baserat på den datan är ca 2000 studenter vid Umeå universitet utrikesfödda, vilket innebär att en sjättedel av Umeås folkbokförda 12 000 utrikesfödda personer studerar vid universitetet och majoriteten av dessa bor i ett

studentområde. Utöver dessa ca 2000 studenter tillkommer studenter som inte är folkbokförda i Umeå på grund av utbytestermi n och "freemovers". Problemet med en segregerad studentgrupp är att inte bara segregeras studenterna utan en stor del av Umeås utrikesfödda segregeras, vilket fortsatt försvårar för framgångsrik integration i Umeå.

Av samma anledning som det är viktigt att bygga olika typer av upplåtelseformer i och kring campusområdet, för campusområdets skull, är det viktigt att bygga in studentbostäder i det övriga beståndet kring centrum, för centrumets skull. Umeås studentkårer anser att det finns ett behov av att integrera studenterna i staden, inte segregera dem. Att materiellt verka, genom byggnadsproduktion, för att binda studenter vid östra delen av staden bör undvikas. Att bygga en stad som tar slut vid svingen och en annan som tar vid vid dess fot leder inte till ett levande uteliv, ökad inkludering eller intergrering. Umeås studentkårer vänder sig det kraftigaste mot alla planer eller intentioner av att dela av Umeå, med parallella centrum. Det samma gäller de stora handels- och nöjescentrum för nära de bostadsområden där studenter bor, med den konsekvens att det fräntar studenterna anledningar att besöka och ta del av de områdena. Dessa farhågor är starka hos Umeås studentkårer. Ett skräckexempel att jämföra med är Luleå kommun där utelivet och pulsen i centrum urvattnats till följd av kraftig segregation mellan studentgruppen och övriga staden. Umeås studentkårer ställer sig positiv till visionen om Femkilometersstaden och hoppas att visionen tydligt efterlevs. En tät stad ger fler möjlighet att bo i centrum, är klimatsmartare och ytbesparande. Det gynnar även möjligheterna för snabb och god kommunikation för studenter till och från universitetet och centrum samt möjliggör studenternas inkludering i stadslivet. Umeås studentkårer anser att förtätning av redan bebyggd mark i centrum gynnar alla, om det görs i ett blandat bestånd, särskilt om det kompletteras med olika upplåtelseformer som ett sätt att motverka höjda hyror. Att bibehålla hyresnivåer i centrala lägen är centralt för att inkludera alla i staden och därmed även studenter som sedan vill stanna kvar och bli skattebetalare till kommunen.

Studentbostäder behöver spridas över kommunen, men ges förutsättningar för bra kommunikation. Motsatsen leder till, som tidigare nämnts, en situation där studenter till slut inte anser sig behöva besöka centrum då de har allt de vill ha närmare in på. Det är ödesdigert för uteliv, kaféer, kulturliv och stadens generella puls och självbild. En studentstad är inte en studentstad om studenter aldrig syns eller deltar i stadsbilden. Umeås studentkårer anser därför att Umeå kommun bör använda planmonopolet strategiskt genom att i samarbete med seriösa byggherrar ställa så långt gående krav och villkor de kan i försäljningsprocessen för att garantera låga hyresnivåer och krav på blandat bestånd och upplåtelseformer.

Bostadsbrist

Är det Umeå kommuns definiering av bostadsbrist som står i inledningen under rubriken bostadsbrist? Är det även så under rubriken "konsekvenser av bostadsbrist"? Det framgår inte om det är Umeå kommuns åsikt, eller om det är Umeå kommuns slutstatts på vilken konsekvens bostadsbristen resulterar i. Studentkårerna skulle uppskatta ett förtydligande och om det är Umeå kommun som har tagit fram den slutsatsen vore det bra med hänvisningar eller förtydligande. Bostadsbrist är en av stadens största utmaningar och definitionen bör vara så tydlig som den kan bli.

Bostadsbrist kan leda till minskad inflyttning

Resonemanget håller studentkårerna med om, men vi vill samtidigt slå vakt för att slutsatsen rimmar

illa med målet att nå upp till 200 000 invånare. Varje person, i synnerhet studenter som särskild grupp med svag ekonomi och svag anknytning till staden, som väljer att inte flytta till Umeå på grund av brist på bostad är potentiellt en Umeå-bo färre..

Bostadsbrist kan leda till ökad utflyttning

Studentkårerna håller helt med om titeln, men analysen som även här saknar avsändare, missar enligt kårernas mening den viktigaste aspekten av rubriken. När det råder en brist på bostadsmarknaden riskerar kommunen att tappa väldigt många färdigutbildade studenter; En reell kunskapsflykt till övriga Sverige. Även om resonemanget stämmer i stycket att vissa väljer att flytta till kringliggande kommuner, vilket i sig leder till sovande grannkommuner (städer vars enda syfte är jobb-pendling till Umeå) vilket är ett enormt problem för de kommunerna, är det problemet minimalt i jämförelse till kunskapsstappet och en utflyttande arbetskraft. Detta kan stävjas om Umeå kommun satsar på integration av studentgruppen under dess tid i Umeå, och skapar förutsättning för boende i Umeå efter studierna!

I övrigt håller studentkårerna med om det resonemang som framförs på återstående punkter. Studentkårerna vill dock markera och säga att många av konsekvenserna av bostadsbrist slår extra hårt mot studentgruppen som både tvingas bo hos vänner och/eller på campingar, samt är en ekonomisk svag grupp vilket försvårar både flytt till studentboende i Umeå samt flytt till boende efter studierna.

Studentkårerna skulle uppskatta om slutsatserna som tas i remissen skulle hänvisas till relevanta dokument, som "befolkningsprognos för Umeå kommun 2016-2017" som förklarar många antaganden i texterna.

Kösystem

Ett sätt att utjämna studenters, som den särskilda grupp de är, situation på bostadsmarknaden är att införa en form av kötidåterbäring. Efter att studentkårerna drivit på frågan om det problematiska i att bli av med sin kötid för hyra av ett studentrum granskade Bostaden sina rutiner. De kom till samma slutsats som studenterna, att studentrum i korridor är ett "transferboende". Detta betyder att det bebos under en kortare period, ofta som första boende efter att studenten flyttat till staden, samtidigt som den söker efter något annat. Att bli av med köpoäng för ett transferboende som du tvingas ta på grund av din svaga ställning på bostadsmarknaden, vilket i sin tur i än högre grad försämrar studentens förutsättningar till ett framtida hem är direkt ologisk. När du är ny i en stad, utan uppbyggt kontaktnät, står valet mellan dyra vandrarhem, ett studentrum eller att ge upp sin dröm och flytta tillbaka och överge sina studier. Umeås studentkårer ser därför positivt på ändringarna i kösystemet Bostaden gjorde. De ändringarna gick ut på att en student, efter utflytt från sitt första studentrum, får tillbaka sin förlorade kötid. Detta ger en person som studerar mer jämbördiga chanser till bostad jämfört med en person som inte gör det. Då Sverige är ett höglöneland vars ekonomi bygger på kunskap och innovation bör därför förutsättningarna för att studera vara så goda som möjligt. Att en person som väljer att studera ska ha likvärdiga möjligheter som en person som väljer att arbeta till att få en bostad bör vara självklart. Att välja att studera får inte vara en fråga om personligt nätverk. Att studera ska heller inte straffa sig. Med den logiken bör därför kötidåterbäringssystemet vidareutvecklas till att även omfatta samtliga studentlägenheter.

Som det nu är kan en person ha samlat ihop mellan tre till fem års kötid. Till exempel kötid från och med gymnasiet och flera år framåt. Tillräckligt för att få en studentlägenhet men inte för att få en

vanlig lägenhet. Framförallt inte en som passar en inkomst på under gränsen för relativ fattigdom. Vad nuvarande situation leder till är att en student spenderar sin ihopsamlad kötid på en studentlägenhet, går en utbildning, för att sedan efter avslutad utbildning bli ställd på bar backe då hen inte får bo kvar. I och med att studentlägenheter bara får bebos under en begränsad tid blir alltså även de per definition transferboenden.

Många utbildningar är tre-åringa. Med tre års kötid i Umeå får en i stort sett ingenting varken hos Bostaden eller de privata aktörerna.. Som färdigutbildad hamnar studenten alltså i en utsatt situation åter igen. Studenten får inte bo kvar i sitt hem och har små möjligheter att ha eller få fortsatt boende. Jämfört med en person som inte valt att studera utan som skaffat sig en bostad vid 20 års åldern (den genomsnittliga utflyttningsåldern i kommunen) står den nyutexaminerade studenten chanslös på en bostadsmarknad byggd på konkurrens mellan kötider. Om en efter avslutad examen inte kan få bostad är risken väldigt hög att en flyttar till en plats där det är lättare att få en. Västerbottens län är i behov av utbildad och specialiserad arbetskraft. Att beröva personer som utbildat sig möjligheten att bo kvar i staden är kontraproduktivt för hela kommunen. Vill en att utbildade personer som är attraktiva på arbetsmarknaden ska bo kvar måste en som kommun och allmännyttigt bostadsföretag också ge personerna förutsättningar till detta. Umeås studentkårers förslag är därför att kösystemet hos Bostaden ses över. Dagens kösystem bör vidareutvecklas med en typ av kötidsåterbäring för den kötid en student spenderat för sin studentlägenhet på samma sätt som rådande system för korridorrum. Det ger likvärdiga möjligheter till konkurrens på bostadsmarknaden oavsett livsval samt gynnar kommunens förutsättningar att rekrytera kompetent personal, kommunens ambition att nå 200 000 invånare och den lokala tillväxten.

Gällande Umeå kommuns planer att utreda förutsättningarna för inrättande av en kommunintern bostadskö förhåller sig Umeås studentkårer en aning negativt. Vi upplever att det kan underlätta för personer utan kontaktnät vilket ger en rättvisare chans på bostadsmarknaden. Studentkårerna är dock oroliga att det kan komma att kräva administration och i förlängningen administrativa kostnader som går ut över kommuninvånarna. Detta får inte leda till att det kostar att stå i bostadskön i Umeå. Skräckexempel i finns i flera delar av landet som prövat på detta, till exempel Uppsala eller Luleå. Att stå i kön får inte bli en fråga om ekonomi. Dessutom har studenter ofta flera köer de står i då de inte vet var de kommer komma in, detta leder till stora omkostnader. Det är ett ont som ska undvikas i Umeå.

Sammanfattning

Studentkårerna saknar i programmet någon särskild analys kring, eller vilja att värna om studenternas situation. Detta är extra anmärkningsvärt med tanke på den stora andel av befolkningen som utgörs av studenter samt gruppens skiljande egenskaper gentemot övriga invånare. Det bör också redogöras tydligare kring beståndet av de studentspecifika bostäderna och vad tankarna är för hur man ska tackla den utmaning som bostadsbristen utgör för kommunens utveckling.

Studentbostäder är en viktig del av bostadsbeståndet och bör tas hänsyn till särskilt i bostadsförsörjningsprogrammet. Att lämpliga bostäder erbjuds till lägre hyror är viktigt för att gruppen studenter överhuvudtaget ska kunna bo i Umeå. Därför är också kösystemet viktigt. Att kösystemet skulle kosta att stå i är enligt studentkårerna otänkbart och direkt missgynnande mot samtliga ekonomiskt svaga grupper. Vidare så bör det ses över huruvida studenter ska kunna få

kötidsåterbäring efter studierna om de väljer att stanna kvar i kommunen. Något som skulle kunna gynna Umeås framtida utveckling.

Slutligen önskar studentkårerna att studenter som grupp börjar tas hänsyn till. Denna marginaliserade grups behov bör tillfredsställas om Umeå ska kunna titulera sig som en riktigt bra studentstad återigen. Det kan ses som ett slöseri av resurser att låta högutbildade unga människor lämna kommunen istället för att bli en del av den och dess utveckling.

Å studenternas vägnar,

Anton Persson
Kårordförande
Umeå medicinska studentkår

Johannes Henriksson
Kårordförande
Umeå naturvetar- och
teknologkår

Anton Sandin
2:e vice kårordförande
Umeå studentkår

André Lundgren
2:e vice kårordförande
Umeå medicinska studentkår

Ert tjänsteställe, handläggare
Umeå kommun

Ert datum

Er beteckning

Vårt tjänsteställe, handläggare

Julia Eriksson

Julia.Eriksson@mil.se, 08- 788 71 54

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2014, med utblick mot 2034, Umeå kommun, Västerbottens län

Försvarsmakten har följande synpunkter i ärendet:

Umeås verktyg och förutsättningar

För att skapa tydlighet utåt bör kommunen redovisa att riskintresset Umeå skjut- och övningsfält är beläget inom Umeå kommun. Den verksamhet som konstituerar riksintresset innebär påverkan på omgivningen genom skottbullen som kan uppfattas som störande och i vissa fall även annan påverkan. Det är önskvärt att detta nämns i programmet.

Utbyggnadsområden

Det föreslagna utbyggnadsområdet **I20** ligger inom influensområdet för Umeå skjut- och övningsfält. Vid en framtida omprövning av skjutfältets miljötillstånd är det av mycket stor betydelse att ny störningskänslig bebyggelse inte tillåts i sådan närhet av fältet att det uppstår risk för begränsningar av verksamheten, då det skulle innebära en påtaglig skada på riksintresset. Försvarsmakten framhåller således att kommunen inte bör planera för ny bebyggelse inom influensområdet.

Bramer, Camilla

Delprocessledare Fysisk Planering, Produktionsledningens Infrastrukturavdelning

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

(JER)

Postadress

Försvarsmakten
107 85 Stockholm

Besöksadress

Lidingövägen 24

Telefon

08-788 75 00

Telefax

08-788 77 78

E-post, Internet

exp-hkv@mil.se

www.forsvarsmakten.se

Yttrande

Datum
2016-11-07

Beteckning
FM2016-22914:2 Sida 2 (2)

Sändlista

Umeå kommun

peter.thuresson@umea.se

För kännedom

SkyddC

Länsstyrelsen i Västerbottens län

vasterbotten@lansstyrelsen.se

2016-11-23

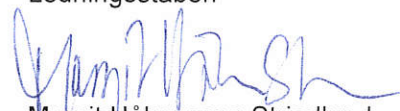
VLL 2274-2016

Umeå kommun
Övergripande planering
901 84 Umeå

Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024, med utblick mot 2034

Västerbottens läns landsting avstår från att avge yttrande över ovanstående remiss.

VÄSTERBOTTENS LÄNS LANDSTING
Ledningsstaben

Margit Håkansson Strindlund
Stabsdirektör

VÄSTERBOTTENS
LÄNS LANDSTING
901 89 Umeå

UMEÅ KOMMUN
2016 -11- 25
Dnr:
Dpl:

(Note: The 'Dnr:' and 'Dpl:' fields are empty in the original image)

A POSTEN FRANKERINGSSERVICE
20549642

SVERIGE * PORTO BETALT *
* PORT PAYE *

*Umeå kommun
Övergripande planering
90184 Umeå*

Umeå kommun
Övergripande planering
901 84 Umeå

Remissyttrande - Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024, med utblick mot 2034

Hyresgästföreningen i Södra Västerbotten har mottagit remiss angående *Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024, med utblick mot 2034*. Nedan följer föreningen synpunkter på programmet.

Kommunens program för bostadsförsörjning har god intention och positiv inriktning. Kommunens mål och åtgärder för särskilda grupper ligger helt i linje med hyresgästföreningens uppfattning. Flera hyresrätter måste byggas och det är viktigt att det kommunala bostadsbolaget tar ett stort ansvar. Bostadens samhällsansvar för bostadsförsörjning garanterar att andelen hyresrätter hålls uppe.

För att bygga ett attraktivt samhälle i utveckling bör kommunen särskilt fokusera på bostadssituationen för studenter, unga vuxna och kommunmottagna flyktingar. Dessutom måste särskilda bostäder för den växande gruppen äldre tryggas. Bostadsbristen ger idag upphov till att personer tvingas ta erbjudande om bostad än om bostaden inte är anpassad efter hushållets behov. Detsamma gäller hyresnivån. Rimliga hyresnivåer är givetvis önskvärda så att människor har pengar över för sin konsumtion när hyran är betald. Ett utbud av olika lägenhetsstorlekar är givetvis en nödvändighet.

Vi tror inte att det finns någon risk för att byggnadstakten blir för hög under överskådlig tid. Umeå som stad är intressant. Det är bra att det finns ett uttalat mål om 2000 lägenheter per år. Att 75 % av bostadsbyggandet ska ske genom komplettering och förnyelse inom tätorten är dock inte hållbart utan nya bostadsområden bör etableras, t.ex. inom I20-området.

Det är bra att kommunen utreder möjligheten till en kommunintern bostadskö. Detta kan möjliggöra rättvisare fördelning av de hyresrätter som byggs. Kommunal hyresgaranti är en bra idé som bör utredas och på sikt införas.

Med vänliga hälsningar,

Styrelsen för Hyresgästföreningen Södra Västerbotten

2017-01-30

Umeå kommun
Övergripande
planering
901 84 UMEÅ

Yttrande över förslag till bostadsförsörjningsstrategi

Balticgruppen välkomnar att kommunen arbetar ambitiöst med bostadsfrågan och att målet sätts till 2000 bostäder/år. Vi vill för vår del fortsätta bidra till ett varierat utbud av nyproducerade bostäder i Umeå.

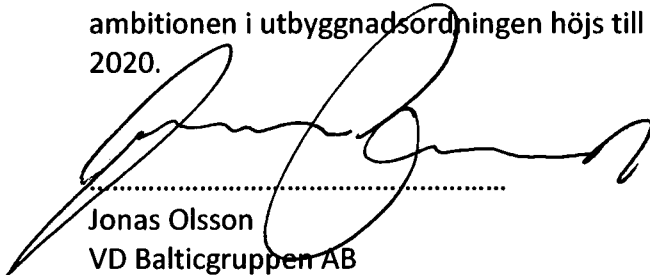
Fastighets- och byggföretagen i Umeå har givet den höga byggtakten under senare år byggt upp en god kompetens i bostadsbyggnadsprocessens alla led. Vi vill generellt framhålla vikten av att kommunen fortsatt är lyhörd för branschens samlade kunskap.

Förslaget till bostadsförsörjningsprogram belastas av ett antal målsättningar som kommunen knappast alls har möjlighet att påverka och därför bör utgå. Ett exempel på detta är målet avseende renoveringar av äldre hyresbestånd med minimala hyreshöjningar i avsnittet "*Befintligt bostadsbestånd*".

Under rubriken "*Särskilda grupper*" anges att bostäder inom campusområdet i första hand ska tillgodose behovet av student- och forskarbostäder. Vi anser att skrivningen bör ändras. En blandning av olika slags bostäder inom och kring campusområdet bör vara målsättningen för en levande universitetsstad. Självklart är vi fullt medvetna om vikten av att i första hand tillgodose behovet för studenter och forskare för att Umeå fortsatt ska ha framgångsrika universitet.

Utbyggnadsordningen innehåller i allt väsentligt de framtida projekt som är kända. Vi och säkert flera av våra kollegor arbetar samtidigt hårt för att utveckla ytterligare bostadsprojekt som idag inte är officiella. Vi menar att kommunens strategi ska vara att med öppen famn välkomna sådana projektinitiativ även om de inte finns med i utbyggnadsordningen.

I projektet Uttern (Umeå Östra) har vi höga ambitioner att komma igång med bostadsproduktion så snart detaljplanen vunnit laga kraft. Vi föreslår att ambitionen i utbyggnadsordningen höjs till 200 lägenheter under perioden 2017-2020.

.....
Jonas Olsson
VD Balticgruppen AB

Vår kontakt:

Mats Andersson
Telefon 070-221 27 73
mats.o.andersson@skanska.se
Norra Norrland
Nya Hem Riks

Dokumentnamn

Version [Klicka här och skriv versionsnummer](#)**Remissvar**

Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034 samt utbyggnadsordning 2017-2024 med utblick mot 2034.

Programmet är väldigt viktigt för att få en övergripande bild av hur bostadsförsörjningen skall se ut under tidsperioden. Tydligt framgår att de politiska målen om att det skall byggas 2000 bostäder årligen inte kommer att nås, enligt utbyggnadsordningen så kommer de första fyra åren endast att byggas 5 079 bostäder vilket motsvarar ca 1 270 bostäder årligen. Skanska ser därför nödvändigt att tidigarelägga projekt, öppna upp fler områden för bebyggelse, till exempel så skulle Lundåkern och Östra Carlshem kunna tidigareläggas och byggas ut under den första fyraårs perioden.

I programmet nämns att kommunen skall uppmuntra bostadsprojekt med god kvalitet och höga ambitioner på miljöområdet som till exempel energisnål teknik eller andra miljömässigt socialt hållbara lösningar. Detta ser Skanska som mycket positivt, Skanska eftersträvar alltid att gå in med så höga ambitioner som projektet möjliggör, dock så anser vi inte att det räcker att kommunen uppmuntrar dessa initiativ. Skanska ser gärna att kommunen ställer högre krav, detta är enklast att uppnå när byggprojekt skall fördelas på egen mark. Att ställa högre krav på kommunal mark innebär möjlighet att styra marknaden i en mer hållbar riktning.

Med vänlig hälsning

Skanska Sverige AB
Distriktschef Norra Norrland

Niklas Hagervall

Sveriges Byggindustriers remissvar på Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram 2017-2024 med utblick mot 2034

Sveriges Byggindustrier är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar över 3300 bygg-, anläggnings- och specialföretag. Sveriges Byggindustrier har tagit del av rubricerad remiss och vill framföra nedanstående synpunkter.

Vi är positiva till de stora förbättringar vi kan se nu mot det program som togs fram 2012 då vi även vid det tillfället fick möjlighet att svara på remissen. I inledningen så menar man i skrivelsen att programmet ska ses som en konkretisering av den gällande översiktsplanen. Översiktsplanen och detta program bör med andra ord samspela långsiktigt på ett naturligt sätt och komplettera varandra.

I den nu aktuella planen tycker vi att inledningen är bra. Kommunens vision om att nå 200 000 invånare fram till år 2050 är tydligt kopplad direkt till bostadsförsörjningsfrågan. Detta ser vi som mycket angeläget för att visionen som är antagen i kommunfullmäktige ska få ett starkt genomslag och upplevas trovärdig. Visionen är en viktig förutsättning så alla politiker, tjänstemän och marknadsaktörer kan anta gemensamma mål för sitt långsiktiga arbete. Denna vision måste med jämna mellanrum lyftas fram för att den ska kännas levande och aktuell och bli tydlig för alla. Även kommunstyrelsens näringslivs- och planeringsutskott beslut från 2016 om att Umeå kommun skall bygga 2000 bostäder årligen ett antal år framöver är mycket viktigt och kopplas till visionen om 200 000. I programmet beskrivs att målet om 2000 bostäder *"innebär nästan en fyrdubbling från tidigare års målsättningar och ställer stora krav på förbättrade processer, större personella resurser och en ökad transparens mellan kommun och byggherre"*.

Men när man kommer till analysdelen visas det på andra siffror.

Här lyfts en befolkningsprognos fram som ser ut att ligga till underlag för delen om framtida bostadsbyggande – den så kallade utbyggnadsordningen. Andra siffror baserade på andra kriterier. Det framgår där inte tydligt att det redan finns beslut om Umeås utveckling samt att vi idag har en allvarlig bostadsbrist i Umeå som är ett hinder för utveckling.

Utbyggnadsordningen måste tydligt överensstämma med 200 000 målet och beslutet om 2000 bostäder årligen så att inte det finns något tvivel om vilken nivå som man strävar mot för byggandet av bostäder i kommunen. Vi sätter frågetecknet för över hur Analysdelen är uppbyggd. Den följer inte den röda tråden från inledningen och blir på så sätt förvirrande då den på flera håll visar på ett lägre bostadsbehov.

Under rubriken *Vad är bostadsbrist?* känns kommentarerna märkliga och direkt felaktiga. Under rubriken *"Konsekvenser av bostadsbrist"* listas flera följder som en bostadsbrist kan leda till men samtidigt på nästa sida under *"Varsamhet i byggtakten"* varnar man för "risker förknippade med att bygga för mycket". Detta ger en otydlig bild av vad kommunen vill och vi ifrågasätter om dessa delar passar in i rapporten. Att det byggts alldeles för lite under många år och det uppdämda behovet borde framgå bättre. Swedbank har gjort en analys av vad bostadsbristen kostar Luleå kommun. Vad kostar bostadsbristen Umeå?

Vi anser att utbyggnadsordningen skall revideras innan den godkänns politiskt, så att perioden 2017 – 2020 innehåller minst 8000 bostäder. Helst mer med tanke på att en översiktsplan byggd på förtätning ofta leder till många överklagningar, vilket det finns många exempel på.

Analysdelens stora roll i sammanhanget kan ifrågasättas. Att beskriva hur en beslutad vision och antagna mål ska nås är viktigare, speciellt då programmet sträcker sig många år framöver. Om analysen ska finns kvar bör den direkt kopplas till den utmaning det innebär att bygga 2000 enheter per år. Man har i inledningen av programmet beskrivit att *"besluten ställer stora krav på förbättrade processer, större personella resurser och en ökad transparens mellan kommun och byggherre"*. Hur detta ska gå till bör framgå i programmet. Eftersom vision och mål redan beslutats skall programmet beskriva vilka utmaningar som finns för att nå dessa, samt hur kommunen kommer att ta sig an de utmaningarna.

Under rubriken *Bostadspolitiska mål, åtgärder och uppföljning* tycker vi även där att åtgärderna bör konkretiseras tydligare.

I programmet säger man att *"det är bostadsmarknadens aktörer som bygger bostäder inom kommunen. Kommunen skapar förutsättningar för byggandet genom att ha en god planberedskap"*. Men i dokumentet berörs inte tydligt nog hur kommunen ska skapa förutsättningar för god planberedskap och hur kommunen som part generellt kan skapa bra förutsättningar. Att identifiera hur man skapar dessa förutsättningar för det man själv kan påverka och hur man gör det är möjligen det viktigaste av allt i en bostadsförsörjningsplan. Under rubriken *"Bostadspolitiska mål, åtgärder och uppföljning"* framgår att kommunen ska ha fastställda detaljplaner på kommunal mark för minst två års bostadsbyggande. Vad innebär detta? Vad innebär det i antal bostäder per år på kommunal mark? Finns det möjligen någon viktig signal här till marknadsaktörerna? Först när det finns ett konkret mål på antalet blir formuleringen att kommunen ska ha fastställda detaljplaner på kommunal mark för minst två års bostadsbyggande skarp.

Bostadsförsörjningsprogrammet ska bidra till att alla aktörer tillsammans strävar mot beslutet och visionen om att Umeå kommun skall vara 200 000 invånare år 2050.

Sveriges Byggindustrier
Umeå 2017-01-24

Johan Hallberg
Regionchef

Christer Johansson
Expert Bostadsbyggande

Centerpartiet
Umeå kommunkrets

Remissvar på Umeå kommuns bostadsförsörjnings program
2017 – 2024 med utblick mot 2034

Inledning

Centerpartiet tar i sin utgångspunkt från vårt förslag till strategisk plan där vi menar att utveckling och tillväxt ska ske med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet i Västerbottens län och det nordliga perspektivet. Befolkningsvisionen är 230 000 medborgare år 2050 i Umeåregionens sex kommuner

Umeå kommun ska möta både dagens och framtidens behov av bostäder, en välutvecklad infrastruktur och goda kommunikationer med starkt fokus på barnperspektiv och tillgänglighetsperspektiv.

En god framförhållning i planeringen tillgodoser såväl kommunens egna verksamheters behov som näringslivets. Kommunen växer med god tillgång till grönstruktur, samhällsservice, och kultur- och fritidsmöjligheter. Klimatarbetet går hand i hand med allt budgetarbete, med fokus på hållbarhet i byggnationer och infrastruktur. De offentliga rummen skapas för att främja jämställdhet och alla medborgares deltagande och trygghet. Ett strategiskt område för Umeå kommun är därför att ha en god planeringsberedskap så att den fysiska planeringen aldrig begränsar Umeå och regionens utveckling

Byggande utanför 5 kilometersstaden

Centerpartiet menar att bostadsförsörjningsprogrammet i alltför hög utsträckning fokuserar på utvecklingen inom 5 kilometersstaden. Kommunalscentra Holmsund-Hörnefors- Sävar är väl försörjda med allmänna kommunikationer och service och kan erbjuda boendemiljöer för såväl flerfamiljshus som småhus. I Umeå kommun finns det 20 byar med en befolkning över 200 innevånare, 16 av dessa har haft en positiv befolkningsutveckling. I de allra flesta byar finns potential för ytterligare bostadsbebyggelse.

Enligt lantmäteriet finns det 894 obebyggda tomter i Umeå kommun, av dessa är de allra flesta utanför 5 kilometersstaden.

Bostäder för äldre

Programmet tar upp bostäder för äldre där det i olika servicenivåer finns ett behov av vård och omsorg. Andelen av Umeå kommuns äldre växer och alla aktörer med ambitioner att producera trygghetsbostäder, serviceboenden eller trivselboenden ska genom en aktiv planering prioriteras

Bostäder för socialt utsatta

Kommunen har ett särskilt ansvar att för bostäder för personer som omfattas av LSS och SOL, här konstaterar vi att beredskapen inte varit tillräcklig och återkommande viten för uteblivna bostäder är dålig hushållning med skattepengar. Planering och uppföljningen av detta uppdrag måste ges särskild prioritet.

Utbyggnadsordning

2025-2034 kompletteringsbyggnande övriga stadsdelar *Söråkern* anser vi ska strykas

Eric Bergner
Kretsordförande

Mattias Larsson
Gruppledare

DNR 860/16
ERT DNR
DATUM 2017-01-31

Umeå kommun
Övergripande planering
901 84 Umeå

YTTRANDE

Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024, med utblick mot 2034, Umeå kommun, Västerbottens län

Västerbottens museum har tagit del av rubricerade förslag till kommande bostadsförsörjningsprogram för Umeå kommun och vill härmed lämna följande synpunkter.

Programförslaget

Vårt bestående intryck av programförslaget är att det präglas av kvantitet istället för kvalitet i så hög grad att vi får associationer till miljonprogrammet som genomdrevs 1965-1975. Miljonprogrammet hade dock många positiva tankar som helt verkar saknas i kommunens planering av ny bebyggelse. Planeringen av miljonprogrammets bostadsområden var ofta väl genomtänkt och bebyggelsen har goda kvaliteter som skyddade bilfria innergårdar (barnvänligt), mycket luft mellan huskropparna och bevarade grönytor. Museet anser att kommunens planering är på väg tillbaka till miljonprogrammet vad gäller byggvolymen men utan de positiva aspekterna.

Vi befarar att bostadsbyggandet nu kommer att ske i en takt som inte lämnar utrymme för hänsynstagande till t.ex. våra kulturmiljöer. Utmärkande för kulturmiljöer som förstörs eller utplånas är att de inte går att återskapa. Vi ställer oss därför frågan om Umeå kommun vet vad de vill lämna efter sig av vårt kulturarv till kommande generationer.

Vår erfarenhet av kommunens övergripande framtidsplanering under senare tid är att de spelregler och lagar som finns inte följs vad gäller att beakta kulturvärden, senast i arbetet med en fördjupad översiktsplan för Röbbäck. De inslag i planeringen som berör kulturvärden ska bearbetas och utformas av personer med adekvat kompetens, vilket inte skett i exemplet Röbbäck. Detta är anmärkningsvärt eftersom vi nyligen suttit tillsammans i fokusgruppsmöten och överenskommit att museet ska involveras i planprocessen i ett tidigt skede.

Utifrån ovan nämnda farhågor vill vi ta tillfället i akt att påminna om och uppmärksamma kommunen på följande.

Västerbottens museum
Box 3183
SE-903 04 Umeå
Besöksadress: Gammlia
Telefon (vx) +46 (0)90-16 39 00
Fax +46 (0)90-77 90 00
Organisationsnr: 556534-0527
Bg: 713-3697 Pg: 69 45 89-3
info@vbm.se
www.vbm.se

Vad säger lagstiftningen om kulturvärden

I planarbetet ska hänsyn tas till kultur- och naturvärden i jämförbar utsträckning. Detta framgår av Miljöbalken 3 kap 6 §:

”Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.”

En förutsättning, både för att man ska kunna ta hänsyn till kulturvärdena och för att de ska kunna vara en tillgång för människor och samhälle, är att man känner till vilka de är.

Enligt Miljöbalken 6 kap 11-12 § ska en miljöbedömning alltid göras inför upprättandet av en plan, om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Inom ramen för miljöbedömningen ska göras en miljökonsekvensbeskrivning som ska innehålla *”en beskrivning av den betydande miljöpåverkan som kan antas uppkomma med avseende på biologisk mångfald, befolkning, människors hälsa, djurliv, växtliv, mark, vatten, luft, klimatfaktorer, materiella tillgångar, landskap, bebyggelse, forn- och kulturlämningar och annat kulturarv samt det inbördes förhållandet mellan dessa miljöaspekter.”*

Vi undrar vilka metoder som kommer att användas för att identifiera, undersöka och analysera kulturvärdena i de områden som är aktuella för ny bostadsbebyggelse? I synnerhet gäller detta för de områden som ligger utanför byggnadsordningarnas utbredning.

Kulturvärden och kulturmiljöer som resurs

Om viljan finns kan man välja en annan väg, nämligen att betrakta våra kulturmiljöer som tillgångar. Det visar sig i allt fler färskas undersökningar och rapporter att detta dessutom alstrar tillväxt.* Fler och fler kommuner anammar detta synsätt i sina översiktsplaner.* Det finns därmed goda exempel på hur kulturmiljövärden kan behandlas i översiktsplaner och fördjupade översiktsplaner, så att de utgör bra underlag för ställningstagande för kulturmiljöfrågor i kommande planärenden.

Miljömålen

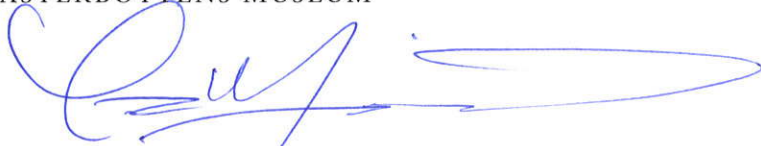
Att värna kulturarvet borde ligga i linje med Umeå kommuns ambition att bli miljöhuvudstad. Att bevara och utveckla kulturmiljön och de kulturhistoriska värdena är viktigt för möjligheterna att nå flera av miljökvalitetsmålen, framför allt ”God bebyggd miljö”, och därmed för omställningen till ett hållbart samhälle. För kulturmiljön är en hållbar utveckling att historisk mångfald tas tillvara och att skador på kulturmiljön och kulturföremål inte uppstår. Den historiska mångfalden i miljön omfattar spåren av människans bruk av landskapet, genom både markanvändning, bebyggelse och biologiskt kulturarv.

* Se bilaga!

Sammanfattning

Den planerade höga takten på byggandet kommer att ställa höga krav på tillförlitliga kunskapsunderlag för att kulturmiljöerna ska kunna vara en resurs och inte heller skadas.

VÄSTERBOTTENS MUSEUM

Jans Heinerud

CHEF KULTURMILJÖAVDELNINGEN/1:E ANTIKVARIE/ARKEOLOG

Maria Appelstam Häll

BYGGNADSANTIQUARIE

Lena Berglund

BYGGNADSANTIQUARIE

Riksantikvarieämbetets rapport: Kulturmiljön som resurs i kommunal utveckling och planering.
http://www.raa.se/publicerat/rapp2008_18.pdf

Enligt professor Pier Luigi Sacco, som är en av världens ledande kulturekonomer, har kultur fått en allt större betydelse som motor i samhällsutvecklingen och är en viktig faktor för att skapa framtidens jobb. I de områden där kulturen har störst utrymme är den regionala utvecklingen som starkast.
<https://www.uu.se/perspektiv/artiklar-reportage/dokument?id=5394&area=15,36,38,42,46&typ=artikel&lang=sv>

Riksantikvarieämbetet har på regeringens uppdrag undersökt hur bidrag för att vårda och göra kulturmiljöer tillgängliga bidrar till stärkt arbetsmarknad och hållbar tillväxt. Genom att skapa, underhålla och göra en attraktiv miljö tillgänglig främjades såväl tillväxt och arbetsmarknad som själva kulturmiljön i sig.
<http://norrnan.se/asikter/debatt/kulturmiljo-skapar-mervarden-424941>

En ny riksomfattande medborgarundersökning har gjorts i samarbete mellan Riksantikvarieämbetet och Statistiska centralbyrån. Den visar att sju av tio anser att kunskap om historiska platser ger en ökad förståelse för dagens samhälle och det finns ett brett stöd för att bevara miljöerna för kommande generationer. Mellan 95 och 70 procent ansåg att de ville bevara slott, runstenar, industrianläggningar och öppna odlingslandskap.
<http://news.cision.com/se/riksantikvarieambetet/r/ny-undersokning--stort-intresse-for-historiska-platser,c2168986>

Region Gotland har nyligen antagit en kulturmiljöstrategi vars mål bland annat innebär att kulturmiljöer ses som en resurs för regionen samt att medvetna och trygga beslut tas vid ändring av bebyggelse och vid komplettering och nyetablering i kulturlandskapet.
<http://www.gotland.se/84523>

I Anebys översiktsplan (2013-2025) pekas kulturvärdena ut som en tillväxtfaktor som bidrar till kommunens attraktionskraft.
<http://www.aneby.se/Bygga-och-bo/Kommunens-planarbete/Oeversiktsplan>

I Ekerö kommun är en av utgångspunkterna i kommunens översiktsplan att kulturen och kulturmiljön ses som en resurs för kommunens utveckling. Det betyder till exempel att förändringar i bebyggelse eller i landskapet sätts i relation till hur kommunen har vuxit fram historiskt. Därför är beskrivningen av nuvarande miljöer en viktig faktor i kommunens bedömning av vad som bör tas tillvara för att nå en attraktiv livsmiljö.
http://www.ekero.se/Uppleva_och_gora/Kultur/Kulturhistoria-kulturarv/Kulturmiljoer/Kulturmiljon---en-strategisk-resurs/

Kommunledningskontoret

Yttrande

Umeå kommun

Övergripande planering

Yttrande över Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram 2017-2024

Vindelns kommun har fått möjlighet att yttra sig över upprättat förslag till bostadsförsörjningsprogram för Umeå kommun 2017-2024 med utblick mot 2034.

Programmet beskriver på ett tydligt sätt kommunens planeringsförutsättningar, mål och strategier för bostadsförsörjningen under den aktuella perioden.

Bostadsförsörjningen bedöms inte påverka Vindelns kommun negativt och kommunen har därmed inget att erinra mot förslaget.

.....
Mathias Haglund,
Kommunstyrelsens ordförande
Vindelns kommun

Nämnder och råd	epost	Sändningsomgång
IFN	erika.kagstrom@umea.se	Sändlista 1
ÄN	ann.siklund@umea.se	Sändlista 1
BN	hannele.hakkinen@umea.se	Sändlista 1
FN	ann-christin.johansson@umea.se	Sändlista 1
FGN	kjell.hogstrom@umea.se	Sändlista 1
Jämställdhetsutskottet	olov.haggstrom@umea.se	Sändlista 1
MHN	ulla.aronsson@umea.se	Sändlista 1
KS och dess tre utskott	anna.holmstedt@umea.se agneta.flume@umea.se	Sändlista 1
TN	tomas.jakobsson@umea.se	Sändlista 1
Folkhälsorådet	ann-margrethe.iseklint@umea.se	Sändlista 1
Funktionshinder rådet	tordleif.hansson@umea.se	Sändlista 1
Pensionärsrådet	ann.siklund@umea.se	Sändlista 1
Ume Brå	seth.aberg@umea.se	Sändlista 1
Umeå centrala ungdomsråd	umeacentralaugdomsråd@gmail.com	Sändlista 1
Politiska partier:		Sändlista 1
Socialdemokraterna	expen@umesosse.se	Sändlista 1
Liberalerna	vasterbotten@liberalerna.se	Sändlista 1
Moderaterna	vasterbotten@moderat.se	Sändlista 1
Vänsterpartiet	umea@vansterpartiet.se	Sändlista 1
Centerpartiet	umea@centerpartiet.se	Sändlista 1
Kristdemokraterna	umea@kristdemokraterna.se	Sändlista 1
Miljöpartiet	umea@mp.se	Sändlista 1
Arbetspartiet	info@arbetarpartiet.se	Sändlista 1
Feministiskt initiativ	umea@feministisktinitiativ.se	Sändlista 1
Sverigedemokraterna	marcus.bornemisza@sd.se	Sändlista 1
Samverkanskommuner		Sändlista 1
Vännäs	vannas.kommun@vannas.se	Sändlista 1
Vindelns	vindeln.kommun@vindeln.se	Sändlista 1
Bjurholm	kommunen@bjurholm.se	Sändlista 1
Nordmaling	kommun@nordmaling.se	Sändlista 1
Robertsfors	kommun@robertsfors.se	Sändlista 1
Övrigt:		Sändlista 1
Vakin	Umeva (vakin@vakin.se)	Sändlista 1
Umeå energi	umea.energi@umeaenergi.se	Sändlista 1
Länsstyrelsen	Länsstyrelsen vasterbotten@lansstyrelsen.se	Sändlista 1
Landstinget	landstinget@vll.se	Sändlista 1
Region västerbotten	Region Västerbotten regionforbundet@regionvasterbotten.se	Sändlista 1
Västerbottens museum	Västerbottens museum info@vbm.se	Sändlista 1
Umeå universitet	Umeå universitet umea.universitet@umu.se	Sändlista 1
Fastighetsägarna i norr	Fastighetsägarna i norr AB info.mittnord@fastighetsagarna.se	Sändlista 1
Hyresgästföreningen	armi.rousu@hyresgastforeningen.se	Sändlista 1
Byggnads	forbundet@byggnads.se	Sändlista 1
Umeå studentkår	Umeå studentkår web@studentumea.se	Sändlista 1
Studentkårordf	ordf@umeastudentkar.se	Sändlista 1

Naturvetar- och Teknologkåren	kommunikation@ntk.umu.se	Sändlista 1
Medicinska studentkåren	Medicinska studentkåren kansli@medicinska.se	Sändlista 1
Ab bostaden	AB Bostaden ab.bostaden@bostaden.umea.se	Sändlista 1
Försvaret	exp-hkv@mil.se	Sändlista 1
Försvaret	magnus.amting@mil.se	Sändlista 1
Sveriges byggindustrier	johan.hallberg@sverigesbyggindustrier.se	Sändlista 2
AB Bostaden i Umeå	berndt.elstig@bostaden.umea.se , jerker.eriksson@bostaden.un	Sändlista 2
Afactus fastighetsutveckling	andreas@umeaentreprenad.se	Sändlista 2
Balticgruppen Fastighet AB	bjorn.johansson@balticgruppen.se	Sändlista 2
Bäckbacka AB	nilseric.oguist@backbacka.se	Sändlista 2
Cityfastigheter i Umeå AB	fredrik.sallstrom@cityfastumea.se	Sändlista 2
DAP Landmark AB	joakim.genetay@abundus.se	Sändlista 2
Fastighetsbolaget Norrleden AB	lars@norrleden.se	Sändlista 2
Fondamentor 1	robert.nilsson@fondamentor.se	Sändlista 2
Gamla Förvaltning och fastigheter	sune@delt.se	Sändlista 2
Grönbo AB	mattias@stenbackens.se	Sändlista 2
HSB	bjorn.dahlberg@umea.hsb.se	Sändlista 2
Kapitelet Invest AB	bmh@byggamitthem.se	Sändlista 2
KRK fastighetsbolag i Umeå AB	Via brev	Sändlista 2
Lerstenen fastighets AB	lars.sallstrom@lerstenen.se	Sändlista 2
Lindbäcks bygg AB	mikael.thorgren@lindbacks.se	Sändlista 2
LUMAF	leif@lumaf.se	Sändlista 2
Länsförsäkringar	Mikael.Isaksson@LFvasterbotten.se	Sändlista 2
Mofab AB	andreas.lindmark@mofab.se	Sändlista 2
Myresjöhus AB	bernth.ronnberg@myresjohus.se	Sändlista 2
NCC	per-arne.falk@ncc.se	Sändlista 2
NCC Boende/Bonava	par.oberg@bonava.com	Sändlista 2
NNJ fastigheter	niklas@nnj.se	Sändlista 2
Nordiska Centrumhus	info@nordiskacentrumhus.se	Sändlista 2
Näslunds Fastigheter AB	Via brev	Sändlista 2
OF Bygg AB	gunnar.ahlgren@ofbygg.com	Sändlista 2
Peab	susanne.hallberg@peab.se	Sändlista 2
Rekab Entreprenad AB	jerry.sjogren@rekab.se	Sändlista 2
Riksbyggen region Norr	michael.danielsson@riksbyggen.se	Sändlista 2
Rikshem Ab	andreas.back@rikshem.se	Sändlista 2
Selbergs Entreprenad AB	benny.selberg@selbergsab.se	Sändlista 2
Sens Fastighets AB	nicklas@itsa.nu	Sändlista 2
Slättö Förvaltning AB	henrik.nordlof@slattoforvaltning.se	Sändlista 2
Skanska Sverige AB	mats.o.andersson@skanska.se	Sändlista 2
Standard i Umeå AB	hans@hanfast.se	Sändlista 2
Svenska hyreshus AB	alg@svenskahyreshus.se	Sändlista 2
Umehem Fastigheter AB	hans@umehem.se , ulf@umehem.se , anders@umehem.se	Sändlista 2
VNB byggproduktion	per-erik.nyman@vnb.se	Sändlista 2
	Susanne.Hallberg@peab.se	
	Anders.Astrom@peab.se	

Diariennr: KS-2017/00213

Remiss - En gemensam bussgodsorganisation i Norrland

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna bildandet av en gemensam bussgodsorganisation i Norrland i enlighet med vad som redovisas i Förbundstyrelsens bifogade material

att paragrafen justeras omedelbart

Ärendebeskrivning

Presidierna i respektive läns kollektivtrafikmyndighet och länstrafikbolag lämnade i februari år 2016 ett uppdrag att ta fram ett förslag till en framtida gemensam bussgodsorganisation för de fyra nordligaste länen. Uppdraget bestod i att lämna förslag på framtida gemensam bussgodsorganisation i Norrland som:

- Skapar möjligheter till kostandsbesparingar
- Skapar förutsättningar för ökade intäkter
- Innefattar en ekonomisk fördelningsmodell som reglerar ansvar och krav

Den nya organisationen utgår från dagens Bussgods i Västerbotten AB. Det innebär att aktierna i bolaget Bussgods i Västerbotten AB avyttras till 75 % (varav 25 % vardera säljs till Länstrafiken i Norrbotten, Länstrafiken i Jämtland och kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland). Det nya bolaget avses verka från januari år 2018.

Medlemmarna i Regionförbundet Västerbottens län ombeds godkänna köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till Bussgods i Norr AB i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Dagens fördelningsmodell vad gäller intäkter och kostnader för länets bussgodsverksamhet belastar idag Landstinget i Västerbotten till 100 % med undantag för de tillfällen särskilt anpassade fordon nyttjas för inomkommunal kollektivtrafik. Detta sker inte i Umeå kommun idag. Det

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2017/00213

innebär att föreslagen organisationsförändring av bussgodsverksamheten - med nuvarande kostnadsfördelningsmodell - inte berör Umeå kommun. Umeå kommun gör bedömningen att en gemensam organisation med effektiviseringsmöjligheter är en förutsättning för fortsatt bussgodsverksamhet i de fyra nordligaste länen. Dessa synergieffekter bedöms i utredningen innebära en minskning av fem tjänster i centrala administrationen jämfört med idag.

Bussgodsverksamheten i Västernorrland redovisar idag ett ekonomiskt underskott, Även i Jämtlands län har det under de senaste åren varit problem i ekonomin. De företagsekonomiska vinsterna samt de största godsvolymerna finns i Väster- och Norrbotten. Det är därför viktigt att det finns en fördelningsmodell som gynnar ägarna i de län som de största intäkterna genereras. En sådan fördelning redovisas också vilket gör att bolaget skall betala en ersättning till ägarna för varje transporterat kolli respektive län. Det gör att det län som transporterar mest gods också får den högsta ersättningen.

Det är viktigt att säkerställa att en gemensam bussgodsorganisation som verkar över ett stort geografiskt område säkerställer att även de små och/eller perifera orterna/kommunerna i framtiden får tillgång till en acceptabel service med bussgods, utan att kostnader övervältras på kommunerna.

Beslutsunderlag

Remissmissiv

Protokollsutdrag Förbundsstyrelsen 2017-03-02 § 24

Protokollsutdrag Kollektivtrafikutskottet 2017-02-15 § 4

Protokollsutdrag Förbundsfullmäktige 2016-12-01 § 44

Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland

Beredningsansvariga

Fredrik Forsell, kollektivtrafikchef, Umeå kommun

Beslutet ska skickas till

Kollektivtrafikmyndigheten, Region Västerbotten

Förnamn, Efternamn
Befattning

Anna Holmstedt
nämndsekreterare

§ 58

Diarienum: KS-2017/00213

Remiss - En gemensam bussgodsorganisation i Norrland

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna bildandet av en gemensam bussgodsorganisation i Norrland i enlighet med vad som redovisas i Förbundstyrelsens bifogade material

att paragrafen justeras omedelbart

Ärendebeskrivning

Presidierna i respektive läns kollektivtrafikmyndighet och länstrafikbolag lämnade i februari år 2016 ett uppdrag att ta fram ett förslag till en framtida gemensam bussgodsorganisation för de fyra nordligaste länen. Uppdraget bestod i att lämna förslag på framtida gemensam bussgodsorganisation i Norrland som:

- Skapar möjligheter till kostandsbesparingar
- Skapar förutsättningar för ökade intäkter
- Innefattar en ekonomisk fördelningsmodell som reglerar ansvar och krav

Den nya organisationen utgår från dagens Bussgods i Västerbotten AB. Det innebär att aktierna i bolaget Bussgods i Västerbotten AB avyttras till 75 % (varav 25 % vardera säljs till Länstrafiken i Norrbotten, Länstrafiken i Jämtland och kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland). Det nya bolaget avses verka från januari år 2018.

Medlemmarna i Regionförbundet Västerbottens län ombeds godkänna köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till Bussgods i Norr AB i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Dagens fördelningsmodell vad gäller intäkter och kostnader för länets bussgodsverksamhet belastar idag Landstinget i Västerbotten till 100 %

med undantag för de tillfällen då särskilt anpassade fordon nyttjas för inomkommunal kollektivtrafik. Detta sker inte i Umeå kommun idag. Det innebär att föreslagen organisationsförändring av bussgodsvksamheten - med nuvarande kostnadsfördelningsmodell - inte berör Umeå kommun. Umeå kommun gör bedömningen att en gemensam organisation med effektiviseringsmöjligheter är en förutsättning för fortsatt bussgodsvksamhet i de fyra nordligaste länen. Dessa synergieffekter bedöms i utredningen innebära en minskning av fem tjänster i centrala administrationen jämfört med idag. Bussgodsvksamheten i Västernorrland redovisar idag ett ekonomiskt underskott, även i Jämtlands län har det under de senaste åren varit problem i ekonomin. De företagsekonomiska vinsterna samt de största godsvolymererna finns i Väster- och Norrbotten. Det är därför viktigt att det finns en fördelningsmodell som gynnar ägarna i de län som de största intäkterna genereras. En sådan fördelning redovisas också vilket gör att bolaget skall betala en ersättning till ägarna för varje transporterat kolli respektive län. Det gör att det län som transporterar mest gods också får den högsta ersättningen. Det är viktigt att säkerställa att en gemensam bussgodsvorganisation som verkar över ett stort geografiskt område säkerställer att även de små och/eller perifera orterna/kommunerna i framtiden får tillgång till en acceptabel service med bussgodsv, utan att kostnader övervältras på kommunerna.

Beslutsunderlag

Remissmissiv

Protokollsutdrag Förbundsstyrelsen 2017-03-02 § 24

Protokollsutdrag Kollektivtrafikutskottet 2017-02-15 § 4

Protokollsutdrag Förbundsfullmäktige 2016-12-01 § 44

Utredning gemensam bussgodsvorganisation i Norrland

Beredningsansvariga

Fredrik Forsell, kollektivtrafikchef, Umeå kommun

Näringslivs- och planeringutskottets beslutsordning

Näringslivs- och planeringsutskottet beslutar föreslå kommunfullmäktige att besluta enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Kollektivtrafikmyndigheten, Region Västerbotten

Umeå kommun
Näringslivs- och planeringsutskottet

Protokollsutdrag
2017-05-09

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

From: Kollektivtrafiken Region Västerbotten
<kollektivtrafikmyndigheten@regionvasterbotten.se>
Sent: den 3 mars 2017 15:16
To: Bjurholm kommun; Dorotea Kommun; Lycksele kommun; Malå kommun; Nordmaling kommun; Norsjö kommun; Robertsfors kommun; Skellefteå kommun; Sorsele kommun; Storuman kommun; Umeå kommun; Vilhelmina kommun; Vindelns kommun; Vätnes kommun; Åsele kommun; Landstinget
Subject: Remiss Gemensam bussgodsorganisation i Norrland, dnr 16RKTM0093
Attachments: Remiss Gemensam bussgodsorganisation för Norrland.pdf; Förbundsstyrelsen § 24-2017. Gemensam bussorganisation.pdf; Kollektivtrafikutskottet 2017-02-15 § 4 Gemensam bussgodsorganisation i Norrland.pdf; FF § 44-2016 Utredning om Bussgods.pdf; Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland 2016-09-28.pdf

Att:
Västerbottens läns landsting
Kommunerna i Västerbottens län

Dnr: 16RKTM0093

Remiss Gemensam bussgodsorganisation i Norrland

Förbundsstyrelsen har vid sammanträdet den 2 mars 2017 behandlat ärendet om en gemensam bussgodsorganisation i Norrland, inför Förbundsfullmäktiges ställningstagande den 30 mars 2017.

I enlighet med förbundsordningen för Regionförbundet Västerbottens län, skickas nu därför frågan till förbundets medlemmar om formellt godkännande köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Se närmare beskrivning av ärendet i missiv, samt bifogade handlingar.

Bilagor

- Förbundsstyrelsen 2017-03-02, § 24 Gemensam bussgodsorganisation i Norrland
- Kollektivtrafikutskottet 2017-02-15 § 4 Gemensam bussgodsorganisation i Norrland
- Förbundsfullmäktige 2016-12-01 § 44 Utredning om Bussgods
- Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland 2016-09-28

Ytterligare information

Vid eventuella frågor kan Heidi Thörnberg, chef för Kollektivtrafikmyndigheten i Västerbottens län kontaktas.

Kontaktuppgifter

Heidi Thörnberg,
Chef för Kollektivtrafikmyndigheten i Västerbottens län
heidi.thornberg@regionvasterbotten.se
070-516 57 35

--

Med vänlig hälsning

Kollektivtrafikmyndigheten
Region Västerbotten
kollektivtrafikmyndigheten@regionvasterbotten.se

Region Västerbotten, Box 443, 901 09 Umeå
www.regionvasterbotten.se

Västerbottens läns landsting samt
kommuner i Västerbottens län

Remiss En gemensam bussgodsorganisation i Norrland

Medlemmarna i Regionförbundet Västerbottens län ombeds godkänna köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Bakgrund

Presidierna i respektive läns kollektivtrafikmyndighet och länstrafikbolag, lämnade i februari 2016 ett uppdrag att ta fram ett förslag på en framtida gemensam bussgodsorganisation för de fyra nordligaste länen.

Uppdraget bestod i att lämna förslag på framtida gemensam bussgodsorganisation i Norrland, samt:

- presentera möjligheter till kostnadsbesparingar,
- presentera förutsättningar för ökade intäkter,
- presentera en ekonomisk fördelningsmodell som reglerar ansvar och krav i den framtida regionen i förhållande till den part som svarar för kollektivtrafikens utförande.

Två arbetsgrupper bildades för att arbeta med detta, och under hösten 2016 kunde utredningens resultat redovisas. Utredningen handlades politiskt av Förbundsfullmäktige den 1 december 2016 (se bilaga, Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland 2016-09-28 samt Förbundsfullmäktige 2016-12-01 § 44).

Utredningen lyfter fram bussgods regionalpolitiska betydelse, och den samhällseliga roll som bussgodsverksamheten fyller genom att erbjuda godstransporter där alternativa transporter saknas, bland annat. Bussgodsverksamheten bedrivs på affärsmässiga grunder, vilket innebär att verksamheten minst ska bära sina kostnader, och även generera det överskott som ägaren kräver. Utredningen redovisar även ett förslag på hur en gemensam bussgodsverksamhet för de fyra nordliga länen skulle kunna vara utformad i framtiden.

En ny organisation

Förslag på den nya organisationen utgår från dagens Bussgods i Västerbotten AB. Det innebär att aktierna i bolaget Bussgods Västerbotten AB är tänkt att avyttras till 75 % (varav 25 % av aktierna säljs till Länstrafiken i Norrbotten AB, 25 % till Länstrafiken i Jämtland, och slutligen 25 % till kollektivtrafikmyndigheten i

Västernorrland).

I ett nästa steg förvärvar det gemensamma bussgodsbolaget aktierna i Bussgods Norrbotten AB och Bussgods i Västernorrland AB. Under hösten 2017 genomförs en fusion, och de köpta bolagens verksamhet går in i det gemensamma bolaget. Verksamheten i Jämtland förs också in i det nya bolaget. Målsättningen är att den 1 januari 2018 ska processen vara genomförd.

Den översiktliga tidplanen

BEHANDLAT:

Hösten 2016

- Inriktningsbeslut om att stödja förslagen i utredningen fattas i respektive län
- Externa ägare i Norrbotten och Västernorrland hanteras inom respektive län

PÅ GÅNG:

Våren 2017

- Försäljning och köp av aktier hanteras - gemensam koncern bildas med fyra ägare. Ny styrelse formas och VD tillsätts.

Hösten 2017

- Fusion genomförs och ett gemensamt bolag bildas

Januari 2018

Processen är genomförd och ett gemensamt bolag bedriver verksamheten

Ställningstaganden förknippade med processen

Processen med att bilda ett gemensamt bussgodsbolag för de fyra nordligaste länen, rymmer ett antal delmoment och ställningstaganden. Så var befinner man sig då i processen? Som tidigare nämnts, behandlade Förbundsfullmäktige i Regionförbundet Västerbottens län utredning om Bussgods vid sammanträdet den 1 december 2016.

Förbundsfullmäktige, bestående av ledamöter/ersättare som representerar länets samtliga femton kommuner samt Västerbottens läns landsting, beslutade i enlighet med de förslag som lämnades i utredningen. Motsvarande ställningstaganden har även gjorts i Norrbotten, Västernorrland samt Region Jämtland Härjedalen.

Nuläge

Förbundsstyrelsen har vid sammanträdet den 2 mars 2017 behandlat ärendet om en gemensam bussgodsorganisation i Norrland, inför Förbundsfullmäktiges ställningstagande den 30 mars 2017.

Förbundsfullmäktige föreslås besluta medge Länstrafiken i Västerbotten AB avyttra 75 % av aktierna i Bussgods Västerbotten AB, samt

- genomföra namnändring från dagens Bussgods i Västerbotten AB till Bussgods i Norr AB,

- medge köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, samt ge Länstrafiken i Västerbotten ABs styrelse i uppdrag att verkställa beslutet.

Beslutet fattas under förutsättning att Regionförbundet Västerbottens läns medlemmar godkänner förvärv av aktier enligt förslag, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

I enlighet med förbundsordningen för Regionförbundet Västerbottens län, skickas nu därför frågan till förbundets medlemmar om formellt godkännande köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Vad händer sedan?

Förutsatt medlemmarnas godkännande och Förbundsfullmäktiges beslut, så blir då nästa steg att gå vidare med bildande av gemensam koncern. Efter fusion av de ingående bolagen, så är avsikten att slutligen landa i ett gemensamt bolag för bussgodsverksamheten i Norrland från och med den 1 januari 2018. Detta innebär även att styrande dokument som exempelvis bolagsordning, aktieägaravtal och ägardirektiv kommer att utarbetas för det nya bolaget.

Förslag till formulering av medlems godkännande

(Medlemmens namn) godkänner köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Beslut rapporteras in till kollektivtrafikmyndigheten@regionvasterbotten.se, senast 2017-05-15.

Bilagor

- Förbundsstyrelsen 2017-03-02, § 24 Gemensam bussgodsorganisation i Norrland
- Kollektivtrafikutskottet 2017-02-15 § 4 Gemensam bussgodsorganisation i Norrland
- Förbundsfullmäktige 2016-12-01 § 44 Utredning om Bussgods
- Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland 2016-09-28

§ 24

Gemensam bussgodsorganisation i Norrland

Dnr: 16RKTM0063

Förbundsstyrelsens förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsfullmäktige besluta medge Länstrafiken i Västerbotten AB avyttra 75 % av aktierna i Bussgods Västerbotten AB samt

- genomföra namnändring från dagen Bussgods i Västerbotten AB till Bussgods i Norr AB,
- medge köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till bolaget Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, samt
- ge Länstrafiken i Västerbotten AB:s styrelse i uppdrag att verkställa beslutet.

Beslut fattas under förutsättning att Regionförbundet Västerbottens läns medlemmar godkänner förvärv av aktier enligt förslag, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Ärendebeskrivning

Förbundsfullmäktige i Västerbotten har 2016-12-01 genom ett inriktningsbeslut beslutat ställa sig bakom utredningen om Gemensam bussgodsorganisation i Norrland. I utredningen beskrivs hur den nya organisationen ska skapas och grunden är att utgå från dagens Bussgods i Västerbotten AB. Det innebär att aktierna i Bussgods Västerbotten AB ska avyttras till 75 %, där 25 % av aktierna säljs till Länstrafiken i Norrbotten AB, 25 % till Länstrafiken i Jämtland och 25 % till kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland. 25 % av aktierna kommer fortsätta ägas av Länstrafiken i Västerbotten AB. På så sätt uppnås en gemensam organisation där de fyra länen i Norrland äger lika delar.

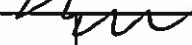
En värdering av bolaget har genomförts och substansvärdet i bolaget beräknas per 2016-12-31 uppgå till 409 000 kr.

Steg 2 i processen är att det gemensamma bussgodsbolaget förvärvar aktierna i Bussgods i Norrbotten AB och Bussgods i Västernorrland AB. Detta kommer att genomföras per 2016-04-30 och under hösten 2017 genomförs en fusion och de köpta bolagens verksamhet går in i det gemensamma bolaget.

Verksamheten i Jämtland, som idag är en avdelning inom Länstrafiken, förs också in i det nya bolaget. 1 januari 2018 ska processen vara genomförd.

Bakgrund

I februari 2016 träffades presidierna i kollektivtrafikmyndigheterna och Länstrafikbolagen i de fyra nordligaste länen i Luleå. I samband med detta gavs ett uppdrag till vd/myndighetschefer – att utreda möjligheterna att sammanföra bussgodsverksamheterna i de fyra olika länen till en gemensam organisation. Motivet bakom uppdraget var att man såg samordningsmöjligheter som kan innebära kostnadsbesparingar, men också att en gemensam organisation skulle innebära bättre möjligheter att möta marknadens behov och därigenom kunna öka försäljningen.

Justerare		Utdragsbestyrkande

Målet är ett gemensamt ägt bussgodsbolag där varje län äger 25 % av aktierna. Bolaget ska verka på godsmarknaden och med sin verksamhet bidra till att öka den regionala tillväxtkraften genom att erbjuda näringsliv och privatpersoner miljövänliga godstransporter i det geografiska område som omfattar Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland/Härjedalen.

Utredningen presenterades under hösten 2016 och alla fyra län har i olika beslutsorgan ställt sig bakom utredningens förslag och fattat erforderliga beslut.

Förslag till beslut på sammanträdet

Peter Olofsson (S) yrkar att beslut fattas under förutsättning att Regionförbundet Västerbottens läns medlemmar godkänner förvärv av aktier enligt förslag, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Beslutsunderlag

Kollektivtrafikutskottets protokoll 2017-02-15, § 4
Förbundsfullmäktiges inriktningsbeslut 2016-12-01, § 44
Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland
Värdering av Bussgods i Västerbotten AB

Beslutsexpediering

Regionförbundet Västerbottens läns medlemmar
Kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbottens, Jämtlands och Västernorrlands län
Länstrafiken i Västerbotten AB

Justerare		Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum Torsdagen 2 mars

Sammanträdestid kl. 10:00-11:30
Partigruppsmöten kl. 09:00-10:00

Sammanträdesplats Loke & Galleriet, Umeå Folkets Hus
Partigruppsmöten
S, V, MP – Loke & Galleriet
Allianspartierna – Gere
Listorna – Freke

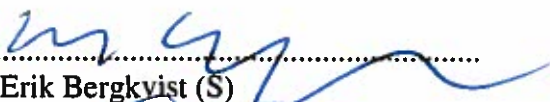
Beslutande Enligt närvarolista sid 2-3

Övriga närvarande Enligt närvarolista sid 4

Ärenden §§ 24, 26

Underskrifter

Sekreterare
Mona-Lisa Fjellström

Ordföranden
Erik Bergkvist (S)

Justerare
Tomas Mörtzell (C)

BEVIS OM ANSLAG

Justering har tillkännagivits genom anslag på Region Västerbottens anslagstavla.

Myndighet Förbundsstyrelsen

Sammanträdesdatum 2017-03-02

Anslaget har satts upp tas ner
2016- 03-02 2016- 03-22

Förvaringsplats för protokollet Region Västerbottens kansli, Umeå

Underskrift
Mona-Lisa Fjellström

Närvarolista

Namn	Parti	N ä r v a r o	Reservation		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare
			§	§	
Ledamöter (25)					
Erik Bergkvist	S	1			Ordförande
Tomas Mörtzell	C	1			Vice ordförande
Lorents Burman	S	1			
Lilly Bäcklund	S	1			
Hans Lindberg	S	1			
Maria Marklund	S	1			
Peter Olofsson	S	1			
Karin Malmfjord	S	1			
Patrik Nilsson	S	1			
Janet Ågren	S	1			
Åke Nilsson	S	-			Peter Lindström
Janeth Lundberg	S	1			
Rikard Lädhekorpi	V	1			
Agneta Hansson	V	1			
Lennart Arvidsson	V	1			
Anders Hård	MP	1			
Ewa-May Karlsson	C	1			
Carina Sundbom	C	1			
Anders Ågren	M	1			
Nicklas Sandström	M	1			
Christer Rönnlund	M	1			
Nicke Grahn	L	1			
Carin Hasslow	L	-			Robert Boström
Hans-Inge Smetana	KD	1			
Mats Erik Westerlund	DKL	-			Förhinder. Vakant

Justerare		Utdragsbestyrkande

Ersättare (25)				
Lennart Holmlund	S	-		
Harriet Hedlund	S	-		
Johan Söderling	S	-		
Marita Fransson	S	-		
Mikael Lindfors	S	-		
Karin Lundström	S	-		
Mikael Abrahamsson	S	-		
Caisa Abrahamsson	S	-		
Mathias Haglund	S	-		
Greger Lindqvist	S	-		
Peter Lindström	S	1		Tjänstgörande ersättare
Joakim Wallström	V	-		
Margaretha Löfgren	V	-		
Daniel Johansson	V	-		
Rune Wästerby	MP	-		
Maria Kristoffersson	C	-		
Mattias Larsson	C	-		
Robert Boström	C	1		Tjänstgörande ersättare
Ingemar Nyman	M	-		
Andreas Löwenhök	M	-		
Veronica Håkansson	M	-		
Rickard Sundberg	L	-		
Peder Westerberg	L	-		
Charlotta Enqvist	KD	-		
Linnéa Lindberg	ÅP	-		
Adjungerad förbundsmedlem				
Peter Lindström (Åsele)	S	1		Tjänstgörande ersättare
Mikael Abrahamsson (Malå)	S	-		
Mathias Haglund (Vindeln)	S	-		
Mikael Lindfors (Norsjö)	S	-		
Ingemar Nyman (Bjurholm)	M	-		
Madelaine Jakobsson (Nordmaling)	C	-		
Parti med insynsplats				
Linnéa Lindberg	ÅP	-		

Justerare		Utdragsbestyrkande

Övriga närvarande
Anna Pettersson, regiondirektör, §§ 1-29
Rachel Nygren, kanslichef, §§ 1-29
Mona-Lisa Fjellström, nämndsekreterare, §§ 1-29
Katrine Andersson, nämndsekreterare, §§ 1-29
Lena Nordling, ekonomiansvarig, §§ 1-29
Nina Björby (S), ordförande Kulturbedningen, § 3
Ingela Gotthardsson, länskulturchef, §§ 1-29
Peter Sedlacek (L), vice ordförande Utbildningsdelegationen, § 4
Tobias Thomson, utbildningsstrateg, § 4
Jonas Lundström, tf chef Näringsliv- och samhällsbyggnad, §§ 1-29
Niklas Gandal, utvecklingsplanerare, §§ 1-29
Mårten Edberg, infrastrukturstrateg, §§ 1-29
Tomas Hartman, kommunikationschef, §§ 26-29
Anna, Janet Ågrens (S) praktikant §§ 1-29

[Handwritten signature]

Justerare <i>[Handwritten signature]</i>			Utdragsbestyrkande

§ 4.

Gemensam bussgodsorganisation i Norrland

Dnr:16RKTM0063

KOLLEKTIVTRAFIKUTSKOTTETS BESLUT

Kollektivtrafikutskottet beslutar föreslå förbundsstyrelsen föreslå förbundsfullmäktige besluta medge Länstrafiken i Västerbotten AB avyttra 75 % av aktierna i Bussgods Västerbotten AB samt

- genomföra namnändring från dagen Bussgods i Västerbotten AB till Bussgods i Norr AB,
- medge köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till bolaget Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, samt
- ge Länstrafiken i Västerbotten AB:s styrelse i uppdrag att verkställa beslutet.

Ärendebeskrivning

Förbundsfullmäktige i Västerbotten har 2016-12-01 genom ett inriktningsbeslut beslutat ställa sig bakom utredningen om Gemensam bussgodsorganisation i Norrland. I utredningen beskrivs hur den nya organisationen ska skapas och grunden är att utgå från dagens Bussgods i Västerbotten AB. Det innebär att aktierna i Bussgods Västerbotten AB ska avyttras till 75 %, där 25 % av aktierna säljs till Länstrafiken i Norrbotten AB, 25 % till Länstrafiken i Jämtland och 25 % till kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland. 25 % av aktierna kommer fortsätta ägas av Länstrafiken i Västerbotten AB. På så sätt uppnås en gemensam organisation där de fyra länen i Norrland äger lika delar.

En värdering av bolaget har genomförts och substansvärdet i bolaget beräknas per 2016-12-31 uppgå till xxx kr.

Steg 2 i processen är att det gemensamma bussgodsbolaget förvärvar aktierna i Bussgods i Norrbotten AB och Bussgods i Västernorrland AB. Detta kommer att genomföras per 2016-04-30 och under hösten 2017 genomförs en fusion och de köpta bolagens verksamhet går in i det gemensamma bolaget.

Verksamheten i Jämtland, som idag är en avdelning inom Länstrafiken, förs också in i det nya bolaget. 1 januari 2018 ska processen vara genomförd.

Bakgrund

I februari 2016 träffades presidierna i kollektivtrafikmyndigheterna och Länstrafikbolagen i de fyra nordligaste länen i Luleå. I samband med detta gavs ett uppdrag till vd/myndighetschefer – att utreda möjligheterna att sammanföra bussgodsverksamheterna i de fyra olika länen till en gemensam organisation. Motivet bakom uppdraget var att man såg samordningsmöjligheter som kan innebära kostnadsbesparingar, men också att en gemensam organisation skulle innebära bättre möjligheter att möta marknadens behov och därigenom kunna öka försäljningen.

Målet är ett gemensamt ägt bussgodsbolag där varje län äger 25 % av aktierna. Bolaget ska verka på godsmarknaden och med sin verksamhet bidra till att öka den regionala tillväxtkraften genom att erbjuda näringsliv och privatpersoner miljövänliga godstransporter

Justerare

P.O

Utdragsbestyrkande

i det geografiska område som omfattar Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland/Härjedalen.

Utredningen presenterades under hösten 2016 och alla fyra län har i olika beslutsorgan ställt sig bakom utredningens förslag och fattat erforderliga beslut.

Beslutsunderlag

Förbundsfullmäktiges inriktningsbeslut 2016-12-01
Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland
Värdering av Bussgods i Västerbotten AB

Beslutsexpediering

Förbundsstyrelsen/Förbundsfullmäktige
Kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbottens, Jämtlands och Västernorrlands län
Länstrafiken i Västerbotten AB

Justerare

P. G.

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum	Onsdagen den 15 februari 2017
Sammanträdestid	kl. 09:00-11:10
Sammanträdesplats	Tallen, Region Västerbotten
Beslutande	Enligt närvarolistan på sidan 2
Övriga närvarande	Heidi Thörnberg, chef kollektivtrafikmyndigheten Harriet Söder, VD Länstrafiken i Västerbotten AB, kl 10:00-11:10 Maria Högländer, VD Norrtåg AB, kl 10:00-10:30 Olle Tiderman, Teknisk chef Norrtåg AB, kl 10:00-10:30 Katrine Andersson, nämndsekreterare, Region Västerbotten
Justerade paragrafer	§§ 1-7

Underskrifter

Sekreterare.....
Katrine Andersson

Ordförande.....
Peter Olofsson (S)

Justerare.....
Maria Kristoffersson (C)

BEVIS OM ANSLAG

Justering har tillkännagivits genom anslag på Region Västerbottens anslagstavla.

Myndighet	Förbundsstyrelsens kollektivtrafikutskott	
Sammanträdesdatum	2017-02-15	
Anslaget	har satts upp 2017-02-21	tas ner 2017-03-15
Protokollets förvaringsplats	Region Västerbottens kansli, Umeå	
Underskrift	Katrine Andersson	

Närvarolista

Namn	Parti	N ä r v a r o	Reservation Omröstning		Anteckningar/ Tjänstgörande Ersättare
			§	§	
			Ja	Nej	
Ledamöter (7)					
Peter Olofsson, ordf	S	1			
Maria Kristoffersson, vice ordf	C	1			Via videolänk. Justerare.
Hans Lindberg	S	1			
Lilly Bäcklund	S	-			Johan Söderling
Lorents Burman	S	1			Via videolänk.
Christer Rönnlund	M	1			
Peder Westerberg	L	1			
Ersättare (7)					
Caisa Abrahamsson	S	-			
Johan Söderling	S	1			Tjänstgörande ersättare
Maria Marklund	S	-			
Hans-Inge Smetana	KD	-			
Robert Boström	C	-			
Nicklas Sandström	M	-			
Anders Hård	MP	-			

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 44

Utredning om Bussgods

Dnr: 16RKTM0093

Förbundsfullmäktiges beslut

Förbundsfullmäktige ställer sig positiv till utredningens förslag, samt i och med detta vara beredd att förvärva 25 % av aktierna i det blivande gemensamma bolaget Bussgods Norr AB (eller ett liknande namn som godkänns av Bolagsverket). Vem som i länet ska vara ägare, det vill säga myndighet eller Länstrafikbolag är upp till varje län att besluta om. Detta beslut innebär en beredskap att delfinansiera (1/4) de kostnader i form av extern revisorskompetens som det fortsatta arbetet innebär. Detta för att värdera de bolag som idag finns på ett korrekt sätt samt som blivande ägare är beredd att tillskjuta ytterligare aktiekapital till det nya bussgodsbolaget, eftersom bolagets verksamhet kommer att kräva det.

Hur stort belopp som behövs kommer utredas av extern revisor.

Ärendebeskrivning

I februari 2016 träffades presidierna i kollektivtrafikmyndigheterna och Länstrafikbolagen i de fyra nordligaste länen i Luleå. I samband med detta gavs ett uppdrag till vd/myndighetschefer – att utreda möjligheterna att sammanföra bussgodsverksamheterna i de fyra olika länen till en gemensam organisation. Motivet bakom uppdraget var att man såg samordningsmöjligheter som kan innebära kostnadsbesparingar, men också att en gemensam organisation skulle innebära bättre möjligheter att möta marknadens behov och därigenom kunna öka försäljningen.

Utredningen har bedrivits med personal från dels en ägargrupp där Länstrafikbolagen eller myndighet har varit representerade och dels en grupp bestående av verksamhetscheferna inom Bussgods.

Bakgrund

Den gemensamma visionen är ett gemensamt ägt bussgodsbolag där varje län inledningsvis äger 25 % av aktierna. Bolaget ska verka på godsmarknaden och genom sin verksamhet bidra till att öka den regionala tillväxtkraften genom att erbjuda näringsliv och privatpersoner ett miljövänligt alternativ för transport av gods i det geografiska område som omfattar Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland/Härjedalen.

Utredningen har dock inte lagt fram förslag till ägardirektiv, avkastningskrav och mål för bolaget. Detta behöver arbetas fram – under förutsättning att alla län fattar beslut enligt nedan. I det arbetet bör man utgå från de regionala tillväxtstrategier som finns i respektive län.

Vidare är utredningens förslag inte beroende av de beslut som eventuellt kommer fattas i riksdagen kring regioner i landet. Om beslut fattas kring att bilda region från 2019 behöver bara ägandet ändras från som i förslaget fyra ägare till en ägare.

Justerare		Utdragsbestyrkande

För att arbetet med att skapa en gemensam organisation ska gå vidare behöver varje län fatta ett inriktningsbeslut.

Eftersom utredningens förslag är att utgå från Bussgods i Västerbotten AB kommer Förbundsfullmäktige i Västerbottens län fatta motsvarande beslut, men inriktningsbeslutet innebär här att man är beredd att sälja 75 % av aktierna i bolaget, 25 % till Norrbotten, 25 % till Västernorrland och 25 % till Jämtland/Härjedalen samt att Västerbotten behåller 25 % av aktierna.

Alla fyra län kommer under våren 2017 behöva utse representanter att ingå i bolagets styrelse, vilket beskrivs utförligare i utredningen.

De tre inriktningsbesluten som beskrivits ovan behöver vara fattade senast 1 januari 2017.

Beslutsunderlag

Förbundsstyrelsens protokoll 2016-11-10, § 115
Kollektivtrafikutskottets protokoll 2016-10-21, § 72
Utredningen Bussgods i Norr 2016-09-28.

Beslutsexpediering

Heidi Thörnberg, Region Västerbotten

Justerare		Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum Torsdagen den 1 december

Sammanträdestid kl. 10:00-13:30. Lunchjournalering kl. 11:35- 13:00
Partigruppmöten kl. 09:00-10:00

Sammanträdesplats Fullmäktigesalen, Rådhusplanaden 6 A, Umeå

Beslutande Enligt närvarolista på sidorna 3-7.

Plats och tid för justering Landstingshuset i Umeå, torsdagen den 8 december kl 09:00.

Justerade paragrafer 35-53

Underskrifter

Sekreterare
Mona-Lisa Fjellström

Ordförande
Janeth Lundberg (S)

Justerare
Mattias Larsson (C)

Justerare
Hans Lindberg (S)

BEVIS OM ANSLAG

Justering har tillkännagivits genom anslag på Region Västerbottens anslagstavla.

Myndighet Förbundsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2016-12-01

Anslaget har satts upp tas ner
2016-12-12 2017-01-10

Förvaringsplats för protokollet Region Västerbottens kansli, Umeå

Underskrift
Mona-Lisa Fjellström

Närvaro- och voteringslista

Kommun/ Landsting	Namn	Parti	Närvaro	Omröstning		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare	Reservation
				Ja	Nej		
Ledamöter (75)							
Bjurholm	Ingemar Nyman	M	1				
	Dagmar Schröder	S	1				
Dorotea	MatsErik Westerlund	DKL	1				
	Lilian Tegnander	L	1				
Lycksele	Lilly Bäcklund	S	1				
	Stig-Lennart Karlsson	S	1				
Malå	Christer Rönnlund	M	1				
	Martin Noréhn	S	1				
	Arne Hellsten	ML	-			Vakant plats	
Nordmaling	Madelaine Jakobsson	C	1				
	Monica Jonsson	-	1				
Norsjö	Mikael Lindfors	S	1				
	Bo-Martin Alm	C	1				
Robertsfors	Patrik Nilsson	S	1				
	Lars Bäckström	C	1				
Skellefteå	Lorents Burman	S	-			Daniela W. D'Angelo	
	Maria Marklund	S	1				
	Kenneth Fahlesson	S	1				
	Ann Åström	S	-			Vakant plats	
	Bertil Almgren	S	1				
	Johan Söderberg	M	-			Anette Lindgren	
	Carina Sundbom	C	1				
	Joakim Wallström	V	-			Vakant plats	
	Andreas Westerberg	L	1				
	Kjell Öjeryd	V	1				
Sorsele	Roland Wermelin	C	-			Vakant plats	
Storuman	Tomas Mörtzell	C	1				
	Karin Malmfjord	S	1				
Umeå	Hans Lindberg	S	1				
	Margareta Rönngren	S	1				
	Lennart Holmlund	S	1				

Justerare		Utdragsbestyrkande

Kommun/ Landsting	Namn	Parti	Närvaro	Omöstning		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare	Reservation
				Ja	Nej		
Ledamöter forts. (75)							
	Moa Brydsten	S	1				
	Peter Vigren	S	1				
	Nasser Møstleh	MP	-			Vakant plats	
	Anders Agren	M	1				
	Elin Jonsson	M	1				
	Ulrik Berg	M	1				
	Peder Westerberg	L	1				
	Mattias Larsson	C	1				
	Lennart Arvidsson	V	1				
	Elsa A. Hedqvist	✓	-			Vakant plats	
	Arijan Kan	✓	-			Vakant plats	
Vilhelmina	Åke Nilsson	S				Viveka Abramsson	
	Annika Andersson	C	1				
Vindeln	Mathias Haglund	S	1				
	Christer Lundgren	C	-			Vakant plats	
Vännäs	Johan Söderling	S	1				
	Ulf Eriksson	C	1				
Åsele	Linnéa Lindberg	ÅP	1				
	Peter Lindström	S	-			Gunnel Jonsson	
Landstinget	Kenneth Andersson	S	1				
	Erik Bergkvist	S	1			Utgår kl 11:35, tom § 38	
	Lars Lilja	S	-			Nina Björby	
	Marita Fransson	S	1				
	Harriet Hedlund	S	1				
	Helen Maxe	S	1				
	Urban Lindström	S	1				
	Janeth Lundberg	S	1			Ordförande	
	Per-Erik Lundmark	S	1				
	Karin Lundström	S	-			Gunnar Viklund	
	Peter Olofsson	S	1				
	Margareta Löfgren	V	1				
	Agneta Hansson	V	1			2:e vice ordförande	

Justerare		Utdragsbestyrkande	

Kommun/ Landsting	Namn	Parti	Närvaro	Omröstning		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare	Reservation
				Ja	Nej		
Ledamöter forts. (75)							
	Rikard Lähdekorpi	V	1				
	Liv Granbom	M	1				
	Anna-Karin Nilsson	M	1				
	Andreas Löwenhök	M	-			Lena Riedl	
	Nicklas Sandström	M	-			Jesper Björnehall	
	Ewa-May Karlsson	C	1				
	Maria Kristoffersson	C	1				
	Nicke Grahn	L	1				
	Jens Wennberg	L	1				
	Birgitta Nordvall	KD	-			Håkan Jansson	
	Anders Hård	MP	1				
	Petter Nilsson	SD	1				
Ersättare (75)							
Bjurholm	Maria Bahlenberg	C	-				
	Birgitta Dahlberg	S	-				
Dorotea	Sören Granberg	DKL	-				
	Pierre Danielsson	C	-				
Lycksele	Ingrid Ölmebäck	S	-				
	Lars Ohlsson	S	-				
	Roland Sjögren	KD	-				
Malå	Maria Stenberg	S	-				
	Cecilia F. Stenlund	L	-				
Nordmaling	Chatarina Gustafsson	M	-				
	Eleanor Bodel	-	-				
Norsjö	Mattias Degerman	S	-				
	Lena Brännström	KD	-				
Robertsfors	Gun Ivesund	S	-				
	Kenneth Isaksson	M	-				
Skellefteå	Emilia Hallin	S	-				
	Evelina Fahlesson	S	-				
	Tomas Marklund	S	-				
	Annica Bray	S	-				

Justerare		Utdragsbestyrkande

Kommun/ Landsting	Namn	Parti	Närvaro	Omröstning		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare	Reservation
				Ja	Nej		
Ersättare forts. (75)							
	Fredrik Stenberg	S	-				
	Anette Lindgren	M	1			Tjänstgörande ersättare	
	Maria Sandström	C	-				
	Daniela W. D'Angelo	MP	1			Tjänstgörande ersättare	
	Charlotta Enqvist	KD	-				
Sorsele	Pia Sjöberg	S	-				
	Katarina Löfgren	S	-				
Storuman	Jessica Bergfors	C	-				
	Ann-Christine Jonsson	S	-				
Umeå	Janet Ågren	S	-				
	Andreas Lundgren	S	-				
	Lena K. Engman	S	-				
	Tomas Wennström	S	-				
	Emma Vigren	S	-				
	Malin Forss	MP	-				
	Marianne Löfstedt	M	-				
	Leif Lundgren	M	-				
	Gunilla Berglund	M	-				
	Ulrica Westerlund	L	-				
	Anna-Karin Sjölander	C	-				
	Elisabeth Zachrisson	V	-				
	Caroline Täljebblad	V	-				
	Bore Sköld	V					
Vilhelmina	Viveka Abramsson	S	1			Tjänstgörande ersättare	
	Jonny Kärkkäinen	KD	-				
Vindeln	Britt-Louise Eriksson	S	-				
	Elli-Marie Lundgren	M	-				
Vännäs	Sonja Eriksson	S	-				
	Hans-Inge Smetana	KD	-				
Åsele	Anna Enfeldt	C	-				
	Gunnel Jonsson	S	1			Tjänstgörande ersättare	
Landstinget	Mahmoud Al-Turk	S	-				

Justerare		Utdragsbestyrkande

Kommun/ Landsting	Namn	Parti	Närvaro	Omröstning		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare	Reservation
				Ja	Nej		
Ersättare forts. (75)							
	Eva Andersson	S	-				
	Nina Björby	S	1			Tjänstgörande ersättare	
	Richard Carstedt	S	-				
	Susanne Dufvenberg	S	-				
	Magnus Eriksson	S	-				
	Robert Lindgren	S	-				
	Nina Loughlin	S	-				
	Agneta B. Lindström	S	-				
	Roger Marklund	S	-				
	Gunnar Viklund	S	1			Tjänstgörande ersättare	
	Åsa Bäckström	V	-				
	Andreas Jansson	V	-				
	Liselotte Olsson	V	-				
	Jesper Björnehall	M	1			Tjänstgörande ersättare	
	Lena Riedl	M	1			Tjänstgörande ersättare	
	Elin S. Söderberg	M	-				
	Isac Öberg	M	-				
	Olle Edblom	C	-				
	Daniel Öhgren	C	-				
	Jeanette Gustafsson	L					
	Thommy Bäckström	L	-				
	Rune Wästerby	MP	-				
	Håkan Jansson	KD	1			Tjänstgörande ersättare	
	Henrik Agerhäll	SD	-				
Summa antal tjänstgörande ledamöter kl. 10:00							67 st
Summa antal tjänstgörande ledamöter kl.							66 st

Justerare		Utdragsbestyrkande

REGION VÄSTERBOTTEN

Ink 2016 -12- 0 1

D/Dnr

Bussgods

Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland

2016-09-28

Innehåll

1. Sammanfattande förslag	3
2. Bakgrund	4
3. Syfte med utredningen.....	4
4. Avgränsningar.....	4
5. Metod.....	5
6. Förslag till framtida gemensam organisation.....	6
6.1 Affärsidé/Verksamhetsidé.....	6
6.2 Organisationsform och ägande	6
6.3 Organisation	7
7. Ekonomi.....	9
8. Verkställighetsprocess och tidplan.....	10
8.1 Verkställighet.....	10
8.2 Sammanfattande tidplan.....	13
9. Riskanalys	14

Bilagor:

Bilaga 1 – Matris dagens verksamhet

Bilaga 2 – Karta över dagens verksamhet med geografisk placering

1. Sammanfattande förslag

Utredningens förslag är att slå samman bussgodsverksamheten i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland samt Region Jämtland/Härjedalen till en organisation och i framtiden bedriva verksamheten gemensamt.

Förslaget är att utgå från Bussgods i Västerbotten, eftersom det idag är ett av samhället helägt bolag och låta övriga län förvärva 25 % av aktierna var. Det skulle innebära ett gemensamt bolag som ägs med lika delar av de tre länen och region Jämtland/Härjedalen. Bussgods i Västerbotten AB föreslås också genomgå namnbyte till förslagsvis Bussgods i Norr AB.

Det gemensamma bolaget förvärfvar sedan aktierna i dagens Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB och genom fusion slås bolagen därefter ihop. Samtidigt förs verksamheten i dagens Bussgods i Jämtland/Härjedalen som idag är en avdelning inom Länstrafiken över till Bussgods i Norr AB.

Förslaget bygger på att processen är genomförd den 1 januari 2018.

Utredningen presenterar också ett översiktligt förslag på hur den blivande organisationen inledningsvis kan se ut. Utredningen har medvetet valt att inte gå allt för djupt in i detaljer, då en organisation hela tiden behöver förändras och anpassas till de krav som ställs på verksamheten. Den nya styrelsen för det gemensamma bolaget ska ansvara för att bolaget drivs på ett adekvat sätt.

Utredningen presenterar också ett förslag på ersättningsmodell till den som står för busstrafiken i respektive län. Modellen innebär att 21 % av intäkterna för gods som går med buss och 5 % av övriga godsintäkter, under första verksamhetsåret, ska tillföras Länstrafikbolaget eller myndigheten. Detta skulle innebära att 17,8 mkr fördelas till ägarleden i de fyra länen. För 2019 förs 25 % av intäkterna till den som står för busstrafiken i länet, vilket motsvarar drygt 21 mkr. De prognoser avseende ekonomi som arbetats fram bygger sedan på att omsättningen ska öka, men bolaget måste ges möjlighet att bygga upp eget kapital, varför man som ägare inte ska räkna med utdelningar inledningsvis.

Utredningen avslutas med en riskanalys där vi beskriver ett antal olika scenarier, där den största risken som idag kan ses är att inte genomföra detta förslag. Verksamheten i Västernorrland är idag inte lönsam och kommer inte kunna fortgå på det sätt som sker idag. Även i Jämtland har man på senare år haft problem med ekonomin, men där aktiva marknadsinsatser har medfört att det finns positiva signaler.

2. Bakgrund

Bussgods är i Norrbotten, Västerbotten, Jämtlands/Härjedalen och Västernorrland en affärsdrivande verksamhet för godstransport som bedrivs genom att i första hand transportera gods ombord på den av samhället tillhandahållna kollektivtrafiken med buss. Verksamheten skiljer sig åt i de fyra länen vad gäller ägande, organisation och styrning - matrisen i bilaga 1 beskriver detta översiktligt. Men – det grundläggande syftet med verksamheten är gemensamt – att erbjuda godstransport ombord på fordon i den befintliga kollektivtrafiken och bidra till finansieringen av densamma.

Bussgods är i sig en regionalpolitisk fråga och på många platser i det område som denna utredning omfattar en förutsättning för näringslivet då alternativa transporter saknas. Bussgods bedrivs dock alltid på affärsmässiga grunder, vilket innebär att verksamheten minst ska bära sina kostnader och även generera det överskott som ägaren kräver.

En grundläggande förutsättning för denna utredning har varit att det finns mycket som förenar och att det därför finns möjligheter att utveckla bussgodsverksamheten - båda i kvalitativa mått och i ekonomiska termer, genom att samarbeta.

Den nu pågående diskussionen om framtida regionindelning finns givetvis i bakgrunden, men har inte varit avgörande för denna utrednings slutsatser.

3. Syfte med utredningen

Uppdraget att genomföra denna utredning lämnades av presidierna i respektive läns kollektivtrafikmyndighet och länstrafikbolag vid ett möte i Luleå i februari 2016.

Uppdraget är att lämna förslag på framtida gemensam bussgodsorganisation i Norrland (omfattande Norrbotten, Västerbotten, Jämtland/Härjedalen och Västernorrland) samt;

- Presentera möjligheter till kostnadsbesparingar
- Presentera förutsättningar för ökade intäkter
- Presentera en ekonomisk fördelningsmodell som reglerar ansvar och krav i den framtida regionen i förhållande till den part som svarar för kollektivtrafikens utförande

4. Avgränsningar

Utredning omfattar enbart det geografiska område som består av Norrbottens län, Västerbottens län, Region Jämtland/Härjedalen samt Västernorrlands län och dessa fyra geografiska enheter benämns i utredningen som "Norrland" väl medveten om att denna definition inte är korrekt i andra sammanhang.

Då uppdraget har varit att presentera en gemensam framtida bussgodsorganisation har arbetet inriktat sig på frågor som vilken organisationsform den framtida organisationen ska ha, hur

beslutsprocessen för att detta ska bli möjligt ska se ut samt beskriva de bakomliggande motiven till en gemensam organisation. Utredningen har alltså befunnits sig på en strategisk nivå och fokuserat på frågorna ur ett ägarperspektiv.

Frågor som måste ligga hos den framtida ledningen för Bussgods i Norr har inte utretts och då avses exempelvis bemanning av tjänster, detaljerad organisation och lokalisering med mera.

Eftersom Bussgods ägare i stor utsträckning består av kollektivtrafikmyndigheter/länstrafikbolag, vilka är politiskt styrda organisationer kan det finnas mera politiska ställningstaganden som exempelvis var olika verksamheter ska bedrivas i den framtida regionen. Utredningen har inte tagit ställning i den typen av frågor.

5. Metod

Arbetet har bedrivits med deltagare från ägarleden och verksamheten i dagens 4 bussgodsorganisationer. Deltagarna har delats in i två arbetsgrupper där representanterna från ägarna har fått i uppdrag att utreda följande:

- Framtida organisation – bolag eller annat
- Framtida ägarförhållande, initialt men också inför framtiden
- Tidplan för genomförande samt vilka beslut kommer att krävas i de olika länen

Arbetsgruppen har bestått av:

- Kenneth Johansson, myndighetschef Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten och vd Länstrafiken i Norrbotten AB
- Helena Persson, kontorschef Länstrafiken i Norrbotten AB
- Harriet Söder, vd Länstrafiken i Västerbotten AB (sammankallande)
- Thomas Hägg, vd Länstrafiken i Jämtland AB
- Camilla Fahlander, myndighetschef kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland

Den andra arbetsgruppen som består av verksamhetscheferna i dagen organisation har fått i uppdrag att utreda:

- Framtida organisation på en övergripande nivå, exempelvis försäljning, administration och kundtjänst
- Operativ verksamhet som terminaler och infrastruktur
- Ekonomiska konsekvenser av den framtida organisationen av verksamheten
- Relationen med och inflytandet i Bussgods Sverige ek förening/ Bussgods Sverigefrakt AB

Arbetsgruppen har bestått av:

- Nina Collin, Bussgods Norrbotten
- Niclas Strandberg, vd Bussgods Västerbotten AB

- Carina Kälvedal, Bussgods Jämtland/Härjedalen
- Maria Lärkfors, vd Bussgods Västernorrland (sammankallande)

Båda arbetsgrupperna har också fått i uppdrag att lämna ett förslag om framtida affärsidé för Bussgods i Norrland och i detta ta hänsyn till marknadens förändrade krav på leveranser "dörr till dörr", den samhällsnytta som Bussgodsverksamheten innebär och hur Bussgods påverkar persontrafiken – både positivt och negativt.

6. Förslag till framtida gemensam organisation

6.1 Affärsidé/Verksamhetsidé

Utredningens förslag till framtida affärsidé lyder:

Bussgods Norr erbjuder miljösmarta transportlösningar i befintlig kollektivtrafik enligt tidtabell och med "dörr-till-dörr"-service.

Bussgods Norr hjälper godskunderna att öka sin konkurrenskraft med hög kvalitet och hög service.

Bussgods Norr bidrar till ett starkare och mer levande Norrland.

Detta förslag till affärsidé behöver bearbetas och beslutas av den kommande styrelsen.

Utredningens förslag till verksamhet som ska bedrivas i det blivande bolaget är:

- Godstransport i befintlig kollektivtrafik genom stationer i egen regi, upphandlade entreprenader eller genom ombud
- Där så krävs komplettera transporten med andra lösningar än befintlig kollektivtrafik, exempelvis egna bilar för utkörning och komplettering där kollektivtrafik med godskapacitet saknas
- På terminaler och stationer erbjuda annan service kopplat till kollektivtrafiken, exempelvis trafikupplysning, biljettförsäljning och hantering av kvarglömda effekter ombord på buss/tåg
- I övrigt erbjuda ägaren/ägarna andra transporttjänster på marknadsmässiga villkor

Förslaget till verksamhetsidé behöver också hanteras av den nya styrelsen, eftersom det kommer att förändras över tid.

6.2 Organisationsform och ägande

Utredningen har kommit fram till att ett gemensamt aktiebolag är att föredra. Detta bygger på att styrningen av ett aktiebolag är lagreglerade och enklare att hantera då det inledningsvis kommer att finnas flera ägare. Bussgods i Västerbotten AB är idag helägt av Länstrafiken i Västerbotten AB. Det är

därför det bolag som enklast kan anpassas till att vara ett gemensamt bolag för Bussgods i Norrland. Se mer under kapitel 8. Verkställighet och process.

Samtliga verksamheter är idag medlemmar i Bussgods Sverige ek för, dvs i det sammanhanget uppgår det totala röstetalet till fyra röster. Vi har gemensamt från norrlandsverksamheterna tillskrivit Bussgods Sverige i detta ärende, då en sammanslagning till ett gemensamt bolag skulle kunna medföra att röstetalet sjunker till en röst. Den ekonomiska föreningen har beslutat att under förutsättning att fyra medlemsavgifter fortsättningsvis betalas kommer det nya bolaget ha fyra röster.

6.3 Organisation

Utredningen har i sitt förslag valt att bara titta på organisationen utifrån ett översiktligt perspektiv. Den nya ledningen för bolaget kan ha många synpunkter på hur verksamheten ska organiseras, varför det inte har känts aktuellt att gå allt för djupt i detaljer.

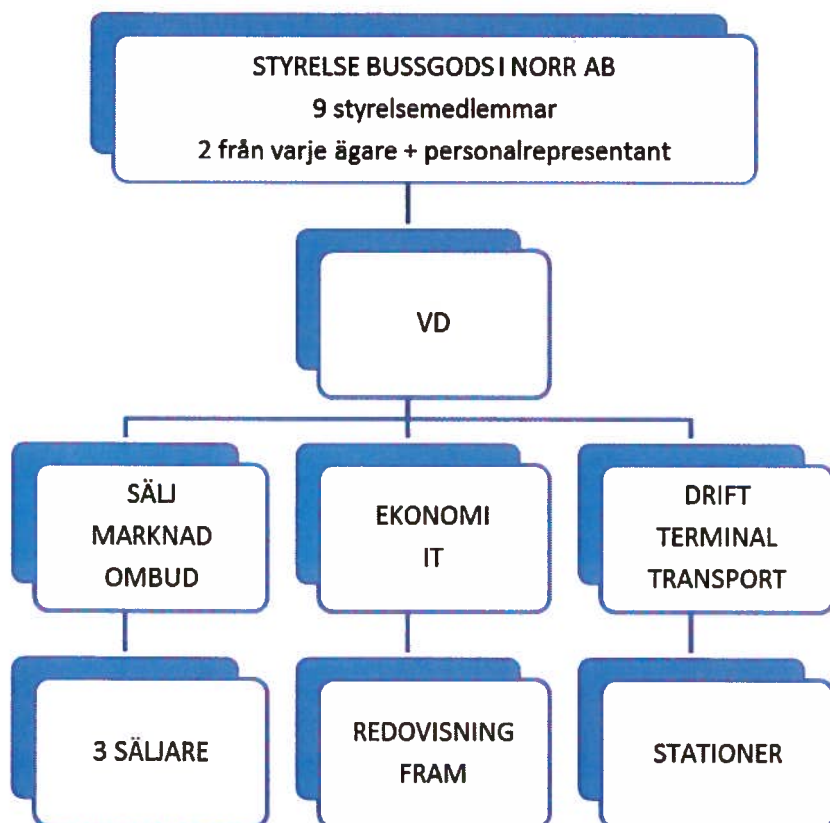
Förslaget som presenteras innebär att 5 tjänster inom den centrala administrationen dras in och försvinner. Utredningen har valt att inte lämna förslag på förändringar av busstationsinfrastrukturen. Idag ser den väldigt olika ut i olika län och den kommer också att behöva anpassas efter godskundernas behov.

Bolaget ska ledas av en styrelse som består av 9 ordinarie ledamöter. Varje ägarlän utser 2 ordinarie styrelseledamöter och en suppleant.

Bolaget blir så stort att personalen har rätt att ha en representant i styrelsen, vilket alltså blir den 9:e ledamoten.

Då bolaget är offentligt ägs behöver även lekmannarevisorer utses och lämpligt här kan vara att varje län utser en lekmannarevisor.

Bild: Övergripande organisation Bussgods Norr

Bolaget leds av en VD som tillsätts av styrelsen. Processen med sammanslagningen kommer att påverka verksamheten, varför det vore bra om utlysning och tillsättande av bolagets nya vd kan ske relativt snart – senast under sommaren 2017.

Avdelningen Sälj och marknad leds av en försäljningschef som tillsammans med 3 säljare svarar för ett säljområde var – totalt 4 säljområden. Avdelningen ansvarar också för kundavtal, marknadsföring och relationen med ombuden.

Avdelning Ekonomi och IT leds av en ekonomichef och består av totalt 4 tjänster. Förutom löpande redovisning ansvarar avdelningen för administration i fraktsystemet FRAM, löner, reklamationer, IT-frågor samt inköp.

Avdelningen Drift och Transport består av 2 geografiska indelningar.

Drift och Transport – Norr består inledningsvis av 7 tjänstemän och 40 tjänster ute i verksamheten. Avdelningen leds av en Produktionschef som under sitt ansvar har 6 teamledare, 32,5 tjänster som terminalarbetare och 7,5 chaufförstjänster.

Drift och Transport – Syd består av 6 tjänstemän och 21 tjänster ute i verksamheten. Även denna avdelning leds av en Produktionschef som ansvarar för 5 teamledare, 15 tjänster som terminalarbetare och 9 chaufförer.

Bolaget kommer inledningsvis att köpa hjälp vad gäller IT-funktioner och HR-funktion från någon av ägarna.

Organisationsförslaget innebär en minskning från dagens 91 tjänster till 86 tjänster. Se geografisk utbredning på karta – bilaga 2.

Det är viktigt att notera att det kommer att bli fråga om en formell verksamhetsövergång, vilket innebär att det nya bolaget blir arbetsgivare för den personal som finns idag. Som anställd tar man också med sig befintliga förmåner, inarbetad semester, anställningstid osv.

7. Ekonomi

Bolagets årliga omsättning kommer enligt budget att uppgå till 115 miljoner kronor. Bolagets överskott år 2019 beräknas till 579 tkr och år 2020 till 2,8 mkr.

Tabell 1: Budget 2018

	(Tusentals kronor)	Kommentarer
Försäljningsintäkter	115 500	
Ersättning för utförda tjänster åt ägarna	716	Siffran som redovisas är nettot och avser exempelvis biljettförsäljning på busstationer
Avräkning LT ¹⁾	-17 834	Enligt ny modell – 21 % av intäkterna vid frakt på buss och 5 % på övriga frakter
Övriga trafik kostnader	-30 561	
Övriga rörelsekostnader	-25 888	
Personalkostnader	-38 405	Besparing 5 tjänster – 2 500 tkr
Totalt före avskrivningar	3 528	
Ränta	-200	
Totalt resultat	1 702	
Omstruktureringskostnader	-1 500	
Totalt resultat efter diverse ökade kostnader	202	

Budgeten är genomarbetad av verksamhetsgruppen och bygger i vissa delar på en sammanslagning av dagens verksamhetsbudgetar. Den totala budgeten är första året "försiktig", då det är svårt att förutse de kostnader som en sammanslagning kommer medföra. En särskild post med omstruktureringskostnader har dock tagits med.

Bolaget kommer ha behov av att bygga upp det egna kapitalet varför utdelning från bolaget bara bör ske efter att man nått en viss soliditet.

I sammanhanget bör också nämnas att kostnader kommer att uppstå även innan det nya bolaget är bildat, exempelvis i form av anlåtande av extern revisor för genomgång och värderingar. Detta kan dock hanteras genom att fördela kostnaderna på dagens fyra verksamheter.

1) Fördelning avräkning LT är följande:

Län	Fördelning %	2018 (Mkr)	2019 (Mkr)	2020 (Mkr)
Norrbottnen	43,9	7 827	9 239	9 625
Västerbotten	25,9	4 623	5 456	5 684
Jämtland	12,1	2 156	2 545	2 652
Västernorrland	18,1	3 228	3 810	3 969
Totalt	100	17 834	21 050	21 930

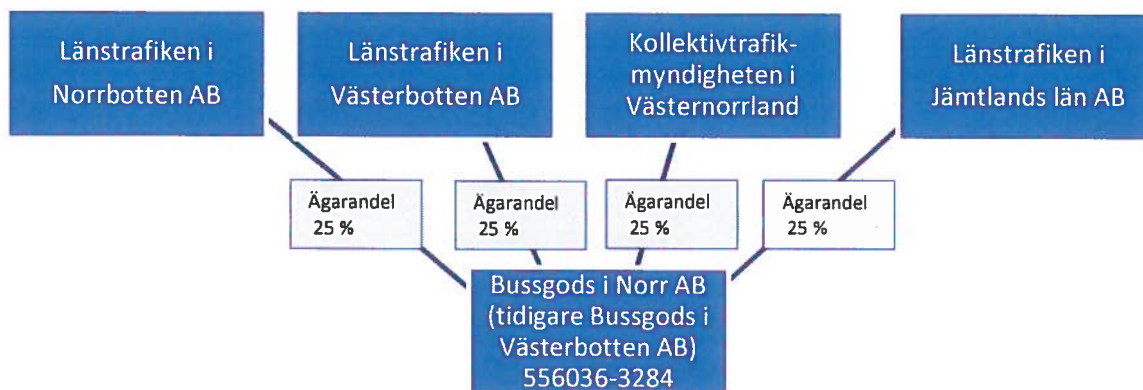
Fördelningen baseras på genomsnittligt utfall 2013-2015. För åren 2019 och 2020 bygger siffrorna på en ökad omsättning med knappt 4 % och en ökning av kostnaderna med ca 2 %. Observera att detta material visar hur en tänkt omsättning 2018 fördelar sig med historiska data som grund. Det faktiska utfallet kommer att bero på var bussgodskunderna finns och hur mycket kollektivtrafik som hanterar gods det finns i länet.

8. Verkställighetsprocess och tidplan

8.1 Verkställighet

Den övergripande visionen är ett gemensamt bolag som inledningsvis ägs av de tre länen; Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland samt Region Jämtland/Härjedalen med 25 % ägarandel var. Det kan i varje län finnas motiv till att det är en annan part som ska stå som ägare i bolaget – exempelvis kollektivtrafikmyndighet i stället för Länstrafikbolag, men det är inte av avgörande betydelse för denna utredning, varför utredningen lämnar till varje län att ta ställning i den frågan.

Bild: Exempel på ägarstruktur från år 2017 och framåt

Steg 1. Hantera externa ägare

Då Bussgods i Norrbotten och i Västernorrland inte ägs till 100 % av Länstrafiken eller kollektivtrafikmyndighet behöver detta hanteras. Första steget i processen blir därför att inleda förhandlingar med externa ägare och hitta en överenskommelse som innebär att Länstrafiken i Norrbotten respektive kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland förvärvar samtliga aktier i respektive bolag. Denna process bör genomföras under hösten 2016.

Steg 2. Försäljning och köp av aktier till nominellt värde

Under inledningen av 2017 fattar fullmäktige vid region Västerbotten beslut om att sälja 75 % av aktierna i Bussgods Västerbotten till respektive län Norrbotten, Västernorrland och region Jämtland/Härjedalen. Vem som ska äga aktierna i det framtida bussgodsbolaget är upp till varje län att fatta beslut om.

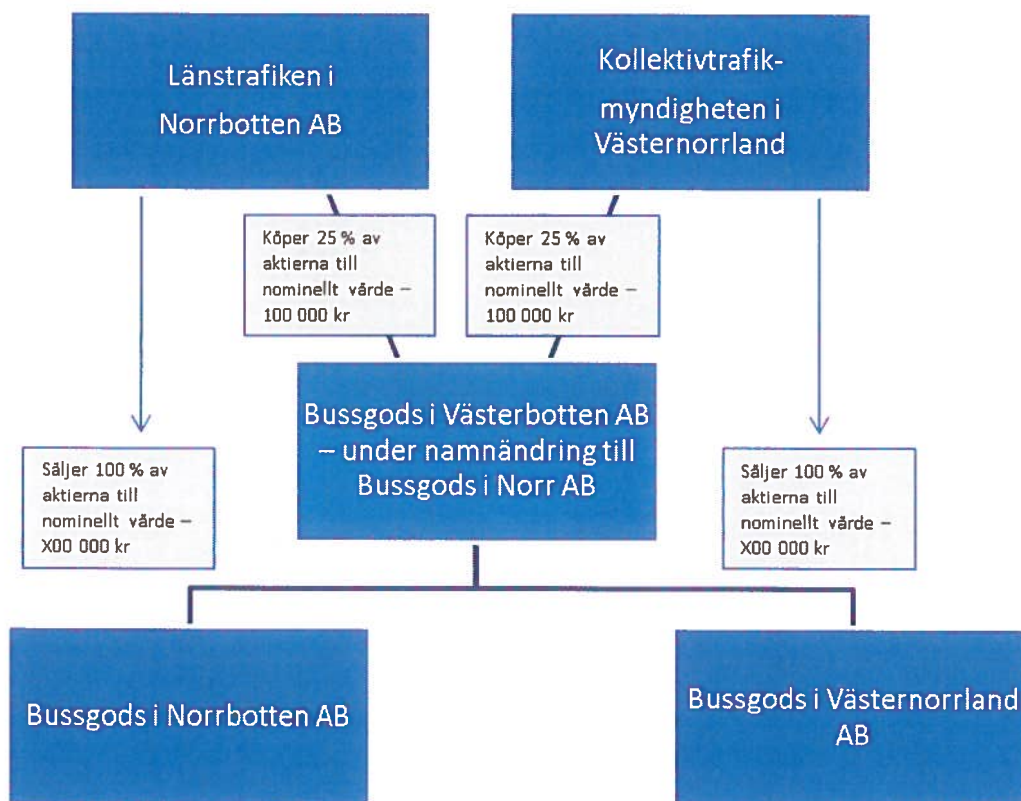
Aktierna säljs till nominellt värde – idag är aktiekapitalet 100 000 kr i bolaget. Det finns dock ett ovillkorat aktieägartillskott från ägaren Länstrafiken i Västerbotten AB om 300 000 kr i bolaget som förslagvis omvandlas till aktiekapital genom en fondemission. Aktiekapitalet skulle därefter uppgå till 400 000 kr och 25 % motsvarar 100 000 kr per län.

Samtidigt fattar man beslut i Norrbotten om att försälja bolaget Bussgods i Norrbotten till Bussgods i Västerbotten AB och samma beslut fattas i Västernorrland. Även här sker försäljning till nominellt värde, vilket innebär att en analys av eventuella övervärden i bolagen behöver göras och hanteras innan försäljningen genomförs.

Dessa beslut fattas under våren 2017 och i och med detta har en koncern bildats med Länstrafiken i Västerbotten AB som ägare till två dotterbolag.

Beslut fattas även om namnändring av Bussgods Västerbotten AB till förslagvis Bussgods i Norr AB.

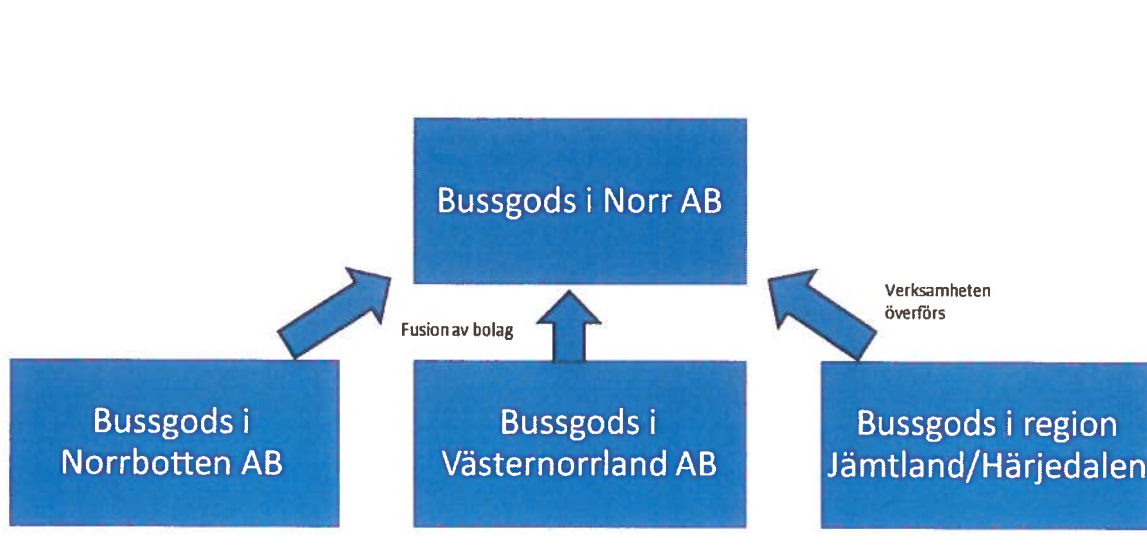
Bild: Koncern bildas – men bilden visar inte hela ägarbilden

Steg 3. Fusion av bolagen

Under hösten 2017 genomförs en fusion av koncernen som innebär att dotterbolagen Bussgods i Norrbotten AB och Bussgods i Västernorrland AB fusioneras med modern Bussgods i Norr AB. Samtidigt överförs också alla verksamhet som idag finns inom Länstrafiken i Jämtland/Härjedalen till Bussgods i Norr AB. Denna process genomförs under hösten 2017 med målet att fusionen är genomförd till 1 januari 2018.

Bild: Dotterbolagen fusioneras och verksamheten överförs från Bussgods i region Jämtland/Härjedalen

En analys om ev ytterligare aktieägartillskott behöver göras. Bolaget kommer att ha en så pass stor verksamhet att 400 000 kr i aktiekapital är för lite. Respektive län ska därför räkna med att skjuta till ytterligare medel i form av ägartillskott.

Steg 4. Gemensamt bolag

Från och med 2018 bedrivs all verksamhet i det gemensamma bolaget Bussgods i Norr AB. Om beslut fattas om att bilda gemensam region i norr kan ägandet enkelt överföras till den nya regionen alternativt en ny gemensam kollektivtrafikmyndighet/organisation.

8.2 Sammanfattande tidplan

Hösten 2016:

Inriktningsbeslut om att stödja förslagen i denna utredning fattas i respektive län

Externa ägare i Norrbotten och Västernorrland hanteras inom respektive län.

Våren 2017:

Försäljning och köp av aktier hanteras – gemensam koncern bildas med fyra ägare. Ny styrelse formas och VD tillsätts.

Hösten 2017:

Fusion genomförs och ett gemensamt bolag bildas

Januari 2018:

Processen är genomförd och ett gemensamt bolag bedriver verksamheten

9. Riskanalys

Utredningen har här valt att fokusera på ett antal scenarier och beskriva de effekter som kan uppstå som ett led av fattade beslut alternativt brist på fattade beslut.

Vad händer med Bussgods om de förslag som lagts fram i utredningen inte genomförs?

Bussgods i Västernorrland har idag lönsamhetsproblem. I bolaget finns tillgångar från tidigare år, men dagens läge kan inte fortsätta utan att något görs. Försäljning till annan extern ägare har diskuterats.

Från andra delar av landet, där försäljning till extern part genomförts vet vi att det är svårt att få samarbetet med den som svarar för busstrafiken att fungera. I Gävleborg, där man sålt till ett privat bolag, är verksamheten under stor ekonomisk press och ägaren har begärt en ackorduppgörelse.

Idag svarar sändningar mellan norrlandslänen för en relativt stor volym. Detta innebär att om verksamheten i något län förändras kommer alla län att påverkas och en avveckling av bussgods i ett län skulle få stora ekonomiska konsekvenser för verksamheten i övriga län.

Vad händer om ett län väljer att stå utanför?

Bussgods är inte beroende av att alla fyra län står bakom och fattar beslut i enlighet med denna utredning.

Eftersom Bussgods i Norrbotten är den största aktören och Bussgods i Västerbotten knyter ihop övriga norrlandslän geografiskt skulle dock situationen bli svår att hantera om Norrbotten eller Västerbotten väljer att stå utanför. Då utredningens förslag är att använda det befintliga bolaget Bussgods i Västerbotten, skulle också ett beslut som innebär att Västerbotten inte deltar i samarbetet innebära att man måste hitta andra sätt att bilda en gemensam organisation.

Utredningen intentioner att samverka och effektivisera verksamheten är möjlig att genomföra med två eller tre län som deltar, men effekterna skulle inte blir lika stora och förutsättningarna för att bearbeta en större marknad beskärs.

Kan man begränsa risken i ett gemensamt bolag?

För beslutsfattare i exempelvis Jämtland och Västernorrland skulle ett gemensamt ägt bolag där verksamheten i Norrbotten och Västerbotten ingår kunna beskrivas som att man utsätter sig för en högre riskexponering, då verksamheterna i dessa län är mycket större. Utredningen anser att detta måste hanteras i det framtida konsortialavtalet. Man kan här tänka sig att risken begränsas till det geografiska område som dagens län utgör. Samtidigt innebär denna riskbegränsning att överskott från verksamheten måste följa samma princip.

Den ekonomiska modell som arbetats fram innebär att ersättning kommer att lämnas till den som ansvarar för kollektivtrafiken i respektive län, varför överskottet i bolaget är relativt begränsat. För 2018 uppgår det budgeterade överskottet till ca 200 000 kr.

Verksamheten i både Norrbotten och Västerbotten är lönsam. Det är inte fallet i Västernorrland och i Jämtland har man under ett antal år haft ekonomiska problem. Det skulle för beslutsfattare i Norr- och Västerbotten kunna innebära en högre grad av risk. Precis som beskrivits ovan måste konsortialavtalet reglera riskfördelningen mellan länen. Om det bildas en gemensam region i Norrland kommer bolaget bara ha en ägare och frågan om riskfördelning är då utagerad.

Vilken samhällsservice erbjuder Bussgods – dvs vilken samhällsservice riskerar försvinna om inte Bussgods finns?

Bussgods är på vissa platser i Norrland avgörande för att näringslivet ska fungera. Bussgods svarar för viktiga samhällsfunktioner då livsmedel och annat avgörande gods levereras enligt tidtabell. På dessa orter finns inget alternativ. Bussgods måste dock tillåtas verka i hela systemet, eftersom kunderna förväntar sig en heltäckande transportlösning – och det gärna i hela landet.

En framtida gemensam organisation för bussgods kan också innebära större möjlighet att hantera offentligt gods och i ett regionperspektiv kan en offentlig samlastningscentral för förnödenheter till exempelvis vården vara ett uppdrag för Bussgods. Detta skulle innebära att skattemedlen används effektivare då fraktkostnaderna inte behöver öka, men överskottet från godsverksamheten används till att finansiera kollektivtrafiken.

Västerbottens läns landsting samt
kommuner i Västerbottens län

Remiss En gemensam bussgodsorganisation i Norrland

Medlemmarna i Regionförbundet Västerbottens län ombeds godkänna köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Bakgrund

Presidierna i respektive läns kollektivtrafikmyndighet och länstrafikbolag, lämnade i februari 2016 ett uppdrag att ta fram ett förslag på en framtida gemensam bussgodsorganisation för de fyra nordligaste länen.

Uppdraget bestod i att lämna förslag på framtida gemensam bussgodsorganisation i Norrland, samt:

- presentera möjligheter till kostnadsbesparingar,
- presentera förutsättningar för ökade intäkter,
- presentera en ekonomisk fördelningsmodell som reglerar ansvar och krav i den framtida regionen i förhållande till den part som svarar för kollektivtrafikens utförande.

Två arbetsgrupper bildades för att arbeta med detta, och under hösten 2016 kunde utredningens resultat redovisas. Utredningen handlades politiskt av Förbundsfullmäktige den 1 december 2016 (se bilaga, Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland 2016-09-28 samt Förbundsfullmäktige 2016-12-01 § 44).

Utredningen lyfter fram bussgods regionalpolitiska betydelse, och den samhällliga roll som bussgodsverksamheten fyller genom att erbjuda godstransporter där alternativa transporter saknas, bland annat. Bussgodsverksamheten bedrivs på affärsmässiga grunder, vilket innebär att verksamheten minst ska bära sina kostnader, och även generera det överskott som ägaren kräver. Utredningen redovisar även ett förslag på hur en gemensam bussgodsverksamhet för de fyra nordliga länen skulle kunna vara utformad i framtiden.

En ny organisation

Förslag på den nya organisationen utgår från dagens Bussgods i Västerbotten AB. Det innebär att aktierna i bolaget Bussgods Västerbotten AB är tänkt att avyttras till 75 % (varav 25 % av aktierna säljs till Länstrafiken i Norrbotten AB, 25 % till Länstrafiken i Jämtland, och slutligen 25 % till kollektivtrafikmyndigheten i

Västernorrland).

I ett nästa steg förvärvar det gemensamma bussgodsbolaget aktierna i Bussgods Norrbotten AB och Bussgods i Västernorrland AB. Under hösten 2017 genomförs en fusion, och de köpta bolagens verksamhet går in i det gemensamma bolaget. Verksamheten i Jämtland förs också in i det nya bolaget. Målsättningen är att den 1 januari 2018 ska processen vara genomförd.

Den översiktliga tidplanen

BEHANDLAT:

Hösten 2016

- Inriktningsbeslut om att stödja förslagen i utredningen fattas i respektive län
- Externa ägare i Norrbotten och Västernorrland hanteras inom respektive län

PÅ GÅNG:

Våren 2017

- Försäljning och köp av aktier hanteras - gemensam koncern bildas med fyra ägare. Ny styrelse formas och VD tillsätts.

Hösten 2017

- Fusion genomförs och ett gemensamt bolag bildas

Januari 2018

Processen är genomförd och ett gemensamt bolag bedriver verksamheten

Ställningstaganden förknippade med processen

Processen med att bilda ett gemensamt bussgodsbolag för de fyra nordligaste länen, rymmer ett antal delmoment och ställningstaganden. Så var befinner man sig då i processen? Som tidigare nämnts, behandlade Förbundsfullmäktige i Regionförbundet Västerbottens län utredning om Bussgods vid sammanträdet den 1 december 2016.

Förbundsfullmäktige, bestående av ledamöter/ersättare som representerar länets samtliga femton kommuner samt Västerbottens läns landsting, beslutade i enlighet med de förslag som lämnades i utredningen. Motsvarande ställningstaganden har även gjorts i Norrbotten, Västernorrland samt Region Jämtland Härjedalen.

Nuläge

Förbundsstyrelsen har vid sammanträdet den 2 mars 2017 behandlat ärendet om en gemensam bussgodsorganisation i Norrland, inför Förbundsfullmäktiges ställningstagande den 30 mars 2017.

Förbundsfullmäktige föreslås besluta medge Länstrafiken i Västerbotten AB avyttra 75 % av aktierna i Bussgods Västerbotten AB, samt

- genomföra namnändring från dagens Bussgods i Västerbotten AB till Bussgods i Norr AB,

- medge köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, samt ge Länstrafiken i Västerbotten ABs styrelse i uppdrag att verkställa beslutet.

Beslutet fattas under förutsättning att Regionförbundet Västerbottens läns medlemmar godkänner förvärv av aktier enligt förslag, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

I enlighet med förbundsordningen för Regionförbundet Västerbottens län, skickas nu därför frågan till förbundets medlemmar om formellt godkännande köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Vad händer sedan?

Förutsatt medlemmarnas godkännande och Förbundsfullmäktiges beslut, så blir då nästa steg att gå vidare med bildande av gemensam koncern. Efter fusion av de ingående bolagen, så är avsikten att slutligen landa i ett gemensamt bolag för bussgodsverksamheten i Norrland från och med den 1 januari 2018. Detta innebär även att styrande dokument som exempelvis bolagsordning, aktieägaravtal och ägardirektiv kommer att utarbetas för det nya bolaget.

Förslag till formulering av medlems godkännande

(Medlemmens namn) godkänner köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Beslut rapporteras in till kollektivtrafikmyndigheten@regionvasterbotten.se, senast 2017-05-15.

Bilagor

- Förbundsstyrelsen 2017-03-02, § 24 Gemensam bussgodsorganisation i Norrland
- Kollektivtrafikutskottet 2017-02-15 § 4 Gemensam bussgodsorganisation i Norrland
- Förbundsfullmäktige 2016-12-01 § 44 Utredning om Bussgods
- Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland 2016-09-28

§ 24

Gemensam bussgodsorganisation i Norrland

Dnr: 16RKTM0063

Förbundsstyrelsens förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsfullmäktige besluta medge Länstrafiken i Västerbotten AB avyttra 75 % av aktierna i Bussgods Västerbotten AB samt

- genomföra namnändring från dagen Bussgods i Västerbotten AB till Bussgods i Norr AB,
- medge köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till bolaget Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, samt
- ge Länstrafiken i Västerbotten AB:s styrelse i uppdrag att verkställa beslutet.

Beslut fattas under förutsättning att Regionförbundet Västerbottens läns medlemmar godkänner förvärv av aktier enligt förslag, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Ärendebeskrivning

Förbundsfullmäktige i Västerbotten har 2016-12-01 genom ett inriktningsbeslut beslutat ställa sig bakom utredningen om Gemensam bussgodsorganisation i Norrland. I utredningen beskrivs hur den nya organisationen ska skapas och grunden är att utgå från dagens Bussgods i Västerbotten AB. Det innebär att aktierna i Bussgods Västerbotten AB ska avyttras till 75 %, där 25 % av aktierna säljs till Länstrafiken i Norrbotten AB, 25 % till Länstrafiken i Jämtland och 25 % till kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland. 25 % av aktierna kommer fortsätta ägas av Länstrafiken i Västerbotten AB. På så sätt uppnås en gemensam organisation där de fyra länen i Norrland äger lika delar.

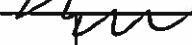
En värdering av bolaget har genomförts och substansvärdet i bolaget beräknas per 2016-12-31 uppgå till 409 000 kr.

Steg 2 i processen är att det gemensamma bussgodsbolaget förvärvar aktierna i Bussgods i Norrbotten AB och Bussgods i Västernorrland AB. Detta kommer att genomföras per 2016-04-30 och under hösten 2017 genomförs en fusion och de köpta bolagens verksamhet går in i det gemensamma bolaget.

Verksamheten i Jämtland, som idag är en avdelning inom Länstrafiken, förs också in i det nya bolaget. 1 januari 2018 ska processen vara genomförd.

Bakgrund

I februari 2016 träffades presidierna i kollektivtrafikmyndigheterna och Länstrafikbolagen i de fyra nordligaste länen i Luleå. I samband med detta gavs ett uppdrag till vd/myndighetschefer – att utreda möjligheterna att sammanföra bussgodsverksamheterna i de fyra olika länen till en gemensam organisation. Motivet bakom uppdraget var att man såg samordningsmöjligheter som kan innebära kostnadsbesparingar, men också att en gemensam organisation skulle innebära bättre möjligheter att möta marknadens behov och därigenom kunna öka försäljningen.

Justerare		Utdragsbestyrkande

Målet är ett gemensamt ägt bussgodsbolag där varje län äger 25 % av aktierna. Bolaget ska verka på godsmarknaden och med sin verksamhet bidra till att öka den regionala tillväxtkraften genom att erbjuda näringsliv och privatpersoner miljövänliga godstransporter i det geografiska område som omfattar Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland/Härjedalen.

Utredningen presenterades under hösten 2016 och alla fyra län har i olika beslutsorgan ställt sig bakom utredningens förslag och fattat erforderliga beslut.

Förslag till beslut på sammanträdet

Peter Olofsson (S) yrkar att beslut fattas under förutsättning att Regionförbundet Västerbottens läns medlemmar godkänner förvärv av aktier enligt förslag, i syfte att bilda en gemensam bussgodsorganisation i Norrland.

Beslutsunderlag

Kollektivtrafikutskottets protokoll 2017-02-15, § 4
Förbundsfullmäktiges inriktningsbeslut 2016-12-01, § 44
Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland
Värdering av Bussgods i Västerbotten AB

Beslutsexpediering

Regionförbundet Västerbottens läns medlemmar
Kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbottens, Jämtlands och Västernorrlands län
Länstrafiken i Västerbotten AB

Justerare		Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum Torsdagen 2 mars

Sammanträdestid kl. 10:00-11:30
Partigruppsmöten kl. 09:00-10:00

Sammanträdesplats Loke & Galleriet, Umeå Folkets Hus
Partigruppsmöten
S, V, MP – Loke & Galleriet
Allianspartierna – Gere
Listorna – Freke

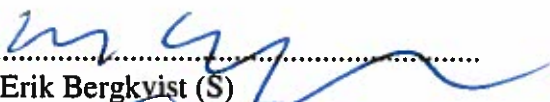
Beslutande Enligt närvarolista sid 2-3

Övriga närvarande Enligt närvarolista sid 4

Ärenden §§ 24, 26

Underskrifter

Sekreterare
Mona-Lisa Fjellström

Ordföranden
Erik Bergqvist (S)

Justerare
Tomas Mörtzell (C)

BEVIS OM ANSLAG

Justering har tillkännagivits genom anslag på Region Västerbottens anslagstavla.

Myndighet Förbundsstyrelsen

Sammanträdesdatum 2017-03-02

Anslaget har satts upp tas ner
2016- 03-02 2016- 03-22

Förvaringsplats för protokollet Region Västerbottens kansli, Umeå

Underskrift
Mona-Lisa Fjellström

Närvarolista

Namn	Parti	N ä r v a r o	Reservation		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare
			§	§	
Ledamöter (25)					
Erik Bergkvist	S	1			Ordförande
Tomas Mörtzell	C	1			Vice ordförande
Lorents Burman	S	1			
Lilly Bäcklund	S	1			
Hans Lindberg	S	1			
Maria Marklund	S	1			
Peter Olofsson	S	1			
Karin Malmfjord	S	1			
Patrik Nilsson	S	1			
Janet Ågren	S	1			
Åke Nilsson	S	-			Peter Lindström
Janeth Lundberg	S	1			
Rikard Lädhekorpi	V	1			
Agneta Hansson	V	1			
Lennart Arvidsson	V	1			
Anders Hård	MP	1			
Ewa-May Karlsson	C	1			
Carina Sundbom	C	1			
Anders Ågren	M	1			
Nicklas Sandström	M	1			
Christer Rönnlund	M	1			
Nicke Grahn	L	1			
Carin Hasslow	L	-			Robert Boström
Hans-Inge Smetana	KD	1			
Mats Erik Westerlund	DKL	-			Förhinder. Vakant

Justerare		Utdragsbestyrkande

Ersättare (25)				
Lennart Holmlund	S	-		
Harriet Hedlund	S	-		
Johan Söderling	S	-		
Marita Fransson	S	-		
Mikael Lindfors	S	-		
Karin Lundström	S	-		
Mikael Abrahamsson	S	-		
Caisa Abrahamsson	S	-		
Mathias Haglund	S	-		
Greger Lindqvist	S	-		
Peter Lindström	S	1		Tjänstgörande ersättare
Joakim Wallström	V	-		
Margaretha Löfgren	V	-		
Daniel Johansson	V	-		
Rune Wästerby	MP	-		
Maria Kristoffersson	C	-		
Mattias Larsson	C	-		
Robert Boström	C	1		Tjänstgörande ersättare
Ingemar Nyman	M	-		
Andreas Löwenhök	M	-		
Veronica Håkansson	M	-		
Rickard Sundberg	L	-		
Peder Westerberg	L	-		
Charlotta Enqvist	KD	-		
Linnéa Lindberg	ÅP	-		
Adjungerad förbundsmedlem				
Peter Lindström (Åsele)	S	1		Tjänstgörande ersättare
Mikael Abrahamsson (Malå)	S	-		
Mathias Haglund (Vindeln)	S	-		
Mikael Lindfors (Norsjö)	S	-		
Ingemar Nyman (Bjurholm)	M	-		
Madelaine Jakobsson (Nordmaling)	C	-		
Parti med insynsplats				
Linnéa Lindberg	ÅP	-		

Justerare

Utdragsbestyrkande

Övriga närvarande
Anna Pettersson, regiondirektör, §§ 1-29
Rachel Nygren, kanslichef, §§ 1-29
Mona-Lisa Fjellström, nämndsekreterare, §§ 1-29
Katrine Andersson, nämndsekreterare, §§ 1-29
Lena Nordling, ekonomiansvarig, §§ 1-29
Nina Björby (S), ordförande Kulturbedningen, § 3
Ingela Gotthardsson, länskulturchef, §§ 1-29
Peter Sedlacek (L), vice ordförande Utbildningsdelegationen, § 4
Tobias Thomson, utbildningsstrateg, § 4
Jonas Lundström, tf chef Näringsliv- och samhällsbyggnad, §§ 1-29
Niklas Gandal, utvecklingsplanerare, §§ 1-29
Mårten Edberg, infrastrukturstrateg, §§ 1-29
Tomas Hartman, kommunikationschef, §§ 26-29
Anna, Janet Ågrens (S) praktikant §§ 1-29

Handwritten signature

Justerare <i>Handwritten signature</i>			Utdragsbestyrkande

§ 4.

Gemensam bussgodsorganisation i Norrland

Dnr:16RKTM0063

KOLLEKTIVTRAFIKUTSKOTTETS BESLUT

Kollektivtrafikutskottet beslutar föreslå förbundsstyrelsen föreslå förbundsfullmäktige besluta medge Länstrafiken i Västerbotten AB avyttra 75 % av aktierna i Bussgods Västerbotten AB samt

- genomföra namnändring från dagen Bussgods i Västerbotten AB till Bussgods i Norr AB,
- medge köp av Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB till bolaget Bussgods i Norr AB i enlighet med tidigare inriktningsbeslut, samt
- ge Länstrafiken i Västerbotten AB:s styrelse i uppdrag att verkställa beslutet.

Ärendebeskrivning

Förbundsfullmäktige i Västerbotten har 2016-12-01 genom ett inriktningsbeslut beslutat ställa sig bakom utredningen om Gemensam bussgodsorganisation i Norrland. I utredningen beskrivs hur den nya organisationen ska skapas och grunden är att utgå från dagens Bussgods i Västerbotten AB. Det innebär att aktierna i Bussgods Västerbotten AB ska avyttras till 75 %, där 25 % av aktierna säljs till Länstrafiken i Norrbotten AB, 25 % till Länstrafiken i Jämtland och 25 % till kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland. 25 % av aktierna kommer fortsätta ägas av Länstrafiken i Västerbotten AB. På så sätt uppnås en gemensam organisation där de fyra länen i Norrland äger lika delar.

En värdering av bolaget har genomförts och substansvärdet i bolaget beräknas per 2016-12-31 uppgå till xxx kr.

Steg 2 i processen är att det gemensamma bussgodsbolaget förvärvar aktierna i Bussgods i Norrbotten AB och Bussgods i Västernorrland AB. Detta kommer att genomföras per 2016-04-30 och under hösten 2017 genomförs en fusion och de köpta bolagens verksamhet går in i det gemensamma bolaget.

Verksamheten i Jämtland, som idag är en avdelning inom Länstrafiken, förs också in i det nya bolaget. 1 januari 2018 ska processen vara genomförd.

Bakgrund

I februari 2016 träffades presidierna i kollektivtrafikmyndigheterna och Länstrafikbolagen i de fyra nordligaste länen i Luleå. I samband med detta gavs ett uppdrag till vd/myndighetschefer – att utreda möjligheterna att sammanföra bussgodsverksamheterna i de fyra olika länen till en gemensam organisation. Motivet bakom uppdraget var att man såg samordningsmöjligheter som kan innebära kostnadsbesparingar, men också att en gemensam organisation skulle innebära bättre möjligheter att möta marknadens behov och därigenom kunna öka försäljningen.

Målet är ett gemensamt ägt bussgodsbolag där varje län äger 25 % av aktierna. Bolaget ska verka på godsmarknaden och med sin verksamhet bidra till att öka den regionala tillväxtkraften genom att erbjuda näringsliv och privatpersoner miljövänliga godstransporter

Justerare

Utdragsbestyrkande

i det geografiska område som omfattar Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland/Härjedalen.

Utredningen presenterades under hösten 2016 och alla fyra län har i olika beslutsorgan ställt sig bakom utredningens förslag och fattat erforderliga beslut.

Beslutsunderlag

Förbundsfullmäktiges inriktningsbeslut 2016-12-01
Utredning gemensam bussgoodsorganisation i Norrland
Värdering av Bussgoods i Västerbotten AB

Beslutsexpediering

Förbundsstyrelsen/Förbundsfullmäktige
Kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbottens, Jämtlands och Västernorrlands län
Länstrafiken i Västerbotten AB

Justerare

P. G.

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum	Onsdagen den 15 februari 2017
Sammanträdestid	kl. 09:00-11:10
Sammanträdesplats	Tallen, Region Västerbotten
Beslutande	Enligt närvarolistan på sidan 2
Övriga närvarande	Heidi Thörnberg, chef kollektivtrafikmyndigheten Harriet Söder, VD Länstrafiken i Västerbotten AB, kl 10:00-11:10 Maria Högländer, VD Norrtåg AB, kl 10:00-10:30 Olle Tiderman, Teknisk chef Norrtåg AB, kl 10:00-10:30 Katrine Andersson, nämndsekreterare, Region Västerbotten
Justerade paragrafer	§§ 1-7

Underskrifter

Sekreterare.....
Katrine Andersson

Ordförande.....
Peter Olofsson (S)

Justerare.....
Maria Kristoffersson (C)

BEVIS OM ANSLAG

Justering har tillkännagivits genom anslag på Region Västerbottens anslagstavla.

Myndighet	Förbundsstyrelsens kollektivtrafikutskott	
Sammanträdesdatum	2017-02-15	
Anslaget	har satts upp 2017-02-21	tas ner 2017-03-15
Protokollets förvaringsplats	Region Västerbottens kansli, Umeå	
Underskrift	Katrine Andersson	

Närvarolista

Namn	Parti	N ä r v a r o	Reservation Omröstning		Anteckningar/ Tjänstgörande Ersättare
			§	§	
			Ja	Nej	
Ledamöter (7)					
Peter Olofsson, ordf	S	1			
Maria Kristoffersson, vice ordf	C	1			Via videolänk. Justerare.
Hans Lindberg	S	1			
Lilly Bäcklund	S	-			Johan Söderling
Lorents Burman	S	1			Via videolänk.
Christer Rönnlund	M	1			
Peder Westerberg	L	1			
Ersättare (7)					
Caisa Abrahamsson	S	-			
Johan Söderling	S	1			Tjänstgörande ersättare
Maria Marklund	S	-			
Hans-Inge Smetana	KD	-			
Robert Boström	C	-			
Nicklas Sandström	M	-			
Anders Hård	MP	-			

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 44

Utredning om Bussgods

Dnr: 16RKTM0093

Förbundsfullmäktiges beslut

Förbundsfullmäktige ställer sig positiv till utredningens förslag, samt i och med detta vara beredd att förvärva 25 % av aktierna i det blivande gemensamma bolaget Bussgods Norr AB (eller ett liknande namn som godkänns av Bolagsverket). Vem som i länet ska vara ägare, det vill säga myndighet eller Länstrafikbolag är upp till varje län att besluta om. Detta beslut innebär en beredskap att delfinansiera (1/4) de kostnader i form av extern revisorskompetens som det fortsatta arbetet innebär. Detta för att värdera de bolag som idag finns på ett korrekt sätt samt som blivande ägare är beredd att tillskjuta ytterligare aktiekapital till det nya bussgodsbolaget, eftersom bolagets verksamhet kommer att kräva det.

Hur stort belopp som behövs kommer utredas av extern revisor.

Ärendebeskrivning

I februari 2016 träffades presidierna i kollektivtrafikmyndigheterna och Länstrafikbolagen i de fyra nordligaste länen i Luleå. I samband med detta gavs ett uppdrag till vd/myndighetschefer – att utreda möjligheterna att sammanföra bussgodsverksamheterna i de fyra olika länen till en gemensam organisation. Motivet bakom uppdraget var att man såg samordningsmöjligheter som kan innebära kostnadsbesparingar, men också att en gemensam organisation skulle innebära bättre möjligheter att möta marknadens behov och därigenom kunna öka försäljningen.

Utredningen har bedrivits med personal från dels en ägargrupp där Länstrafikbolagen eller myndighet har varit representerade och dels en grupp bestående av verksamhetscheferna inom Bussgods.

Bakgrund

Den gemensamma visionen är ett gemensamt ägt bussgodsbolag där varje län inledningsvis äger 25 % av aktierna. Bolaget ska verka på godsmarknaden och genom sin verksamhet bidra till att öka den regionala tillväxtkraften genom att erbjuda näringsliv och privatpersoner ett miljövänligt alternativ för transport av gods i det geografiska område som omfattar Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland/Härjedalen.

Utredningen har dock inte lagt fram förslag till ägardirektiv, avkastningskrav och mål för bolaget. Detta behöver arbetas fram – under förutsättning att alla län fattar beslut enligt nedan. I det arbetet bör man utgå från de regionala tillväxtstrategier som finns i respektive län.

Vidare är utredningens förslag inte beroende av de beslut som eventuellt kommer fattas i riksdagen kring regioner i landet. Om beslut fattas kring att bilda region från 2019 behöver bara ägandet ändras från som i förslaget fyra ägare till en ägare.

Justerare		Utdragsbestyrkande

För att arbetet med att skapa en gemensam organisation ska gå vidare behöver varje län fatta ett inriktningsbeslut.

Eftersom utredningens förslag är att utgå från Bussgods i Västerbotten AB kommer Förbundsfullmäktige i Västerbottens län fatta motsvarande beslut, men inriktningsbeslutet innebär här att man är beredd att sälja 75 % av aktierna i bolaget, 25 % till Norrbotten, 25 % till Västernorrland och 25 % till Jämtland/Härjedalen samt att Västerbotten behåller 25 % av aktierna.

Alla fyra län kommer under våren 2017 behöva utse representanter att ingå i bolagets styrelse, vilket beskrivs utförligare i utredningen.

De tre inriktningsbesluten som beskrivits ovan behöver vara fattade senast 1 januari 2017.

Beslutsunderlag

Förbundsstyrelsens protokoll 2016-11-10, § 115
Kollektivtrafikutskottets protokoll 2016-10-21, § 72
Utredningen Bussgods i Norr 2016-09-28.

Beslutsexpediering

Heidi Thörnberg, Region Västerbotten

Justerare		Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum Torsdagen den 1 december

Sammanträdestid kl. 10:00-13:30. Lunchjournalering kl. 11:35- 13:00
Partigruppmöten kl. 09:00-10:00

Sammanträdesplats Fullmäktigesalen, Rådhusplanaden 6 A, Umeå

Beslutande Enligt närvarolista på sidorna 3-7.

Plats och tid för justering Landstingshuset i Umeå, torsdagen den 8 december kl 09:00.

Justerade paragrafer 35-53

Underskrifter

Sekreterare
Mona-Lisa Fjellström

Ordförande
Janeth Lundberg (S)

Justerare
Mattias Larsson (C)

Justerare
Hans Lindberg (S)

BEVIS OM ANSLAG

Justering har tillkännagivits genom anslag på Region Västerbottens anslagstavla.

Myndighet Förbundsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2016-12-01

Anslaget har satts upp tas ner
2016-12-12 2017-01-10

Förvaringsplats för protokollet Region Västerbottens kansli, Umeå

Underskrift
Mona-Lisa Fjellström

Närvaro- och voteringslista

Kommun/ Landsting	Namn	Parti	Närvaro	Omröstning		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare	Reservation
				Ja	Nej		
Ledamöter (75)							
Bjurholm	Ingemar Nyman	M	1				
	Dagmar Schröder	S	1				
Dorotea	MatsErik Westerlund	DKL	1				
	Lilian Tegnander	L	1				
Lycksele	Lilly Bäcklund	S	1				
	Stig-Lennart Karlsson	S	1				
Malå	Christer Rönnlund	M	1				
	Martin Noréhn	S	1				
	Arne Hellsten	ML	-			Vakant plats	
Nordmaling	Madelaine Jakobsson	C	1				
	Monica Jonsson	-	1				
Norsjö	Mikael Lindfors	S	1				
	Bo-Martin Alm	C	1				
Robertsfors	Patrik Nilsson	S	1				
	Lars Bäckström	C	1				
Skellefteå	Lorents Burman	S	-			Daniela W. D'Angelo	
	Maria Marklund	S	1				
	Kenneth Fahleson	S	1				
	Ann Åström	S	-			Vakant plats	
	Bertil Almgren	S	1				
	Johan Söderberg	M	-			Anette Lindgren	
	Carina Sundbom	C	1				
	Joakim Wallström	V	-			Vakant plats	
	Andreas Westerberg	L	1				
	Kjell Öjeryd	V	1				
Sorsele	Roland Wermelin	C	-			Vakant plats	
Storuman	Tomas Mörtzell	C	1				
	Karin Malmfjord	S	1				
Umeå	Hans Lindberg	S	1				
	Margareta Rönngren	S	1				
	Lennart Holmlund	S	1				

Justerare		Utdragsbestyrkande

Kommun/ Landsting	Namn	Parti	Närvaro	Omöstning		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare	Reservation
				Ja	Nej		
Ledamöter forts. (75)							
	Moa Brydsten	S	1				
	Peter Vigren	S	1				
	Nasser Møstleh	MP	-			Vakant plats	
	Anders Agren	M	1				
	Elin Jonsson	M	1				
	Ulrik Berg	M	1				
	Peder Westerberg	L	1				
	Mattias Larsson	C	1				
	Lennart Arvidsson	V	1				
	Elsa A. Hedqvist	✓	-			Vakant plats	
	Arijan Kan	✓	-			Vakant plats	
Vilhelmina	Åke Nilsson	S				Viveka Abramsson	
	Annika Andersson	C	1				
Vindeln	Mathias Haglund	S	1				
	Christer Lundgren	C	-			Vakant plats	
Vännäs	Johan Söderling	S	1				
	Ulf Eriksson	C	1				
Åsele	Linnéa Lindberg	ÅP	1				
	Peter Lindström	S	-			Gunnel Jonsson	
Landstinget	Kenneth Andersson	S	1				
	Erik Bergkvist	S	1			Utgår kl 11:35, tom § 38	
	Lars Lilja	S	-			Nina Björby	
	Marita Fransson	S	1				
	Harriet Hedlund	S	1				
	Helen Maxe	S	1				
	Urban Lindström	S	1				
	Janeth Lundberg	S	1			Ordförande	
	Per-Erik Lundmark	S	1				
	Karin Lundström	S	-			Gunnar Viklund	
	Peter Olofsson	S	1				
	Margareta Löfgren	V	1				
	Agneta Hansson	V	1			2:e vice ordförande	

Justerare		Utdragsbestyrkande	

Kommun/ Landsting	Namn	Parti	Närvaro	Omröstning		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare	Reservation
				Ja	Nej		
Ledamöter forts. (75)							
	Rikard Lähdekorpi	V	1				
	Liv Granbom	M	1				
	Anna-Karin Nilsson	M	1				
	Andreas Löwenhök	M	-			Lena Riedl	
	Nicklas Sandström	M	-			Jesper Björnehall	
	Ewa-May Karlsson	C	1				
	Maria Kristoffersson	C	1				
	Nicke Grahn	L	1				
	Jens Wennberg	L	1				
	Birgitta Nordvall	KD	-			Håkan Jansson	
	Anders Hård	MP	1				
	Petter Nilsson	SD	1				
Ersättare (75)							
Bjurholm	Maria Bahlenberg	C	-				
	Birgitta Dahlberg	S	-				
Dorotea	Sören Granberg	DKL	-				
	Pierre Danielsson	C	-				
Lycksele	Ingrid Ölmebäck	S	-				
	Lars Ohlsson	S	-				
	Roland Sjögren	KD	-				
Malå	Maria Stenberg	S	-				
	Cecilia F. Stenlund	L	-				
Nordmaling	Chatarina Gustafsson	M	-				
	Eleanor Bodel	-	-				
Norsjö	Mattias Degerman	S	-				
	Lena Brännström	KD	-				
Robertsfors	Gun Ivesund	S	-				
	Kenneth Isaksson	M	-				
Skellefteå	Emilia Hallin	S	-				
	Evelina Fahlesson	S	-				
	Tomas Marklund	S	-				
	Annica Bray	S	-				

Justerare		Utdragsbestyrkande

Kommun/ Landsting	Namn	Parti	Närvaro	Omröstning		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare	Reservation
				Ja	Nej		
Ersättare forts. (75)							
	Fredrik Stenberg	S	-				
	Anette Lindgren	M	1			Tjänstgörande ersättare	
	Maria Sandström	C	-				
	Daniela W. D'Angelo	MP	1			Tjänstgörande ersättare	
	Charlotta Enqvist	KD	-				
Sorsele	Pia Sjöberg	S	-				
	Katarina Löfgren	S	-				
Storuman	Jessica Bergfors	C	-				
	Ann-Christine Jonsson	S	-				
Umeå	Janet Ågren	S	-				
	Andreas Lundgren	S	-				
	Lena K. Engman	S	-				
	Tomas Wennström	S	-				
	Emma Vigren	S	-				
	Malin Forss	MP	-				
	Marianne Löfstedt	M	-				
	Leif Lundgren	M	-				
	Gunilla Berglund	M	-				
	Ulrica Westerlund	L	-				
	Anna-Karin Sjölander	C	-				
	Elisabeth Zachrisson	V	-				
	Caroline Täljeblad	V	-				
	Bore Sköld	V					
Vilhelmina	Viveka Abramsson	S	1			Tjänstgörande ersättare	
	Jonny Kärkkäinen	KD	-				
Vindeln	Britt-Louise Eriksson	S	-				
	Elli-Marie Lundgren	M	-				
Vännäs	Sonja Eriksson	S	-				
	Hans-Inge Smetana	KD	-				
Åsele	Anna Enfeldt	C	-				
	Gunnel Jonsson	S	1			Tjänstgörande ersättare	
Landstinget	Mahmoud Al-Turk	S	-				

Justerare		Utdragsbestyrkande

Kommun/ Landsting	Namn	Parti	Närvaro	Omröstning		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare	Reservation
				Ja	Nej		
Ersättare forts. (75)							
	Eva Andersson	S	-				
	Nina Björby	S	1			Tjänstgörande ersättare	
	Richard Carstedt	S	-				
	Susanne Dufvenberg	S	-				
	Magnus Eriksson	S	-				
	Robert Lindgren	S	-				
	Nina Loughlin	S	-				
	Agneta B. Lindström	S	-				
	Roger Marklund	S	-				
	Gunnar Viklund	S	1			Tjänstgörande ersättare	
	Åsa Bäckström	V	-				
	Andreas Jansson	V	-				
	Liselotte Olsson	V	-				
	Jesper Björnehall	M	1			Tjänstgörande ersättare	
	Lena Riedl	M	1			Tjänstgörande ersättare	
	Elin S. Söderberg	M	-				
	Isac Öberg	M	-				
	Olle Edblom	C	-				
	Daniel Öhgren	C	-				
	Jeanette Gustafsson	L					
	Thommy Bäckström	L	-				
	Rune Wästerby	MP	-				
	Håkan Jansson	KD	1			Tjänstgörande ersättare	
	Henrik Agerhäll	SD	-				
Summa antal tjänstgörande ledamöter kl. 10:00							67 st
Summa antal tjänstgörande ledamöter kl.							66 st

Justerare		Utdragsbestyrkande

REGION VÄSTERBOTTEN

Ink 2016 -12- 0 1

D/Dnr

Bussgods

Utredning gemensam bussgodsorganisation i Norrland

2016-09-28

Innehåll

1. Sammanfattande förslag	3
2. Bakgrund	4
3. Syfte med utredningen.....	4
4. Avgränsningar.....	4
5. Metod.....	5
6. Förslag till framtida gemensam organisation.....	6
6.1 Affärsidé/Verksamhetsidé.....	6
6.2 Organisationsform och ägande	6
6.3 Organisation	7
7. Ekonomi.....	9
8. Verkställighetsprocess och tidplan.....	10
8.1 Verkställighet.....	10
8.2 Sammanfattande tidplan.....	13
9. Riskanalys	14

Bilagor:

Bilaga 1 – Matris dagens verksamhet

Bilaga 2 – Karta över dagens verksamhet med geografisk placering

1. Sammanfattande förslag

Utredningens förslag är att slå samman bussgodsverksamheten i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland samt Region Jämtland/Härjedalen till en organisation och i framtiden bedriva verksamheten gemensamt.

Förslaget är att utgå från Bussgods i Västerbotten, eftersom det idag är ett av samhället helägt bolag och låta övriga län förvärva 25 % av aktierna var. Det skulle innebära ett gemensamt bolag som ägs med lika delar av de tre länen och region Jämtland/Härjedalen. Bussgods i Västerbotten AB föreslås också genomgå namnbyte till förslagsvis Bussgods i Norr AB.

Det gemensamma bolaget förvärfvar sedan aktierna i dagens Bussgods i Norrbotten AB samt Bussgods i Västernorrland AB och genom fusion slås bolagen därefter ihop. Samtidigt förs verksamheten i dagens Bussgods i Jämtland/Härjedalen som idag är en avdelning inom Länstrafiken över till Bussgods i Norr AB.

Förslaget bygger på att processen är genomförd den 1 januari 2018.

Utredningen presenterar också ett översiktligt förslag på hur den blivande organisationen inledningsvis kan se ut. Utredningen har medvetet valt att inte gå allt för djupt in i detaljer, då en organisation hela tiden behöver förändras och anpassas till de krav som ställs på verksamheten. Den nya styrelsen för det gemensamma bolaget ska ansvara för att bolaget drivs på ett adekvat sätt.

Utredningen presenterar också ett förslag på ersättningsmodell till den som står för busstrafiken i respektive län. Modellen innebär att 21 % av intäkterna för gods som går med buss och 5 % av övriga godsintäkter, under första verksamhetsåret, ska tillföras Länstrafikbolaget eller myndigheten. Detta skulle innebära att 17,8 mkr fördelas till ägarleden i de fyra länen. För 2019 förs 25 % av intäkterna till den som står för busstrafiken i länet, vilket motsvarar drygt 21 mkr. De prognoser avseende ekonomi som arbetats fram bygger sedan på att omsättningen ska öka, men bolaget måste ges möjlighet att bygga upp eget kapital, varför man som ägare inte ska räkna med utdelningar inledningsvis.

Utredningen avslutas med en riskanalys där vi beskriver ett antal olika scenarier, där den största risken som idag kan ses är att inte genomföra detta förslag. Verksamheten i Västernorrland är idag inte lönsam och kommer inte kunna fortgå på det sätt som sker idag. Även i Jämtland har man på senare år haft problem med ekonomin, men där aktiva marknadsinsatser har medfört att det finns positiva signaler.

2. Bakgrund

Bussgods är i Norrbotten, Västerbotten, Jämtlands/Härjedalen och Västernorrland en affärsdrivande verksamhet för godstransport som bedrivs genom att i första hand transportera gods ombord på den av samhället tillhandahållna kollektivtrafiken med buss. Verksamheten skiljer sig åt i de fyra länen vad gäller ägande, organisation och styrning - matrisen i bilaga 1 beskriver detta översiktligt. Men – det grundläggande syftet med verksamheten är gemensamt – att erbjuda godstransport ombord på fordon i den befintliga kollektivtrafiken och bidra till finansieringen av densamma.

Bussgods är i sig en regionalpolitisk fråga och på många platser i det område som denna utredning omfattar en förutsättning för näringslivet då alternativa transporter saknas. Bussgods bedrivs dock alltid på affärsmässiga grunder, vilket innebär att verksamheten minst ska bära sina kostnader och även generera det överskott som ägaren kräver.

En grundläggande förutsättning för denna utredning har varit att det finns mycket som förenar och att det därför finns möjligheter att utveckla bussgodsverksamheten - båda i kvalitativa mått och i ekonomiska termer, genom att samarbeta.

Den nu pågående diskussionen om framtida regionindelning finns givetvis i bakgrunden, men har inte varit avgörande för denna utrednings slutsatser.

3. Syfte med utredningen

Uppdraget att genomföra denna utredning lämnades av presidierna i respektive läns kollektivtrafikmyndighet och länstrafikbolag vid ett möte i Luleå i februari 2016.

Uppdraget är att lämna förslag på framtida gemensam bussgodsorganisation i Norrland (omfattande Norrbotten, Västerbotten, Jämtland/Härjedalen och Västernorrland) samt;

- Presentera möjligheter till kostnadsbesparingar
- Presentera förutsättningar för ökade intäkter
- Presentera en ekonomisk fördelningsmodell som reglerar ansvar och krav i den framtida regionen i förhållande till den part som svarar för kollektivtrafikens utförande

4. Avgränsningar

Utredning omfattar enbart det geografiska område som består av Norrbottens län, Västerbottens län, Region Jämtland/Härjedalen samt Västernorrlands län och dessa fyra geografiska enheter benämns i utredningen som "Norrland" väl medveten om att denna definition inte är korrekt i andra sammanhang.

Då uppdraget har varit att presentera en gemensam framtida bussgodsorganisation har arbetet inriktat sig på frågor som vilken organisationsform den framtida organisationen ska ha, hur

beslutsprocessen för att detta ska bli möjligt ska se ut samt beskriva de bakomliggande motiven till en gemensam organisation. Utredningen har alltså befunnits sig på en strategisk nivå och fokuserat på frågorna ur ett ägarperspektiv.

Frågor som måste ligga hos den framtida ledningen för Bussgods i Norr har inte utretts och då avses exempelvis bemanning av tjänster, detaljerad organisation och lokalisering med mera.

Eftersom Bussgods ägare i stor utsträckning består av kollektivtrafikmyndigheter/länstrafikbolag, vilka är politiskt styrda organisationer kan det finnas mera politiska ställningstaganden som exempelvis var olika verksamheter ska bedrivas i den framtida regionen. Utredningen har inte tagit ställning i den typen av frågor.

5. Metod

Arbetet har bedrivits med deltagare från ägarleden och verksamheten i dagens 4 bussgodsorganisationer. Deltagarna har delats in i två arbetsgrupper där representanterna från ägarna har fått i uppdrag att utreda följande:

- Framtida organisation – bolag eller annat
- Framtida ägarförhållande, initialt men också inför framtiden
- Tidplan för genomförande samt vilka beslut kommer att krävas i de olika länen

Arbetsgruppen har bestått av:

- Kenneth Johansson, myndighetschef Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten och vd Länstrafiken i Norrbotten AB
- Helena Persson, kontorschef Länstrafiken i Norrbotten AB
- Harriet Söder, vd Länstrafiken i Västerbotten AB (sammankallande)
- Thomas Hägg, vd Länstrafiken i Jämtland AB
- Camilla Fahlander, myndighetschef kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland

Den andra arbetsgruppen som består av verksamhetscheferna i dagen organisation har fått i uppdrag att utreda:

- Framtida organisation på en övergripande nivå, exempelvis försäljning, administration och kundtjänst
- Operativ verksamhet som terminaler och infrastruktur
- Ekonomiska konsekvenser av den framtida organisationen av verksamheten
- Relationen med och inflytandet i Bussgods Sverige ek förening/ Bussgods Sverigefrakt AB

Arbetsgruppen har bestått av:

- Nina Collin, Bussgods Norrbotten
- Niclas Strandberg, vd Bussgods Västerbotten AB

- Carina Kälvedal, Bussgods Jämtland/Härjedalen
- Maria Lärkfors, vd Bussgods Västernorrland (sammankallande)

Båda arbetsgrupperna har också fått i uppdrag att lämna ett förslag om framtida affärsidé för Bussgods i Norrland och i detta ta hänsyn till marknadens förändrade krav på leveranser "dörr till dörr", den samhällsnytta som Bussgodsverksamheten innebär och hur Bussgods påverkar persontrafiken – både positivt och negativt.

6. Förslag till framtida gemensam organisation

6.1 Affärsidé/Verksamhetsidé

Utredningens förslag till framtida affärsidé lyder:

Bussgods Norr erbjuder miljösmarta transportlösningar i befintlig kollektivtrafik enligt tidtabell och med "dörr-till-dörr"-service.

Bussgods Norr hjälper godskunderna att öka sin konkurrenskraft med hög kvalitet och hög service.

Bussgods Norr bidrar till ett starkare och mer levande Norrland.

Detta förslag till affärsidé behöver bearbetas och beslutas av den kommande styrelsen.

Utredningens förslag till verksamhet som ska bedrivas i det blivande bolaget är:

- Godstransport i befintlig kollektivtrafik genom stationer i egen regi, upphandlade entreprenader eller genom ombud
- Där så krävs komplettera transporten med andra lösningar än befintlig kollektivtrafik, exempelvis egna bilar för utkörning och komplettering där kollektivtrafik med godskapacitet saknas
- På terminaler och stationer erbjuda annan service kopplat till kollektivtrafiken, exempelvis trafikupplysning, biljettförsäljning och hantering av kvarglömda effekter ombord på buss/tåg
- I övrigt erbjuda ägaren/ägarna andra transporttjänster på marknadsmässiga villkor

Förslaget till verksamhetsidé behöver också hanteras av den nya styrelsen, eftersom det kommer att förändras över tid.

6.2 Organisationsform och ägande

Utredningen har kommit fram till att ett gemensamt aktiebolag är att föredra. Detta bygger på att styrningen av ett aktiebolag är lagreglerade och enklare att hantera då det inledningsvis kommer att finnas flera ägare. Bussgods i Västerbotten AB är idag helägt av Länstrafiken i Västerbotten AB. Det är

därför det bolag som enklast kan anpassas till att vara ett gemensamt bolag för Bussgods i Norrland. Se mer under kapitel 8. Verkställighet och process.

Samtliga verksamheter är idag medlemmar i Bussgods Sverige ek för, dvs i det sammanhanget uppgår det totala röstetalet till fyra röster. Vi har gemensamt från norrlandsverksamheterna tillskrivit Bussgods Sverige i detta ärende, då en sammanslagning till ett gemensamt bolag skulle kunna medföra att röstetalet sjunker till en röst. Den ekonomiska föreningen har beslutat att under förutsättning att fyra medlemsavgifter fortsättningsvis betalas kommer det nya bolaget ha fyra röster.

6.3 Organisation

Utredningen har i sitt förslag valt att bara titta på organisationen utifrån ett översiktligt perspektiv. Den nya ledningen för bolaget kan ha många synpunkter på hur verksamheten ska organiseras, varför det inte har känts aktuellt att gå allt för djupt i detaljer.

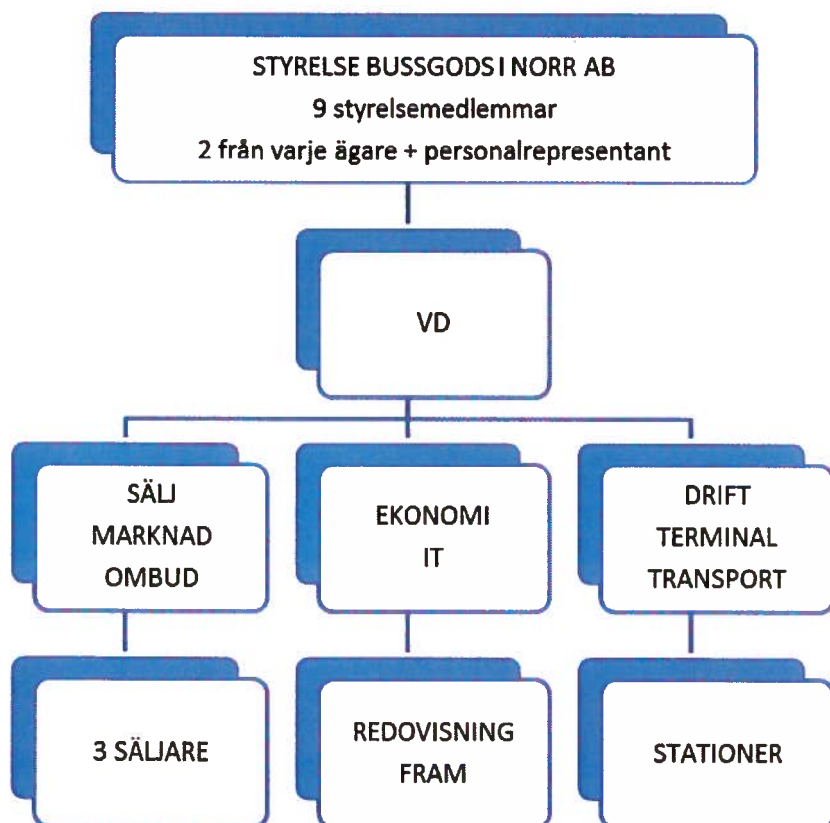
Förslaget som presenteras innebär att 5 tjänster inom den centrala administrationen dras in och försvinner. Utredningen har valt att inte lämna förslag på förändringar av busstationsinfrastrukturen. Idag ser den väldigt olika ut i olika län och den kommer också att behöva anpassas efter godskundernas behov.

Bolaget ska ledas av en styrelse som består av 9 ordinarie ledamöter. Varje ägarlän utser 2 ordinarie styrelseledamöter och en suppleant.

Bolaget blir så stort att personalen har rätt att ha en representant i styrelsen, vilket alltså blir den 9:e ledamoten.

Då bolaget är offentligt ägs behöver även lekmannarevisorer utses och lämpligt här kan vara att varje län utser en lekmannarevisor.

Bild: Övergripande organisation Bussgods Norr

Bolaget leds av en VD som tillsätts av styrelsen. Processen med sammanslagningen kommer att påverka verksamheten, varför det vore bra om utlysning och tillsättande av bolagets nya vd kan ske relativt snart – senast under sommaren 2017.

Avdelningen Sälj och marknad leds av en försäljningschef som tillsammans med 3 säljare svarar för ett säljområde var – totalt 4 säljområden. Avdelningen ansvarar också för kundavtal, marknadsföring och relationen med ombuden.

Avdelning Ekonomi och IT leds av en ekonomichef och består av totalt 4 tjänster. Förutom löpande redovisning ansvarar avdelningen för administration i fraktsystemet FRAM, löner, reklamationer, IT-frågor samt inköp.

Avdelningen Drift och Transport består av 2 geografiska indelningar.

Drift och Transport – Norr består inledningsvis av 7 tjänstemän och 40 tjänster ute i verksamheten. Avdelningen leds av en Produktionschef som under sitt ansvar har 6 teamledare, 32,5 tjänster som terminalarbetare och 7,5 chaufförstjänster.

Drift och Transport – Syd består av 6 tjänstemän och 21 tjänster ute i verksamheten. Även denna avdelning leds av en Produktionschef som ansvarar för 5 teamledare, 15 tjänster som terminalarbetare och 9 chaufförer.

Bolaget kommer inledningsvis att köpa hjälp vad gäller IT-funktioner och HR-funktion från någon av ägarna.

Organisationsförslaget innebär en minskning från dagens 91 tjänster till 86 tjänster. Se geografisk utbredning på karta – bilaga 2.

Det är viktigt att notera att det kommer att bli fråga om en formell verksamhetsövergång, vilket innebär att det nya bolaget blir arbetsgivare för den personal som finns idag. Som anställd tar man också med sig befintliga förmåner, inarbetad semester, anställningstid osv.

7. Ekonomi

Bolagets årliga omsättning kommer enligt budget att uppgå till 115 miljoner kronor. Bolagets överskott år 2019 beräknas till 579 tkr och år 2020 till 2,8 mkr.

Tabell 1: Budget 2018

	(Tusentals kronor)	Kommentarer
Försäljningsintäkter	115 500	
Ersättning för utförda tjänster åt ägarna	716	Siffran som redovisas är nettot och avser exempelvis biljettförsäljning på busstationer
Avräkning LT ¹⁾	-17 834	Enligt ny modell – 21 % av intäkterna vid frakt på buss och 5 % på övriga frakter
Övriga trafik kostnader	-30 561	
Övriga rörelsekostnader	-25 888	
Personalkostnader	-38 405	Besparing 5 tjänster – 2 500 tkr
Totalt före avskrivningar	3 528	
Ränta	-200	
Totalt resultat	1 702	
Omstruktureringskostnader	-1 500	
Totalt resultat efter diverse ökade kostnader	202	

Budgeten är genomarbetad av verksamhetsgruppen och bygger i vissa delar på en sammanslagning av dagens verksamhetsbudgetar. Den totala budgeten är första året "försiktig", då det är svårt att förutse de kostnader som en sammanslagning kommer medföra. En särskild post med omstruktureringskostnader har dock tagits med.

Bolaget kommer ha behov av att bygga upp det egna kapitalet varför utdelning från bolaget bara bör ske efter att man nått en viss soliditet.

I sammanhanget bör också nämnas att kostnader kommer att uppstå även innan det nya bolaget är bildat, exempelvis i form av anlåtande av extern revisor för genomgång och värderingar. Detta kan dock hanteras genom att fördela kostnaderna på dagens fyra verksamheter.

1) Fördelning avräkning LT är följande:

Län	Fördelning %	2018 (Mkr)	2019 (Mkr)	2020 (Mkr)
Norrbottnen	43,9	7 827	9 239	9 625
Västerbotten	25,9	4 623	5 456	5 684
Jämtland	12,1	2 156	2 545	2 652
Västernorrland	18,1	3 228	3 810	3 969
Totalt	100	17 834	21 050	21 930

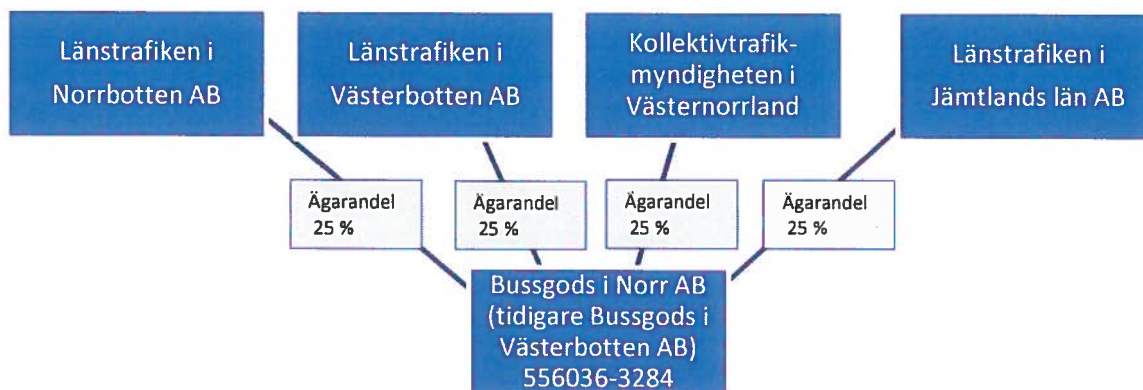
Fördelningen baseras på genomsnittligt utfall 2013-2015. För åren 2019 och 2020 bygger siffrorna på en ökad omsättning med knappt 4 % och en ökning av kostnaderna med ca 2 %. Observera att detta material visar hur en tänkt omsättning 2018 fördelar sig med historiska data som grund. Det faktiska utfallet kommer att bero på var bussgodskunderna finns och hur mycket kollektivtrafik som hanterar gods det finns i länet.

8. Verkställighetsprocess och tidplan

8.1 Verkställighet

Den övergripande visionen är ett gemensamt bolag som inledningsvis ägs av de tre länen; Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland samt Region Jämtland/Härjedalen med 25 % ägarandel var. Det kan i varje län finnas motiv till att det är en annan part som ska stå som ägare i bolaget – exempelvis kollektivtrafikmyndighet i stället för Länstrafikbolag, men det är inte av avgörande betydelse för denna utredning, varför utredningen lämnar till varje län att ta ställning i den frågan.

Bild: Exempel på ägarstruktur från år 2017 och framåt

Steg 1. Hantera externa ägare

Då Bussgods i Norrbotten och i Västernorrland inte ägs till 100 % av Länstrafiken eller kollektivtrafikmyndighet behöver detta hanteras. Första steget i processen blir därför att inleda förhandlingar med externa ägare och hitta en överenskommelse som innebär att Länstrafiken i Norrbotten respektive kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland förvärvar samtliga aktier i respektive bolag. Denna process bör genomföras under hösten 2016.

Steg 2. Försäljning och köp av aktier till nominellt värde

Under inledningen av 2017 fattar fullmäktige vid region Västerbotten beslut om att sälja 75 % av aktierna i Bussgods Västerbotten till respektive län Norrbotten, Västernorrland och region Jämtland/Härjedalen. Vem som ska äga aktierna i det framtida bussgodsbolaget är upp till varje län att fatta beslut om.

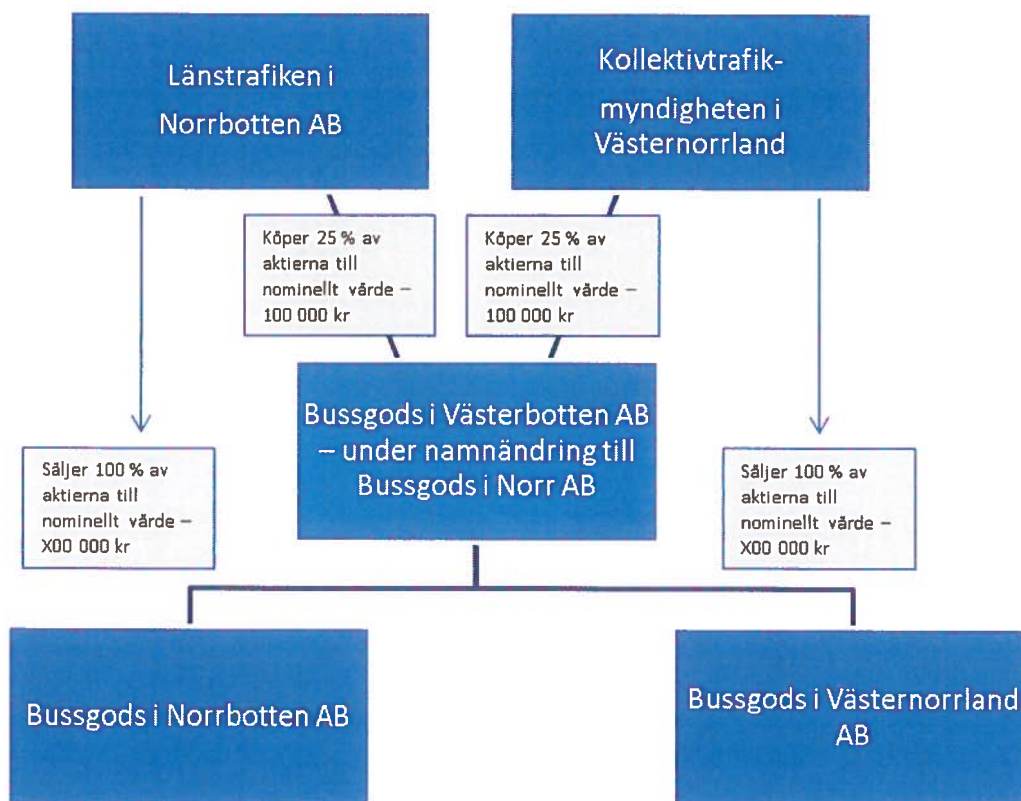
Aktierna säljs till nominellt värde – idag är aktiekapitalet 100 000 kr i bolaget. Det finns dock ett ovillkorat aktieägartillskott från ägaren Länstrafiken i Västerbotten AB om 300 000 kr i bolaget som förslagvis omvandlas till aktiekapital genom en fondemission. Aktiekapitalet skulle därefter uppgå till 400 000 kr och 25 % motsvarar 100 000 kr per län.

Samtidigt fattar man beslut i Norrbotten om att försälja bolaget Bussgods i Norrbotten till Bussgods i Västerbotten AB och samma beslut fattas i Västernorrland. Även här sker försäljning till nominellt värde, vilket innebär att en analys av eventuella övervärden i bolagen behöver göras och hanteras innan försäljningen genomförs.

Dessa beslut fattas under våren 2017 och i och med detta har en koncern bildats med Länstrafiken i Västerbotten AB som ägare till två dotterbolag.

Beslut fattas även om namnändring av Bussgods Västerbotten AB till förslagvis Bussgods i Norr AB.

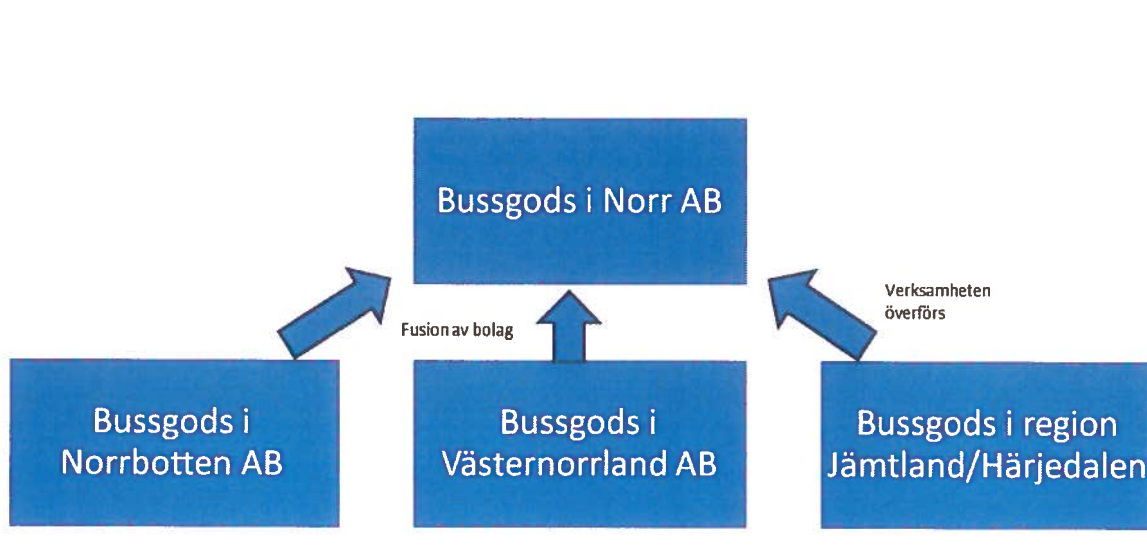
Bild: Koncern bildas – men bilden visar inte hela ägarbilden

Steg 3. Fusion av bolagen

Under hösten 2017 genomförs en fusion av koncernen som innebär att dotterbolagen Bussgods i Norrbotten AB och Bussgods i Västernorrland AB fusioneras med modern Bussgods i Norr AB. Samtidigt överförs också alla verksamhet som idag finns inom Länstrafiken i Jämtland/Härjedalen till Bussgods i Norr AB. Denna process genomförs under hösten 2017 med målet att fusionen är genomförd till 1 januari 2018.

Bild: Dotterbolagen fusioneras och verksamheten överförs från Bussgods i region Jämtland/Härjedalen

En analys om ev ytterligare aktieägartillskott behöver göras. Bolaget kommer att ha en så pass stor verksamhet att 400 000 kr i aktiekapital är för lite. Respektive län ska därför räkna med att skjuta till ytterligare medel i form av ägartillskott.

Steg 4. Gemensamt bolag

Från och med 2018 bedrivs all verksamhet i det gemensamma bolaget Bussgods i Norr AB. Om beslut fattas om att bilda gemensam region i norr kan ägandet enkelt överföras till den nya regionen alternativt en ny gemensam kollektivtrafikmyndighet/organisation.

8.2 Sammanfattande tidplan

Hösten 2016:

Inriktningsbeslut om att stödja förslagen i denna utredning fattas i respektive län

Externa ägare i Norrbotten och Västernorrland hanteras inom respektive län.

Våren 2017:

Försäljning och köp av aktier hanteras – gemensam koncern bildas med fyra ägare. Ny styrelse formas och VD tillsätts.

Hösten 2017:

Fusion genomförs och ett gemensamt bolag bildas

Januari 2018:

Processen är genomförd och ett gemensamt bolag bedriver verksamheten

9. Riskanalys

Utredningen har här valt att fokusera på ett antal scenarier och beskriva de effekter som kan uppstå som ett led av fattade beslut alternativt brist på fattade beslut.

Vad händer med Bussgods om de förslag som lagts fram i utredningen inte genomförs?

Bussgods i Västernorrland har idag lönsamhetsproblem. I bolaget finns tillgångar från tidigare år, men dagens läge kan inte fortsätta utan att något görs. Försäljning till annan extern ägare har diskuterats.

Från andra delar av landet, där försäljning till extern part genomförts vet vi att det är svårt att få samarbetet med den som svarar för busstrafiken att fungera. I Gävleborg, där man sålt till ett privat bolag, är verksamheten under stor ekonomisk press och ägaren har begärt en ackorduppgörelse.

Idag svarar sändningar mellan norrlandslänen för en relativt stor volym. Detta innebär att om verksamheten i något län förändras kommer alla län att påverkas och en avveckling av bussgods i ett län skulle få stora ekonomiska konsekvenser för verksamheten i övriga län.

Vad händer om ett län väljer att stå utanför?

Bussgods är inte beroende av att alla fyra län står bakom och fattar beslut i enlighet med denna utredning.

Eftersom Bussgods i Norrbotten är den största aktören och Bussgods i Västerbotten knyter ihop övriga norrlandslän geografiskt skulle dock situationen bli svår att hantera om Norrbotten eller Västerbotten väljer att stå utanför. Då utredningens förslag är att använda det befintliga bolaget Bussgods i Västerbotten, skulle också ett beslut som innebär att Västerbotten inte deltar i samarbetet innebära att man måste hitta andra sätt att bilda en gemensam organisation.

Utredningen intentioner att samverka och effektivisera verksamheten är möjlig att genomföra med två eller tre län som deltar, men effekterna skulle inte blir lika stora och förutsättningarna för att bearbeta en större marknad beskärs.

Kan man begränsa risken i ett gemensamt bolag?

För beslutsfattare i exempelvis Jämtland och Västernorrland skulle ett gemensamt ägt bolag där verksamheten i Norrbotten och Västerbotten ingår kunna beskrivas som att man utsätter sig för en högre riskexponering, då verksamheterna i dessa län är mycket större. Utredningen anser att detta måste hanteras i det framtida konsortialavtalet. Man kan här tänka sig att risken begränsas till det geografiska område som dagens län utgör. Samtidigt innebär denna riskbegränsning att överskott från verksamheten måste följa samma princip.

Den ekonomiska modell som arbetats fram innebär att ersättning kommer att lämnas till den som ansvarar för kollektivtrafiken i respektive län, varför överskottet i bolaget är relativt begränsat. För 2018 uppgår det budgeterade överskottet till ca 200 000 kr.

Verksamheten i både Norrbotten och Västerbotten är lönsam. Det är inte fallet i Västernorrland och i Jämtland har man under ett antal år haft ekonomiska problem. Det skulle för beslutsfattare i Norr- och Västerbotten kunna innebära en högre grad av risk. Precis som beskrivits ovan måste konsortialavtalet reglera riskfördelningen mellan länen. Om det bildas en gemensam region i Norrland kommer bolaget bara ha en ägare och frågan om riskfördelning är då utagerad.

Vilken samhällsservice erbjuder Bussgods – dvs vilken samhällsservice riskerar försvinna om inte Bussgods finns?

Bussgods är på vissa platser i Norrland avgörande för att näringslivet ska fungera. Bussgods svarar för viktiga samhällsfunktioner då livsmedel och annat avgörande gods levereras enligt tidtabell. På dessa orter finns inget alternativ. Bussgods måste dock tillåtas verka i hela systemet, eftersom kunderna förväntar sig en heltäckande transportlösning – och det gärna i hela landet.

En framtida gemensam organisation för bussgods kan också innebära större möjlighet att hantera offentligt gods och i ett regionperspektiv kan en offentlig samlastningscentral för förnödenheter till exempelvis vården vara ett uppdrag för Bussgods. Detta skulle innebära att skattemedlen används effektivare då fraktkostnaderna inte behöver öka, men överskottet från godsverksamheten används till att finansiera kollektivtrafiken.

2016-05-24

Kommunstyrelsens
arbetsutskott

Diarienumr: KS-2015/00974

Motion 48/2015 - Policy mot rasism och främlingsfientlighet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motion 48/2015 *"Policy mot rasism och främlingsfientlighet"* besvarad.

Ärendebeskrivning

Miljöpartiet yrkar i motion 48/2015 att:

- Umeå kommun beslutar att utarbeta en aktiv policy mot rasism och främlingsfientliga krafter.

Enligt beslut i KSAU 2016-12-20 kommer arbete med anti-rasism mot främlingsfientliga krafter arbetas in i den strategiska planen.

Den av Umeå kommunfullmäktige antagna strategiska planen visar på vikten av Goda livsvillkor för alla och att verksamheter ska byggas så jämställt och jämlikt som möjligt. Bland annat har Jämställdhetsutskottets arbete har fokus på maktstrukturer utifrån det övergripande målet för jämställdhetsarbete i Umeå kommun; att skapa förutsättningar för att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

CEMR- deklARATIONEN om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå som Umeå kommun skrev under 2008 tydliggör också i artikel 10 att kommunen ska arbeta mot flerfaldig diskriminering eller missgynnanden samt i artikel 18 att kommunen ska arbeta med social integration. Umeå kommun deltar också i ett pilotprojekt drivet av Sveriges kommuner och landsting (SKL) med fokus på att implementera ett rättighetsbaserat arbete med fokus på Mänskliga rättigheter. Under hösten 2016 har ett antal verksamheter gått in i det arbetet där fokus är att arbetet ska ske i ordinarie styr- och ledningssystem. Arbetet med folkhälsa har också fokus på till exempel delaktighet och inflytande och trygga och goda livsvillkor utifrån det övergripande målet från kommunfullmäktige

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2015/00974

kring folkhälsa. I arbete med mänskliga rättigheter sker samverkan med myndigheter och andra centrala aktörer, till exempel frivilligorganisationer. Arbetet med Umegration syftar till att lyfta goda exempel och skapa samverkan och samarbete. Utöver detta finns också lokala förebyggande råd och ett interkulturellt råd. Det pågår också arbete för att motverka våldsbejakande extremism och ett konsultationsforum för dessa frågor. Arbete med att motverka främlingsfientlighet och rasism är en del av skolans värdegrund och något som ingår i uppdraget. Alla skolor ska enligt lag upprätta en plan för arbete mot diskriminering och kränkande behandling och på många skolor finns också utpekade team med särskilt ansvar för frågorna. Inom kommunens arbete med nationella minoriteter lyfts rättighetsarbetet upp för samerna, sverigefinnar, romer, judar och tornedalingar i kommunen. Kompetenshöjande insatser (inkl frågor kring rasism ody) för tjänstepersoner inom sakområdet nationella minoriteter (inkl romer och judar) genomförs i kommunen.

Att skapa en separat policy på övergripande nivå riskerar att cementera arbetet mot främlingsfientlighet och diskriminering som ett separat spår och fokus bör ligga på att integrera mål och aktivitetsformuleringar in i det ordinarie arbetet, där särskilda planer inte redan finns samt att se över vilket arbete som pågår idag och var det finns behov av ambitionshöjningar.

Beslutsunderlag

Motion 48/2015.

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Cathrin Alenskär, chef internationella enheten

Beslutet ska skickas till

Nasser Mosleh

Linda Gustafsson

jämställdhetsstrateg

§ 140

Diarienum: KS-2015/00974

Motion 48/2015 - Policy mot rasism och främlingsfientlighet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bifalla motionen.

Ärendebeskrivning

Miljöpartiet yrkar i motion 48/2015 att:

- Umeå kommun beslutar att utarbeta en aktiv policy mot rasism och främlingsfientliga krafter.

Arbetsutskottet beslutade 2016-12-20 att återremittera ärendet för att i ärendebeskrivningen upplysa om att detta skall inarbetas i den strategiska planen och därmed anse motionen besvarad.

Den av Umeå kommunfullmäktige antagna strategiska planen visar på vikten av Goda livsvillkor för alla och att verksamheter ska byggas så jämställt och jämlikt som möjligt. Bland annat har jämställdhetsutskottets arbete fokus på maktstrukturer utifrån det övergripande målet för jämställdhetsarbete i Umeå kommun; att skapa förutsättningar för att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

CEMR- deklARATIONEN om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå som Umeå kommun skrev under 2008 tydliggör också i artikel 10 att kommunen ska arbeta mot flerfaldig diskriminering eller missgynnanden samt i artikel 18 att kommunen ska arbeta med social integration. Umeå kommun deltar också i ett pilotprojekt drivet av Sveriges kommuner och landsting (SKL) med fokus på att implementera ett rättighetsbaserat arbete med fokus på Mänskliga rättigheter. Under hösten 2016 har ett antal verksamheter gått in i det arbetet där fokus är att arbetet ska ske i ordinarie styr- och ledningssystem. Arbetet med folkhälsa har också fokus på till exempel delaktighet och inflytande och trygga och goda livsvillkor utifrån det övergripande målet från kommunfullmäktige kring folkhälsa. I arbete med mänskliga rättigheter

sker samverkan med myndigheter och andra centrala aktörer, till exempel frivilligorganisationer.

Arbetet med Umegration syftar till att lyfta goda exempel och skapa samverkan och samarbete. Utöver detta finns också lokala förebyggande råd och ett interkulturellt råd. Det pågår också arbete för att motverka våldsbejakande extremism och ett konsultationsforum för dessa frågor. Arbete med att motverka främlingsfientlighet och rasism är en del av skolans värdegrund och något som ingår i uppdraget. Alla skolor ska enligt lag upprätta en plan för arbete mot diskriminering och kränkande behandling och på många skolor finns också utpekade team med särskilt ansvar för frågorna. Inom kommunens arbete med nationella minoriteter lyfts rättighetsarbetet upp för samerna, sverigefinnar, romer, judar och tornedalingar i kommunen. Kompetenshöjande insatser (inkl frågor kring rasism odyl) för tjänstepersoner inom sakområdet nationella minoriteter (inkl romer och judar) genomförs i kommunen.

Att skapa en separat policy på övergripande nivå riskerar att cementera arbetet mot främlingsfientlighet och diskriminering som ett separat spår och fokus bör ligga på att integrera mål och aktivitetsformuleringar in i det ordinarie arbetet, där särskilda planer inte redan finns samt att se över vilket arbete som pågår idag och var det finns behov av ambitionshöjningar.

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg
Cathrin Alenskär, chef internationella enheten

Arbetsutskottets beslutsordning 2016-12-20

Efter förslag från ordföranden återremitteras ärendet för att i ärendebeskrivningen upplysa om att detta skall inarbetas i den strategiska planen och därmed anse motionen besvarad.

Arbetsutskottets beslutsordning 2017-05-02

Hans Lindberg (S), Nasser Mosleh (MP) – Bifall till motionen.

Anders Ågren (M), Peder Westerberg (L) – Bifall till tjänsteskrivelsen att anse motionen besvarad.

Propositionsordning som godkänns

Hans Lindbergs m fl yrkande att bifalla motionen mot Anders Ågrens m fl yrkande att anse motionen besvarad. Ordföranden finner att arbetsutskottet beslutat föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen. Votering begärs.

Voteringsproposition

Ja-röst för bifall till motionen

Nej-röst för bifall till tjänsteskrivelsen att anse motionen besvarad.

Omröstningsresultat

Med 4 ja-röster (Hans Lindberg (S), Moa Brydsten (S), Christer Lindvall (S), Nasser Mosleh (MP) mot 2 nej-röster (Anders Ågren (M), Peder Westerberg (L) beslutar arbetsutskottet att föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.

KOMMUNLEDNINGSTABEN NAMNSKANSLIET UMEÅ KOMMUN	
2015 -11- 26	
Dnr: 2015.974	Dpl: 139
Aktbil:	Bil:

Motion till Kommunfullmäktige i Umeå

Anta en Policy mot rasism och främlingsfientlighet

Under flera år har nu klyftorna mellan olika grupper i den svenska samhället vidgats. Krafter som stöder sig på De tre F-en: Fördomar, Främlingsfientlighet och Framtidsskräck, utnyttjar detta och höjer idag sin röst i Sveriges riksdag liksom i många kommuner och landsting. Sådana krafter hör inte hemma här.

Det märks en obehaglig tendens hos flera politiska partier att anamma främlingsfientliga synpunkter i försök att neutralisera dessa krafter. Försöket är missriktat och tjänar bara till att legitimera krafterna i fråga.

Här har kommunens ställningstaganden en central betydelse eftersom de direkt påverkar skolan, kulturverksamheten, studieförbunden, de ideella föreningarna och det offentliga arbetslivet. För att kommunen skall kunna ta ställning måste den ha en uttalad och aktiv policy.

Miljöpartiet de gröna yrkar därför

ATT Umeå kommun beslutar utarbeta en aktiv policy mot rasism och främlingsfientliga krafter.

MP Umeå /Nasser Mosleh

§ 431

Diariennr: KS-2015/00974

Motion 48/2015 - Policy mot rasism och främlingsfientlighet

Beslut

Arbetsutskottet beslutar

att återremittera ärendet.

Ärendebeskrivning

Miljöpartiet yrkar i motion 48/2015 att:

- Umeå kommun beslutar att utarbeta en aktiv policy mot rasism och främlingsfientliga krafter.

Beslutsunderlag

Den av Umeå kommunfullmäktige antagna strategiska planen visar på vikten av Goda livsvillkor för alla och att verksamheter ska byggas så jämställt och jämlikt som möjligt. Bland annat har jämställdhetsutskottets arbete fokus på maktstrukturer utifrån det övergripande målet för jämställdhetsarbete i Umeå kommun; att skapa förutsättningar för att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

CEMR- deklARATIONEN om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå som Umeå kommun skrev under 2008 tydliggör också i artikel 10 att kommunen ska arbeta mot flerfaldig diskriminering eller missgynnanden samt i artikel 18 att kommunen ska arbeta med social integration. Umeå kommun deltar också i ett pilotprojekt drivet av Sveriges kommuner och landsting (SKL) med fokus på att implementera ett rättighetsbaserat arbete med fokus på Mänskliga rättigheter. Under hösten 2016 har ett antal verksamheter gått in i det arbetet där fokus är att arbetet ska ske i ordinarie styr- och ledningssystem. Arbetet med folkhälsa har också fokus på till exempel delaktighet och inflytande och trygga och goda livsvillkor utifrån det övergripande målet från kommunfullmäktige kring folkhälsa. I arbete med mänskliga rättigheter sker samverkan med myndigheter och andra centrala aktörer, till exempel frivilligorganisationer.

Arbetet med Umegration syftar till att lyfta goda exempel och skapa samverkan och samarbete. Utöver detta finns också lokala förebyggande

råd och ett interkulturellt råd. Det pågår också arbete för att motverka våldsbejakande extremism och ett konsultationsforum för dessa frågor. Arbete med att motverka främlingsfientlighet och rasism är en del av skolans värdegrund och något som ingår i uppdraget. Alla skolor ska enligt lag upprätta en plan för arbete mot diskriminering och kränkande behandling och på många skolor finns också utpekade team med särskilt ansvar för frågorna. Inom kommunens arbete med nationella minoriteter lyfts rättighetsarbetet upp för samerna, sverigefinnar, romer, judar och tornedalingar i kommunen. Kompetenshöjande insatser (inkl frågor kring rasism odyl) för tjänstepersoner inom sakområdet nationella minoriteter (inkl romer och judar) genomförs i kommunen.

Att skapa en separat policy på övergripande nivå riskerar att cementera arbetet mot främlingsfientlighet och diskriminering som ett separat spår och fokus bör ligga på att integrera mål och aktivitetsformuleringar in i det ordinarie arbetet, där särskilda planer inte redan finns samt att se över vilket arbete som pågår idag och var det finns behov av ambitionshöjningar.

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg
Cathrin Alenskär, chef internationella enheten

Arbetsutskottets beslutsordning

Efter förslag från ordföranden återremitteras ärendet för att i ärendebeskrivningen upplysa om att detta skall inarbetas i den strategiska planen och därmed anse motionen besvarad.

2017-03-16

Kommunstyrelsens
arbetsutskott

Diarienumr: KS-2016/00863

Svar på Motion nr 39/2016 - Sälj samtliga semesterlägenheter som Umeå kommun äger i Hemavan

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motion nr 39/2016 om att sälja samtliga lägenheter som ägs av Umeå kommun i Hemavan, inklusive de som ägs av Umeås kommunala bolag.

Ärendebeskrivning

Lägenheterna (fastigheterna Storuman Björkfors 1:499-506) i Hemavan som ägs av Umeå kommun samt Umeå Energi och AB Bostaden köptes 1987 i syfte att erbjuda anställda bra anställningsvillkor med bra personalförhållanden. Orsaken till att diskussion om försäljning av kommunens lägenheter startade februari 2016 är att de är i stort behov av renovering. Den uppskattade kostnaden är ca 2 miljoner kr och några avsatta medel finns inte för renoveringsbehovet. Ytterligare en aspekt är att skötsel och underhåll är svårloöst där man tidigare köpt in det externt. Frågan har sedan stötts och blötts där nämnder och utskott långt ifrån varit överens i frågan.

2016-06-07 beslutade dock Kommunstyrelsens Arbetsutskott att kommunens lägenhet Björkfors 1:504 skulle säljas för att finansiera delar av den renovering man först fastslagit. Resterande kostnad för den totala renoveringen skulle tas ur tekniska nämndens investeringsbudget och fastighetsskötsel samordnas med de kommunala bolagens lägenheter. Tre lägenheter skulle behållas för uthyrning till kommunens anställda.

Även om nämnder och utskott varit oense i frågan så är Personalutskottet, Centrala Samverkansgruppen, Umeå Energi och AB Bostaden överens om att det är viktigt att man framstår som attraktiva arbetsgivare med bra anställningsvillkor, god arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter som attraherar fler medarbetare. Personalförhållanden och personalförbättringsåtgärder är det som kan adderas till och som stärker arbetsgivares varumärke på lång sikt.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2016/00863

Umeå Energi och AB Bostaden uppger att de inte har några planer på att avyttra sina lägenheter och försäljning av Umeå kommuns lägenheter är redan behandlad. Utifrån ovanstående föreslås att avslå motionen och därmed behålla ägandet av lägenheter i Hemavan.

Beslutsunderlag

CSG 160310

KSAU 160405

Personalutskottet 160531

KSAU 160607

AB Bostaden 170208

Umeå Energi 170222

Beredningsansvariga

Stina Sjöblom, Jenny Olsson

Beslutet ska skickas till

Jenny Olsson

Jonas Jonsson
stadsdirektör

Jenny Olsson
Mark- och expl.ing

§ 131

Diarienumr: KS-2016/00863

Motion nr 39/2016 - Sälj samtliga semesterlägenheter som Umeå kommun äger i Hemavan

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motion nr 39/2016 om att sälja samtliga lägenheter som ägs av Umeå kommun i Hemavan, inklusive de som ägs av Umeås kommunala bolag.

Reservation

Elmer Eriksson (M) och **Peder Westerberg (L)** reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Lägenheterna (fastigheterna Storuman Björkfors 1:499–506) i Hemavan som ägs av Umeå kommun samt Umeå Energi och AB Bostaden köptes 1987 i syfte att erbjuda anställda bra anställningsvillkor med bra personalförhållanden. Orsaken till att diskussion om försäljning av kommunens lägenheter startade februari 2016 är att de är i stort behov av renovering. Den uppskattade kostnaden är cirka 2 miljoner kr och några avsatta medel finns inte för renoveringsbehovet. Ytterligare en aspekt är att skötsel och underhåll är svårslöst där man tidigare köpt in det externt. Frågan har sedan stötts och blötts där nämnder och utskott långt ifrån varit överens i frågan.

2016-06-07 beslutade dock kommunstyrelsens arbetsutskott att kommunens lägenhet Björkfors 1:504 skulle säljas för att finansiera delar av den renovering man först fastslagit. Resterande kostnad för den totala renoveringen skulle tas ur tekniska nämndens investeringsbudget och fastighetsskötsel samordnas med de kommunala bolagens lägenheter. Tre lägenheter skulle behållas för uthyrning till kommunens anställda.

Även om nämnder och utskott varit oense i frågan så är personalutskottet, centrala samverkansgruppen, Umeå Energi och AB Bostaden överens om att det är viktigt att man framstår som attraktiva arbetsgivare med bra anställningsvillkor, god arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter som attraherar fler medarbetare. Personalförmåner och personalbefrämjande åtgärder är det som kan adderas till och som stärker arbetsgivares varumärke på lång sikt.

Umeå Energi och AB Bostaden uppger att de inte har några planer på att avyttra sina lägenheter och försäljning av Umeå kommuns lägenheter är redan behandlad. Utifrån ovanstående föreslås att avslå motionen och därmed behålla ägandet av lägenheter i Hemavan.

Beslutsunderlag

CSG 160310, KSAU 160405, Personalutskottet 160531, KSAU 160607, AB Bostaden 170208, Umeå Energi 170222

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Elmer Eriksson (M) och Peder Westerberg (L) – Bifall till motionen.

Hans Lindberg (S), Ulrika Edman (V) och Nasser Mosleh (MP) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslag).

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslag) mot bifall till motionen.

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Beredningsansvariga

Stina Sjöblom, Jenny Olsson

Beslutet ska skickas till

Jenny Olsson

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Sälj samtliga semesterlägenheter som Umeå kommun äger i Hemavan

Umeå kommun äger ett antal lägenheter i Hemavan, Storumans kommun. Tydligt inköptes de år 1987 för att kunna erbjuda kommunens anställda möjlighet att hyra "fjällstugor" till låga priser. Kommunen äger därtill, via kommunala bolag, uppenbarligen ytterligare några lägenheter där. Nu är det hög tid att sälja dessa lägenheter.

Frågan om lägenheterna var uppe tidigare i år som ett politiskt ärende. Lägenheterna måste renoveras till höga kostnader och förslaget från tjänstemännen var att sälja lägenheterna. Ett vettigt förslag. Umeå kommun borde inte äga lägenheter för semestersyfte – varken i Hemavan, på Gotland eller någon annanstans för den delen. Dessutom är det bara ca en procent (!) av de anställda som under årens lopp har haft möjlighet att utnyttja lägenheterna. Vill man hyra lägenhet eller stugor finns det ju privata uthyrare.

Umeå kommun har redan idag en begränsad budget för renoveringar av alla lokaler där vi har ordinarie kommunal verksamhet. Att då satsa pengar på att fortsätta äga semesterlägenheter i Hemavan är en uppenbart felaktig prioritering. Av kommunens ca 11 800 anställda är det således omkring 120 personer som använder lägenheterna. Om man vill göra personalpolitiska insatser så vore det mer värdefullt att t.ex. återinföra friskvårdstimmen för alla anställda inom Umeå kommun, vilket vi moderater har föreslagit.

Med anledning av ovanstående yrkar undertecknad att kommunfullmäktige beslutar

att samtliga lägenheter som ägs av Umeå kommun i Hemavan, inklusive de som ägs av Umeås kommunala bolag, skall säljas.

Umeå 2016-12-05

Anders Ågren
Kommunalråd, M

Närvarande

För arbetsgivaren: Birgitta Forsberg ordförande, Ewa Klingefors Hedlund, Stefan Larsson

För arbetstagarna: Magnus Öhman, Susanne Landström, Birgitta Ljungberg, Per-Olov Backlund, Marie Sandström, Mats Boman, Jessica Axelsson

Typ av fråga: I = information, D = dialog, S = samverkan, F=Formalia

Ärende	Typ	Ansvarig:
Justerare: Susanne Landström, Per-Olov Backlund, Marie Sandström, Birgitta Ljungberg, Jessica Axelsson	F	Birgitta Forsberg
Hemavans lägenheter I Hemavan finns fyra lägenheter om kommunen äger och hyr ut till medarbetare och verksamheter. Beläggning är ca 50 procent över året. Lägenheterna köptes in 1987 och ingår i en samfällig-hetsförening. Taxeringsvärdet är ca 2 milj. Kr. Intäkterna är ca 100 tkr per år. Uthyrningen går inte ihop med driftskostnader och underhåll. Nu föreligger ett större renoveringsbehov. Frågan är lyft i lokalberedningsruppen. Arbetsgivarens förslag är att stugorna ska avyttras utifrån driftskostnader, renoveringsbehov, intäkter och beläggning. Kommunal ställer frågan vilka yrkesgrupper som utnyttjar stugorna. Vart går pengarna vid avyttring? Kommunal anser att pengar vid avyttring ska gå till personalbefrämjande åtgärder. Vid Kommunals förfrågan ställer många frågan om kommunen har stugor i Hemavan, Arbetsgivarens bedömning är att användandet är relativt spritt mellan yrkesgrupper. Intäkterna hamnar på kommunens finanssida. Detta är ett politiskt beslut Vision ställer frågan om hur många anställda det är i kärnverksamheterna i Umeå kommun? Enligt ett överslag är investeringen beträffande renovering ca	S	Dan Vähä

500 kr per anställd i kärnverksamheterna. Vision anser att stugorna ska renoveras och att det är synd att avyttra dem. Arbetsgivaren svarar att det är ca 4000 anställda inom äldreomsorg och stöd- och omsorg samt ca 4 000 inom utbildning. Vårdförbundets förslag är att sälja en stuga och behålla tre stugor. SACO: vad hos fastighet gör att underhållet inte sköts löpande? SACO ställer sig bakom Vårdförbundets förslag om att avyttra en stuga för att renovera tre stugor och därmed finansiera detta. Arbetsgivaren svarat att det sammantaget har varit en underfinansiering av underhåll av fastigheter i kommunen. Läraryrket föreslår att Dragonskolans byggprogram anlitas för renovering. De behöver renoveringsobjekt. Samtliga fackliga organisationer motsätter sig att stugorna säljs.. Förslag ställs att försäljningsvärdet för en lägenhet används för renovering av de övriga tre lägenheterna. En utredning ska göras beträffande andra alternativ som kan finnas istället för försäljning. Om kommunen väljer att sälja stugorna ska intäkterna återgå till personalbefrämjande åtgärder. Arbetsgivaren anser att det är svårt med att vara fastighetsägare på långt avstånd och att med detta perspektiv ta kostnader för underhåll. Vidare finns ett utrymme för tilläggsinvesteringar på 800 milj. kr de kommande åren. Utifrån denna kunskap och insikt så är det väsentligt att tilläggsinvesteringar går till kärnverk-samheter och behov där. Detta väger tyngre än att investera i projekt som i huvudsak berör medarbetares fritid. Pengarna kommer inte att räcka till allt det vi önskar. Arbetsgivaren har för avsikt att ta frågan till KSau för beslut om försäljning Parterna konstaterar att oenighet råder beträffande försäljning av lägenheter i Hemavan.		
Utbildning i svåra samtal för heltidsfackliga/huvudskyddombud. Arbetsgivarens förslag är att utbildning genomförs av Arbetsmiljö och Hälsa, FOA och Feelgood.	D	Marie-Louise Gäard

Kommunal framför att det är viktigt att få utbildning i att hantera förhållningssätt. Kommunal är frågande om 1,5 timma räcker för denna typ av utbildning Arbetsgivaren lyfter fram att POSOM finns att tillgå som resurs. Parterna enas om det är ett bra grundupplägg av utbildningen. Susanne Landström får tillsammans med Marie-Louise Gärd i uppdrag att inventera hur många som behöver utbildningen samt arbeta vidare med upplägget.		
E-servicestrategi. Jennie Konradsson IT-enheten presenterar ett förslag beträffande E-servicestrategi i Umeå kommun. En remissgrupp och en projektgrupp har funnits med i processen. Representanter för utbildning och IT-strategier för olika verksamheter har deltagit. Syftet har varit e-service både internt i kommunen samt externt för medborgare och brukare. Se bilaga bildspel.	I	Ewa Klingefors Hedlund
Sporrens verksamhetsrapport 2015. Karin Öberg presenterar Sporrens verksamhetsberättelse samt aktivitetsplan för 2016. Se bilagor till protokollet. Följande kan i huvudsak noteras för verksamhetsåret 2015. Information på www.sporren.info -Införande av Swish & Avtal med Loomis -Drygt 2 200 aktivitetsdeltagare -7 000 Utlämnade medlemskort -500 prenumeranter, 300 följare på Facebook -55 rabattställen -Utmärkelse Årets Personalförening 2015! -Arrangörer av Årets KAF-konferens i Umeå 2016	I	Karin Öberg
Arbetsgivarens representation på CSG Arbetsgivaren avser att stadsdirektör personaldirektör, och förhandlingschef deltar kontinuerligt i CSG. I övrigt deltar direktörer utifrån ärendets art i CSG. Direktörerna finns också med vid planeringsdagar för långsiktiga arbetsplaner samt för att bygga relationer och föra dialog mellan parterna.	I	Birgitta Forsberg
Frågor och synpunkter medarbetarenkäten Samordnare för medarbetarenkäten kommer nu att vara Ulrika Bertilsson.	D	Birgitta Forsberg

Arbetsgivarens uppfattning är att så lite förändringar som möjligt ska göras i enkäten för att jämförelser ska vara möjliga över tid. En fundering är att på nytt föra in ett frågeområde angående medarbetarsamtal och lön. Vidare behöver frågan om hur frisk faktorer återspeglas i enkäten. I huvudsak finns kopplingar till de sex friskfaktorerna. SACO för fram att frågan om resultat- och utvecklingssamtal har hållits behöver föras in i enkäten. Har det inte hållits ska det vara en följdfråga om skälet till att detta inte har genomförts. Vidare en fråga om det har hållits ett motiverande lönebeskedssamtal. Vidare en fråga om medarbetaren fått hjälp av sin chef att prioritera sina arbetsuppgifter. Vision har en egen enkät som man kan använda som utgångspunkt i Resultat- och utvecklingssamtal samt lönebeskedssamtal. Det är vidare bra om det finns fler möjligheter till öppna svar. Vecka 11 ska en tidsplan göras för medarbetarenkät hösten 2016. Frågan tas upp igen CSG den 14 april. Arbetsgivaren funderar vidare över om arbetet med medarbetarenkäten behöver synkroniseras med arbetet om chefers villkor.		
Inventering av utrymmen för traineejobb, extratjänster och instegsjobb. Birgitta Forsberg informerar om att det pågår en dialog med Arbetsförmedlingen och Viva om traineejobb, extratjänster och instegsjobb. Äldreomsorgen är intresserade av att inleda ett arbete omkring detta. Frågan om vaktmästartjänster ingår i processen. Det pågår också ett arbete om vad extratjänster inom utbildning och vad det kan innebära.	I	Birgitta Forsberg
-Anmälan fördelning huvudskyddsombud Anmälningsärende. De fackliga organisationerna har anmält huvudskyddsombud. Se förteckning enligt bilaga till protokollet.	I	Birgitta Forsberg
Samverkan och förhandling enl MBL § 38 – upphandling. Arbetsgivaren presenterar ett nytt förslag angående upphandlingsriktlinjer för upphandling beträffande samverkan och förhandling enligt MBL § 38. SACO framför att det bör förtydliga vad som avses med fackliga organisationer. Detta skulle kunna vara utifrån representation i CSG. Frågan tas på nytt upp som ett samverkansärende i CSG den 14 april.	I	Stefan Larsson

Övriga ärenden Samverkansgrupper. SACO, Vision och lärarförbundet ställer frågan om vem som äger rätten till beslut om nivå på samverkan, tex om de fackliga organisationerna vill att vi öppnar för en LSG/VSG i ett område och arbetsgivaren har en annan åsikt? De fackliga parterna ställde sig positiva till samverkansnivåer och att OSG skulle avgöra vilka samverkansnivåer som skulle finnas under varje verksamhetsområde. Nu finns signaler på att det finns olika uppfattningar mellan fackliga företrädare och arbetsgivarparten. Ett exempel är Viva resurs och samverkan. Där har tidigare funnits ett fungerande LSG-forum tidigare. Här vill nu arbetsgivaren enbart ha en VSG-samverkan. Arbetsgivaren tar med sig frågan om LSG vid Vivaresurs och Komvux. Vidare tar arbetsgivaren med sig frågan till respektive OSG för att få en inventering av hur samverkansorganisationen ser ut. Detta redovisas i CSG vid sammanträde i april 2016. Införande av flexibel arbetstid den 1 maj. Införande av flexibel arbetstid behöver flyttas fram till den 1 maj. Arbetsgivaren kontrollerar om några är klara att starta med flexibel arbetstid den 1 april. Parterna är annars eniga om att det är starten kan göras den 1 maj. Arbetsgivaren tar med sig frågan till personalcheferna att genomföra detta. Strategisk plan i Umeå kommun. Den socialdemokratiska gruppen har arbetat med planen. Planen har varit upp i KSau en gång. Därefter återremitterades den för att tas upp tisdagen den 15 mars i KSau. Därefter ska ärendet tas upp i Kommunfullmäktige. Dokumentet är ett rent politiskt dokument. Det finns nu också förslag från andra partier. Anledningen till att detta inte har varit ett ärende i CSG är att det inte alls har hanterats på tjänste-mannasidan. Ärendet har med anledning av detta tagits upp vid dagens sammanträde för kännedom.		
Kommande sammanträden 2016 14 april, 12 maj, 9 juni från Lunch till lunch 1-2 september 11.00 till 15.00 nästa dag. Förslag Strömbäck 6 oktober 10 november 8 december		

Vid protokollet

Stefan Larsson

Ordförande

Birgitta Forsberg

Justeras

Susanne Landström
Kommunal

Per-Olov Backlund
SACO

Birgitta Ljungberg
Läraryrket

Jessica Axelsson
Vårdförbundet

Marie Sandström
Vision

§ 107

Diarienum: KS-2016/00275

Försäljning Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504

Beslut

Arbetsutskottet beslutar

att återremittera ärendet för att inhämta yttrande från personalfunktionen.

Reservationer

Anders Ågren (M), Peder Westerberg (L) till förmån för eget yttrande.

Ärendebeskrivning

Rubricerade lägenheter, som var till försäljning i ett nytt exploateringsområde i Hemavan, köptes av kommunen 1987. Husen är utformade som lägenhetshus med åtta lägenheter i varje huskropp där varje lägenhet bildade en egen fastighet enligt Lantmäteriets beslut 1988. Syftet med köpet var att erbjuda Umeå kommuns anställda möjlighet till att hyra "fjällstugor" till låga priser.

Lägenheternas betalnetto har genom åren redovisat minusresultat. Kostnader för skötsel och tillsyn har ökat, liksom kostnader för el och vatten. Lägenheterna är snart 30 år gamla och inventarier och möbler är slitna och behöver bytas ut. Endast ca 1% av kommunens medarbetare har under årens lopp kunnat nyttja möjligheten att hyra lägenhet.

Om kommunen väljer att behålla lägenheterna kommer omfattande renoveringar att behövas, inte bara i ytskikt utan även helrenovering av kök, badrum samt bastu. Fastighets kalkyl är beräknad till 300-400 tkr/lgh + nya inventarier för minst 50 tkr/lgh. Med beräkning av oförutsedda kostnader, läge, byggkostnader mm kan investeringen uppgå till totalt 1,8-2,0 Mkr. Vid lokalberedningens möte (LOBER) 151124 rekommenderades därför att avyttra dessa lägenheter. Försäljningen av lägenheterna har man även lyft i CSG (Centrala samverkansgruppen), där man inte kom till samsyn i frågan.

Kommunen har hittills beslutat att eventuella åtgärder inför försäljning ska tas från ordinarie verksamhetsbudget, vilket innebär en minskning i underhållsutrymmet för Fastighet. Det vi nu ser över är om eventuella

åtgärder inför försäljning i stället kan tas från försäljningspriset. Detta eftersom det finns potential att med enkla medel kunna öka intäkten från försäljningsobjekten.

MEX har fått lägenheterna överlämnade av Tekniska nämnden 160317 och föreslår att man får i uppdrag att låta utföra en utredning om vilka förutsättningar dessa lägenheter har och vad det skulle kosta att, inom försäljningspriset, renovera ytskikten till en rimlig peng. Lägenheterna avses sedan att säljas via mäklare.

Förslag till beslut:

att uppdra åt Mark och exploatering att utföra en utredning om kommunens lägenheter i Hemavan, Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504.

att uppdra åt Mark och exploatering att sälja lägenheterna, Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504. Om försäljningssumman understiger 3 000 000 kr/fastighet säljs fastigheterna på delegation, annars ska ärendet åter upp i arbetsutskottet innan försäljning.

Beslutsunderlag

Överlämning av Tekniska nämnden 160317.

Beredningsansvariga

Jenny Olsson, Stina Sjöblom

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Nasser Mosleh (MP) – återremiss för att inhämta yttrande från personalfunktionen.

Anders Ågren (M), Ulrika Edman (V), Peder Westerberg (L) – bifall till tjänstemannaförslaget.

Propositionsordning som godkänns

Skall ärendet avgöras idag eller återremitteras. Ordföranden finner att arbetsutskottet beslutat återremittera ärendet

§ 28

Diariennr: KS-2016/00275

Försäljning Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504

Beslut

Personalutskottet beslutar

att föreslå kommunstyrelsens arbetsutskott besluta att behålla Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504 i kommunalt ägande som en aktiv personalåtgärd

att arbetsutskottet initierar en gemensam drift tillsammans med de bolagsägda lägenheterna och att man tillskapar en gemensam drift.

att förklara paragrafen omedelbart justerad

Reservation

Elmer Eriksson (M) och Marianne Löfstedt (M)

Ärendebeskrivning

Fastighetschefen har efter utredning föreslagit att lägenheterna i Hemavan (Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504) ska försäljas.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2016-04-05 beslutat att återremittera ärendet för att inhämta yttrande från personalfunktionen.

Personalfunktionens yttranden

Lägenheterna i Hemavan bokas och hyrs av anställda i Umeå kommun. Orsaken till att frågan om försäljning har uppkommit är att lägenheterna är i stort behov av renovering till en uppskattad kostnad av ca 2 miljoner kr. Några avsatta medel finns inte för renoveringsbehovet. Vidare anses det inte möjligt att lägga renoveringskostaderna på hyresbeloppet, då detta i så fall blir väsentligt högre. En ytterligare aspekt är att skötsel och underhåll är svårlöst. Idag köps extern tjänst in för ändamålet.

Beläggningsgraden är ca 50 procent. Det är svårt att öka

beläggningsgraden då denna är hög under attraktiva perioder som vårvinter och sommar. Fastighet anser i sammanhanget att det är viktigare att tillgodose kärnverksamheternas behov av investeringar och renovering av fastigheter än att investera i lägenheterna i Hemavan.

De fackliga organisationerna har i Centrala Samverkansgruppen i mars motsatt sig försäljning av lägenheterna. De har kommit med följande förslag:

- Undersöka om Byggprogrammet vid Dragonskolan kan renovera lägenheterna
- Försälja en lägenhet och låta intäkten gå till renovering av 3 lägenheter
- Utredda andra alternativ till försäljning
- Om försäljning genomförs ska intäkterna gå till personalbefrämjande åtgärder

Utifrån parternas olika ställningstaganden konstaterades att samverkan om försäljning av lägenheterna i Hemavan avslutades i oenighet.

Det är viktigt att Umeå kommun framstår som en attraktiv arbetsgivare. Bra anställningsvillkor, god arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter är de viktigaste faktorerna i att vara en attraktiv arbetsgivare. Personalförmåner och personalbefrämjande åtgärder är de som kan adderas till. Personalföreningen Sporren och friskvårdserbjudandet är mycket uppskattade. Över tid behöver förmåner och personalbefrämjade åtgärder ses över och utvecklas

Personalfunktionens ställningstagande och förslag till beslut utifrån detta är att till en del tillgodose de fackliga organisationernas synpunkter genom att intäkterna av försäljningen får gå till personalbefrämjande åtgärder. Utveckling och inriktning på nya personalbefrämjande åtgärder är ett uppdrag för Centrala samverkansgruppen.

Förslag till beslut

Personalutskottet beslutar

att föreslå Kommunstyrelsens arbetsutskott besluta att försäljning av Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504 genomförs samt att intäkterna från försäljningen går till personalbefrämjande åtgärder

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Underlag från Fastighet till Centrala samverkansgruppen
Protokoll CSG 160310

Beredningsansvariga

Birgitta Forsberg
Stefan Larsson

Personalutskottets beslutsordning

Yrkanden

Elmer Eriksson (M) – bifall till tjänsteskrivelsen

Christer Lindvall (S) och Åsa Bäckström (V) - att föreslå

kommunstyrelsens arbetsutskott besluta att behålla Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504 i kommunalt ägande som en aktiv personalåtgärd samt att arbetsutskottet initierar en gemensam drift tillsammans med de bolags-ägda lägenheterna och att man tillskapar en gemensam drift.

Propositionsordning som godkänns

Christer Lindvalls m fl förslag mot Elmer Erikssons yrkande. Ordföranden finner att personalutskottet beslutar enligt Christer Lindvalls m fl yrkande.

Beslutet ska skickas till

Fastighetschef
Centrala samverkansgruppen
Beredningsansvariga

§ 212

Diarienum: KS-2016/00275

Försäljning Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504

Beslut

Arbetsutskottet beslutar

att fastigheten 1:504 säljs för att finansiera delar av renoveringen. Resterande kostnad för renovering tas ur tekniska nämndens investeringsbudget.

Fastigheternas fastighetsskötsel samordnas med de kommunala bolagens fastigheter.

Tre lägenheter behålls för uthyrning till kommunens anställda.

Försäljningen återrapporteras till arbetsutskottet.

Ärendebeskrivning

Arbetsutskottet beslutade 2016-04-05

att återremittera ärendet för att inhämta yttrande från personalfunktionen.

Personalfunktionens yttrande:

Lägenheterna i Hemavan bokas och hyrs av anställda i Umeå kommun. Orsaken till att frågan om försäljning har uppkommit är att lägenheterna är i stort behov av renovering till en uppskattad kostnad av ca 2 miljoner kr. Några avsatta medel finns inte för renoveringsbehovet. Vidare anses det inte möjligt att lägga renoveringskostnaderna på hyresbeloppet, då detta i så fall blir väsentligt högre. En ytterligare aspekt är att skötsel och underhåll är svårlöst. Idag köps extern tjänst in för ändamålet. Belägningsgraden är ca 50 procent. Det är svårt att öka belägningsgraden då denna är hög under attraktiva perioder som vårvinter och sommar. Fastighet anser i sammanhanget att det är viktigare att tillgodose kärnverksamheternas behov av investeringar och renovering av fastigheter än att investera i lägenheterna i Hemavan.

De fackliga organisationerna har i Centrala Samverkansgruppen i mars motsatt sig försäljning av lägenheterna. De har kommit med följande förslag:

- Undersöka om Byggprogrammet vid Dragonskolan kan renovera lägenheterna
- Försälja en lägenhet och låta intäkten gå till renovering av 3 lägenheter
- Utredda andra alternativ till försäljning
- Om försäljning genomförs ska intäkterna gå till personalbefrämjande åtgärder

Utifrån parternas olika ställningstaganden konstaterades att samverkan om försäljning av lägenheterna i Hemavan avslutades i oenighet.

Det är viktigt att Umeå kommun framstår som en attraktiv arbetsgivare. Bra anställningsvillkor, god arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter är de viktigaste faktorerna i att vara en attraktiv arbetsgivare. Personalförmåner och personalbefrämjande åtgärder är de som kan adderas till. Personalföreningen Sporren och friskvårdserbudandet är mycket uppskattade. Över tid behöver förmåner och personalbefrämjande åtgärder ses över och utvecklas

Personalfunktionens ställningstagande och förslag till beslut utifrån detta är att till en del tillgodose de fackliga organisationernas synpunkter genom att intäkterna av försäljningen får gå till personalbefrämjande åtgärder. Utveckling och inriktning på nya personalbefrämjande åtgärder är ett uppdrag för Centrala samverkansgruppen.

Förslag till beslut:

att föreslå Kommunstyrelsens arbetsutskott besluta att försäljning av Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504 genomförs samt att intäkterna från försäljningen går till personalbefrämjande åtgärder

Beredningsansvariga

Birgitta Forsberg
Stefan Larsson

Personalutskottet beslutade 2016-05-31

att föreslå kommunstyrelsens arbetsutskott besluta att behålla Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504 i kommunalt ägande som en aktiv Personalåtgärd,

att arbetsutskottet initierar en gemensam drift tillsammans med de bolagsägda lägenheterna och att man tillskapar en gemensam drift.

att förklara paragrafen omedelbart justerad

Tjänsteskrivelse 2016-03-22:

Rubricerade lägenheter, som var till försäljning i ett nytt exploateringsområde i Hemavan, köptes av kommunen 1987. Husen är utformade som lägenhetshus med åtta lägenheter i varje huskropp där varje lägenhet bildade en egen fastighet enligt Lantmäteriets beslut 1988. Syftet med köpet var att erbjuda Umeå kommuns anställda möjlighet till att hyra "fjällstugor" till låga priser.

Lägenheternas betalnetto har genom åren redovisat minusresultat. Kostnader för skötsel och tillsyn har ökat, liksom kostnader för el och vatten. Lägenheterna är snart 30 år gamla och inventarier och möbler är slitna och behöver bytas ut. Endast ca 1% av kommunens medarbetare har under årens lopp kunnat nyttja möjligheten att hyra lägenhet.

Om kommunen väljer att behålla lägenheterna kommer omfattande renoveringar att behövas, inte bara i ytskikt utan även helrenovering av kök, badrum samt bastu. Fastighets kalkyl är beräknad till 300-400 tkr/lgh + nya inventarier för minst 50 tkr/lgh. Med beräkning av oförutsedda kostnader, läge, byggkostnader mm kan investeringen uppgå till totalt 1,8-2,0 Mkr. Vid lokalberedningens möte (LOBER) 151124 rekommenderades därför att avyttra dessa lägenheter. Försäljningen av lägenheterna har man även lyft i CSG (Centrala samverkansgruppen), där man inte kom till samsyn i frågan.

Kommunen har hittills beslutat att eventuella åtgärder inför försäljning ska tas från ordinarie verksamhetsbudget, vilket innebär en minskning i underhållsutrymmet för Fastighet. Det vi nu ser över är om eventuella åtgärder inför försäljning i stället kan tas från försäljningspriset. Detta eftersom det finns potential att med enkla medel kunna öka intäkten från försäljningsobjekten.

MEX har fått lägenheterna överlämnade av Tekniska nämnden 160317 och föreslår att man får i uppdrag att låta utföra en utredning om vilka förutsättningar dessa lägenheter har och vad det skulle kosta att, inom försäljningspriset, renovera ytskikten till en rimlig peng. Lägenheterna avses sedan att säljas via mäklare.

Förslag till beslut

att uppdra åt Mark och exploatering att utföra en utredning om kommunens lägenheter i Hemavan, Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504.

att uppdra åt Mark och exploatering att sälja lägenheterna, Storuman Björkfors 1:499, 1:500, 1:503 och 1:504. Om försäljningssumman

understiger 3 000 000 kr/fastighet säljs fastigheterna på delegation, annars ska ärendet åter upp i arbetsutskottet innan försäljning.

Beslutsunderlag

Överlämning av Tekniska nämnden 160317.

Beredningsansvariga

Jenny Olsson, Stina Sjöblom

Beslutet ska skickas till

Jenny Olsson, Stina Sjöblom

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Nasser Mosleh (MP) föreslår följande beslut:

Att 1:504 säljs för att finansiera delar av renoveringen. Resterande kostnad för renovering tas ur tekniska nämndens investeringsbudget. Fastigheternas fastighetsskötsel samordnas med de kommunala bolagens fastigheter.

Tre lägenheter behålls för uthyrning till kommunens anställda.

Försäljningen återrapporteras till arbetsutskottet.

Ulrika Edman (V) – Tilläggsyrkande. Om försäljningssumman understider 3 mkr/fastighet säljs fastigheterna på delegation, annars ska ärendet upp i arbetsutskottet innan försäljning” stryks och att ärendet ska upp till arbetsutskottet för ställningstagande inför försäljning.

Anders Ågren (M), Peder Westerberg (L) – att fastigheterna säljs enligt förslaget.

Propositionsordning som godkänns

Hans Lindbergs m fl förslag mot Anders Ågren m fl yrkande. Ordföranden finner att arbetsutskottet beslutat enligt Hans Lindbergs m fl förslag.

Avslag mot bifall till Ulrika Edmans tilläggsyrkande. Ordföranden finner att arbetsutskottet beslutat avslå yrkandet.

Bostadens lägenheter i Hemavan

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Anders Ågren att samtliga lägenheter i Hemavan som ägs av kommunen och dess bolag ska avyttras.

Bakgrund

Bostaden köpte 1987 in två lägenheter i Hemavan på Carls väg 3B och 4B. Syftet med lägenheterna är personalvård i den meningen att alla ska ges möjlighet att koppla av från det dagliga arbetet med familj i en trevlig fjällmiljö.

Skötsel

Alla anställda som använder lägenheterna har ett gemensamt ansvar för att sköta om och vårda lägenheterna på ett bra sätt. Personalenheten har hand om administration och översyn av lägenheterna. Genom att vi i så stor utsträckning sköter om lägenheterna på ett bra och kontinuerligt sätt så kan vi också hålla ner kostnaderna för dem.

Uthyrning

Genom en öppen kalender på vårt intranät, Navet, och utlottning av veckor/helger ger vi förutsättningar för att så många som möjligt av våra anställda ska få glädje av lägenheterna. De senaste tre åren har en stor andel av våra anställda hyrt vid något tillfälle och det är en jämn fördelning mellan olika yrkeskategorier. De senaste åren har dessutom efterfrågan att få hyra ökat bland de anställda.

Kostnad

Om vi ser över en 6-års period har driftkostnaden i snitt varit 50 000 kr/år och hyresintäkterna i snitt 40 000 kr/år. Det innebär att företagets kostnad för personalförmånen är låg.

Slutsats

Bostaden har i dagsläget inga planer på att avyttra lägenheterna i Hemavan. Vi anser att det är en bra personalförmån till en väldigt låg kostnad som stärker vårt arbetsgivarvarumärke på lång sikt.

Bernt Andersson
Ordförande

Jerker Eriksson
VD

2017-02-22

ÄRENDEBESKRIVNING

VD Göran Ernstson informerade om rubricerade.

ST § 20

UE-2017-0059-200

Arbetsordning för styrelsen och VD-instruktion

Förslag till beslut

att fastställa ny arbetsordning för styrelsen och VD.s instruktion

ST Styrelsen beslutar enligt förslag till beslut.

ÄRENDEBESKRIVNING

Styrelsen skall minst en gång per år pröva och fastställa sin arbetsordning samt VD.s instruktioner. Ändring av arbetsordningen kräver beslut av styrelsen. Arbetsordningar för Umeå Energi AB och dotterbolagen Umeå Energi UmeNet AB, Umeå Energi Elhandel AB, Umeå Energi Sol Vind och Vatten AB och BioEndev AB har skickats ut till styrelsen.

Ändringar som är genomförda är justeringar i delegationsnivå som motsvarar verksamhetens behov för VD i respektive dotterbolag.

ST § 21

UE-2017-0041-010

→ Umeå Energis ägande av fastigheter i Hemavan

Förslag till beslut:

att styrelsen beslutar att Umeå Energi behåller sitt ägande av två lägenheter i Hemavan.

Gunilla Berglund (M) föreslår att styrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Lena Karlsson Engman (S) föreslår att styrelsen beslutar att föreslå kommunstyrelsen att avslå motionen samt att Umeå Energi därmed behåller sitt ägande av två lägenheter i Hemavan

ST Styrelsen beslutar med omedelbar justering

att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen och att Umeå Energi därmed behåller sitt ägande av två lägenheter i Hemavan.

2017-02-22

Till protokollet noteras att Gunilla Berglund (M) och Conny Svensson (L) reserverar sig mot beslutet.

ST § 22

Övriga frågor

Inga övriga frågor anmälda.

Kontaktperson
Karin Hedlund, administrativ chef
090-16 00 95, 070-582 77 90
Karin.hedlund@umeaenergi.se

Umeå kommun
Mark & Exploatering
901 84 Umeå

Kopia till
Diariet

Svar på motion angående Umeå Energis ägande av lägenheter i Hemavan

Umeå Energi äger två lägenheter i Hemavan. De köptes 1987 för totalt ca 690 000 kr för båda lägenheterna.

Möjligheten för våra medarbetare att hyra lägenheter i fjällen är en del av vår friskvårdssatsning, benämnd MåBra, inom vilken vi bla även erbjuder gym, gruppträning av olika slag, innebandy, längdåkning och körsång.

Vi ser affärsmässigt på ägandet och erbjudandet och bedömer att det har positiv betydelse för oss i vår strävan att vara en attraktiv arbetsgivare. För att konkurrera om kompetensen i framtiden behöver vi möta individens intressen och behov både för att tilltala en större skara individer och för att behålla lojala och engagerade medarbetare.

Samtliga anställda erbjuds möjlighet att hyra. Av Umeå Energis 360 medarbetare hade 77 personer möjlighet att hyra en vistelse under 2016. Hittills för 2017 har 89 personer anmält intresse, vilket är närmare 24 % av personalen. Våren 2017 är i princip fullbokad. Vi har ett hårt tryck på våra lägenheter och önskemål om fler hyrtillfällen framförs från våra medarbetare.

Genom att informera på intranät och i personaltidningen samt presentera lägenheterna bland våra Må Bra-aktiviteter når vi samtliga medarbetare, även nyanställda, och man ges möjlighet att i god tid anmäla sitt intresse för att hyra och för att planera in nyttjandet.

Fördelningen av hyresperioderna sker genom lottning efter intresseanmälan för önskat datum.

Inget större renoveringsbehov finns då vi fortlöpande har underhållit lägenheterna. Underhållsrenovering av kök från originalutförande gjordes för 5-10 år sedan.

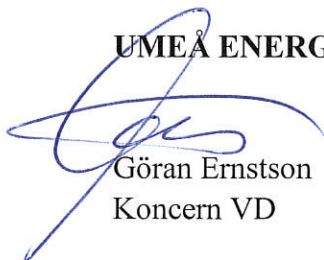
Underhållsrenovering av badrum från originalutförande i båda lägenheterna utfördes 2012. I övrigt kan indragning av internetuppkoppling 2008/09 nämnas. Möbler t ex soffor och utrustning har löpande ersatts p g a slitage.

Skötsel och enklare underhåll hanteras av en stugkommitté bestående av medarbetare som frivilligt har tagit på sig uppgiften, ingen ersättning utgår för detta.

Lägenheterna har över tid finansierats av hyresintäkterna. Vissa år har vi haft en mindre årlig kostnad för drift och underhåll, och vissa år en mindre intäkt – sett över tid går det jämt upp.

Umeå Energi bedömer det affärsmässigt att behålla lägenheterna och att fortsättningsvis kunna ge detta erbjudande till våra medarbetare samt attrahera fler medarbetare.

UMEÅ ENERGI AB

Göran Ernstson
Koncern VD

2017-02-14

Kommunstyrelsens
personalutskott

Diarienumr: KS-2017/00003

Motion nr 1/2017 - Kommunen ska ej anställa asylsökande

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motion 1/2017 – Kommunen ska ej anställa asylsökande

Ärendebeskrivning

I en vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-01-30 väckt motion yrkar Henrik Agerhäll (SD) att kommunfullmäktige beslutar

- att asylsökande inte ska få inneha praktikplats hos Umeå kommun
- att asylsökande inte ska få inneha anställning hos Umeå kommun

Asylsökande har möjlighet att arbeta i Sverige. Förutsättningen för detta är att den asylsökande får ett s.k. AT-UND. Det innebär ett undantag från kravet på arbetstillstånd. För att få ett AT-UND gäller följande:

- Godtagbara identitetshandlingar lämnas in eller att den asylsökande på annat sätt medverkar till att klarlägga sin identitet.
- Ärendet ska prövas i Sverige
- Ansökan ska vara välgrundad.
- AT-UND utfärdas inte om den asylsökande har fått ett beslut om avvisning som ska genomföras omedelbart.

Migrationsverket beviljar AT-UND.

Beträffande praktik för asylsökande hade Migrationsverket t.o.m. 2016-12-31 ansvar för detta. De avtal som tecknades av Migrationsverket fram till den 31 december kommer att gälla i högst fyra månader.

Fr.o.m. 2017-01-01 är det Arbetsförmedlingen som har ansvar för praktikplatser gällande asylsökande. Praktikplatser kan skapas för asylsökande om arbetsgivaren har praktikplatser att erbjuda. Dessa anmäls då till Arbetsförmedlingen som matchar asylsökande mot lediga praktikplatser och fattar beslut om praktikplats utifrån matchningen.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2017/00003

Arbete och praktik är väsentliga faktorer för en framgångsrik integration och för asylsökande att känna sig som en del av det svenska samhället. Ur tillväxtsynpunkt finns det stora behov av att trygga kompetensförsörjning i kommunen, inte minst inom vård- och omsorg. En betydelsefull faktor är att asylsökande så tidigt som möjligt kan få en praktikplats eller ett arbete utifrån lag- och avtal för att så snabbt som möjligt kunna bidra till arbetskraftbehovet.

Det finns viktiga personliga vinster med arbete och praktik under tiden en person är asylsökande. Upplevelsen av att tillhöra ett sammanhang, att göra något meningsfullt och att öka möjligheten till att kunna försörja sig skapar meningsfullhet och välbefinnande.

För kommunens del är vinsterna med att asylsökande arbetar eller innehar en praktik också mycket värdefullt och viktigt. Människor som upplever en känsla av sammanhang ökar sitt välbefinnande och är därmed i mindre behov av insatser i form av vård- och omsorg, inte minst sociala och psykiatriska insatser. Detta gör också att kostnader minskar. När asylsökande får möjlighet att försörja sig minskar också kostnader i form av minskade ersättningar.

Det är sammanfattningsvis mot bakgrund av detta viktigt för Umeå kommun och av stor betydelse för asylsökande att tillvarata de möjligheter till arbete och praktik som lagstiftning medger.

Beslutsunderlag

Motion 1/207

Tjänsteskrivelse

Beredningsansvariga

Birgitta Forsberg

Stefan Larsson

Beslutet ska skickas till

Sverigedemokraterna

Birgitta Forsberg

Stefan Larsson

Förnamn, Efternamn

Anna Holmstedt

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2017/00003

Befattning

nämndsekreterare

§ 10

Diarienumr: KS-2017/00003

Motion nr 1/2017 - Kommunen ska ej anställa asylsökande

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motion 1/2017 – Kommunen ska ej anställa asylsökande

Ärendebeskrivning

I en vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-01-30 väckt motion yrkar Henrik Agerhäll (SD) att kommunfullmäktige beslutar

- att asylsökande inte ska få inneha praktikplats hos Umeå kommun
- att asylsökande inte ska få inneha anställning hos Umeå kommun

Asylsökande har möjlighet att arbeta i Sverige. Förutsättningen för detta är att den asylsökande får ett s.k. AT-UND. Det innebär ett undantag från kravet på arbetstillstånd. För att få ett AT-UND gäller följande:

- Godtagbara identitetshandlingar lämnas in eller att den asylsökande på annat sätt medverkar till att klarlägga sin identitet.
- Ärendet ska prövas i Sverige
- Ansökan ska vara välgrundad.
- AT-UND utfärdas inte om den asylsökande har fått ett beslut om avvisning som ska genomföras omedelbart.

Migrationsverket beviljar AT-UND.

Beträffande praktik för asylsökande hade Migrationsverket t.o.m. 2016-12-31 ansvar för detta. De avtal som tecknades av Migrationsverket fram till den 31 december kommer att gälla i högst fyra månader.

Fr.o.m. 2017-01-01 är det Arbetsförmedlingen som har ansvar för praktikplatser gällande asylsökande. Praktikplatser kan skapas för asylsökande om arbetsgivaren har praktikplatser att erbjuda. Dessa anmäls då till

Arbetsförmedlingen som matchar asylsökande mot lediga praktikplatser och fattar beslut om praktikplats utifrån matchningen.

Arbete och praktik är väsentliga faktorer för en framgångsrik integration och för asylsökande att känna sig som en del av det svenska samhället. Ur tillväxtpunkt finns det stora behov av att trygga kompetensförsörjning i kommunen, inte minst inom vård- och omsorg. En betydelsefull faktor är att asylsökande så tidigt som möjligt kan få en praktikplats eller ett arbete utifrån lag- och avtal för att så snabbt som möjligt kunna bidra till arbetskraftbehovet. Det finns viktiga personliga vinster med arbete och praktik under tiden en person är asylsökande. Upplevelsen av att tillhöra ett sammanhang, att göra något meningsfullt och att öka möjligheten till att kunna försörja sig skapar meningsfullhet och välbefinnande. För kommunens del är vinsterna med att asylsökande arbetar eller innehar en praktik också mycket värdefullt och viktigt. Människor som upplever en känsla av sammanhang ökar sitt välbefinnande och är därmed i mindre behov av insatser i form av vård- och omsorg, inte minst sociala och psykiatriska insatser. Detta gör också att kostnader minskar. När asylsökande får möjlighet att försörja sig minskar också kostnader i form av minskade ersättningar.

Det är sammanfattningsvis mot bakgrund av detta viktigt för Umeå kommun och av stor betydelse för asylsökande att tillvarata de möjligheter till arbete och praktik som lagstiftning medger.

Beslutsunderlag

Motion 1/207

Tjänsteskrivelse

Beredningsansvariga

Birgitta Forsberg

Stefan Larsson

Personalutskottets beslutsordning

Personalutskottets beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Umeå kommun
Kommunstyrelsens personalutskott

Protokollsutdrag
2017-02-28

Beslutet ska skickas till
Sverigedemokraterna
Birgitta Forsberg
Stefan Larsson

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Kommunen ska ej anställa asylsökande

Ur material som presenterats på kommunens hemsida framgår att kommunen ägnat sig åt att ge praktikplats och sedermera anställning åt personer vars juridiska status i landet anges som "asylsökande".

<http://umea.se/arkiv/nyheter/toppartiklar/snabbtjobbsprangforjohniumea.5.4a811e861571b5b2a3e18d91.html>

Jag vet inte om det är tjänstemannen Kerstin Öberg som med ett brett leende poserar tillsammans med den asylsökande på ett foto på kommunens hemsida som i det här fallet agerat på eget bevåg eller om kommunledningen har godkänt detta förfarande och någon av hennes chefer beordrat fram poserandet. Jag tycker hur som helst att det är fel att kommunen anställer asylsökande. Jag vet inte i vilken omfattning otyget med att anställa asylsökande förekommer inom Umeå kommun, det var därför jag tidigare interPELLERADE i ämnet.

Människor har slagit ihjäl varandra i kamp om territorium och naturresurser sedan tidernas begynnelse. Att denna typ av konflikter finns i multietniska delar av världen även idag ger inte något som helst skäl för oss att dela med oss av vårt land till människor från trätande part.

Nu är det förvisso Migrationsverket/migrationsdomstolarna som beslutar om vilka som ska få uppehållstillstånd, så det är inte en kommunal fråga. Däremot krävs det idag oerhört lite för att en utlänning ska beviljas uppehållstillstånd så det finns ingen anledning för kommunen att anställa personer som uppehåller sig i Sverige som asylsökande och kanske inte ens uppfyller de extremt lågt ställda krav som våra migrationsmyndigheter ställer.

Dessutom finns det en risk att asylsökande som får en anställning hos kommunen sedermera får uppehållstillstånd med hänvisning till anställningen, trots att asylansökan inte ansågs hålla måttet.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag på:

att kommunfullmäktige beslutar att asylsökande inte ska få inneha praktikplats hos Umeå kommun.
att kommunfullmäktige beslutar att asylsökande inte ska få inneha anställning hos Umeå kommun.

Motionen är inlämnad av Henrik Agerhäll 2017-01-01

Diarienummer: KS-2017/00012

Anmälningssärenden maj 2017

Förslag till beslut

Anmälningssärenden föranleder inte några beslut.

Ärendebeskrivning

Protokoll

2017-04-07 Svenska Kommun Försäkrings AB, extra styrelsemöte

2014-04-24 Samordningsförbundet Umeåregionen

Skrivelse

Tack för att ni är en fjäderfri kommun i påsk – Djurens rätt

Tack för ert stora engagemang i nätverket för Urban Sustainability – Erik

Brandsma, GD Energimyndigheten

Fråga rörande skiljedomsförfarande - Kommunrevisionen

Överklagan

Laglighetsprövning – Förvaltningsrätten

Delegationsprotokoll

Upphandlingsärenden 2016-12-01 – 2017-03-31

Årsstämma

Svenska Kommun Försäkrings AB 2017-05-19

Förnamn, Efternamn

Befattning

Anna Holmstedt

nämndsekreterare

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

EXTRA STYRELSEMÖTE 2017-04-07

2017-04-07

Sid 1 (4)

2 bilagor

PROTOKOLL

Närvarande

Åsa Wiklund Lång	ordförande
Johan Nikula	vice ordförande
Karl-Ove Andersson	ledamot
Ulf Krabisch	ledamot
Ann-Catrin Fredriksson	ledamot
Paul Åkerlund	ledamot
Olaf Løberg	ledamot
Hans Lindberg	ledamot
Per Nylén	ledamot
Jan-Ivar Bjørnli	tjänstgörande ersättare
Fredrik Ahlstedt	tjänstgörande ersättare

Frånvarande

Peter Roslund	ledamot
Marlene Burwick	ledamot
Måns Montell	ersättare
Elin Ask	ersättare
Mats-Johan Adner	ersättare

Övrig deltagare

Rita Galanti	Svenska Kommun Försäkrings AB - ej § 5 och § 6.2
Roger Nyman	Svenska Kommun Försäkrings AB - ej § 5 och § 6.2

§ 1 Mötets öppnande

Mötet öppnas av ordförande Åsa Wiklund Lång som hälsar de närvarande välkomna, vilket följs av ett upprop.

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Svenska Kommun Försäkrings AB, Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx) E-post info@skfab.se

www.skfab.se

Åsa Wiklund Lång

§ 2 Godkännande av dagordning och val av justeringsman

Styrelsen beslutar att godkänna den föreslagna dagordningen med tillägg av två övriga frågor; rättegångsstatus i Gjensidigetvisten samt bolagets strategier i vissa frågor som har beröring med VD:s entledigande.

Protokollet nedtecknas av Roger Nyman. Till att jämte ordföranden justera dagens protokoll utses Ulf Krabisch.

§ 3 Årsredovisning SKFAB 2016

Styrelsen beslutar att fastställa årsredovisningen för SKFAB 2016 efter nedan beskrivna justeringar. Se bilaga 1.

att göra IBNR-avsättningar på 39 MSEK varav återförsäkrares andel är 20 MSEK samt 351 002 NOK varav återförsäkrares andel är 351 002 NOK enligt aktuariens rekommendation.

att ingen avsättning eller upplösning görs till säkerhetsreserven avseende resultatet 2016.

Ärende och beslutsunderlag

Vice VD Karl-Ove Andersson och ekonomichef Rita Galanti går igenom årsredovisningen för SKFAB 2016. Galanti förklarar att valutakursdifferensen nu har justerats som påförd endast Trondheim och inte som tidigare fördelad på samtliga aktieägarkommuner. En redaktionell synpunkt ges på återgivet resultat för jämförelseåret 2012 vilket korrigeras till noll. Påpekande ges att respektive beskrivning av VD:s uppsägningsvillkor för verksamhetsåret 2016 samt uppkommen situation med arbetsbefrielse av VD från januari 2017 gör att två verksamhetsår blandas i årsredovisningstexten. Styrelsen beslutar att årsredovisningen skall ha en och samma tidsangivelse i detta hänseende, vilket även kommer att stämmas av med KPMG som granskat årsredovisningen.

Bolagets aktuarie har beräknat IBNR avsättningar för skador som eventuellt inträffat men ännu inte rapporterats på 39 MSEK varav återförsäkrares andel är 20 MSEK samt 351 002 NOK varav återförsäkrares andel är hela beloppet om 351 002 NOK enligt aktuariens rekommendation.

Självbehållsregeln på tre gånger största enskilda risk för egen räkning tas som tidigare informerats styrelsen bort helt från 2019. Dessutom försvinner även koncernregeln. Självbehållsregeln och koncernregeln ersätts med en beräkning base-

rad på premieinkomst och skadeavsättning enligt förordning från Finansinspektionen för avsättning till säkerhetsreserv. Ingen avsättning eller upplösning föreslås dock till säkerhetsreserven avseende resultatet för 2016.

Vice VD informerar vidare om att KPMG kommer att föreslå årsstämman ansvarsfrihet för styrelsen gällande verksamhetsåret 2016. Däremot förordar KPMG att årsstämman avstyrker ansvarsfrihet för VD samma år då KPMG anser att VD har forcerat bolagets interna regler under 2016. KPMG avser även att rapportera detta förhållande till Finansinspektionen utefter gängse rutiner. Revisionsberättelsen från KPMG delges i form av bilaga 2.

§ 4 Ny VD i SKFAB

Styrelsen beslutar att formellt fastställa rekryteringen av Jan Malmberg som ny VD i SKFAB från och med den 24 april 2017. Detta utifrån ett förordande om maximala 18 månader och med övriga anställningsvillkor enligt tidigare presenterat för styrelsen.

Ärende och beslutsunderlag

Ordförande och vice VD presenterar det arbete som rekryteringsgruppen i form av ett med Fredrik Ahlstedt förstärkt AU utfört gällande uppdraget att söka en ny VD för SKFAB. Styrelsen har tidigare getts en skriftlig information om rekryteringsförfarandets slutskede, där Jan Malmberg förordas som VD bland flera tänkbara kandidater. På uppkommen fråga från styrelsen tydliggörs att VD-rollen separeras från Kommungarantibolagen KSFAB och KG Re och endast avser SKFAB.

Frågor ställs från styrelsen om framtida hantering av Kommungarantibolagen, vilka besvaras av vice VD.

§ 5 Processinformation avseende f.d. VD i SKFAB

Ordförande informerar om den pågående juridiska processen efter det att bolaget avskedat sin tidigare VD Björn Ryd.

Handwritten signature and initials:
A stylized signature, possibly "Oll", with a large flourish above it that includes the number "76".

§ 6 Övriga frågor

6.1 Vice VD informerar om tvisten med Gjensidige där Tingsrätten uppskjutit parternas respektive plädering i huvudförhandling till mars 2018. Det är på begäran av Gjensidige som domstolen gått med på att skjuta upp huvudförhandlingen.

6.2 Styrelsen diskuterar en fråga från ledamot avseende bolagets strategier i vissa frågor som har beröring med VD:s entledigande och där ordförande förklarar dess omständigheter.

6.3 Ordförande delger styrelsen sitt beslut att inte fortsätta i ordförandeuppdraget och inte heller som ledamot i SKFAB efter den kommande årsstämman, vilket även har meddelats valberedningen. Beslutet är ordförandes eget och beror på den politiska situationen i Gävle. Valberedningen arbetar med förslag som skall tillställas årsstämman vad gäller namn på ny ordförande samt övrig styrelseuppställning.

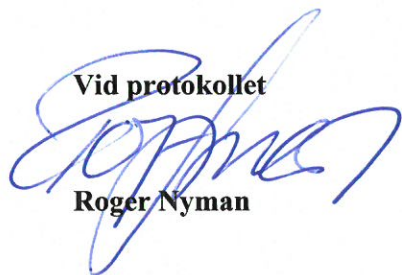
§ 7 Nästa styrelsemöte

Nästa ordinarie styrelsemöte äger rum på Arlanda den 19 maj kl. 09.00 i anslutning efter årsstämman i SKFAB.

§ 8 Mötets avslutande

Ordförande avslutar mötet.

Vid protokollet

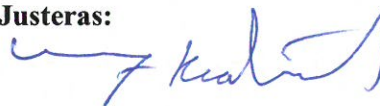
Roger Nyman

Justeras:

Åsa Wiklund Lång
Ordförande

Justeras:

Ulf Krabisch
ledamot

Svenska Kommun Försäkrings AB

Årsredovisning 2016

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	3
Femårsöversikt och nyckeltal	5
Resultatanalys	7
Resultaträkning	8
Totalresultat	9
Balansräkning, tillgångar	10
Balansräkning, eget kapital, avsättningar och skulder	11
Rapport över förändring i eget kapital	12
Rapport över kassaflöde	13
Översikt noter	14
Noter till de finansiella rapporterna	15
Noter till bolagets finansiella rapport	28
Underskrifter	37

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Svenska Kommun Försäkrings AB avger härmed redovisning för perioden 2016-01-01-2016-12-31, bolagets fjortonde verksamhetsår. Årsredovisningen har upprättats enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2015:12 samt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 (jan 2014).

Bolaget bedömer att verksamheten har bedrivits i enlighet med de ändamål som kommunfullmäktige har fastställt samt inom de kommunala befogenheterna.

Verksamhet

Svenska Kommun Försäkrings AB ägs av följande kommuner med ägarandel inom parentes.

Gävle kommun	7 520 aktier	(26,9 %)
Sundsvall kommun	7 520 aktier	(26,9 %)
Kiruna kommun	862 aktier	(3,1 %)
Uppsala kommun	1524 aktier	(5,4 %)
Piteå kommun	820 aktier	(3,0 %)
Trollhättan Stad	870 aktier	(3,1 %)
Helsingborg Stad	1 774 aktier	(6,3 %)
Trondheim kommune	4 800 aktier	(17,1 %)
Örnsköldsvik kommun	786 aktier	(2,8 %)
Umeå kommun	1 524 aktier	(5,4 %)

Bolaget beviljades koncession den 2 november 2002 och påbörjade sin försäkringsverksamhet den 1 januari 2003. Sätet för bolaget är Gävle. Bolaget har koncession att, inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, med begränsning till aktieägarnas egna risker och egna anställda, meddela försäkring till aktieägarna och deras verksamheter, såväl i förvaltningsform som i bolagsform. Bolaget äger inte rätt att erbjuda annan än aktieäggande kommun eller deras kommunala bolag sina tjänster och är således förhindrad att verka på den traditionella försäkringsmarknaden.

Direkt försäkring

Olycksfalls- och sjukförsäkring (grupp a)
Försäkring mot brand och annan skada på egendom (grupp E)
Motorfordonsansvar (klass 10)
Fartygsansvar (klass 12)
Annan förmögenhetsskada (klass 16)
Landfordon (klass 3)
Fartyg (klass 6)
Godstransport (klass 7)
Allmän ansvarighet (klass 13)

Indirekt försäkring

Brand och annan skada på egendom (grupp E)
Livförsäkring (Livförsäkringsklass 1a)
Olycksfalls- och sjukförsäkring (grupp a)
Fartygsansvar (klass 12)
Landfordon (klass 3)
Fartyg (klass 6)
Allmän ansvarighet (klass 13)
Godstransport (klass 7)

Återförsäkringsavtal har upprättats med IF Skadeförsäkring, Swiss RE Europé S.A., Allianz Corporate Global & Specialty AG, Munich Re, Hannover Re, General Re, AIG Europé Ltd, Guy Carpenter samt Kommun Garanti Reinsurance S.A.

Dessa bolag har i sin tur säkerställt sitt åtagande genom relevant återförsäkring.

Se sidan 24 för information om bolagets självbehåll för 2016 avseende de olika försäkringsgrenarna.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 7 sammanträden och årsstämman hålls den 19 maj 2017. Bolaget har 8 anställda. Information avseende principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen finns i not 18.

Finansiella resultat

Försäkringsrörelsens tekniska resultat blev 5 120 (31 434) KSEK och resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till 19 202 (26 324) KSEK. I årets driftskostnader har -13 120 (-12 262) KSEK använts till riktade skadeförebyggande insatser i ägarkommunerna.

Placeringstillgångarna består av statsobligationer emitterade av Kommuninvest samt svenska och norska staten, SHB Global Dynamic Allocation 90 och Handelsbanken Kortränta Criteria är två fonder förvaltade av Svenska Handelsbanken samt medel på bankkonto. Den totala och kapitalavkastningen blev 14 336 (-4 365) KSEK.

Bolagets konsolideringskapital uppgår till 213 796 (198 939) KSEK vilket ger en konsolideringsgrad på 236 % (239 %).

Vinstdisposition

Vinst att disponera uppgår till 10 239. Styrelsen föreslår att vinsten balanseras i ny räkning, se not 23.

Information om framtida utveckling, risker och osäkerhetsfaktorer

Bolaget är sedan 2013 öppet för att ta in nya kommuner som aktieägare, men fortsätter även att vara inriktat på att växa internt genom att få in fler kommunala bolag i försäkringsprogrammet. Styrelsen antog en gemensam riskhanterings och försäkringspolicy för ägarkommunerna under 2015. En kommun har hittills beslutat om denna och implementeringen kommer att intensifieras hos övriga aktieägare under 2016. Bolaget har under 2016 anställt ny personal för att kunna fördjupa relationen med existerande aktieägare och försäkringstagare. I linje med detta har samarbetet med de övriga kommuncaptivebolagen i Sverige fördjupats med målsättningen om att årligen mötas bolagen emellan för att diskutera gemensamma frågeställningar och intressen.

Styrelsen har som uppdrag att se till att bolagets hantering och kontroll av risker är tillfredsställande. De risker som bolaget är utsatt för och som hanteras är operativa risker, kredit & motpartsrisker, skuldtäckningsrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker, teckningsrisker, reservsättningsrisker samt återförsäkringsrisker. Bolagets risker behandlas vidare i not 2.

I de fall bolaget uppskattar att det finns väsentliga osäkerhetsfaktorer avseende fordringar, vidtar bolaget försiktighetsåtgärder genom nedskrivning i balansräkningen.

Bolaget har i början av 2016 tagit det nya försäkringssystemet i drift. Bolaget har arbetat intensivt med att implementera detta system för bolaget. Därutöver är det nya systemet nödvändigt för att kunna leverera försäkringsstatistik till den nya myndighetsrapporteringen samt administrera ett växande försäkringsbestånd och skadeporfölj.

Bolagets VD blev i januari 2017 arbetsbefriad som en konsekvens av bristande efterlevnad av

attestregler. Ekonomisk effekt för bolaget är liten. VD kommer inte att återgå till sitt arbete. Vice VD har trätt in som ledare av verksamheten. Ny VD tillsätts våren 2017.

Bolaget har under 2016 börjat teckna olycksfallsförsäkring.

Solvens II

Bolaget har uppdaterat sina styrdokument och uppdaterat sin Governance Manual. Flera utbildningstillfällen har genomförts med bolagets anställda och styrelseledamöter. Som en del av arbetet så har bolaget även genomfört sin tredje ORSA som har rapporterats till Finansinspektionen. I den rapporten har bolaget behandlat sina risker och beräknat ett SCR (solvenskapitalkrav).

Enligt kommande regelverk ska SCR – nivå vara minst 100 %, bolagets SCR-nivå ligger på 262%. Denna bedömning visar att Svenska Kommun Försäkrings AB står upp mot kapitalkraven enligt Solvens 2 med god marginal.

Femårsöversikt och nyckeltal

	2016	2015	2014	2013	2012
Resultat					
Premieinkomst, f.e.r.	90 753	83 275	70 890	59 662	52 617
Premieintäkt, f.e.r.	91 610	84 006	70 871	59 506	52 554
Kapitalavkastning, netto i försäkringsrörelsen	255	745	1 032	314	0
Försäkringsersättningar, f.e.r.	-51 984	-24 226	-24 095	-24 788	-11 181
Driftskostnader	-34 762	-29 091	-32 228	-27 717	-25 829
<i>Försäkringsrörelsens tekniska resultat</i>	<i>5 120</i>	<i>31 434</i>	<i>15 580</i>	<i>7 314</i>	<i>15 544</i>
Årets resultat	14 857	0	0	0	0
Ekonomisk ställning					
Placeringsstillgångar	171 775	193 489	176 545	91 149	119 619
Försäkringstekniska avsättningar, f.e.r.	75 510	42 143	55 087	38 201	32 784
Konsolideringskapital	213 796	198 939	172 774	146 696	127 012
Varav uppskjuten skatt i konsolideringskapital	37 607	37 607	31 850	26 113	21 783
Kapitalbas	213 796	198 939	172 774	146 696	127 012
Erforderlig solvensmarginal	-	34 730	34 188	32 560	30 170
Solvensrelaterade uppgifter*					
Kapitalbas	209 777				
Varav primärkapital	208 645				
Varav tilläggskapital	1 131				
Solvenskapitalkrav (SCR)	80 195				
Minimikapitalkrav (MCR)	36 500				
Nyckeltal					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent, f.e.r.	56%	28%	33%	41%	21%
Driftskostnadsprocent, f.e.r.	38%	35%	45%	46%	49%
Totalkostnadsprocent, f.e.r.	95%	63%	78%	87%	70%
Kapitalförvaltningen					
Direktavkastning	0,6%	3,1%	5,7%	2,3%	0,4%
Totalavkastning	2,60%	-1,08%	6,40%	9,79%	2,23%
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad	236%	239%	244%	246%	241%

*from 2016 skall kapitalkrav enligt Solvens II redovisas i årsredovisningen, dessa är beräknade enligt standardmodellen.

Definitioner

Erforderlig solvensmarginal

Minimikrav för kapitalbasens storlek. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar. Det krävs att kapitalbasen ska vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också så stor som det av Finansinspektionen fastställda garantibeloppet.

Skadeprocent

Försäkringsersättningar i procent av premieintäkterna

Driftskostnadsprocent

Försäkringsrörelsens driftskostnader i procent av premieintäkterna

Totalkostnadsprocent

Summan av skadekostnads- och driftskostnadsprocenten

Direktavkastning

Kapitalavkastning i procent av ett vägt genomsnitt av placeringstillgångarnas, inklusive kassa och bank, verkliga värde

Totalavkastning

Summan av kapitalavkastning samt realiserade och orealiserade värdeförändringar, i procent av ett vägt genomsnitt av placeringstillgångarna, inklusive kassa och till verkligt värde bank

Konsolideringsgrad

Konsolideringskapital inklusive minoritetskapital i procent av premieinkomst f.e.r.

Solvenskvot

Kapitalbas i % av erforderlig solvensmarginal

f.e.r.

För egen räkning (det vill säga efter avgiven återförsäkring)

Resultatanalys

Not	Direkt försäkring svenska risker			<u>Direkt försäkring utländska risker</u>	Total
	Egendom, Företag och fastighet	Ansvar, Företag och fastighet	Olycksfall		
Premieintäkter f.e.r.	(a) 54 245	17 001	3 553	16 811	91 610
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	167	39	8	42	255
Försäkringsersättningar f.e.r.	(b) -11 558	-17 146	-551	-22 553	-51 984
Driftskostnader	-22 790	-5 279	-1 044	-5 649	-34 762
Skadeförsäkringens tekniska resultat	20 064	-5 385	1 966	-11 350	5 120
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring					
Avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker	158	446	0	0	604
Avsättning för oreglerade skador	35 748	41 160	176	73 431	150 515
S:a försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring	35 906	41 606	176	73 431	151 119
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	1 349	0		0	1 349
Avsättning för oreglerade skador	43 132			39 639	82 771
S:a återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	44 482	0	0	39 639	84 121
Noter till Resultatanalys för skadeförsäkringsrörelse					
(a) Premieintäkter, efter avgiven återförsäkring					
Premieinkomst, före avgiven återförsäkring	103 563	23 987	4 742	25 672	157 964
Premier för avgiven återförsäkring	-49 161	-7 002	-2 188	-8 861	-67 212
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-157	87	-5	0	-75
Återförsäkrarens andel av förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	0	-71	1 004	0	933
S:a premieintäkter efter avgiven återförsäkring	54 245	17 001	3 553	16 811	91 610
(b) Försäkringsersättningar, efter avgiven återförsäkring					
<i>Utbetalda försäkringsersättningar</i>					
Före avgiven återförsäkring	-16 080	-10 509	-551	-6 066	-33 206
Återförsäkrarens andel	8 646	5 817		6 199	20 662
S:a utbetalda försäkringsersättningar	-7 434	-4 692	-551	133	-12 544
<i>Förändring i avsättning för oreglerade skador</i>					
Före avgiven återförsäkring	-13 341	803	-176	-28 038	-40 752
Återförsäkrarens andel	9 217	-13 257	-	5 352	1 312
S:a förändring i avsättning för oreglerade skador	-4 124	-12 454		-22 686	-39 440
S:a försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-11 558	-17 146	-551	-22 553	-51 984
Avvecklingsresultat, brutto	4 235	16 843		-9 607	11 471
Avvecklingsresultat, netto	2 565	2 831		-5 509	-113

Resultaträkning

Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse

		2016	2015
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	3	157 964	144 266
Premier för avgiven återförsäkring		-67 212	-60 991
Förändring i avsättning för ej intjänade premier		-75	806
Återförsäkrarens andel av förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		933	-75
S:a premieintäkter		91 610	84 006
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	255	745
<i>Försäkringsersättningar f.e.r.</i>			
Utbetalda försäkringsersättningar			
Före avgiven återförsäkring	5	-33 206	-43 171
Återförsäkrarens andel		20 662	26 160
S:a utbetalda försäkringsersättningar		-12 544	-17 012
<i>Förändring i avsättning för oreglerade skador</i>			
Före avgiven återförsäkring		-40 752	-15 456
Återförsäkrarens andel		1 312	8 242
S:a förändring i avsättning för oreglerade skador		-39 440	-7 215
Summa försäkringsersättningar f.e.r.		-51 984	-24 226
Driftskostnader	6, 18	-34 762	-29 091
Skadeförsäkringens tekniska resultat	7	5 120	31 434
Icke-tekniskt resultat			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		5 120	31 434
Kapitalavkastning, intäkter	8, 15	9 569	6 441
Kapitalavkastning, kostnader	9, 15	-1	-2 094
Orealiserade vinster	8, 15	4 768	0
Orealiserade förluster	9, 15	0	-8 713
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-255	-745
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		19 202	26 324
Förändring av säkerhetsreserv	10	0	-26 165
Resultat före skatt		19 202	159
Skatt på årets resultat	11	-4 345	-159
Årets resultat		14 857	0

Totalresultat

Rapport över totalresultat

	2016	<u>2015</u>
Årets resultat	14 857	0
Övrigt totalresultat		
Valutakursdifferenser vid omräkning av utlandsverksamheter	0	0
Finansiella tillgångar som kan säljas	0	0
Kassafördessäkringar	0	0
Skatt hänförligt till övrigt totalresultat	0	0
Årets övrigt totalresultat	0	0
Årets totalresultat	14 857	0

Balansräkning, tillgångar

Tillgångar	Not	2016	2015
Immateriella tillgångar			
Balanserade utgifter för programvaror	13	6 165	1 933
		6 165	1 933
Placeringstillgångar			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	12, 14	171 775	193 489
		171 775	193 489
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		1 349	417
Avsättning för ej reglerade skador		82 771	79 861
		84 121	80 278
Fordringar			
Fordringar avseende direktförsäkring		235	420
Fordringar avseende återförsäkring		33 609	31 044
Övriga fordringar		6 244	5 886
Summa fordringar		40 088	37 350
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	13	2 446	1 819
Kassa och bank		86 351	24 430
Övriga tillgångar		73	62
Summa andra tillgångar		88 870	26 312
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 178	16
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 178	16
SUMMA TILLGÅNGAR		393 198	339 377

Balansräkning, eget kapital, avsättningar och skulder

Eget kapital, avsättningar och skulder	Not	2016	2015
Eget kapital	16		
<i>Bundet kapital</i>			
Aktiekapital		28 000	28 000
Fond för utvecklingskostnader		4 618	
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		-4 617	
Årets resultat		14 857	0
Summa eget kapital		42 858	28 000
Obeskattade reserver			
Säkerhetsreserv		170 939	170 939
Summa obeskattade reserver		170 939	170 939
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)	17		
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		604	529
Avsättning för oreglerade skador		142 938	105 962
Norsk naturskadepool		7 859	6 859
Premieåterbäring		8 230	9 071
Summa försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)		159 631	122 421
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Pensioner och liknande förpliktelser		0	0
Aktuell skatt	11	4 345	159
Summar avsättningar för andra risker och kostnader		4 345	159
Skulder			
Skulder avseende direktförsäkring		0	0
Skulder avseende återförsäkring		193	0
Övriga skulder		13 809	16 693
Summa skulder		14 002	16 694
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 423	1 165
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 423	1 165
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		393 198	339 377

Rapport över förändring i eget kapital

Förändring av eget kapital	Bundet kapital		Fritt kapital		Summa eget kapital
	Aktie-kapital	Fond för utvecklingskostnader	Balanserat resultat	Årets resultat	
Belopp vid årets ingång 2015-01-01	28 000		0	0	28 000
Årets resultat				0	0
Årets totalresultat	-		0	0	0
Belopp vid årets utgång 2015-12-31	28 000		0	0	28 000
Belopp vid årets ingång 2016-01-01	28 000		0	0	28 000
Årets resultat				14 857	14 857
Fond för utvecklingskostnader		4 618	-4 617		0
Årets övrigt totalresultat					0
Årets totalresultat	-		0	0	0
Belopp vid årets utgång 2016-12-31	28 000	4 618	-4 617	14 857	42 858

Aktiekapitalet består av 28 000 aktier.

Rapport över kassaflöde

(Indirekt metod)	2016	2015
Den löpande verksamheten		
Resultat före skatt	19 202	159
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	25 654	7 004
	44 856	7 163
Betald skatt	0	-159
Löpande kassaflöde innan förändring av tillgångar och skulder	44 856	7 004
Investeringar i finansiella placeringstillgångar	22 895	-8 231
Förändring i rörelsefordringar	-1 278	-5 710
Förändring av rörelseskulder	-3 106	10 840
	18 511	-3 101
Kassaflöde från löpande verksamheten	63 367	3 904
Investeringsverksamheten		
Investering i immateriella tillgångar	-5 131	-1933
Investering i materiella tillgångar	-1 334	-1 926
Försäljning materiella tillgångar	452	483
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-6 013	-3 376
Årets kassaflöde	57 354	528
Kassa och bank vid årets början	24 430	25 991
Valutakursdifferens i kassa och bank	4 567	-2 088
Kassa och bank vid årets slut	86 351	24 430
Förändring kassa och bank	57 354	528
Tilläggsupplysningar		
Betalda räntor och erhåller utdelning		
Erhållen ränta	238	284
Erlagd ränta	0	0
	238	284
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Orealiserade vinster/förluster		-8 713
Av-och nedskrivningar av tillgångar	1 516	459
Rearesultat försäljning av anläggningstillgångar	-1 544	-52
Kursdifferenser	-7 685	2 088
Avsättning till säkerhetsreserv	0	26 165
Avsättning oreglerade skador	33 367	-12 943
	25 654	7 004
Delkomponenter som ingår i likvida medel		
Banktillgodohavanden	86 351	24 430

Översikt noter

Not 1. Redovisningsprinciper	15
Not 2. Risker	20
Skadetriangel	25
Not 3. Premieinkomst före avgiven återförsäkring	28
Not 4. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	28
Not 5. Försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	28
Not 6. Driftskostnader	289
Not 7. Upplysning om resultaträkningens poster	29
Not 8. Kapitalavkastning, intäkter	30
Not 9. Kapitalavkastning, kostnader	30
Not 10. Bokslutsdispositioner	30
Not 11. Skatter	30
Not 12. Placeringstillgångar	300
Not 13. Materiella och immateriella tillgångar	31
Not 14. Finansiella tillgångar och skulder	32
Not 15. Nettoresultat av finansiella transaktioner	33
Not 16. Se sid 11 Rapport över förändringar i eget kapital	33
Not 17. Försäkringstekniska avsättningar	33
Not 18. Medeltal anställda samt löner och ersättningar	34
Not 19. Transaktioner med närstående	35
Not 20. Förväntade återvinningstider för skulder och tillgångar	35
Not 21. Arvode till revisorerna (kostnadsförda)	35
Not 22. Ställda pater och eventalförpliktelser	35
Not 23. Vinstdisposition	36
Not 24. Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat efter balansdagen	36

Noter till de finansiella rapporterna

Not 1. Redovisningsprinciper

Företagsinformation

Denna årsredovisning avseende perioden 2016-01-01 - - 2016-12-31 för Svenska Kommun Försäkrings AB har upprättats och godkänts för utfärdande av styrelse och verkställande direktören och kommer att föreläggas årsstämman den 19 maj 2017 för fastställande. Bolaget är ett svenskt försäkringsbolag med säte i Gävle. Huvudkontorets adress är Drottninggatan 35, 803 11 Gävle.

Överensstämmelse med normgivning och lag
Försäkringsföretagets årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2015:12 samt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 (jan 2014).

Innebörden av Finansinspektionens föreskrift FFFS 2015:12 är att International Financial Reporting Standards (IFRS) är tillämpliga för upprättandet av de finansiella rapporterna, med de begränsningar och tillägg som följer av svensk lag, RFR 2 samt FFFS 2015:12.

Nya och ändrade standarder, samt tolkningar som tillämpas

Inga av de IFRS eller IFRIC-tolkningar som för första gången är obligatoriska för det räkenskapsår som började 1 januari 2016 har haft någon väsentlig inverkan på Svenska Kommun Försäkrings ABs resultaträkning eller balansräkning. Ändringar i ÅRFL och FFFS 2015:12 har lett till ändringar i presentation och upplysningar.

Nya redovisningsregler, IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IASB har genom IFRS 9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft 1/1 2018 och tidigare tillämpning är tillåten.

Utvecklingen av en ny redovisningsstandard för redovisning av försäkringsavtal (IFRS 4 fas 2) har pågått under flera år under ledning av IASB.

Standarden innebär en enhetlig internationell redovisningsstandard för redovisning av försäkringsavtal. Ett utkast till ny standard gavs ut 2010. I juni 2013 utfärdade IASB ett reviderat utkast till ny standard. Det reviderade utkastet har genomgått en remissrunda. En ny standard förväntas släppas under 2017 med förstagångstillämpning 2021.

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på företagets finansiella rapporter

Värderingsgrunder tillämpade vid upprättandet av de finansiella rapporterna

Bolagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

De viktigaste bedömningar som gjorts under året avser de försäkringstekniska avsättningarna. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie bokslutsarbetet. Eventuellt överskott eller underskott i avsättningen för oreglerade skador, exklusive innevarande skadeår, redovisas i sin helhet i resultaträkningen som ett avvecklingsresultat.

Värderingen av de finansiella tillgångarna baseras på observerbara marknadspriser. Placeringstillgångarna består av aktieindexobligationer och statskuldväxlar och är värderade till verkligt värde. Bolaget innehar endast noterade finansiella placeringstillgångar som klassificeras i nivå 1 enligt IFRS 13. IFRS 13 finns i tre nivåer av tillgångar där nivå 1 är på prisnoteringar eller annan tillförlitlig

marknadsdata. På nivå 2 finns det andra observerbara data för tillgången. Nivå 3 innebär värdering utifrån data som inte är observerbara. Se not 12.

Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Valuta

Bolagets funktionella valuta är svenska kronor, och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor.

Löpande intäkter och kostnader i utländsk valuta omräknas efter de valutakurser som gäller på respektive bokföringsdag. Tillgångar, skulder och försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta har omräknats till balansdagens valutakurser. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen som valutakursvinst respektive valutakursförlust. Vid omräkning till svenska kronor har följande valutakurser använts:

Valuta	Land	2016-12-31
1 NOK	NO	1,0513

Försäkringsavtal

Försäkringsavtal är avtal där bolaget åtar sig en betydande försäkringsrisk genom att gå med på att kompensera försäkringstagaren/förmånstagaren om en förutbestämd försäkrad händelse skulle inträffa. Finansiella avtal är avtal som inte överför någon betydande försäkringsrisk. Samtliga avtal i bolaget klassificeras som försäkringsavtal och redovisas i enlighet med IFRS 4.

Förlustprovning

Företagets tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för balansposten Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker innebär automatiskt en provning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

Transaktioner med närstående

Företaget klassificerar närstående parter enligt följande:

- Nyckelpersoner i ledande ställning
- Övriga närstående parter

Nyckelpersoner i ledande positioner omfattar VD och styrelse. Några övriga närstående parter har inte identifierats.

Tillämpade principer för poster i balansräkning

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier, lånefordringar och räntebärande värdepapper. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder och låneskulder.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultatet, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den s.k. Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. Denna princip används i redovisningen eftersom förvaltningen och utvärderingen av resultatet baseras på verkligt värde.

Företaget har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, dvs. efter avdrag för osäkra fordringar.

Metoder för bestämning av verkligt värde

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs

på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurs. De finansiella instrumenten återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är noterade på en aktiv marknad.

Finansiella skulder

Övriga finansiella skulder så som leverantörsskulder klassificeras så som finansiella skulder och värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor.

Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet att betala föreligger, även om faktura ännu inte mottagits. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller när bolaget förlorar kontrollen över dem.

Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

Kvittning av ett finansiellt instrument

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Förvärv och avyttring av ett finansiellt instrument

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som är den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången, förutom i de fall bolaget förvärvar eller avyttrar noterade värdepapper då likviddagsredovisning tillämpas.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när försäkringsföretaget har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av:

- Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker
- Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för ännu ej intjänad premie har beräknats pro rata temporis. Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Om premienivån bedöms otillräckligt skall den beräknade avsättningen för ej intjänade premier för vid redovisningsperiodens slut gällande försäkringar göras ytterligare en avsättning för kvardröjande risker avseende perioden fram till nästa förfallodag. En sådan avsättning är ej aktuell för bolaget. De försäkringstekniska avsättningarna diskonteras ej.

Avsättningen för oreglerade skador utgörs i balansräkningen av uppskattade odiskonterade kassaflöden avseende slutliga kostnader för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som redan utbetalats med anledning av ersättningskrav. I beloppet inräknas beräknade odiskonterade kassaflöden avseende framtida driftskostnader för att reglera inträffade men vid balansdagen ännu inte slutreglerade skador.

Avsättningen för inträffade men ännu inte inrapporterade skador (IBNR) omfattar kostnader för inträffade men ännu okända skador. Beloppet är en uppskattning baserad på historiska erfarenheter och skadeutfall. Den metod som används för ansvar- och egendomsförsäkring är Bornhuetter-Ferguson. Metoden är en väl kontrollerad och accepterad aktuariell metod. Bornhuetter-Ferguson används framförallt för nyare skadeår och för försäkringsgrenar med betydande inslag av personskador. Det finns dock ett naturligt inslag

av osäkerhet beroende på ändrade förutsättningar inom och utom bolaget över tiden, samt rent slumpmässiga svängningar. För försäkringsgrenar där skadorna tar lång tid att slutreglera görs explicita antaganden om den framtida inflationsnivån för den aktuella grenen.

De försäkringstekniska avsättningarna har beräknats i enlighet med fastställda principer i bolagets försäkringstekniska riktlinjer.

Avgiven återförsäkring

För avgiven återförsäkring redovisas de förmåner som bolaget har rätt till enligt återförsäkringsavtalet som tillgång under rubriken Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar.

Obeskattade reserver

Storleken av säkerhetsreserven har beräknats enligt Finansinspektionens normalplan för skadeförsäkringsbolag.

Fordringar

Fordringar redovisas i enlighet med IAS 39 inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde. Förändring i fordringar redovisas på likviddagen. Avsättning för osäkra fordringar görs utifrån en individuell värdering av fordran.

Skulder

Skulder redovisas i enlighet med IAS 39 inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde. Förändring i skulder redovisas på likviddagen. Sedvanliga reserveringar för upplupna kostnader görs.

Ansvarsförbindelser (eventualförpliktelse)

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Immateriella tillgångar

Vid värdering av immateriella tillgångar tillämpas anskaffningsmetoden enligt IAS 38. Anskaffningsmetoden innebär att en immateriell tillgång redovisas till sitt anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Tillämpade principer för poster i resultaträkning

I resultaträkningen sker en uppdelning i resultatet för försäkringsrörelsen i det tekniska resultatet och det icke-tekniska resultatet, som i huvudsak

är hänförligt till kapitalförvaltningen. Posterna som ingår i det tekniska resultatet avser helt försäkringsverksamheten, det vill säga överföring av försäkringsrisk enligt definitionen i IFRS 4 Försäkringsavtal.

Redovisningen i resultaträkningen följer principen för bruttoredovisning av mottagen och avgiven försäkring.

Förändringar som förklaras av att de försäkringstekniska avsättningsposterna omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning i det icke-tekniska resultatet.

Avgiven återförsäkring

Som premie för avgiven återförsäkring redovisas belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier. Premierna periodiseras så att kostnaden fördelas till den period som försäkringsskyddet avser.

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrares ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal. Bolaget bedömer nedskrivningsbehovet för tillgångar avseende återförsäkringsavtal varje årsbokslut/kvartal. Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde på tillgången så skrivs tillgången ned till återvinningsvärdet och nedskrivningen kostnadsförs i resultaträkningen

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas de premier för de avtal som klassificeras som försäkringsavtal enligt IFRS 4. De premier som förfallit till betalning redovisas i enlighet med FFFS 2015:12 som premieinkomst även om försäkringsperioden inleds först efter räkenskapsårets utgång.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den delen av premieinkomsten som avser tidsperioder efter balansdagen sätts av som Avsättning för ej intjänade premier i balansräkningen.

Övriga tekniska intäkter

Som övriga tekniska intäkter redovisas sådana inkomster som inte omfattar överföring av försäkringsrisk.

Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen

Den totala kapitalavkastningen redovisas i det icke-tekniska resultatet. En del av

kapitalavkastningen förs över till tekniskt resultat baserat på nettot av försäkringsrörelsens genomsnittliga försäkringstekniska avsättningar.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, i övrigt totalresultat alternativt direkt i eget kapital beroende på var den underliggande transaktionen redovisas. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Driftskostnader

I resultaträkningens tekniska resultat redovisas driftskostnader för perioden. Kostnader för skadereglering ingår i försäkringsrörelsens administrativa kostnader, men redovisas bland försäkringsersättningar i resultaträkningen. I driftskostnaderna ska även anskaffningskostnader samt periodisering av dessa ingå när sådana finns. Kapitalförvaltningens driftskostnader redovisas inom det icke-tekniska resultatet. Driftskostnaderna redovisas när de uppstår.

Ersättningar till anställda

Bolaget har antagit en ersättningspolicy som publiceras på bolagets hemsida, www.skfab.se

Pensioner och liknande förpliktelser

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där företagets förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att

betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställde som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Kapitalförvaltningens resultat

Placeringsstillgångar värderas i balansräkningen löpande till verkligt värde och värdeförändringar som uppkommer under perioden redovisas i resultaträkningen under orealiserat resultat på placeringsstillgångar. Räntor och realiserade vinster eller förluster redovisas i resultaträkningen som kapitalavkastning, intäkter respektive kapitalavkastning, kostnader. Tillämpade principer för kassaflödesanalys
Kassaflödesanalysen har upprättats enligt den indirekta metoden.

Väsentliga överväganden och bedömningar som påverkar redovisningen

Vid upprättandet av årsredovisningen har styrelsen och företagsledningen för Svenska Kommun Försäkrings AB gjort bedömningar och antaganden som kan påverka de redovisade beloppen. Kunskaper om försäkringsbranschen och historiska erfarenheter ligger till grund för gjorda antaganden.

Not 2. Risker

A. Allmänt om risker

Riskhantering är en kontinuerlig process som pågår för att hantera och reducera risker som bolaget är utsatt för. Det övergripande målet med Svenska Kommun Försäkrings AB:s riskhantering är att på ett effektivt och strukturerat sätt identifiera risker på ett tidigt stadium för att minimera skador och förluster. Bolaget har även utsett ansvariga för funktionerna riskkontroll, regelefterlevnad, internrevision och aktuariefunktion. Avtal är tecknade med AON Global Insurance Managers AB för oberoende riskkontrollfunktion med uppdraget att granska bolagets riskexponering och för oberoende compliance-funktion som har uppdraget att granska bolagets regelefterlevnad. En internrevision är utsedd av styrelsen som har uppdraget att granska bolagets riskkontrollrapporter och compliance-rapporter. Avtal för detta var tecknat med Grant Thornton AB för 2016. Kontroll av risker och regelefterlevnad sker löpande och funktionerna avger en granskningsrapport till styrelsen. Riskbedömning och riskkontroll görs i samråd med Svenska Kommun Försäkrings AB:s risk manager.

För att minimera den operationella risken i bolaget har supportavtal för ledning och ekonomifunktion tecknats med Marsh Captive Management AB. Detta avtal har under 2016 aktiverats i samband med rekrytering av ny economichef.

Avtal är tecknat med Handelsbanken Asset Management för hantering av risknivå i kapitalförvaltningen.

B. Risker i verksamheten

Syftet med SKFAB är att genom gott skadeförebyggande arbete i kombination med samlad återförsäkringsstyrka på återförsäkringsmarknaden uppnå över tiden fördelaktiga försäkringslösningar för aktieägarna. Bolaget verkar för att utgöra en attraktiv och stabil upphandlare av återförsäkring. Bolagets mål är bland annat att ägarna skall använda bolaget som verktyg i riskhanteringsarbetet för att minska ägarkommunernas skador. Svenska Kommun Försäkrings AB är koordinator för de delägande kommunernas riskhanterings- och skadeförebyggande arbete. Arbetet sker i nätverk mellan kommunerna och fokus läggs på att förhindra anlagd brand i skolor och förskolor samt skadeförebyggande insatser i kommunernas energibolag. Målet för arbetet med försäkringsrisken är att en aktsam hantering av

verksamheten garanteras, samtidigt som den ligger i linje med ägarnas förväntningar. Bolaget har en väl utvecklad riskhanteringsstrategi som har som främsta mål att styra och optimera företagets riskexponering. Genom användande av riskregister kartlägger Bolaget sina risker och avsikten är att optimera effekterna av oönskade och/eller oväntade händelser så att sannolikheten för att bolaget skall uppnå sina strategiska mål ökar.

Bolaget har fastställt att beräknad SCR (Solvency Capital Requirement)-ratio alltid måste överstiga 100 %.

Mål, principer och metoder för hantering av försäkringsrisk

Genom Bolagets årliga riskgenomgång i samband med ORSA-processen säkerställs att bolagets risker är i linje med riskaptiten och att eventuella riskreducerande åtgärder är på plats. Nedan beskrivs de försäkringsrelaterade riskrubriker som Bolaget har identifierat.

Teckningsrisk

Teckningsrisken hänför sig till prissättningen av försäkringsavtal och den inneboende osäkerhet som är förenad med dessa avtal. Svenska Kommun Försäkrings AB följer interna riktlinjer för att säkerställa riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas samt specificera vilka försäkringsbelopp och definiera vilka typer av risker som får accepteras.

Bolaget har merparten av sina risker återförsäkrade hos IF Skadeförsäkring, Swiss RE Europé S.A., Allianz Corporate Global & Specialty AG, Munich Re, Hannover Re, General Re, AIG Europé Ltd, Guy Carpenter samt Kommun Garanti Reinsurance S.A.

Avsättningsrisk

Avsättningsrisken avser risken för att de försäkringstekniska avsättningarna inte är tillräckliga.

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador. Avsättningen för anmälda skador beräknas genom individuell bedömning av enskilda skadefall. För att inkludera ännu inte rapporterade skador men som statistiskt borde ha inträffat så avsätter Svenska Kommun Försäkrings AB medel i en så kallad IBNR-avsättning. Bolaget tar hjälp av aktuarie för att göra beräkningen av denna avsättning och anser

att detta reducerar risken för att avsättningarna är otillräckliga.

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas pro rata temporis, det vill säga strikt tidsproportionellt. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka framtida skade- och driftskostnader, görs en avsättning för kvardröjande risker.

Kreditrisk

Kreditrisk avser risken för att en motpart inte fullgör sina betalningsförpliktelser. Exponeringen för kreditrisker avser främst återförsäkrare, dels genom återförsäkringsfordringar och dels genom återförsäkrarnas andel av oreglerade skador. Återförsäkringsbolagen återkrävs när de samlade skadeutbetalningarna når över stop loss gränsen. Rating på återförsäkringsbolag är mått på risk i exponeringen. Rating enligt Standard & Poor's för de återförsäkringsbolagen som till stor del ingår i egendom och ansvarsprogrammen är Allianz, AA, Swiss Re, AA-, Munich Re, AA-, General Re, AA+, IF Skadeförsäkring, A, Hannover Re, AA-, samt Kommun Garanti Reinsurance S.A. ingen rating men har fullgod security.

Exponeringen är mycket begränsad för premiefordringar på försäkringstagare, eftersom uteblivna betalningar vanligen leder till annullering av försäkringskontrakten.

Fordran på återförsäkrare uppdelat på ratingkategori (S & P)

Fordran på återförsäkrare uppdelat på ratingkategori (S & P)

	2016	2015
AA-	93	0
AA	219	0
A+	6 971	0
A	19 470	27 899
Ingen rating	8 029	3 145
Summa	34 783	31 044

Mål, principer och metoder för hantering av finansiella risker

Mål för arbetet med finansiella risker är att säkerhet går före avkastning. Bolagets främsta mål är att säkerställa att åtaganden kan efterlevas och därför se till att de försäkringstekniska avsättningarna är skuldtäckta. Det överskjutande kapitalet över dessa öronmärkta placeringar

placeras så som beskrivs under *Avkastningsmål och trygghetsnivå* för att uppnå avkastning.

Enligt Svenska Kommun Försäkrings AB:s placeringpolicy skall tillgångar för skuldtäckning huvudsakligen utgöras av svenska och norska statsobligationer eller svenska kommunobligationer. Bolaget hade per 31 december 2016 tillgångar av detta slag som motsvarade försäkringstekniska avsättningar för egen räkning. Bolaget använde utöver ovanstående placeringar även bankmedel. Kreditvärdigheten i bolagets placeringar är i samtliga fall mycket god.

Svenska Kommun Försäkrings AB måste i enlighet med Försäkringsrörelselagen ha tillgångar till ett belopp som motsvarar försäkringstekniska avsättningar för egen räkning. Bolaget upprättar ett förmånsrättsregister som uppdateras månatligen och med tätare intervall om så bedöms nödvändigt.

Avkastningsmål och trygghetsnivå

Placering av tillgångarna ska ske på så sätt att de tryggar bolagets åtaganden. Svenska Kommun Försäkrings AB har beslutat om en trygghetsnivå/riskmål på 95 % för 2016. Detta innebär att värdet på placeringarna under en 12 månaders period aldrig får minska med mer än 5 %. Riskmålet kan komma att variera mellan en trygghetsnivå på 95 % och 90 % i enlighet med det beslut styrelsen i Svenska Kommun Försäkrings AB tar. Utöver trygghetsnivån/riskmålet har bolaget ett långsiktigt avkastningsmål: att överträffa avkastningen i korträntheindex OMRX T-Bill med två procentenheter (OMRX T-Bill +2 %). Trygghetsnivån/Riskmålet går alltid före avkastningsmålet.

Genom bolagets dynamiska förvaltningsmodell sker en löpande aktiv bevakning av portföljen så att portföljens värde under en 12 månaders period aldrig kan understiga den beslutade trygghetsnivån.

Trygghetsnivån utgör ett golv för förvaltningen. Om värdet av portföljen ökar skyddas värdeökningen och en ny högre trygghetsnivå och golv skapas.

Tillåtna placeringar

Placeringarna ska allokeras på sådant sätt att avkastning och riskmål som bolaget fastställt uppfylls.

Placeringarna får ske i:

– svenska, nordiska och globala aktier

- svenska, nordiska och globala aktiefonder
- riskfria placeringar med hög likviditet och daglig prissättning
- korta räntebärande fonder

Aktier

Placeringar får ske i svenska, nordiska och globala aktier och svenska, nordiska och globala aktiefonder som står under Finansinspektionens tillsyn eller som står under tillsyn av motsvarande utländsk marknads tillsynsmyndighet. Förvaltning av aktier innebär risktagande. Risker i aktiedelen begränsas genom att aktieinvesteringar uppfyller diversifieringskriterier.

Värdepappershandel

Värdepappersaffärer får endast göras med svensk bank eller fondkommissionär som står under Finansinspektionens tillsyn eller utländsk bank eller fondkommissionär som står under tillsyn av motsvarande myndighet.

Värdering av placeringstillgångar

Placeringstillgångar är värderade enligt det s.k. verkligt-värde-alternativet i IAS39. Kritiska bedömningar skulle kunna omfatta val av värderingstekniker, bedömning av när noterade priser inte motsvarar verkligt värde mm. Då företaget endast innehar likvida värdepapper med observerbara prisnoteringar, bedöms detta inte vara en väsentlig bedömningsfråga. Bolaget innehar endast noterade finansiella placeringstillgångar som klassificeras i nivå 1 enligt IFRS 13.

Kreditrisk avseende placeringar

Med kreditrisk avses risken att en räntebärande placering förlorar i värde till följd av att emittenten nedgraderas ratingmässigt eller går i konkurs. Bolaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med mycket hög kreditvärdighet. Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna.

Bolaget har inga finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov.

Bolaget har till största del placeringar i kommunobligationer och statsskuldsväxlar med Kommuninvest, svenska och norska staten som emittent för skuldteckning av försäkringstekniska avsättningar. Övriga tillgångar är placerade på bankkonton samt fonden Global Dynamic 90 och SHB korträntefond. Kommunobligationerna och statsskuldsväxlarna medför inte någon kreditrisk eftersom de är utgivna av Kommuninvest respektive norska staten.

Placeringar fördelade på ratingklasser

	2016	2015
AAA	86 006	27 726
Övriga*	85 769	165 763
Summa	171 775	193 489

*Avser investering i fonden SHB Global Dynamic Allocation 90. Global Dynamisk 90 saknar rating då Morningstar placerar den i kategorin "kapitalskyddande". Kategorin saknar rating i sin helhet.

Försäkringsföretaget har som policy i finansförvaltningen att endast tillåta placeringar i värdepapper med mycket hög kreditvärdighet. Kredit-/motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara mycket små eller obefintliga. Den maximala kreditriskexponeringen (efter avdrag för värde av säkerheter) försäkringsföretaget är exponerat för olika klasser av finansiella tillgångar framgår av nedanstående tabell.

2016	Maximal kreditrisk-exponering	Erhållna säkerheter
Tillgångsklass		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	171 775	0
Lån med säkerhet i fast egendom	-	0
Övriga lån	-	0
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	0
Fordringar	128 690	0

2015	Maximal kreditrisk-exponering	Erhållna säkerheter
Tillgångsklass		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	193 489	0
Lån med säkerhet i fast egendom	-	0
Övriga lån	-	0
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	0
Fordringar	61 858	0

Strukturerade företag som inte konsolideras
Ett strukturerat företag är ett företag som utformats så att röster eller liknande rättigheter inte är den dominerande faktorn vid avgörandet av vem som har det bestämmande inflytandet i företaget.

Per 31 december finns följande balansposter hänförliga till försäkringsföretagets placeringar i värdepappersfonder (KSEK):

SHB SA Global Dynamic Allocation 90 A1	85 769
Handelsbanken Kortränta Criteria	86 006
Totalt	171 775

Svenska Kommun Försäkrings AB:s innehav i strukturerade företag som inte konsolideras utgörs endast av fondandelar.

Marknadsrisk

Marknadsrisk avser risken för att de faktorer som påverkar värdet av finansiella tillgångar utvecklas på ett för företaget negativt sätt. Marknadsrisk innefattar både prisrisk och ränterisk. Ränterisken och prisrisken hanteras genom att bolaget följer interna placeringsriktlinjer.

Känslighetsanalys av bolagets risker

I den gjorda känslighetsanalysen för Svenska Kommun Försäkrings AB har känsligheten beräknats avseende punktrisker, fördelningsrisker och så kallade äkta katastrofrisker avseende bolagets försäkringsportfölj. Punktrisker avser risk till följd av att ett givet utfall ändras.

Fördelningsrisker, vilka också går under benämningen katastrofrisker, avser risken för ogynnsamt utfall. Analysen har utförts genom ett stresstest där man har antagit en viss procentuell förändring av den relevanta parametern eller att en sannolikhet uttryckt i procent har beräknats.

Nedan visas vilken påverkan detta har på resultatet och på det egna kapitalet:

Punktrisker

KSEK	Påverkan på resultat och eget kapital	
	2016	2015
Skadefrekvens	- 2 772	- 1 825
Medelskadebelopp	- 2 772	- 1 825
Skadeinflation	- 1 168	- 807

Fördelningsrisker

Sannolikheten för att mer än 50 procent av kapitalbasen eroderas bort på grund av ogynnsamt skadeutfall under redovisningsperioden är 0 procent. Sannolikheten för att mer än ingående premiereserv förbrukas till att täcka skador under resten av avtalsperioden för löpande avtal är 0 procent. Resultatpåverkan som en följd av ett katastrofscenario som inträffar högst var 200:e år under givet aktuellt återförsäkringsprogram skulle bli 8 055 KSEK.

Äkta katastrofrisker

För Svenska Kommun Försäkrings AB föreligger ingen sannolikhet för äkta katastrofrisker.

Koncentration av försäkringsrisk

Svenska Kommun Försäkrings AB: s tio ägarkommuner och försäkringsrisker visar på en riskspridning. Någon geografisk koncentration av delägarna och riskerna föreligger ej. Riskerna är oberoende av varandra. Inom varje delägare och risk finns dock koncentrationer av större risker exempelvis kommunala energiverk, bibliotek, skolor samt hamnar även om de är oberoende av varandra. Det finns ingen specifik försäkrad händelse med risk för spridning till andra delägare och risker. Valutarisk finns i norska kronor för riskerna hänförliga till Trondheim kommun, men är begränsad i och med att både intäkter och kostnader är i norska kronor.

Likviditetsrisk avseende försäkringsverksamheten Svenska Kommun Försäkrings AB:s likviditetsrisk anses ringa, då risken till största delen finns inom gruppen.

Känslighetsanalys avseende placeringsrisker

I den gjorda känslighetsanalysen för Svenska Kommun Försäkrings AB har känsligheten beräknats avseende förändring av marknadsräntan och den allmänna kreditrisken. Analysen har utförts genom ett stresstest där man har antagit en viss procentuell förändring av den relevanta parametern. Nedan tabell visar vilken påverkan dessa förändringar har på resultatet och på det egna kapitalet.

**Känslighetsanalys försäkringsrisker
2016**

Placeringsrisker	Förändring	Förändring i resultat- räkningen	Förändring i eget kapital
KSEK			
Förändring i kapitalbasen på grund av:			
– ökade marknadsräntor	1%	-335	-335
– allmän kreditrisk (Förändring i spread)	0,5%	-416	-416
– valutakurs (NOK/SEK)	10%	-2 647	-2 647

2015

Placeringsrisker	Förändring	Förändring i resultat- räkningen	Förändring i eget kapital
KSEK			
Förändring i kapitalbasen på grund av:			
– ökade marknadsräntor	1%	-427	-427
– allmän kreditrisk (Förändring i spread)	0,5%	-617	-617
– valutakurs (NOK/SEK)	10%	-1939	-1939

Maximal ansvarighet för bolaget uttryckt i KSEK är:

		2016		2015	
		Självbehåll	ÅFskydd	Självbehåll	ÅFskydd
<i>Brand & annan skada på egendom</i>					
Bostäder	Per skada	1 000	350 000	1 000	302 000
	Per år	3 000	olimiterat	3 000	303 000
Energiverk	Per skada**	74 000	1 173 225	66 000	1 056 400
	Per år	74 000	olimiterat	6 000	829 000
Kommun övrigt	Per skada	2 000	1 029 070	2 000	1 020 600
	Per år	6 000	olimiterat	17 000	363 000
Ansvar	Per skada	2 000	58 000	1 000	62 000
	Per år	4 000	96 000	12 000	68 000
*Byggfel	Per skada	0	120 000	0	120 000
	Per år	0	754 917	0	745 257
Olycksfall	Per skada	1 350	198 650		
	Per år	1 500	198 500		
*Skog	Per skada	0	2 084 500	120	149 625

*Byggfel och skogsförsäkringarna är återförsäkrade till 100 %, dock avgår en självrisk.

** Återförsäkringsskydd för enskild storskada är tecknat upp till en gräns som innebär att bolaget har bedömt en egen risk på 65 MSEK på estimerad maximal skadekostnad längst upp i programmet

Avseende energiverk och kommun övrigt avser åf skyddet per skada två stycken enskilda excess of loss försäkringar.

Normalt sett understiger åf skyddet per skada stop loss skyddet.

Skadetriangel

Denna skadetriangel visar bruttosiffror (KSEK) för samtliga försäkringsgrenar sammanslagna

Skadeår	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (Brutto)	17 178	39 463	35 410	37 498	30 829	151 558	78 265	52 151	67 518	59 433	59 420	51 528	78 486	764 461
Ett år senare	23 652	39 179	57 799	45 089	28 512	152 226	96 951	48 302	57 258	64 536	60 868	43 137		725 348
Två år senare	24 209	39 656	61 964	47 626	27 406	151 011	102 483	46 474	45 698	65 879	56 546			676 604
Tre år senare	24 059	40 778	62 715	48 572	28 482	148 222	102 465	44 533	44 385	69 002				620 911
Fyra år senare	24 019	40 573	61 143	51 321	28 507	147 246	112 408	44 637	45 730					563 282
Fem år senare	23 867	41 886	58 777	53 096	28 088	147 327	111 790	44 283						516 854
Sex år senare	23 867	43 118	58 665	53 108	28 946	147 320	112 217							474 981
Sju år senare	23 867	43 187	54 381	53 110	29 333	147 356								358 979
Åtta år senare	23 867	40 227	54 384	53 132	30 255									209 611
Nio år senare	23 867	40 273	54 456	53 132										171 728
Tio år senare	23 867	39 191	54 449											117 507
Uppskattad slutlig skadekostnad per 2015-12-31	23 867	39 191	54 449	53 132	30 255	147 356	112 217	44 283	45 730	69 002	56 546	43 137	78 486	805 396
Ack Utbetalda skadeersättningar	23 867	39 177	54 449	53 132	29 229	147 294	111 593	43 675	41 923	58 972	31 183	13 557	6 662	662 458
Avsättning orglerade skador	0	14	0	0	1 026	62	624	609	3 808	10 030	25 363	29 579	71 824	142 938
Ackumulerat över/underskott	-6 690	272	-19 038	-15 634	574	4 203	-33 952	7 868	21 788	-9 569	2 874	8 391	0	-40 935
D:o i % av initial skadekostnad	-38,9%	0,7%	-53,8%	-41,7%	1,9%	2,8%	-43,4%	15,1%	32,3%	-16,1%	4,8%	16,3%	0,0%	

Denna skadetriangel visar nettosiffror (KSEK) för samtliga försäkringsgrenar sammanslagna

Skadeår	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (netto)	17 178	26 653	27 945	29 582	25 538	37 108	34 183	38 140	21 056	21 855	23 761	20 139	43 329	372 192
Ett år senare	15 074	29 373	33 629	33 358	21 135	28 307	43 194	66 911	14 265	19 164	23 009	25 097		360 357
Två år senare	15 631	28 660	31 439	34 951	22 530	34 123	75 536	68 016	12 624	20 784	22 024			373 971
Tre år senare	15 481	28 410	32 787	34 778	24 496	54 861	78 194	61 658	12 024	19 760				370 147
Fyra år senare	15 441	28 146	31 799	36 744	25 083	55 440	88 630	62 124	12 164					363 269
Fem år senare	15 277	28 143	34 369	38 571	23 483	55 515	88 961	61 484						353 519
Sex år senare	15 324	28 407	34 794	38 907	23 871	55 806	88 921							293 771
Sju år senare	15 324	28 878	30 985	38 910	23 432	55 783								203 578
Åtta år senare	15 324	28 090	31 062	39 287	24 326									148 358
Nio år senare	15 324	25 703	31 062	39 287										111 376
Tio år senare	15 324	25 703	31 062											72 089
Uppskattad slutlig skadekostnad per 2015-12-31	15 324	25 703	31 062	39 287	24 326	55 783	88 921	61 484	12 164	19 760	22 024	25 097	43 329	474 533
Ack. Utbetalda skadeersättningar	15 324	25 703	31 062	39 287	24 326	55 783	88 921	61 484	12 164	19 722	14 246	9 414	6 662	414 366
Avsättning orglerade skador	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38	7 778	15 684	36 667	60 167
Ackumulerat över/underskott	1 853	951	-3 117	-9 705	1 212	-18 675	-54 738	-23 344	8 892	2 095	1 736	-4 958	0	-102 341
D:o i % av initial skadekostnad	10,8%	3,6%	-11,2%	-32,8%	4,7%	-50,3%	-160,1%	-61,2%	42,2%	9,6%	7,3%	-24,6%	0,0%	

Mål, principer och metoder för hantering av övriga risker i Bolaget

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att försäkringsföretaget får svårigheter att fullgöra de åtaganden som är förenade med försäkringsskulder och finansiella skulder. Likviditetsrisk kan även uttryckas som risken för förlust eller försämrad intjäningsförmåga till följd av att försäkringsföretagets betalningsåtaganden inte kan fullgöras i rätt tid. Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder inklusive derivatinstrument har olika löptider.

Försäkringsföretagets strategi för att hantera likviditetsrisker syftar till att i största möjliga utsträckning matcha förväntade in- och utbetalningar med varandra (s.k. asset-liability management eller ALM). Detta görs med hjälp av avancerad likviditetsanalys av finansiella tillgångar och försäkringsskulder. Likviditeten bevakas löpande och stresstester utförs för olika scenarios

Förfallostruktur för åtaganden, baserade på avtalade löptider

Skulder 2016	< 1 år	1-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella skulder	19 770			19 770
Försäkringstekniska avsättningar	68 818	89 779	1 035	159 631

Tillgångar 2016	< 1 år	1-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar	300 465			300 465
Återförsäkrarens andel försäkringstekniska avsättningar	37 797	44 974	0	82 771

Skulder 2016	< 1 år	1-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella skulder	19 770			19 770
Försäkringstekniska avsättningar	68 818	89 779	1 035	159 631

Tillgångar 2016	< 1 år	1-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar	300 465			300 465
Återförsäkrarens andel försäkringstekniska avsättningar	37 797	44 974	0	82 771

*Inträffade skador är normalt färdigreglerade och stängda inom fem år.

Inga finansiella tillgångar har varken förfallit till betalning eller skrivits ner. Kreditkvaliteten på dessa tillgångar är mycket god.

Likviditetsrisken hanteras genom att placeringstillgångarna placeras i aktieindexobligationer utgivna av Kommuninvest, statsobligationer utgivna av svenska och norska staten samt fond hos Svenska Handelsbanken.

Operativa risker

Operativa risker avser risken för förlust till följd av otillräckliga eller bristfälliga processer och system samt personal och yttre händelser. De operativa riskerna rymmer administrativa risker. Dessa utgörs av kvaliteten på levererad finansiell information samt bemanning och kunskapstillgång. Redovisningen sköts i egen regi med support avtal tecknat med Marsh Management Services Sweden AB. Bokföringens kvalitet säkerställs av väl utvecklade kontrollfunktioner i befintliga arbetsdokument. Hos Marsh Management Services Sweden finns kunskap att sköta bolaget hos flera personer.

Solvens och kapital

För Svenska Kommun Försäkrings AB, anger riskaptiten gränsen för det risktagande som företagen är beredda att acceptera för att uppnå sina strategiska mål. Riskaptiten definierar toleransnivåerna för samtliga riskkategorier så att en aktsam hantering av verksamheten garanteras, samtidigt som den ligger i linje med ägarnas förväntningar.

Ett av de absolut främsta målen för bolagens riskhanteringsstrategi är att styra och optimera företagets riskexponering. Avsikten är att optimera effekterna av oönskade och/eller oväntade händelser så att sannolikheten för att bolagen skall uppnå sina strategiska mål för styrningen ökar.

Den framtida solvenspositionen har bedömts med en planeringshorisont på 3 år (2015-17). Bolaget har en låg riskprofil i förhållande till bolagets riskaptit. Bolagets SCR-ratio (tillgängligt kapital/SCR) per 2015-12-31 beräknad enligt standardformeln för det kommande solvens 2 regelverket är 101 % och överskrider gränsen av bolagets riskaptit på 50 % av bolagets solvenskapital (för enskild händelse/summa av händelser) plus årets premieinkomst för egen räkning. Solvenskvot (överskott/SCR) i genomförd ORSA under året ligger på 262 %.

Försäkringsverksamhet är en reglerad verksamhet med formella regler för minimikapital och kapitalbas.

Kapitalbas och kapitalbuffert är mängden kapital som är tillgängligt för att täcka oväntade förluster i försäkringsverksamheten eller i kapitalförvaltningen.

Noter till bolagets finansiella rapport

Not 3. Premieinkomst före avgiven återförsäkring

	2016	2015
Premieinkomst direkt försäkring fördelat på försäkringstagare i:		
Sverige	132 293	117 524
Övriga EES-länder	25 672	26 742
Summa premieinkomst	157 964	144 266

Not 4. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Kapitalavkastningen i försäkringsrörelsen har baserats på den genomsnittliga summan av kapital i försäkringsrörelsen att placera till en kalkylränta på 0,6 % (3,1 %).

	2016	2015
Ingående avsättning för oreglerade skador f.e.r	26 101	21 564
Utgående avsättning för oreglerade skador f.e.r	60 167	26 101
Ingående avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker f.e.r	112	843
Utgående avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker f.e.r	-745	112
	85 635	48 620
Genomsnittlig summa	42 817	24 310
Avkastning	255	745

Not 5. Försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring

	2016	2015
Utbetalda försäkringsersättningar	-25 255	-35 176
Utbetalda skadehanteringskostnader	-7 951	-7 996
Summa utbetalda ersättningar	-33 206	-43 171

Not 6. Driftskostnader

	2016	2015
<i>Funktionsindelade</i>		
Anskaffningskostnader	-2 405	-3 303
Skadeförebyggande arbete	-4 891	-3 191
Riktade skadeförebyggande insatser	-8 229	-9 071
Naturskadefonden	-398	-571
Cederingsprovision	1 852	1 852
Vinstandel (Profit Commission)	0	566
Övriga kostnader	-20 690	-15 373
Driftskostnader	-34 762	-29 091
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-7 951	-7 996
Totala driftskostnader	-42 713	-37 086
<i>Kostnadsindelade</i>		
Personalkostnader	-11 084	-8 317
Avskrivningar	-1 516	-459
Övriga kostnader	-22 162	-20 314
Summa driftskostnader	-34 762	-29 091

Not 7. Upplysning om resultaträkningens poster

	2016	2015
<i>Totalt skadeförsäkring</i>		
Premieinkomst, brutto	157 964	144 266
Premieintäkt, brutto	157 889	145 072
Försäkringsersättningar, brutto	-73 958	-58 628
Driftskostnader, brutto	-34 762	-29 091
Resultat av avgiven återförsäkring	-44 304	-26 665
Uppdelat på försäkringsklass		
<i>Brand och annan skada på egendom- direkt försäkring</i>		
Premieinkomst, brutto	133 828	120 130
Premieintäkt, brutto	133 650	120 833
Försäkringsersättningar, brutto	-19 412	-19 412
Driftskostnader, brutto	-29 425	-24 230
Resultat av avgiven återförsäkring	-57 301	-39 662
<i>Allmän ansvarighet- direkt försäkring</i>		
Premieinkomst, brutto	24 136	24 136
Premieintäkt, brutto	24 239	24 239
Försäkringsersättningar, brutto	-41 672	-41 672
Driftskostnader, brutto	-5 337	-4 861
Resultat av avgiven återförsäkring	15 402	15 402
<i>Motor</i>		
Premieinkomst, brutto	0	0
Premieintäkt, brutto	0	0
Försäkringsersättningar, brutto	2 456	2 456
Driftskostnader, brutto	0	0
Resultat av avgiven återförsäkring	-2 405	-2 405

Not 8. Kapitalavkastning, intäkter

	2016	<u>2015</u>
<i>Ränteintäkter mm</i>		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		
Övriga ränteintäkter	238	284
Valutakursvinster, netto	8 149	0
Orealiserad vinst, netto	4 768	0
Realisationsvinster, netto	1 182	6 157
Summa kapitalavkastning, intäkter	14 338	6 441

Not 9. Kapitalavkastning, kostnader

	2016	<u>2015</u>
Räntekostnader	-1	-5
Valutakursförluster, netto	0	-2 088
Orealiserad förlust, netto	0	-8 713
Realisationsförluster, netto	0	0
Summa kapitalavkastning, kostnader	-1	-10 807

Not 10. Bokslutsdispositioner

	2016	<u>2015</u>
Ingående säkerhetsreserv	170 939	144 774
Avsättning till säkerhetsreserv	0	26 165
Utgående säkerhetsreserv	170 939	170 939

Not 11. Skatter

Aktuell skatt	2016	<u>2015</u>
Periodens skattekostnad	-4 345	-159
Total redovisar skattekostnad	-4 345	-159
Avstämning årets skattekostnad		
Redovisat resultat före skatt	19 202	159
Skatt	-4 224	-35
Skatteeffekt av:		
ej avdragsgilla kostnader	-121	-107
justering avseende tidigare taxering		-17
Redovisad effektiv skatt	-4 345	-159

Not 12. Placeringstillgångar

Placeringstillgångarna består av aktieindexobligationer och stadskuldsväxlar och är värderade till verkligt värde. Bolaget innehar endast noterade finansiella placeringstillgångar som klassificeras i nivå 1 enligt IFRS 13.

IFRS 13 finns i tre nivåer av tillgångar där nivå 1 är på prisnoteringar eller annan tillförlitlig marknadsdata. På nivå 2 finns det andra observerbara data för tillgången.

Nivå 3 innebär värdering utifrån data som inte är observerbara.

	<u>2016</u>			<u>2015</u>		
	Nominellt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Nominellt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning			Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning		
<i>Noterade värdepapper</i>						
Övriga svenska emittenter	171 775	171 775	171 775	188 763	188 729	188 729
Utländska emittenter				4 778	4 760	4 760
Totalt noterade värdepapper	171 775	171 775	171 775	193 542	193 489	193 489

Not 13. Materiella respektive immateriella tillgångar

Materiella tillgångar	Kontorsutrustning		Datautrustning		Övriga tillgångar	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>						
Ingående balans	1 061	165	171	63	1 565	1 477
Förvärv	163	1 046		122	1 171	758
Avyttringar och utrangeringar		-150		-14	-452	-670
Utgående balans	1 224	1 061	171	171	2 284	1 565
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>						
Ingående balans	-128	-79	-53	-33	-797	-810
Årets avskrivningar	-160	-112		-34	-457	-313
Avyttringar och utrangeringar		62		14	362	326
Utgående balans	-288	-128	-53	-53	-892	-797
Redovisat värde 1 januari	932	86	118	30	768	667
Redovisat värde 31 december	936	932	118	118	1 392	768
<i>Immateriella tillgångar</i>						
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>				
Ingående balans	1 933	0				
Förvärv	5 131	1 933				
Avyttringar och utrangeringar	0	0				
Utgående balans	7 064	1 933				
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>						
Ingående balans	0	0				
Årets avskrivningar	-900	0				
Avyttringar och utrangeringar	0	0				
Utgående balans	-900	0				
Redovisat värde 1 januari	1 933	0				
Redovisat värde 31 december	6 165	1 933				

Immateriella tillgångar avser utveckling av försäkringssystem som tagits i bruk under 2016.

Not 14. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument.

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Kund & lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar 2016				
Obligationer & andra räntebärande värdepapper	171 775		171 775	171 775
Kassa och bank		86 351	86 351	86 351
Upplupna intäkter		2 178	2 178	2 178
Totalt	171 775	88 530	260 305	260 305

	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella skulder 2016			
Övriga skulder	15 232	15 232	15 232

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Kund & lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar 2015				
Obligationer & andra räntebärande värdepapper	193 489		193 489	193 489
Kassa och bank		24 430	24 430	24 430
Upplupna intäkter		16	16	16
Totalt	193 489	24 446	217 935	217 935

	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella skulder 2015			
Övriga skulder	17 859	17 859	17 859

Not 15. Nettoresultat av finansiella transaktioner

Samtliga finansiella tillgångar är värderade enligt kategorin verkligt värdekategorin i IAS 39 med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen.

	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Kund & lånefordringar	Summa
Finansiella tillgångar 2016			
Aktier och andelar		-	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 950	-	5 950
Övriga finansiella placeringstillgångar		-	
Övriga lån		-	
Övriga fordringar		8 387	8 387
Totalt	5 950	8 387	14 337

	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Kund & lånefordringar	Summa
Finansiella tillgångar 2015			
Aktier och andelar		-	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-2 556	-	-2 556
Övriga finansiella placeringstillgångar		-	
Övriga lån		-	
Övriga fordringar		-1 809	-1 809
Totalt	-2 556	-1 809	-4 365

Not 16. Se sid 11 Rapport över förändringar i eget kapital

Not 17. Försäkringstekniska avsättningar

Avsättning för ej intjänad premie	2016			2015		
	Brutto	Åf's andel	Netto	Brutto	Åf's andel	Netto
Ingående balans	529	-417	112	1 335	-492	843
Förändring under året	75	-933	-858	-806	75	-731
Utgående balans	604	-1 349	-745	529	-417	112

Avsättning för oregrerade skador	2016			2015		
	Brutto	Åf's andel	Netto	Brutto	Åf's andel	Netto
Ingående balans	105 962	-79 861	26 101	96 082	-74 518	21 564
Förändring under året	38 878	-1 312	37 566	13 243	-8 242	5 002
Valutakursförändring	-1 902	-1 598	-3 499	-3 363	2 898	-464
Utgående balans	142 938	-82 771	60 167	105 962	-79 861	26 101

Not 18. Medeltal anställda samt löner och ersättningar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Medeltal anställda, kontorstjänstemän	9	8
varav kvinnor	6	5
män	3	3
varav antal i ledande ställning	1	1
varav män	1	1
Löner och andra ersättningar		
VD	1 178	1 112
Styrelseledamöter	429	364
Övriga anställda	4 917	3 244
Sociala avgifter, varav pensionspremie 2 025 (1 660)	4 687	3 619

Ersättning till styrelseledamöter beslutas årligen av bolagsstämman. Styrelsens ordförande uppbär ett arvode om 49 KSEK, vice ordförande 37 KSEK, ordinarie ledamöter samt suppleanter ett arvode om 25 KSEK vardera. Arvode till försäkringstagarrepresentant uppgår till 37 KSEK. Peder Björk har sagt upp sitt arvode från 1/11 - 2013.

Följande styrelsearvoden har utbetalts 2016	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Åsa Wiklund Lång, styrelsens ordförande från 2015-05	50	28
Carina Blank, styrelsens ordförande till 2015-05	-	20
Johan Nikula, vice ordförande från 2016-05	25	-
Peder Björk, vice ordförande från 2015-05 till 2016-05	-	-
Måns Montell, ersättare från 2015-05	25	14
Mats Johan Adner, styrelsens v ordf. från 2014-05 till 2015-05	-	15
Mats Johan Adner, ersättare från 2015-05	29	14
Karl-Ove Andersson, försäkringsrepresentant, ledamot	37	37
Ann-Catrin Fredriksson, ledamot	25	24
Fredrik Ahlstedt, ledamot till 2015-05	-	10
Fredrik Ahlstedt, ersättare från 2015-05	24	14
Peter Roslund, ledamot	25	24
Carl-Jacob Midttun, ledamot till 2015-05	-	10
Olaf Løberg, ledamot från 2015-05*	25	-
Ulf Krabisch, ledamot	25	24
Paul Åkerlund, ledamot	25	24
Lennart Holmlund, ledamot till 2015-05	-	10
Hans Lindberg, ledamot från 2015-05	25	14
Silvia Sandin Viberg, ledamot till 2016-04	8	24
Per Nylén, ledamot från 2016-05	17	-
Joachim Danielsson, ersättare till 2015-05	-	10
Jan-Ivar Bjørnli, ersättare	24	24
Micael Dahlberg, ersättare till 2015-05	-	10
Marlene Burwick, ledamot från 2015-05	25	14
Elin Ask, ersättare från 2015-05	14	14
Anna Liedholm, ersättare till 2015-05	-	10

Verkställande direktörens årslön uppgick till 1 178 (1 112) KSEK, därutöver skattepliktig bilförmån.

Ersättning till verkställande direktören fastställs av bolagets styrelse.

Ersättning till verkställande direktören utgörs av fast lön.

Bolaget har inget incitamentsprogram. Inga rörliga ersättningar utgår.

Per balansdagen var förhållandena med Verkställande direktören sådana att avtalets uppsägningstid av endera parten uppgick till 3 månader. Vid uppsägning från bolagets sida var Verkställande direktören utöver lön under uppsägningstiden berättigad till avgångsvederlag motsvarande 15 månadslöner.

Om Verkställande direktören skulle erhålla inkomst från annan arbetsgivare reduceras avgångsvederlaget med motsvarande.

Pensionen följer ITP-planen. Verkställande direktören hade på balansdagen en avtalad pensionsålder om 65 år.

Årets kostnadsförda pensionspremie avseende VD uppgick till 553 (628) SEK.

Bolaget har i övrigt antagit en ersättningspolicy som publiceras på bolagets hemsida, www.skfab.se

Not 19. Transaktioner med närstående

Inga transaktioner med närstående har skett under året.

Not 20. Förväntade återvinningstider för skulder och tillgångar

Alla tillgångar och skulder förväntas återvinnas inom tolv månader med undantag av en del av försäkringstekniska avsättningar och en aktieindexobligation som förväntas återvinnas mellan ett till fem år.

Not 21. Arvode till revisorerna (kostnadsförda)

<i>Revision</i>	2016	<u>2015</u>
KPMG, revisionsarvode	305	305
KPMG, revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0

(Ingen ersättning har utbetalats till KPMG utöver revisionsarvode.)

Utöver revisionsarvode har 0 (18) KSEK betalats ut till KPMG avseende rådgivning.

Not 22. Ställda panter och eventalförpliktelser

Poster inom linjen	2016	<u>2015</u>
<i>Ställda panter</i>		
För försäkringstekniska avsättningar (f.e.r.) registerförda tillgångar	-	58 741
Tillgångar ställda till förmån för försäkringstagarna för att täcka försäkringstekniska avsättningar enligt FRL 6:11	74 497	
<i>Eventalförpliktelser</i>	Inga	Inga

Not 23. Vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande belopp (kr)

Fritt eget kapital	-4 617 342
Årets resultat	<u>14 856 500</u>
	10 239 158
Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinsten disponeras på följande sätt:	
i ny räkning balanseras	10 239 158

Not 24. Händelser av väsentlig betydelse för företaget som har inträffat efter balansdagen

Bolaget har för 2017 bland annat slutit nya återförsäkringsavtal med Swiss Re Europé S.A., Munich Reinsurance Co., Allianz Global Corporate & Specialty AG, General Re, IF Skadeförsäkring, Hannover Re, AIG Europé Ltd, Inter Hannover, QBE Liability samt Kommun Garanti Reinsurance S.A.

Från 2016 tecknas Kollektiv Olycksfall med kommunerna när deras nuvarande avtal löper ut. Under 2017 är flertalet delägare anslutna till lösningen.

Bolagets VD blev i januari 2017 arbetsbefriad som en konsekvens av bristande efterlevnad av attestregler. Ekonomisk effekt för bolaget är liten. VD kommer inte att återgå till sitt arbete. Vice VD har trätt in som ledare av verksamheten. Ny VD tillsätts våren 2017.

Underskrifter

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas årsstämman 2017-05-19 för fastställelse.

Gävle, den 2017

Åsa Wiklund Lång
Ordförande

Ann-Catrin Fredriksson

Marlene Burwick

Per Nylén

Paul Åkerlund

Ulf Krabisch

Olaf Løberg

Hans Lindberg

Johan Nikula

Peter Roslund

Karl-Ove Andersson
Försäkringstagarrepresentant
Tf Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2017

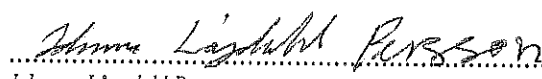
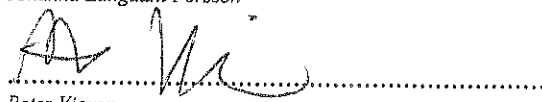
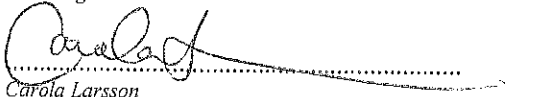
KPMG
Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum

Samordningsförbundet Umeåregionen

2017-02-24

Plats och tid	Ungdomstorget, Umeå, klockan 08.15-12.00	
Beslutande	Peter Vigen Carola Larsson Ulf Björk Mikael Broman Patrik Nilsson	Umeå kommun, ordförande Arbetsförmedlingen Västerbottens läns landsting Försäkringskassan Robertsfors kommun
Övriga deltagare	Mikael Holmlund Johanna Långdahl Persson Katarina Hansson Emma Anderbom	Förbundschef Administratör Biträdande förbundschef Utredare
Sekreterare	Johanna Långdahl Persson	
Ordförande	Peter Vigen	
Justerare	Carola Larsson	

BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag hos Västerbottens läns landsting samt Nordmaling, Vindeln, Umeå, Robertsfors och Vännäs kommuner.

Samordningsförbundet Umeåregionen

Sammanträdesdatum: 2017-02-24 Justeringsdatum: 2017-04-03
Datum för anslags uppsättande: 2017-04-07 Datum för anslags nedtagande: 2017-04-28

Protokollet förvaras på Samordningsförbundets kansli.

Underskrift

.....
Johanna Långdahl Persson

§ 1 Mötets öppnande

Ordförande förklarade mötet öppnat.

§ 2 Incheckning/presentation

Var och en runt bordet presenterade sig och ”checkade in”, det vill säga utifrån egen vilja beskriva det personliga nuläget.

§ 3 Val av justerare

Carola Larsson utsågs att justera dagens protokoll.

§ 4 Föregående protokoll (Bilaga 1)

Föregående protokoll gick igenom och lades till handlingarna.

§ 5 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes utan tillägg.

§ 6 Föregående beredningsgruppsmöte

Mikael Holmlund rapporterade från föregående sammanträde för beredningsgruppen.

Styrelsen godkände rapporten.

§ 7 Årsplan 2017 (Bilaga 2)

Mikael Holmlund presenterade ett förslag på detaljplan för årets sammanträden.

Styrelsen antog årsplanen.

§ 8 Avstämning Vuxenplattform och ESF-ansökan

Vuxenplattformen

Mikael Holmlund och Emma Anderbom föredrog nuläget i arbetet med vuxenplattformen. Bland annat rapporterades att:

- Rekrytering av utvecklingsledare pågår och beräknas slutföras inom kort
- Det är inplanerat en workshop för berörda medarbetare den 24 mars
- De fortsatta utredningsuppdragen pågår d.v.s. social redovisning, vuxna hemmasittande, inflytande/delaktighet och avslut i plattformen.
- Tidsplan för implementering är fastställd

Under denna punkt diskuterades också resurser i plattformen.

ESF

Emma Anderbom rapporterade om nuläget vad gäller förbundets ansökan om medel från ESF. ESF-rådet har kommit med information om att aktiva insatser för kompetensutveckling av egen personal inte får genomföras i det insatsområde som vi sökt medel från. Emma presenterade därför ett förslag om att ta bort dessa delar.

Styrelsen godkände förändringen och rapporten.

§ 9 Slutrapport förstudie psykisk ohälsa i kontaktyrken (Bilaga 3)

Mikael Broman föredrog i korthet slutrapporten från förstudien om stressrelaterad ohälsa i kontaktyrken. Mikael rapporterade också om nuläget i arbetet med överenskommelsen som förstudien resulterade i.

Styrelsen godkände rapporten.

§ 10 Årsredovisning 2016 (Bilaga 4)

Mikael Holmlund föredrog årsredovisningen i form av resultat, utförda aktiviteter, ej utförda aktiviteter, framgångar och motgångar samt det ekonomiska utfallet. Styrelsen diskuterade rapporten löpande under föredragningen.

Beslut: Styrelsen beslutade att anta föreslagen årsredovisning för verksamhetsåret 2016.

§ 11 Slutrapport Stödstruktur för socialt företagande (Bilaga 5)

Som en del av årsredovisningen föredrog Mikael Holmlund slutrapporten för Stödstruktur för socialt företagande.

Styrelsen godkände rapporten.

§ 12 Överskott av medel

I den ekonomiska redovisningen för 2016 års verksamhet framgår att förbundet för första gången på många år har ökat det egna kapitalet. Detta är olyckligt då pengarna som medlemmarna skjutit till ska gå till aktiva insatser. Det egna kapitalet uppgår till 3 200 tkr per den sista januari 2016.

Beslut: För att nyttja detta överskott beslutar styrelsen att genomföra ett s.k. call till verksamheterna. Detta innebär att alla verksamheter hos förbundets medlemmar kan söka medel för att under 2017 genomföra ytterligare ansträngningar vad gäller samverkan i arbetslivsinriktad rehabilitering. Tidplan för detta beslutas till:

- Sista ansökningsdag den 24 mars
- Beredning 7 april
- Beslut 21 april.

§ 13 Förslag social redovisning i hela förbundet (bilaga 6)

Mikael Holmlund presenterade en plan för att genomföra social redovisning i hela förbundet.

Beslut: Styrelsen beslutade att anta planen.

§ 14 Rapport från möten med Socialförsäkringsministern

Peter Vigren rapporterade från det möte som han tillsammans med förbundschefen hade med socialförsäkringsministern. Peter rapporterade också från de diskussioner som var med ministern vid ordförandedagarna som Nationella nätverket – NNS anordnade. Båda dessa möten beskrevs som mycket positiva.

Styrelsen godkände rapporten. Styrelsen beslutade också att bjuda in den chef i norr som ansvarar för unga med aktivitetsersättning.

**§15 Nominering till styrelsen för Nationell nätverket för samordningsförbund
– NNS**

Styrelsen beslutade att nominera Peter Vigren.

**§16 Information om spridningsinsats i inlandet/diskussion om eventuellt
ytterligare insatser**

Mikael Broman rapporterade från en aktivitet i Lycksels den 2 februari som genomförts med bland annat deltagande från vårt förbund. Syftet med aktiviteten var att intressera fler inlandskommuner för att starta eller söka medlemskap i samordningsförbund. Styrelsen diskuterade om ytterligare ansträngningar behöver göras.

Beslut: Styrelsen gav Peter Vigren i uppdrag att driva frågan i sina nätverk.

§17 SUS stödjare

Mikael Holmlund rapporterade om det erbjudande som Försäkringskassan gett om en s.k. SUS stödjare för Norrland. Förslaget bygger på att norrlandsförbunden ska dela på en gemensam resurs som ska arbeta för att öka kvalitén i SUS.

Beslut: Styrelsen beslutar att förbundet ska vara med i satsningen än om det finns ett antal utmaningar i upplägget.

§18 Datum för ledarskapsdag

De tidigare beslutade ledarskapsdagarna genomfördes ej därför diskuterades nya datum för dessa dagar.

Beslut: Nya datum för ledarskapsdagar i samverkan beslutades till 9/5 och 29/9.

§19 Övriga frågor

Inga övriga frågor fanns anmälda.

§ 20 Utcheckning

Samtliga mötesdeltagare gav sin feedback på sammanträdet.

§ 21 Mötet avslutas

Ordförande förklarar mötet avslutat.

2017-04-12

Tack!

Jag vill framföra ett stort tack för att er kommun valt att inte påskpynta med fågelfjädrar i år.

Djurens Rätts kartläggning inför påsken 2017 visar att i princip alla påskfjädrar som säljs på den svenska marknaden kommer från fåglar, vanligtvis från kalkoner som fötts upp under hemska förhållanden i köttindustrin i USA.

I år är er kommun en av de 72 kommuner som valt att pynta på ett annat sätt för fåglarnas skull. Vi uppskattar verkligen ert beslut och hoppas att medborgarna i er kommun också uppskattar det.

Det kan vara intressant för er att veta att förra året var det 11 kommuner på fjäderfria listan. Frågan har fått stor uppmärksamhet i media i år. Hela fjäderfria listan hittar ni på www.djurensratt.se/paskfjadrar

Stort tack!

Med önskan om en glad påsk!

Med vänliga hälsningar,

Camilla Björkbom
Förbundsordförande

Djurens Rätt är Sveriges största djurrätts- och djurskyddsorganisation med mer än 40 000 medlemmar.

Avdelningen för energieffektivisering
 Enheten för resurseffektivt samhälle

 Umeå kommun
 Att: Kommunstyrelsens ordförande

Alliance for Urban Sustainability

Med detta brev vill vi tacka Umeå för ert stora engagemang i det internationella nätverket Alliance for Urban Sustainability som är en långsiktig och prioriterad satsning från Regeringskansliet och Energimyndigheten.

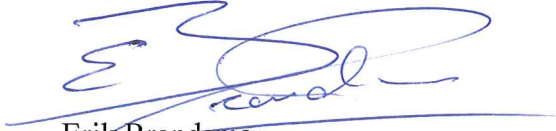
Umeå har sedan 2013 varit en aktiv deltagare i Sveriges internationella initiativ för att främja hållbar stadsutveckling. Särskilt inom området att säkerställa rättvisa i stadens klimatåtgärder och att engagera medborgare inom hållbar stadsutveckling har Umeå inspirerat såväl franska som svenska städer.

Idag består Alliance for Urban Sustainability av svenska och franska städer med stöd av nationella myndigheter. Den långsiktiga ambitionen är att utvidga nätverket till fler städer inom andra EU medlemsstater. Med fler medlemmar kan spridningen av metoder och angreppssätt mellan städerna bli ännu bättre och möjliggöra EU finansiering.

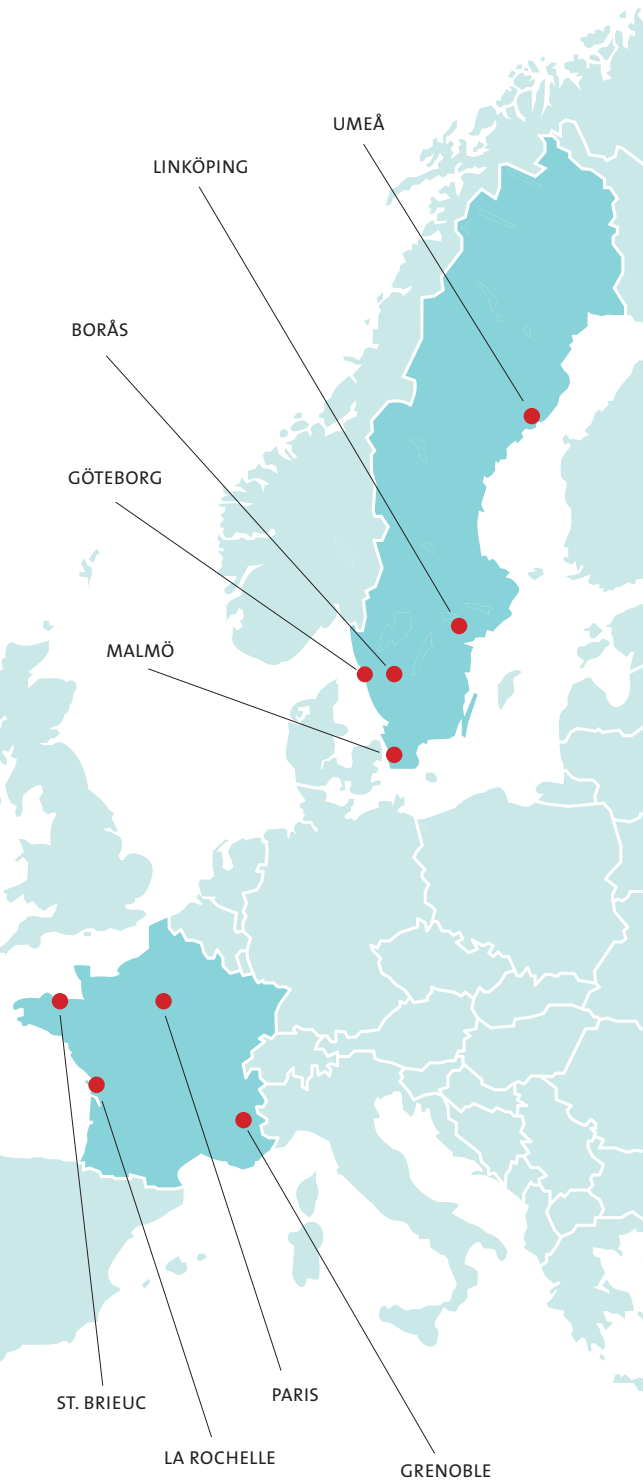
I år arbetar vi med att vidareutveckla ett konkret samarbete inom nätverket där städerna lånar idéer av varandra och utvecklar projekt tillsammans. Städerna har nyligen träffats i St. Briec för ett två-dagars möte för att fördjupa sig och hitta samarbetspartners för specifika aktiviteter. Detta möte blev en viktig milstolpe i utvecklingen av nätverket. Nu fortsätter arbetet på hemmaplan, kompletterat av en rad webinarier. Nästa internationella möte förväntas äga rum till hösten i Sverige.

Städerna som deltar i nätverket får stöd i form av strategisk rådgivning, deltagande i internationella forum och regelbundna nätverksträffar (både inom Sverige och internationellt), ekonomiskt stöd för deltagande i internationella möten, samt tillgång till expertkompetens inom energi och hållbarhet. En viktig framgångsfaktor är att städerna själva driver agendan för samarbeten och möten inom nätverket.

Jag vill särskilt tacka Umeå för ert stora engagemang och bidragande med erfarenheter.

Erik Brandsma
 Generaldirektör Energimyndigheten

Alliance for Urban Sustainability Contacts:

BORÅS: *Camilla Axelsson*
camilla.axelsson@borasem.se

GÖTEBORG: *Ann-Louise Hohlfält*
ann-louise.hohlfalt@stadshuset.goteborg.se

GRENOBLE: *Perrine Flouret*
perrine.flouret@grenoble.fr

LA ROCHELLE: *Matthieu Graindorge*
matthieu.graindorge@agglo-larochelle.fr

LINKÖPING: *Helena Kock-Åström*
helena.kock-astrom@linkoping.se

MALMÖ: *Anna Wagrowski*
anna.wagrowski@malmö.se

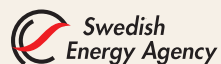
PARIS: *Sabine Romon*
sabine.romon@paris.fr

ST. BRIEUC: *Jocelyn Chauwin*
jchauwin@mairie-saint-brieuc.fr

UMEÅ: *Albert Edman*
albert.edman@umea.se

Ministry of Housing and Sustainable Homes
General Directorate for Development, Housing and Nature
Head Office for Spatial Planning, Housing and Landscapes
Delphine Gaudart
delphine.gaudart@developpement-durable.gouv.fr

Swedish Energy Agency
Karin Fant
karin.fant@energimyndigheten.se

Alliance for Urban Sustainability

Supporting SDG 11 and the EU Approach to Urban Sustainability

What is the Alliance?

The Alliance for Urban Sustainability is a platform to enable cities to identify and adopt innovative sustainable urban solutions by examining issues of common concern and exchanging ideas and experience.

- We are composed of like-minded cities interested in sharing knowledge about what works and what does not work.
- We aim to foster international partnerships leading to learning, increased experience and improved support for sustainable solutions to problems in urban areas.

- We are a network of peers from urban areas that strive to exchange knowledge and find solutions to common challenges.
- Our partnerships provide a test-bed and an opportunity for hands-on experimentation with innovative solutions.
- Our workshops enable in-depth discussions on topics of common interest and net-working, leading to long-term collaborative relationships.

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES
Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable

EU Approach to Urban Sustainability

Working together for a sustainable, innovative and economically powerful Europe that offers a good quality of life.

Sustainable solutions for urban areas through partnerships

Innovation gateways

The focus of this topic is on sharing, testing and further developing methods for systematically driving innovation and involving a variety of different actors to support sustainable urban development. Network cities aim to share, study, test and adapt case studies, culminating in a best-practices report on systematic approaches to stimulating innovation that aims to improve urban sustainability.

Equity and environmental justice in urban efforts to address climate change

Conventional approaches to climate change mitigation and adaptation in urban areas focus on the physical and technical dimensions of the challenge, often resulting in negative effects on vulnerable social groups. The objective of this work is to define a more humanized concept of mitigation and adaptation and to examine ways to design environmental justice-oriented methods for testing by network cities.

Scaling up energy efficiency retrofits

The focus of this topic is on sharing and duplicating experience with promoting energy-efficiency retrofits in apartment buildings. Knowledge sharing addresses the roles of building owners, infrastructure owners and energy providers in promoting investment in energy-efficiency retrofits in apartment buildings.

Engaging citizens to promote sustainable behaviour

The aim of collaboration on this topic is to identify and evaluate methods and tools for cities to engage citizens in dialogue, focusing on:

- Educating and motivating citizens to influence attitudes and behaviour
- Enabling citizens to contribute to urban planning and development, to create contexts that 'make it easy to do the right thing'

What do we do?

The Alliance members share a platform for knowledge exchange and learning.

- We provide a knowledge-sharing platform for cutting-edge initiatives in the field of sustainable urban development.
- We engage leaders from the participating, cities, the private sector, academia and other stakeholders.
- We work with political decision makers, urban managers, academic centres, & businesses.

- We work collaboratively, sharing

- Approaches
- Methods &
- Tools

University collaboration

The network promotes exchange between universities in the network cities. Researchers collaborate to address specific challenges of concern to the cities.

Kommunrevisionen

2017-04-27

Umeå kommun

Kommunstyrelsen

Umeå kommun

Fråga rörande skiljedomsförfarande

På kommunrevisionens sammanträde 2017-04-19 lyftes frågan om skiljedomsförfarande. Revisionen beslutade på mötet att ställa en fråga angående detta till kommunstyrelsen.

Revisionen har uppmärksammat att Umeå kommun i avtal med andra offentliga aktörer väljer att nyttja skiljedomsförfarande som metod vid skiljaktiga uppfattningar kring avtalen och dess innehåll. Senaste exemplet på detta är vid tillskapandet av en gemensam nämnd för brandförsvaret.

Revisionen skulle utifrån detta vilja ha svar från kommunstyrelsen, på varför skiljedomsförfarande anses vara bättre än allmän domstol för denna typ av avtal? Det finns enligt revisionens åsikt generellt frågeställningar kring denna metod i form av insyn, kostnader och möjligheten för samtliga parter att nyttja förfarandet.

Svar önskas elektroniskt till e-post per.skalk@kpmg.se för vidare hantering av kommunrevisionen.

Efter uppdrag,

Per Skalk
Sakkunnigt biträde

From: Lennart Nilsson
Sent: den 27 april 2017 15:54
To: per.skalk@kpmg.se
Cc: Tomas Jakobsson; Kerstin Magnusson
Subject: SV: Fråga från revisionen

Hej – generellt så rekommenderar vi kommunjurister ett tvisteförfarande inför allmän domstol.

Förekomsten av klausuler med skiljedomsförfarande beror av motpartens enträgna begäran, eller om det på annat sätt skulle gynna avtalet och dess parter.

Vad gäller det specifikt angivna avtalet så kan jag och min kollega (Carina Lidgren-Heimersson) ej erinra oss att vi medverkat vid upprättandet av detsamma.

med vänlig hälsning

Lennart Nilsson

Kommunjurist

090-161208

Umeå kommun

901 84 Umeå

Besöksadress: Skolgatan 31A

www.umea.se/kommun

Från: Tomas Jakobsson
Skickat: den 27 april 2017 15:28
Till: Lennart Nilsson
Kopia: Kerstin Magnusson
Ämne: VB: Fråga från revisionen

Lennart, kan du svara på detta? /Tomas

Från: Anna Holmstedt
Skickat: den 27 april 2017 15:25
Till: Tomas Jakobsson <tomas.jakobsson@umea.se>
Ämne: VB: Fråga från revisionen

Från: Skalk, Per [<mailto:per.skalk@kpmg.se>]
Skickat: den 27 april 2017 15:22
Till: Anna Holmstedt
Ämne: Fråga från revisionen

Hej Anna,

Jag fick i uppgift av revisionen att ställa en fråga till kommunstyrelsen, så jag bifogar den i filformat för vidare hantering. Har du några frågor är du välkommen att kontakta mig.

Med vänliga hälsningar,

Per Skalk

KPMG AB
Manager Advisory
Offentlig Sektor

Phone: +46 73 8521902

E-mail: per.skalk@kpmg.se

[KPMG](#) | [Twitter](#) | [LinkedIn](#) | [YouTube](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

*** KPMG E-mail disclaimer ***

The information in this e-mail is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the addressee. Access to this email by anyone else is unauthorized.

If you are not the intended recipient, any disclosure, copying, distribution or any action taken or omitted to be taken in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Any opinions or advice contained in this e-mail are subject to the terms and conditions expressed in the governing KPMG client engagement letter.

KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Visit us at: www.kpmg.se

BIL 1**§ 28**

Diarienumr: KS-2017/00087

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt enligt 6 kap. 1a § i kommunallagen**Beslut**

Kommunstyrelsen beslutar

att följande bolag har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten under verksamhetsåret 2016:

Umeå Kommunföretag AB
AB Bostaden
Dåva Deponi i Umeå AB
Infrastruktur i Umeå AB
Kompetensspridning i Umeå AB
Science Park ii Umeå AB (51%)
Umeå Energi AB
Umeå Parkerings AB
Umeå Vatten och Avfall AB
European CBRNE Training Center (50%)
Kvarkenhamnar AB (50%)
Västerbottens Museum AB (60%)
Väven i Umeå AB (50%)
NLC Ferry Oy (50%)
Norrlandsoperan AB (40%)
Nolia AB (33,3%)
Uminova Innovation AB (25,2)
Uminova Expression (25%)
Visit Umeå AB (28%)

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Ärendebeskrivning

Genom en lagändring i kommunallagen som trädde i kraft 1 januari 2013, infördes en skyldighet för kommunstyrelsen att dess uppsiktsplikt, årligen i beslut, pröva om kommunens aktiebolag bedrivit sin verksamhet på sätt som är förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala befogenheten, se 6 kap. 1a § KL.

Kommunstyrelsen har löpande under verksamhetsåret 2016 haft en betydande kontakt med bolagen. Kontakterna som sker bland annat vid styrelsemöten, månatliga möten inom kommun- och koncernens ledningsgrupp samt möten inom bolagskoncernen, utgör en god grund för den prövning kommunstyrelsen har att göra enligt 6 kap. 1a § KL.

För att ytterligare förbättra informationen till kommunstyrelsen har respektive helägt och delägt bolag under 2016 haft en föredragning och frågestund på kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Bolagsordningar, ägardirektiv, årsredovisningar och styrelseprotokoll

Beredningsansvariga

Mikael Öhlund, vd och koncernchef Umeå kommunföretag

Beslutet ska skickas till

Umeå kommunföretag AB

VÄSTERBOTTENS
MUSEUM

200/04

17 MAJ 2004

Kommunstyrelsen,
Umeå kommun
Landstingsstyrelsen,
Västerbottens läns landsting

Bilagor § 35 styrelsemd
BIL. 2
18/5-04

ANG. HELENA ELISABETH-KYRKAN PÅ GAMMLIA

Vid bolagsstämman som hölls med representanter för ägarna den 7 maj 2004 diskuterades frågan hur museistyrelsen hanterat diskussionerna kring användningen av museikyrkan Helena Elisabeth på Gammlia.

Före kännedom översändes härmed en promemoria som redovisar styrelsens bevekelsegrunder och ställningstaganden i kontakterna med Svenska kyrkan och dess representanter i Umeå.

Med vänliga hälsningar

Ulrica Johansson
LÄNSMUSEICHEF

Bilagor:

PM gällande Helena Elisabeth-kyrkan på Gammlia

Västerbottens museum
Box 6083
SE-906 03 Umeå
Besöksadress: Gammlia
Telefon (vx) +46-(0)90-17 18 00
Fax +46-(0)90-77 90 00
Org nr 556534-0527
Bg 713-3697 Pg 69 45 89-3
info@vasterbottensmuseum.se
www.vasterbottensmuseum.se

VÄSTERBOTTENS
MUSEUM

200/04

17 MAJ 2004

PM GÄLLANDE HELENA ELISABETH-KYRKAN PÅ GAMMLIA

Helena Elisabeth som ägs av Stiftelsen Västerbottens museums samlingar och förvaltas av Västerbottens museum AB är en av Svenska kyrkan invigd gudstjänstlokal. Med hänsyn till kyrkans kulturhistoriska värde och för att kunna upprätthålla goda relationer till Svenska kyrkan och dess företrädare i Umeå stadsförsamling, som regelbundet nyttjar den för vigslar, dop och andra högtider, har museistyrelsen beslutat att följa Svenska kyrkans regelverk. Det betyder att Helena Elisabeth kan upplåtas för gudstjänster och förrättningar enligt Svenska kyrkans ordning. Det innebär i sin tur att borgerliga vigslar inte kan förrättas av vare sig hetero- eller homosexuella par i kyrkan, men att välsignelse (ej registrering) av partnerskap välkomnas.

När det gäller vilka trossamfund som äger rätt att förrätta vigslar har styrelsen, efter samråd med biskop Hans Stiglund i Luleå, beslutat följa den förteckning som Sveriges kristna råd (SKR) upprättat gällande vilka samfund som räknas som kristna.

Kyrkan kan även hyras ut till konserter, skolavslutningar med mera. Beslut om detta fattas vid varje tillfälle av museiledningen.

Västerbottens museum har som krav att kyrkorummets inredning och utseende skall respekteras av dem som använder det. Det betyder att det inte får förändras till exempel genom ommöblering eller att de kyrkliga föremålen täcks över i samband med av privatpersoner arrangerade högtider. En av museet utsedd kyrkvärd närvarar alltid vid förhyrning av kyrkan. Det är kyrkvärdens ansvar att se till att kyrkan används på ett värdigt sätt.

Umeå 17 maj 2004

Everth Gustavsson
ORDFÖRANDE

Ulrica Johansson
VD/LÄNSMUSEICHEF

Västerbottens museum
Box 6083
SE-906 03 Umeå

Besöksadress: Gammlia

Telefon (vx) +46-(0)90-17 18 00

Fax +46-(0)90-77 90 00

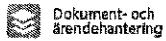

Org nr 556534-0527

Bg 713-3697 Pg 69 45 89-3

info@vasterbottensmuseum.se

www.vasterbottensmuseum.se

BIL.3

Lennart Nilsson (Kommunledningsstaben - Handläggare)

Hem

Ny...

Sök...

Funktioner

Mitt bibliotek

Gå till karta

Alla dessa ord

Ange sökord

Sök ▾ Generellt diarieärende: Årsredovisning 2016

Generellt diarieärende

Årsredovisning 2016 ▾

Översiktsvy

Ärende: KS-2017/00041 Skapad datum: 2017-01-13 Status: Avslutat

Detaljer Dokument (7) Beslut (0) Tjänsteutlåtanden (1) Externa frister (0) Processplan Filer i ärendet (12) Fler mappar ▾

Skicka till anteckningsbok ▾

Skriv ut dokument ▾

Visa: Alla (inklusive referenser)

✓	Nr.	Titel	Dokumentdatum	Dokumentkategori	Till/från	Ansvarig person	Status	Kopplad som	Avskriven
	7	Protokollsutdrag - Årsredovisning 2016	2017-03-27	X-Protokoll/minnesanteckningar	-	Tomas Jakobsson	Registrerat		
	6	Revisionsberättelse	2017-03-17	I-Skrivelse	Kommunrevisionen	Monica Fryxå	Registrerat		2017-04-07
	5	Granskningsrapport - Revisionsberättelsen	2017-03-17	I-Skrivelse	Kommunrevisionen	Monica Fryxå	Registrerat		2017-04-07
	4	Revisorernas redogörelse	2017-03-17	I-Skrivelse	Kommunrevisionen	Monica Fryxå	Registrerat		2017-04-07
	3	Protokollsutdrag - Årsredovisning 2016	2017-03-15	Protokollsutdrag	-	Tomas Jakobsson	Registrerat		
	2	Protokollsutdrag - Årsredovisning 2016	2017-03-08	Protokollsutdrag	-	Tomas Jakobsson	Registrerat		
	1	Årsredovisning 2016	2017-01-13	S-Tjänsteskrivelse	-	Tomas Jakobsson	Registrerat		

BIL. 4

Lekmannarevisorn
Västerbottens museum AB

VÄSTERBOTTENS MUSEUM		
2017-03-30		
Dnr	283/17	Stab
Ansö	01	AnNi

För kännedom:
Styrelsen i Västerbottens museum AB

Till årsstämman i
Västerbottens museum AB
Org. nr 556534-0527

Fullmäktiges presidium i region Västerbotten
respektive Umeå kommun

Granskningsrapport för år 2016

Lekmannarevisorn har som uppgift att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Jag har granskat bolagets verksamhet under år 2016. Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har utgått från en bedömning av risk och väsentlighet.

Min granskning visar att bolagets verksamhet under år 2016 har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms ha varit tillräcklig.

Umeå, 2017-03-20

Ulla-Britt Lindholm

Av förbundsfullmäktige i region Västerbotten utsedd lekmannarevisor i Västerbottens museum AB

1

Building a better
working world

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Västerbottens Museum AB, org.nr 556534-0527

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Västerbottens Museum AB för räkenskapsåret 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Västerbottens Museum ABs finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Västerbottens Museum AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Västerbottens Museum AB för räkenskapsåret 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Västerbottens Museum AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att förlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

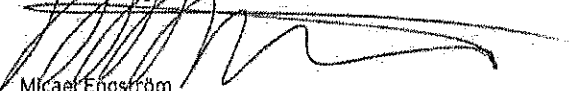
Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Skellefteå den 4 april 2017

Ernst & Young AB

Michael Engström
Auktoriserad revisor

Förvaltningsrätten i Umeå
Box 193
901 05 Umeå

Mål nr. 929-17

Daniel Kallos ./ Umeå kommun

angående laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen

Daniel Kallos (klaganden) har överklagat Umeå kommunstyrelsens(kommunen) beslut, avseende kommunstyrelsens uppsiktsplikt, §28 (dnr KS-2017/00087).

Kommunens inställning

Umeå kommun bestrider att ovannämnda beslut skulle vara olagligt utifrån någon av de i kommunallagen angivna olaglighetsgrunderna. Överklagandet bör avslås.

I enligt 10 kap. 8§ kommunallagen ska ett överklagat beslut, i detta fall kommunstyrelsens, upphävas om det inte tillkommit i laga ordning, beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen, det organ som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller beslutet strider mot lag eller annan författning.

Dock ankommer det inte på domstolen att pröva beslutets skälighet eller lämplighet.

Av det överklagade beslutet framgår att kommunstyrelsen gjort vad som åligger den enligt lag. Kommunstyrelsen har utfört sin uppsiktsplikt genom en kontroll av bolaget på det sätt som redovisats under den ärendebeskrivning som är en del av ifrågavarande beslut(se bil.1).

Umeå kommun

Postadress: 901 84 Umeå

Besöksadress: Skolgatan 31A

Telefon: 090-161000 (växel)

Webbplats: www.umea.se/kommun

Kommunstyrelsens uppsikt

Kommunstyrelsen har enligt 6 kap. 1 § andra stycket KL en skyldighet att utöva löpande tillsyn över den verksamhet som bedrivs av kommunala bolag. Enligt 6 kap. 1 a § KL ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje kommunalt bolag pröva om den verksamhet som bolaget bedrivit under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Lagstiftaren har i förarbetena till 6 kap. 1 a § KL (prop. 2011/12:106 s. 87) anført att det är kommunstyrelsen som bestämmer formerna för hur tillsynen ska gå till. Exempelvis kan den bestå i krav på kontinuerliga ekonomiska rapporter, riskbedömningar av borgensåtaganden eller stickprovsvisa granskningar.

Lagstiftaren har inte närmare utvecklat vad kommunstyrelsens förstärkta uppsiktsplikt enligt 6 kap 1 a § ska omfatta. I propositionen redovisas (s. 89) ett par exempel på missförhållanden som bör föranleda styrelsen att vidta åtgärder. Om det av kommunfullmäktige fastställda kommunala ändamålet för ett aktiebolags verksamhet inte framgår av bolagsordningen kan detta kräva åtgärder. Ett annat exempel är att det kan framkomma att det kommunala ändamål för ett aktiebolags verksamhet som fastställts av kommunfullmäktige inte är förenligt med de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten i fråga. Oförenligheten kan enligt propositionen till exempel bero på att omvärldsförutsättningarna ändrats på ett sätt som berör den kommunala kompetensen.

Den förstärkta uppsiktsplikten enligt 6 kap. 1 a § KL innebär att kommunstyrelsen ska granska huruvida de kommunala bolagens verksamhet varit kompetensenlig. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet ska denna lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder. Med ledning av vad som lagstiftaren anført i propositionen anser kommunen att kommunstyrelsens bedömning av kompetensenligheten måste grunda sig på vad som framkommer i dess granskning av de kommunala bolagens verksamhet.

I det nu aktuella beslutet har kommunstyrelsen inte särskilt granskat Västerbottens museum AB:s uthyrning av kyrkobyggnaden Helena Elisabeth.

Med anledning därav kan kommunstyrelsens beslut, att verksamheten i Västerbottens museum AB varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna, inte sägas vara olagligt endast på den grund att klaganden hävdar att nämnda uthyrningsregler strider mot kommunallagen.

Vad för övrigt gäller ifrågavarande uthyrningsregler(se bil.2) så är kan därur, enligt kommunens uppfattning, inte utläsas att kyrkans ritualer styr vem som kan hyra lokalen och för vilket ändamål. Vissa regler avseende inredning, utseende och upplåtelse för gudstjänster etc., antagna av museistyrelsen, finns - motiverade med hänsyn till kyrkans kulturhistoriska värde och status som kyrka.

I avsaknad av domstolsavgörande, förarbetsuttalande eller annan sådan tydlig rättslig indikation på att ovan angivna uthyrningsregler på något sätt strider mot kommunallagen, så måste det stå klart att kommunstyrelsens fullgjort sin skyldighet enligt, den i 6:1a kommunallagen stadgade, uppsiktsplikten.

Den av klaganden åberopade granskningsrapporten, som tillställt kommunfullmäktige och som ospecificikt uttrycker en lekmannarevisors uppfattning om att ifrågavarande bolag inte fullt ut visat att likställighetsprincipen uppfylls, inkom för övrigt(tillsammans med övriga granskningsrapporter) från lekmannarevisionen till kommunen först 2017-03-17 – alltså tre dagar efter det nu överklagade kommunstyrelsebeslutet och därigenom ej varit tillgänglig inför detsamma(se bil.3).

Noterbart är att andra revisorer inte riktat någon kritik mot bolaget i denna fråga(se bil.4).

Sammanfattningsvis ska överklagandet, utifrån vad som ovan anförts, avslås.

I tjänsten

Lennart Nilsson, kommunjurist

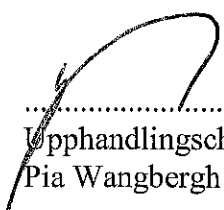
Bilagor:

1. Kopia kommunstyrelsens beslut, 2017-03-14(\$28) dnr KS-2017/00087
2. Uthyrningsregler, Helena Elisabeth(2004)
3. Utdrag diariet(utvisande ankomstdatum för granskningsrapport).
4. Revisionsberättelse EY, Granskningsrapport(Region vb)

DELEGATIONSPROTOKOLL
 Upphandlingsärenden
 Perioden 2016-12-01—2017-03-31

Besluts datum	Best nr Avt nr	Leverantör	Beställare Förvaltning/institution	Vara/tjänst	Belopp i kr exkl moms
20/12	16146	Winn Marketing	Fritid	Pistmaskin	1.718.000,00
31/1	16209	Input Interiör Nord AB	Utbildningskontoret Mariebergsskolan	Inredning slöjdsalar	284.276,00
30/1	16209	Sjöbergs Workbenches AB	Utbildningskontoret Mariebergsskolan	Inredning slöjdsalar	128.505,00
8/2	16209	AB Bäck & CO	Utbildningskontoret Mariebergsskolan	Inredning slöjdsalar	123.268,00
22/2	16142	Tyréns	Tillväxt Övergripande Planering	Illustrationer till Stadsutv program	191.000,00
29/3	17019	ÅF Infrastructure AB	Tillväxt Övergripande Planering	Norrbotniabanans nyttoeffekter	174.000,00
29/3	17020	Norconsult AB	Tillväxt Övergripande Planering	Norrbotniabanans nyttoeffekter	189.000,00

Upphandlingsbyrån

 Upphandlingschef
 Pia Wangbergh

2017-05-05

Aktieägarna i
Svenska Kommun Försäkrings AB

Sid 1 (1)

Kallelse till årsstämma

Aktieägarna i Svenska Kommun Försäkrings AB kallas härmed till årsstämma fredagen den 19 maj 2017 kl. 08.30 på Clarion Hotel Arlanda Airport, mötesrum Tokyo, plan 2.

Ärenden enligt föredragningslista.

När årsstämman avslutats kommer konstituerande styrelsemöte att inledas. Styrelsemötet beräknas att avslutas innan lunch.

Lunch serveras mellan kl. 12.00 - 13.00.

På uppdrag av styrelsen

Jan Malmberg

VD

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx)

www.skfab.se

2017-05-19

Till Årsstämman för
Svenska Kommun Försäkrings AB

Sid 1 (2)

Föredragningslista

Vid årsstämma med aktieägarna i Svenska Kommun Försäkrings AB fredagen
den 19 maj 2017

1. Val av ordförande
2. Val av två justeringsmän
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
5. Godkännande av dagordningen
6. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lek-
mannarevisorns granskningsrapport
7. Beslut om
 - a. fastställelse av resultaträkningen och balans
räkningen
 - b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller
förlust enligt den fastställda balansräkningen
 - c. ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verk-
ställande direktören
8. Beslut om antalet styrelseledamöter
9. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisor, lekmannarevisor,
ersättare och valberedning
10. Val av ordförande och vice ordförande i styrelsen

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx)

www.skfab.se

11. Val av övriga ledamöter i styrelsen
12. Val av ersättare till styrelsen
13. Fastställande av ordningen för ersättarnas inträde som tjänstgörande i styrelsen i den mån de inte är personliga ersättare
14. Val av revisor samt lekmannarevisorer
15. Val av ledamot samt sammankallande i valberedningen
16. Avtackning av avgående ledamöter och ersättare
17. Avslutning

Jan Malmberg

VD

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

2017-05-19

Sid 1 (2)

Nuvarande ledamöter i SKFAB samt ägarrepresentanter på årsstämman

Gävle kommun

Ledamot: Åsa Wiklund Lång (s)

Ersättare: Måns Montell (m)

Ombud: Patrik Stenvard (m)

Sundsvalls kommun

Ledamot: Johan Nikula (s)

Ersättare: Mats-Johan Adner (m)

Ombud: Åsa Ulander (s)

Trollhättans Stad

Ledamot: Paul Åkerlund (s)

Ombud: Olov Säfström (s)

Kiruna Kommun

Ledamot: Ann-Catrin Fredriksson, Kommunjurist

Ombud: Kristina Zakrisson (s)

Helsingborgs Stad

Ledamot: Ulf Krabisch, Ekonomidirektör

Ersättare: Elin Ask, Administrativ direktör

Ombud: Marcus Friberg (mp)

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Svenska Kommun Försäkrings AB, Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx) E-post info@skfab.se

www.skfab.se

Piteå kommun

Ledamot: Peter Roslund (s)

Ombud: Peter Roslund (s)

Umeå kommun

Ledamot: Hans Lindberg, kommunalråd (s)

Ombud: Christer Lindvall (s)

Uppsala kommun

Ledamot: Marlene Burwick (s)

Ersättare: Fredrik Ahlstedt (m)

Ombud: Maria Gardfjell

Örnsköldsviks kommun

Ledamot: Per Nylén KS (s)

Ombud: Ulrika von Ahn

Trondheim kommune

Ledamot: Olaf Løberg

Ersättare: Jan-Ivar Bjørnli

Ombud: Olaf Løberg

Ledamot: Karl-Ove Andersson sakkunnig/försäkringstagarrepresentant

Föreslagna Lekmannarevisorer

Gert-Inge Andersson, Trollhättan

Ulf Broman, Sundsvall

PM

2017-05-19
Sid 1 (1)

Till Årsstämman för
Svenska Kommun Försäkrings AB

Pkt 8

Valberedningens förslag antal ledamöter och ersättare till styrelsen för Svenska Kommun Försäkrings AB inför årsstämma 2017-05-19

Ordinarie ledamöter	11
Ersättare	5

	<u>Ordinarie</u>	<u>Ersättare</u>
Sundsvall	1	1
Gävle	1	1
Kiruna	1	
Trondheim	1	1
Uppsala	1	1
Piteå	1	
Trollhättan	1	
Helsingborg	1	1
Örnsköldsvik	1	
Umeå	1	
<u>Karl-Ove Andersson</u>	<u>1</u>	<u>Sakkunnig/Försäkringstagarrepresentant</u>
	11	5

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx)

www.skfab.se

PM

2017-05-19
Sid 1 (1)

Till Årsstämman för
Svenska Kommun Försäkrings AB

Pkt 9

Arvode till auktoriserad revisor

Årsstämman föreslås besluta att arvodet till auktoriserad revisor Gunilla Werne-
nelind, KPMG, gäller enligt räkning.

Jan Malmberg
VD

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx)

www.skfab.se

PM

2017-05-19
Sid 1 (1)

Till Årsstämman för
Svenska Kommun Försäkrings AB

Arvoden från 1 januari 2017 för Svenska Kommun Försäkrings AB

Arvodena till styrelse, revisorer och valberedning i bolaget följer de principer som gäller för riksdagens ledamöter. Arvodena fastställs med utgångspunkt från ett grundbelopp som är för året gällande arvode för riksdagens ledamöter.

Riksdagens arvodesnämnd har tidigare beslutat riksdagsledamöternas arvoden till 63 800 kr i månaden från den 1 november 2016. I arvodet ingår ersättning för sammanträden i arbetsutskottet (AU) som består av ordförande, vice ordförande, sakkunnig/försäkringstagarrepresentant samt VD. Svenska Kommun Försäkrings AB tillämpar resereglemente enligt Gävle kommuns riktlinjer.

Valberedningen har lämnat förslag på ny ersättning enligt bilaga, där även för-rättnings-/sammanträdesarvodering utefter uppdrag föreslås.

Valberedningens förslag till nya arvoden inför årsstämman i maj 2017

	Nuvarande beräkning	Nuvarande arvode	Föreslaget arvode
Ordföranden	80 % av GRB	49 920 kr/år	7 975 kr/månad
Vice ordförande	60 % av GRB	37 440 kr/år	6 061 kr/månad
Sakkunnig/försäkrings- tagarrepresentant	60 % av GRB	37 440 kr/år	6 061 kr/månad
Ledamöter och ersättare	40 % av GRB	24 960 kr/år	2 424 kr/månad
Lekmannarevisor	20 % av GRB	12 480 kr/år	14 546 kr/år
Valberedning	10 % av GRB	6 240 kr/år	7 273 kr/år

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx)

www.skfab.se

PM

2017-05-19
Sid 1 (1)

Till Årsstämman för
Svenska Kommun Försäkrings AB

Pkt 10

Valberedningens förslag till ordförande och vice ordförande i styrelsen för Svenska Kommun Försäkrings AB till årsstämman 2017-05-19

Fredrik Ahlstedt

Uppsala

Ordförande

Johan Nikula

Sundsvall

Vice ordförande

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx)

www.skfab.se

PM

2017-05-19
Sid 1 (1)

Till Årsstämman för
Svenska Kommun Försäkrings AB

Pkt 11

Valberedningens förslag övriga ordinarie ledamöter till styrelsen för Svenska Kommun Försäkrings AB vid årsstämma 2017-05-19

	<u>Ordinarie</u>
Kiruna	Ann-Catrin Fredriksson
Trondheim	Olaf Løberg
Gävle	Mona Kolarby
Piteå	Peter Roslund
Trollhättan	Paul Åkerlund
Helsingborg	Ulf Krabisch
Örnsköldsvik	Per Nylén
Umeå	Hans Lindberg
Sakkunnig/försäkrings- tagarrepresentant	Karl-Ove Andersson

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx)

www.skfab.se

PM

2017-05-19
Sid 1 (1)

Till Årsstämman för
Svenska Kommun Försäkrings AB

Pkt 12

Valberedningens förslag på ersättare till styrelsen för Svenska Kommun Försäkrings AB vid årsstämma 2017-05-19

Ersättare

Gävle	Margareta Larsson
Sundsvall	Bertil Kjellberg
Trondheim	Jan-Ivar Bjørnli
Uppsala	Marlene Burwick
Helsingborg	Elin Ask

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx)

www.skfab.se

PM

2017-05-19
Sid 1 (1)

Till Årsstämman för
Svenska Kommun Försäkrings AB

Pkt 13

Fastställande av ordningen för ersättarnas inträde som tjänstgörande i styrelsen i den mån de inte är personliga ersättare. Styrelsen är beslutför när de vid sammanträdet tjänstgörande ledamöterna uppgår till minst två tredjedelar av hela antalet ledamöter

Ledamöterna från Gävle och Sundsvall kommun har personliga ersättare. För övriga valda ersättare gäller i första hand att de ersätter sin egen ordinarie ledamot.

I andra hand enligt följande turordning:

Trondheim

Helsingborg

Uppsala

Sundsvall

Gävle

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx)

www.skfab.se

PM

2017-05-19
Sid 1 (1)

Till Årsstämman för
Svenska Kommun Försäkrings AB

Pkt 14

Valberedningens förslag till val av revisor och lekman- narevisorer för Svenska Kommun Försäkrings AB vid årsstämma 2017-05-19

Förslag på beslut:

- att utse KPMG som revisionsbolag med Gunilla Wernelind som revisor till och med årsstämman 2018
- att utse Gert-Inge Andersson och Ulf Broman som lekmannarevisorer till och med årsstämman 2018

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx)

www.skfab.se

PM

2017-05-19
Sid 1 (1)

Till Årsstämman för
Svenska Kommun Försäkrings AB

Pkt 15

Förslag Valberedning för Svenska Kommun Försäkrings AB vid årsstämma 2017-05-19

Ledamot (Sammankallande)	Olov Säfström, Trollhättan, tillgänglig för omval
Ledamot	Lars-Erik Nyberg, Sundsvall, tillgänglig för omval
Ledamot	Carina Blank, Gävle, ej tillgänglig för omval

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle
Tfn 026-17 80 60 (vx)
www.skfab.se

Styrelsesammansättning SKFAB

Nuvarande styrelse

Åsa Wiklund Lång	Gävle, ordförande
Måns Montell	Gävle, ersättare
Johan Nikula	Sundsvall, vice ordförande
Mats-Johan Adner	Sundsvall, ersättare
Ulf Krabisch	Helsingborg, ledamot
Elin Ask	Helsingborg, ersättare
Olaf Løberg	Trondheim, ledamot
Jan-Ivar Bjørnli	Trondheim, ersättare
Marlene Burwick	Uppsala, ledamot
Fredrik Ahlstedt	Uppsala, ersättare
Hans Lindberg	Umeå, ledamot
Per Nylén	Örnsköldsvik, ledamot
Peter Roslund	Piteå, ledamot
Ann-Catrin Fredriksson	Kiruna, ledamot
Paul Åkerlund	Trollhättan, ledamot
Karl-Ove Andersson	Sakkunnig/försäkringstagarrepresentant, ledamot

Valberedningens förslag till ny styrelse

Fredrik Ahlstedt	Uppsala, ordförande
Marlene Burwick	Uppsala, ersättare
Johan Nikula	Sundsvall, vice ordförande
Bertil Kjellberg	Sundsvall, ersättare
Ulf Krabisch	Helsingborg, ledamot
Elin Ask	Helsingborg, ersättare
Olaf Løberg	Trondheim, ledamot
Jan-Ivar Bjørnli	Trondheim, ersättare
Mona Kolarby	Gävle, ledamot
Margareta Larsson	Gävle, ersättare
Hans Lindberg	Umeå, ledamot
Per Nylén	Örnsköldsvik, ledamot
Peter Roslund	Piteå, ledamot
Ann-Catrin Fredriksson	Kiruna, ledamot
Paul Åkerlund	Trollhättan, ledamot
Karl-Ove Andersson	Sakkunnig/försäkringstagarrepresentant, ledamot

Utökat styrelseansvar från 2016-01-01

Styrelsen som helhet

Styrelsen ansvarar för att det nya regelverket Solvens II efterlevs, vilket bland annat innebär utökade krav på försäkringsbolagens styrelser inom hela Europa avseende företagsstyrning, riskhantering, solvens- och kapitalkravsbedömningar, nya regler för myndighetstillsyn och myndighetsrapportering, tillkommande styrdokument, samt en mer genomgripande verksamhetsmässig internkontroll.

Styrelsen har påförts ett ansvar, under tillsyn av/rapportering till Finansinspektionen, enligt regelverket Fit & Proper som skall garantera lämpliga och nödvändiga kvalifikationer, erfarenheter och kunskaper för styrelsen och samtliga ledamöter avseende:

- försäkrings- och finansmarknaden
- affärsstrategi och affärsmodell för bolaget
- företagsstyrningssystem inkluderat företagsledning
- finansiella analyser och aktuarieanalyser
- regelverk som Solvens II liksom relevant lagstiftning

Därutöver skall den enskilde styrelseledamoten uppfylla krav på en finansiell soliditet samt ett gott anseende och en hög integritet, där en ledamot vid varje tidpunkt även skall visa på ett lämpligt beteende. Styrelsen skall årligen skatta sig inom de ovan listade kompetensområdena inom ett fastställt bedömningsintervall. Bolaget skall därefter redovisa styrelsens sammansatta kompetens till Finansinspektionen, vilket även skall ske vid varje förändring/byte av ledamot i syfte att styrelsen vid fastställande av styrelsebeslut alltid skall inneha en för beslutet tillräcklig kompetens.

Styrelsen initierar och ansvarar ytterst för bolagets ORSA-rapport (risk- och solvensbedömning), som efter identifiering redovisar bolagets egen bedömning av verksamhetens risker och solvenskvoter i ett nuläges- och framåtblickande tidsperspektiv. Styrelsen godkänner och fastställer ORSA-rapporten årligen innan den tillsänds Finansinspektionen.

Styrelsen ansvarar för bolagets riktlinjer och styrdokument, vilka har ökat från ett tjugotal till knappt 50 stycken i samband med införandet av Solvens II och regelverkets utökade myndighetskrav.

Styrelseledamöter ingår i bolagets riskhanteringsfunktion (ORSA-grupp) som arbetar såväl strategiskt som operativt i syfte att ta fram de kvalitativt och kvantitativt omfattande ORSA-rapporterna. ORSA-gruppen har en löpande dialog med bolagets aktuarie i detta arbete, som kräver en höggradig insikt i bolaget och dess största risker, inkluderat påverkan på solvenskvoter. ORSA-gruppen återrapporterar och diskuterar arbetet löpande med den övriga styrelsen. Styrelseledamöter utses som beställansvariga för de centrala nyckelfunktionerna (aktuarie, internrevision, regelefterlevnad och riskhantering), vilket kräver att ledamoten innehar en för respektive funktion nödvändig verksamhets- och beställarkompetens. Beställansvarig skall främst kontrollera och utvärdera

nyckelfunktionens utförda arbeten, pris mot uppdragsavtal, samt tillgänglighet. Detta med en, som minst, skriftlig och årlig återrapportering till övriga styrelsen.

Styrelseledamöter utses att ingå i ett för finansiella bolag lagstadgat revisionsutskott med ett uttalat ansvar att sätta sig in i bolagets ekonomiska rapportering, lämna rekommendationer och förslag avseende densamma samt informera övriga styrelsen om själva revisionens utförande. Uppdraget kräver en betydande ekonomisk kompetens och förståelse.

Det utökade styrelseansvaret är synonymt med en utökad tidsåtgång för inläsning av material, dito mötes- och rapporteringstid, samt införskaffande av nödvändig kompetens för att kunna verka som styrelseledamot i ett försäkringsbolag.

Sakkunnig/försäkringstagarrepresentant

Sakkunnig/försäkringstagarrepresentant innehar i sitt styrelseuppdrag uppgiften att ansvara för att övriga styrelsen alltid informeras om nyheter och förändringar inom de försäkringsmässiga och legala områden som försäkringsverksamheten sträcker sig över. Uppdraget innebär även att ledamoten utifrån en initierad kunskap och expertis (med krav på spetskompetens inom Fit & Proper), ett gediget kontaktnät samt en bred omvärldsanalys, alltid skall verka för att bolaget drivs lagenligt och effektivt i ett försäkrings- och verksamhetsmässigt hänseende. Sakkunnig/försäkringstagarrepresentant ingår i bolagets AU och är även rådgivande till VD i samtliga försäkringsfrågor. I rollen ingår även att ledamoten tillsammans med VD utgör kontaktyta mot samtliga aktieägarkommuner avseende bolagets försäkringsmässiga verksamhet.

Vice ordförande

Vice ordförande har som uppdrag att ersätta ordförande vid dennes bortavaro, vilket innebär ett direkt övertagande av ordförandes totala ansvar när en frånvarosituation inträder, såväl på kort som lång sikt. Vice ordförande ingår i bolagets AU.

Ordförande

Ordförande leder och ansvarar ytterst för styrelsearbetet i samtliga delar genom sin särställning och garanterar att styrelsearbetet såväl i materiell som formell bemärkelse bedrivs i ordnade, rationella och effektiva former. Ordförande ansvarar för att styrelsen verkställer fattade beslut och alltid är väl fungerande. Uppdraget som ordförande innebär ett ansvar gentemot bolagets ägare och Finansinspektionen avseende affärsstrategi, företagsstyrning, strategiska mål, legal efterlevnad, innehåll i styrdokument, rapportering, samt i övrigt efterlevande av Solvens II och Fit & Proper. Dessutom ansvarar ordförande ytterst för funktionalitet och verkställande i samtliga punkter som specificerats i ovanstående text. Ordförande skall även kontinuerligt informera och avrapportera till bolagets ägare, vilka därigenom även erhåller en utökad kompetens avseende bolagets verksamhet. Ordförande leder och sammankallar bolagets AU.

Valberedningens förslag på justerade styrelsearvoden

På grundval av det för styrelsen utökade ansvaret som även medför en högre grad av tidsåtgång, nödvändig kompetenshöjning samt komplexitet i det att bolaget består av tio delägare, föreslår valberedningen en skälig justering av det nuvarande styrelsearvodet. Ordförandeuppdraget äger en ansvarsmässig särställning och föreslås därför högst justering. Därefter vice ordförande och sakkunnig/försäkringstagarrepresentant, vilka funktioner involveras mycket omfattande i det expanderade ansvaret. Valberedningen har inhämtat jämförelser gällande styrelsearvoden från andra kommunala captivebolag samt även kommunala bolag, vilka styrker och motiverar förslaget om uppräknings. Styrelseersättningen har sedan bolagets bildande legat på samma grundnivå, som endast uppräknats indexerat utifrån de arvoderingar som tillämpas av Riksdagen. Valberedningen föreslår att Riksdagens ersättningsnivåer även fortsättningsvis utgör grund för arvoderingen (63 800 kr/månad i nivå 2016), dock med en anpassning till de nya och markant ökade kraven. Uppräkningen föreslås även omfatta lekmanarevisorer och valberedning, vars uppgifter även de påverkas av ett mer tids- och kompetensomfattande uppdrag.

Nuvarande styrelsearvoden per år, nivå 2016

Ordförande 49 920 kr (4 160 kr/månad)

Vice ordförande 37 440 kr (3 120)

Sakkunnig/försäkringstagarrepresentant 37 440 kr (3 120)

Ledamöter och ersättare 24 960 kr (2 080)

Lekmanarevisorer 12 480 kr

Valberedning 6 240 kr

Total ersättning; 492 960 kr/år (exkl. arbetsgivaravgifter)

Valberedningens förslag till nya styrelsearvoden per månad, nivå 2016

Ordförande 7 975 kr/månad (12,5 % av riksdagsarvodet)

Vice ordförande 6 061 kr/månad (9,5 % av riksdagsarvodet)

Sakkunnig/försäkringstagarrepresentant 6 061 kr/månad (9,5 % av riksdagsarvodet)

Ledamöter och ersättare 2 424 kr/månad (3,8 % av riksdagsarvodet)

Lekmanarevisorer 14 546 kr/år (1,9 % av riksdagsarvodet)

Valberedning 7 273 kr/år (0,95 % av riksdagsarvodet)

Total ersättning; 670 219 kr/år (exkl. arbetsgivaravgifter)

= en uppräknings om totalt 36 %. Ersättningen följer därefter indexerad uppräknings enligt riksdagsmannaarvode.

Gällande särskilda ansvarsuppdrag för styrelseledamöter, exkluderat ordförande, vice ordförande samt sakkunnig/försäkringstagarrepresentant, föreslås ett timbaserat sammanträdes-/förrättningsarvode, som uppdragsvis beslutas av styrelsen, under ordförandes uttalade ansvar. Samma ersättning rekommenderas om/när vice ordförande ersätter ordförande för en längre tid. Ersättningen föreslås utgå från riksdagsmannaarvodet om 63 800 kronor (nivå 2016) med 1,5 % för sammanträden-/förrättningar upp till 4 timmar (totalt 957 kronor), 2,0 % för 4-6 timmar (1 276), samt 2,5 % överstigande 6 timmar (1 595). Valberedningen konstaterar slutligen att styrelseuppdraget i SKFAB ställer väldigt höga krav, vilket medför sårbarhet inför rekrytering av ledamöter, då det är svårt att vara så sakkunnig som regelverket kräver. Valberedningen vill därför rekommendera styrelsen att tillsammans med ägarna aktualisera en utredning om framtida organisation. I dagsläget ser valberedningen Kommuninvest som en förebild.

Granskningsrapport

Till Styrelsen och Årsstämman i Svenska Kommun
Försäkrings AB, Org.nr: 516406-0039

Granskningsrapport för år 2016 enligt kap 13§ Aktiebolagslagen

Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2016. Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed. Det innebär att vi planerat granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll är tillräcklig,

För uppdraget har vi tagit del av bolagsordning, ägardirektiv, arbetsordning för styrelsen, styrelseprotokoll, instruktion för verkställande direktören och policydokument. Dessutom har vi deltagit i ett antal styrelsemöten och seminarier.

Styrelsens hantering av återförsäkringsfrågor är helt tillfredsställande även vid bevakning av utfallet av återförsäkringars utfall vid skador

Vi anser vi att vår granskning ger oss rimlig grund för uttalandet enligt nedan:

Vi bedömer att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt vad avser den direkta försäkringsrörelsen, samt att de regelverk som styrelsen fastställt för verksamheten är tillfyllest. Den tråkiga problematik som uppdagades under hösten 2017 tyder dock på att styrelsens interna kontroll har varit mycket bristfällig. Styrelsens agerande i det sammanhanget faller under 2017 års granskning, men vårt intryck är, att när omfattningen av oegentligheterna uppdagades reagerade styrelsen omgående, dels genom att arbetsbefria VD, och dels med att tillsätta en utomstående revisionsbyrå för att skapa klarhet i vad som brustit i hanteringen. Trots styrelsens hantering enligt ovan riktar vi anmärkning mot styrelsen och bolagets VD.

Bolaget har en valberedning som borde skärpa sitt arbete genom att kontakta de valbara som ska väljas av bolagsstämman angående frågan om återval vilket inte skett.

Under tidigare år har vi lekmannarevisorerna kallats till styrelsemöten och seminarier. Så har inte skett under 2016. Vi har inte heller delgivits protokoll från dessa möten. För att lekmannarevisorerna i fortsättningen ska kunna följa styrelsens arbete, kommunicera med styrelsens medlemmar samt ta del av det ganska omfattande och speciella regelverk som styr branschen ser vi det som nödvändigt att vi fortsättningsvis hålls informerade.

Stockholm 2016-05-18

Rolf Elamsson
Lekmannarevisor

Bengt Ek
Lekmannarevisor